

การศึกษารูปแบบและผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา
A STUDY OF PATTERNS AND OUTCOME OF AFTER SCHOOL PROGRAMS
OF SECONDARY SCHOOLS

พิภพรอนันต์ เทพพิทักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2564

การศึกษารูปแบบและผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

A STUDY OF PATTERNS AND OUTCOME OF AFTER SCHOOL PROGRAMS
OF SECONDARY SCHOOLS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF EDUCATION
(Educational Administration)

Faculty of Education, Srinakharinwirot University

2021

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
การศึกษารูปแบบและผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ของ
พิภักธรอนันต์ เทพพิทักษ์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก	 ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีศิลป์ กุลนาคดล)	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โยธิน ศรีโสภา)
	 กรรมการ
	(อาจารย์ เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัณฑิตย์)

ชื่อเรื่อง	การศึกษารูปแบบและผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ผู้วิจัย	พิภพรอนันต์ เทพพิทักษ์
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2564
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีศิลป์ กุลณาคด

งานวิจัยคุณภาพ (Qualitative Research) นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษารูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา และ 2) เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เป็นรายบุคคลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key performance) คือ 1)ผู้บริหารสถานศึกษา 2) ครู 3) นักเรียน 4) ผู้ปกครอง รวมทั้งสิ้น 40 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงทั้งนี้ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจนกว่าจะได้ข้อมูลที่อิ่มตัวและเพียงพอที่และแน่นอน (Data saturation) ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียน ประกอบด้วย 1) โปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านวิชาการ จัดเป็นโปรแกรมสำหรับการติวทวนวิชาโดยมีเนื้อหาที่มุ่งเน้นไปเพื่อการเกร็งข้อสอบ และเป็นการเรียนก่อนเข้าถึงบทเรียนในห้องเรียนปกติ ยังส่งผลเพื่อการพัฒนาผลการเรียนให้ดีขึ้น สามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่เด็กและเยาวชนตั้งเป้าหมายไว้ 2) โปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านทักษะส่วนบุคคล เป็นการจัดโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถพิเศษสร้างกิจกรรมให้ผู้เรียนมีความผ่อนคลาย และมีสุขภาพทางร่างกายทางจิตใจที่ดี พลุกพล่านในตัวผู้เรียนให้รู้ถึงความสามารถพิเศษของตนเองมีอยู่ ทั้งยังมีพื้นที่ที่สามารถแสดงความสามารถ 3) โปรแกรมหลังเลิกเรียนรับดูแลเด็กและเยาวชน การจัดโปรแกรมสำหรับการรับดูแลเด็กและเยาวชนเหมาะสมกับผู้ปกครองที่ไม่สะดวกในการเลี้ยงดูดูแลเด็กและเยาวชนในบางช่วงเวลา งานวิจัยนี้ยังพบว่า ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนประกอบด้วย 1) ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ของโปรแกรมหลังเลิกเรียน เกิดจากการที่ผู้เรียนเข้าร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียนแล้วเกิดผลลัพธ์ในทางบวก เช่น ได้รับเกรดที่ดีขึ้น ได้ค้นหาตัวตน ความสามารถพิเศษและความชอบ มีทั้งรูปแบบที่วัดได้จากผลรางวัลและวัดได้จากความสำเร็จ 2) ทศนคติของผู้ปกครอง ที่มีต่อโปรแกรมหลังเลิกเรียนทั้ง 3 รูปแบบที่พบเป็นด้านบวก เช่น การสนับสนุนการเข้าเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียน การส่งเสริมความสามารถพิเศษของเด็กและเยาวชน 3) พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน รูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนทั้ง 3 รูปแบบส่งผลในแง่บวกต่อพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป สังเกตได้จากตนเองและคนรอบข้าง ทำให้เป็นตัวอย่างที่ดีต่อสังคม ทั้งนี้ผู้วิจัยยังข้อพบข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลคือ 1) ความภาคภูมิใจในความสำเร็จ ผลที่ได้รับอาจจะสามารถวัดค่าได้ด้วยรางวัลหรือคำชื่นชม การเป็นแบบอย่างและได้รับการยกย่องให้เป็นตัวอย่างหรือเป็น ไอคอด ในกลุ่มของตนเองและต่อสังคมแห่งการศึกษา และ 2) พื้นที่ปลอดภัย อุ่นใจ เมื่ออยู่กับโปรแกรมหลังเลิกเรียน มุมมองด้านความปลอดภัยพบในความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูลที่มีความสำคัญต่างต้องการพื้นที่ที่สามารถเรียนรู้และแสดงออก ได้อย่างเหมาะสมทั้งต้องจัดให้อยู่ในความดูแลของบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้เด็กและเยาวชนปลอดภัยจากสิ่งที่อยู่รอบตัวทางด้านลบ

คำสำคัญ : โปรแกรมหลังเลิกเรียน, สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา, รูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียน, ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียน

Title	A STUDY OF PATTERNS AND OUTCOME OF AFTER SCHOOL PROGRAMS OF SECONDARY SCHOOLS
Author	PHIPHATANUN THEPPITAK
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2021
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Taweetil Koolnaphadol

The objectives of this qualitative research are as follows: (1) to study the patterns of after-school programs in secondary schools; and (2) to study the effects of after-school programs in secondary schools. The researcher used in-depth interviews individually from key performance informants: (1) educational institution administrators; (2) two teachers; (3) students; and (4) parents, a total of 40 people using the specific sample selection method. The researcher interviewed the respondents until the data was saturated and sufficiently stable and data saturation was achieved. The format of after-school programs consisted of: (1) academic after-school programs, tutoring programs with content that focuses on exam and pre-classroom learning. It also results in the development of better learning outcomes, ability to take entrance exams to targeted universities; and an (2) Individual Skills After-School Program. It is an after-school program that encourages learners with special abilities to create activities to help students to relax, good physical and mental health, identifying talents and special abilities and there is also a space where talent can be demonstrated; (3) after-school programs to take care of children and youth. The program for childcare and youth is suitable for parents who are not able to raise children and young people. This research also found that the after-school program outcomes consisted of the following: (1) the value and achievement of the after-school program, caused by the students participating in the after-school program with positive outcomes, such as getting better grades and identifying special abilities and preferences and there are both measurable and measurable forms of achievement; (2) parental attitudes on the three types of after-school programs found positive examples, support for enrollment in after-school programs and the promotion of the special abilities of children and youth; (3) child and youth behaviors in three after-school program formats positively influenced by observed behavioral changes and make a good example for society. However, the data obtained included: (1) pride in success. The results may be measurable with rewards or praise, being a role model or an example in their own group and educational society; and (2) a safe, secure place in school programs. A security perspective was found in the informant feeling important. They need a space where they can learn and express themselves appropriately, and must be placed in the care of educational personnel to keep children and youth safe from negative influences.

Keyword : After-school programs Secondary school institutions after-school program formats after-school programs and outcomes

กิตติกรรมประกาศ

กระผมนายพิภทรนันต์ เทพพิทักษ์ มหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอขอบพระคุณท่านผู้มีรายนามดังต่อไปนี้ที่ทำให้ผมได้สำเร็จการศึกษา

ครอบครัว “เทพพิทักษ์”

ขอขอบพระคุณ คุณ ภัทรา มาศ เทพพิทักษ์ (คุณหญิงกุลลาภ) ที่คอยสนับสนุนเป็นกำลังใจ และเลี้ยงดูกระผมให้ได้มีความรู้ความสามารถเจริญเติบโตเป็นผู้เป็นคนได้มีโอกาสเข้าศึกษาหาความรู้ นำความรู้มาประกอบเลี้ยงชีพได้

ขอขอบพระคุณ ตาเดี๋ยร คุณตาชุมพร (คณสัน) เทพพิทักษ์ เป็นผู้ที่ยกยดและเลี้ยงดูตั้งแต่เด็กจนเติบโต ทุกคำสั่งสอนจะทำให้ผมได้นำไปปรับใช้เพื่อเป็นคนที่มีคุณภาพ

ขอขอบคุณ พี่สาวของ ผม คุณ ปัทมา เทพพิทักษ์ คอยให้กำลังใจไม่ว่าผมจะตัดสินใจทำอะไรก็พี่สาวคนนี้ก็จะเป็นผู้สนับสนุนอยู่ใกล้เสมอมา

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้กับผม

ท่านแรก ต้องขอขอบพระคุณ ท่าน ผศ.ดร.ทวีศิลป์ ฤกษ์กุลภาดล ที่ปรึกษาหลัก(คุณพ่อ)ของผมท่านคอยให้คำแนะนำชี้แนะเรื่องการเรียนรู้ การหาข้อมูลในการทำงานวิจัย และยังเรื่องของการใช้ชีวิตอีกด้วยท่านคอยดูแลและคอยกระตุ้นทำให้ผมสำเร็จได้ในทุกวันนี้

ท่านที่สอง คือผู้เปิดประตูให้ผมได้เข้ามาเรียนในสาขา บริหารการศึกษา ท่าน อาจารย์ เรือเอก ดร. อภิสิทธิ์ ทรงบัณฑิต ท่านคือผู้หยิบยื่นโอกาสให้กับผม ขอขอบคุณที่ท่านเมตตาและมองเห็นอะไรที่อยู่ในตัวของผมเสมอมาขอบคุณครับ

ลำดับต่อมาขอขอบพระคุณ รุ่นพี่ของผม

ท่านแรก ดร.อุย มนิตรา ศุภกิจ โคลเยส (คุณพี่ของน้องแซมม) ท่านเป็นทั้งรุ่นพี่เป็นทั้งอาจารย์ และเป็นทั้งเพื่อนร่วมการทำงานของผม เรียกว่าผมไม่สามารถขาดท่านนี้ไปได้ ยากได้จะไรขอให้ออก คุณพี่จะจัดทุกอย่างให้คุณน้อง ท่านยังคอยชี้แนะแนวทางการศึกษาเป็นตัวอย่างที่ดีในการทำงานและการใช้ชีวิตให้กับกระผม

ท่านที่สอง ขอขอบพระคุณ ท่าน ดร.สายัณห์ ต่ายหลี่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ที่คอยช่วยเหลือผมในการเก็บข้อมูลที่สำคัญในการทำวิจัย

ท่านที่สาม ท่าน ดร.สัมพันธ์ พันธ์วิเชียร กนกพงษ์เสถียร ผู้อำนวยการโรงเรียน พี่สาวที่ใจดีที่คอยให้การช่วยเหลือด้านข้อมูลในการเก็บข้อมูล

คนสุดท้ายและคนสำคัญที่สุดในชีวิตของผม

อาจารย์ พณสรณ์ งามศิริจิตร เป็นคุณชีวิตที่ดีและชักนำผมให้ผมได้เข้ามาเดินในสายทางการศึกษา เป็นคู่มือในการแก้ไขปัญหาเป็นกำลังใจในการทำงานแม้ว่าผมจะหัดต่อการเรียน จะมีกำลังใจที่เต็มอบให้เสมอมา ขอขอบคุณจากใจและจากความรู้สึกที่อยากจะบรรยายออกมาเป็นข้อความได้

ขอขอบคุณ เพื่อน ๆ ในเวลาราชการที่ร่วมฝ่าฟันทุกอุปสรรคต่อการเรียน รวมทั้งทุกข์ ร่วมทั้งสุขไปด้วยกันและร่วมเดินทางไปสู่ความสำเร็จพร้อมกัน 1. คุณ ปัทมา เขียวลิขิต ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล 2. คุณศศิธร คุวิรัตน์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน ที่มีความพร้อมเหมาะที่จะก้าวเป็นผู้บริหารโรงเรียนต่อไป 3. คุณณัฐธิดา รัตนประทุม 4. คุณสุภาลัย สายคำภา และ 5. คุณกรกมล ธิมาชัย ต้องขอฝากเนื้อฝากตัวไว้กับว่าผู้บริหารโรงเรียนทั้งสามท่านด้วยนะครับ

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณท่านผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องท่านอื่น ๆ ที่กระผมอาจจะไม่ได้กล่าวถึงที่เป็นส่วนทำให้ผลงานของกระผมสำเร็จไปด้วยดี

พิภทรนันต์ เทพพิทักษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
คำถามของการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	5
ขอบเขตการวิจัย	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับโปรแกรมหลังเลิกเรียน (After school Programs)	10
โปรแกรมหลังเลิกเรียนในประเทศไทยและต่างประเทศ	16
ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียน After school Programs.....	23
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เรียน.....	28

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (social learning theory)	28
ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ	36
ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ	37
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน.....	39
แนวคิดเกี่ยวกับความคุ้มค่าทางการศึกษาตามทฤษฎีทุนมนุษย์	52
ทฤษฎีเกี่ยวกับความคุ้มค่าทุนมนุษย์	52
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน.....	54
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	54
กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร	55
ลักษณะของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	55
องค์ประกอบของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	57
งานวิจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องในประเทศและต่างประเทศ	60
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	67
การกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ.....	67
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	68
การเก็บรวบรวมข้อมูล	69
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
แผนภาพแสดงขั้นตอนการศึกษา	71
บทที่ 4 ผลการศึกษา	72
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	157
สรุปผลการวิจัย.....	157
อภิปรายผลการวิจัย	159
ข้อเสนอแนะ	162

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	162
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	162
บรรณานุกรม	163
ภาคผนวก.....	171
ประวัติผู้เขียน.....	183

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ ข้อที่ 1 รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์.....	40
ตาราง 2 เกณฑ์การให้คะแนน ข้อที่ 1 รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์.....	41
ตาราง 3 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ ข้อที่ 2 ซื่อสัตย์สุจริต.....	42
ตาราง 4 เกณฑ์การให้คะแนน ข้อที่ 2 ซื่อสัตย์สุจริต.....	43
ตาราง 5 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ ข้อที่ 3 มีวินัย	43
ตาราง 6 เกณฑ์การให้คะแนน ข้อที่ 3 มีวินัย	44
ตาราง 7 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ ข้อที่ 4 ใฝ่เรียนรู้	45
ตาราง 8 เกณฑ์การให้คะแนน ข้อที่ 4 ใฝ่เรียนรู้	45
ตาราง 9 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ ข้อที่ 5 อยู่อย่างพอเพียง	46
ตาราง 10 เกณฑ์การให้คะแนน ข้อที่ 5 อยู่อย่างพอเพียง	47
ตาราง 11 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ ข้อที่ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน	48
ตาราง 12 เกณฑ์การให้คะแนน ข้อที่ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน	48
ตาราง 13 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ ข้อที่ 7 รักความเป็นไทย.....	49
ตาราง 14 เกณฑ์การให้คะแนน ข้อที่ 7 รักความเป็นไทย.....	50
ตาราง 15 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ ข้อที่ 8 มีจิตสาธารณะ	51
ตาราง 16 เกณฑ์การให้คะแนน ข้อที่ 8 มีจิตสาธารณะ	51
ตาราง 17 การวิเคราะห์ข้อมูล	79

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 ตัวอย่างรูปแบบการประชาสัมพันธ์โปรแกรมหลังเลิกเรียนในประเทศไทย.....	20
ภาพประกอบ 2 ตัวอย่างรูปแบบการประชาสัมพันธ์โปรแกรมหลังเลิกเรียนในประเทศไทย.....	21
ภาพประกอบ 3 ตัวอย่างรูปแบบการประชาสัมพันธ์โปรแกรมหลังเลิกเรียนในต่างประเทศ.....	22
ภาพประกอบ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสามปัจจัยซึ่งเป็นตัวกำหนดซึ่งกันและกัน คือ พฤติกรรม (B) ปัจจัยส่วนบุคคล (P) และสภาพแวดล้อม (E)	30
ภาพประกอบ 5 ระดับความต้องการของมนุษย์ 5 ระดับ.....	38
ภาพประกอบ 6 แผนภาพความเชื่อมโยงการลงทุนในทุนมนุษย์ส่งผลสัมฤทธิ์.....	53
ภาพประกอบ 7 แผนภาพ กระบวนการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.....	57
ภาพประกอบ 8 แผนภาพแสดงขั้นตอนการศึกษา.....	71

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

โปรแกรมหลังเลิกเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้นทั้งในและนอกสถานศึกษา ดังจะเห็นได้จากผลที่เกิดขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศโดยมีหลักฐานเชิงประจักษ์ว่าเด็กและเยาวชนทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาเด็กและเยาวชนใช้เวลาหลังจากเลิกเรียนในชั่วโมงเรียนตามปกติจัดขึ้นโดยโรงเรียน ลงทะเบียนเลือกเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่หลังจากเรียนในโรงเรียนเสร็จ ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาการของเด็กและเยาวชนโดยเฉลี่ยประมาณกว่า 7 ล้านคน ในจำนวนดังกล่าวเลือกลงทะเบียนเข้าร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียนทันทีเมื่อเรียนในชั่วโมงเรียนตามปกติ และยังพบว่าเด็กและเยาวชนบางส่วนในประเทศสหรัฐอเมริกาที่ไม่ได้รับการดูแลจากผู้ปกครองหลังจากเวลาเลิกเรียน ซึ่งเวลาที่ไม่ได้รับการดูแลเหล่านั้นทำให้เด็กและเยาวชนมีความเสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมในด้านลบ ผลลัพธ์หรือผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจเกิดจากปัญหาด้านผลการเรียนทางวิชาการ และยังส่งผลต่อด้านของพฤติกรรมปรับตัวเข้าสังคม มากไปกว่านั้นอาจจะมีเด็กบางกลุ่มที่หันไปใช้ยาเสพติดทำให้เกิดการกระทำความผิดทางกฎหมาย

เด็กและเยาวชนจะได้รับประโยชน์เมื่อใช้เวลาไปกับโอกาสในการทำกิจกรรมที่เสริมสร้างสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ใหญ่และเพื่อน เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้ฝึกฝนการมีส่วนร่วมและความคิดริเริ่ม อย่างสร้างสรรค์ผ่านกิจกรรมที่ทำท่าย เด็กและเยาวชนได้มีการพัฒนาและนำความรู้มาประยุกต์ใช้ทำให้เกิดทักษะใหม่ ๆ และความสามารถส่วนบุคคลที่เพิ่มมากขึ้น เป็นผลให้เด็กและเยาวชนมีความสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ประโยชน์ของโปรแกรมหลังเลิกเรียน ที่สามารถให้เด็กและเยาวชนมีความปลอดภัยและได้รับการสนับสนุนปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมเพิ่มเติมทักษะทางวิชาการและทักษะส่วนบุคคลตลอดจนให้มีการเสริมสร้างการเจริญเติบโตในด้านต่าง ๆ รวมทั้งกิจกรรมและประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในการพัฒนาด้านวิชาการ พฤติกรรมส่วนบุคคล สังคม นันทนาการ และวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนที่ผู้ปกครอง ไม่สามารถอยู่กับบุตรหลานหลังจากเวลาเลิกเรียนได้ (Weisman & Gottfredson, 2001) จำเป็นต้องได้รับการดูแลโดยบุคคลกรทางการศึกษา

การส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเข้าร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่ส่งเสริมทักษะส่วนบุคคลและทักษะทางสังคม ยังได้รับประโยชน์จากผลลัพธ์ทั้งสามด้าน 1) ความรู้สึก และทัศนคติที่ดีต่อการดำรงชีวิต 2) พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนที่เปลี่ยนแปลงไปในแง่บวก และ 3) ผลสัมฤทธิ์

การศึกษาเกรดที่ดีย่อมส่งผลให้สามารถเลือกเข้าศึกษาได้หลายมหาวิทยาลัย (Durlak & Weissberg, 2007) โปรแกรมหลังเลิกเรียนที่มุ่งส่งเสริมทักษะส่วนบุคคลและสังคมให้กับเด็กและเยาวชนแสดงให้เห็นถึงการตระหนักรู้ในตนเองและความผูกพันกับสถานศึกษา พฤติกรรมทางสังคมในเชิงบวก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและยังเป็นช่วยลดลดพฤติกรรมด้านลบ ข้อค้นพบจากการศึกษางานวิจัยกล่าวว่า ควรมีองค์กรเพื่อส่งเสริมทักษะส่วนบุคคลและทางสังคมของเด็กและเยาวชน เนื่องจากเด็กและเยาวชนจะได้รับประโยชน์ในหลาย ด้าน (Durlak, Weissberg, & Pachan, 2010)

บริบทของสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาหลายแห่งในต่างประเทศได้จัดโปรแกรมหลังเลิกเรียน โดยโปรแกรมหลังเลิกเรียนบางอย่างจัดขึ้นโดยศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีค่าใช้จ่าย ในการเข้าร่วมกิจกรรมขณะที่บางรูปแบบที่จัดขึ้นโดยธุรกิจการศึกษา เช่น โรงเรียนกวดวิชา โรงเรียนสอนดนตรี โรงเรียนสอนว่ายน้ำ โรงเรียนสอนบัลเล่ต์ จะมีส่วนของการชำระค่าเข้าร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียน เป็นการแสวงหาผลกำไรในองค์กรของภาคเอกชน รูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนมักจะแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ ขึ้นอยู่กับภูมิหลังทางวัฒนธรรมการดำเนินชีวิต นโยบายการศึกษาของผู้นำประเทศ จากการศึกษาพบว่าในประเทศอินเดียเริ่มให้บริการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนหลังเลิกเรียนให้ได้รับการศึกษาที่สมบูรณ์และใช้เวลาที่เหลือไปกับการติวเพื่อให้ได้รับผลการเรียนที่ดีขึ้น หากแต่ประชากรของประเทศอินเดียมีจำนวนมากทำให้เข้าถึงระบบการศึกษาไม่ทั่วถึงความสำคัญของการศึกษาจะถูกตอบสนองอย่างดีกับชนชั้นกลางของประเทศอินเดีย นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้ที่มี วิธีการคิดเชิงสร้างสรรค์ เพื่อสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงทำให้เด็กและเยาวชนต้องพัฒนาคุณสมบัติเพิ่มทักษะ เช่น การสื่อสารการคิดเชิงวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Asghar, et al., 2017)

การตัดสินใจเข้าเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียนควรจะต้องเริ่มจากตัวเด็กและเยาวชนก่อน และต่อมาถึงจะเป็นผู้ปกครองมีส่วนสนับสนุนในการเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียน จากการศึกษาพบว่า โปรแกรมหลังเลิกเรียนมักจะต้องตอบสนองความต้องการในหลายด้านของผู้ปกครอง เช่น 1) ด้านการมีส่วนร่วมของสังคม 2) ด้านการแก้ไขพฤติกรรมด้านลบ 3) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ผู้ปกครองที่ไม่สะดวกมารับบุตรหลานได้หลังจากช่วงเวลาเลิกเรียนก็จะฝากให้เข้าโปรแกรมหลังเลิกเรียน เป็นเหตุผลสำคัญสำหรับการลงทะเบียนเด็กและเยาวชนในโปรแกรมหลังเลิกเรียนเพื่อให้พวกเขามีสถานที่ที่ปลอดภัยสำหรับใช้เวลาอยู่ภายใต้การดูแลของบุคคลากรทางการศึกษา (Mahoney, Larson, & Eccles, 2005; Naftzger, et al., 2020) การมีส่วนร่วมกับ

โปรแกรมหลังเลิกเรียนทำให้เด็กและเยาวชนมีมุมมองเชิงลบต่อยาเสพติดมากขึ้น ผลลัพธ์เชิงบวกจากการมีส่วนร่วมของโปรแกรมหลังเลิกเรียนแสดงให้เห็นว่ามีการใช้ยา เช่น แอลกอฮอล์ ทัตทู และการใช้ยาเสพติดประเภทอื่น ๆ น้อยกว่า หลังจากมีส่วนร่วมกับโปรแกรมหลังเลิกเรียน (Tebes, et al., 2007) เด็กที่อยู่ในโปรแกรมหลังเลิกเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับเพื่อน ๆ ที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียนหรือกวดวิชา (Wu & Van Egeren, 2010) โปรแกรมการหลังเลิกเรียนที่สร้างขึ้นอย่างดี ควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและสนุกสนานสำหรับเด็กและเยาวชน ้วยเรียนรู้เพื่อมุ่งการสร้างมิตรภาพด้วยรูปแบบของโปรแกรมที่มีความหลากหลาย เช่น การเล่นเกม เล่นกีฬา และทำงานบ้าน การแลกเปลี่ยนมุมมองทางด้านวิชาการ โปรแกรมหลังเลิกเรียน การฝึกฝนให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมเกิดการสร้างสรรค์ผลงานที่หลากหลาย เสริมสร้างคุณค่าชีวิต การวางแผนโปรแกรมหลังเลิกเรียนหลักสูตรแบบรายวันเพื่อตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคล เพื่อสนับสนุนการเติบโตและการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองภายในแต่ละคน เด็กและเยาวชน ยังได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาและแสวงหาผลประโยชน์ของตนเองพร้อมกับเคารพสิทธิของผู้อื่น บุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนร่วมกับเด็ก และเยาวชน ในโปรแกรมหลังเลิกเรียน การเสริมสร้างวัฒนธรรม ช่วยให้เด็กและเยาวชนเข้าใจความหลากหลายที่มีอยู่ในโลก มุ่งเน้นผลลัพธ์ ด้านการพัฒนาสังคม ด้านการเติบโตส่วนบุคคลและด้านสติปัญญาเพื่อ จุดประกายความสนใจใหม่ ๆ และเสริมสร้างด้านทักษะ นอกจากนี้โปรแกรมหลังเลิกเรียนอาจ มุ่งเน้นไปที่ด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตเพื่อเป็นรากฐานสำหรับวัยเด็กและเยาวชนให้มีความสุขในการดำรงชีวิต

บริบทของโปรแกรมหลังเลิกเรียนในประเทศไทยมีการจัดโปรแกรมหลังเลิกเรียนขึ้นทั้งในสถานศึกษาและ นอกสถานศึกษาโดยลักษณะจะเป็นรูปแบบที่มุ่งเน้นไปในด้านวิชาการเป็นลำดับแรก ลำดับต่อมาเป็นการเสริมสร้างความสามารถพิเศษส่วนบุคคล เช่น การเรียนพิเศษหลังเลิกเรียน การเรียนดนตรี ศิลปะ เป็นต้น คำคุ้นเคยที่ใช้เรียกโปรแกรมหลังเลิกเรียนคือ “การกวดวิชา” ซึ่งมีการดำเนินการจัดขึ้นมาเป็นระยะเวลาที่ยาวนานควบคู่ไปกับการศึกษารูปแบบปกติเป็นเส้นทางคู่ขนานกันไปอย่างที่ทราบกันดี หากแต่ยังไม่มียุทธศาสตร์อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนจากหน่วยงานต้นสังกัดโดยเฉพาะอย่างยิ่ง นโยบายจากทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการศึกษาพบว่าได้มี ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564-2565 มีความว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็น “การศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ” มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม และบริหารจัดการ

การศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ จึงกำหนดนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2565 ดังนี้ 1) ด้านความปลอดภัย 2) ด้านโอกาส 3) ด้านคุณภาพ 4) ด้านประสิทธิภาพ (ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2565)

จากเหตุผลและการค้นคว้าหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษารูปแบบและผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

คำถามของการวิจัย

1. รูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นอย่างไร
2. ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยตั้งความมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษารูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา
2. เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยการศึกษารูปแบบและผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในประเทศไทย จากการศึกษางานวิจัยพบว่า ผลลัพธ์ที่ได้ คือ เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมในโปรแกรมหลังเลิกเรียน ที่ส่งเสริมด้านวิชาการทักษะส่วนบุคคล และส่งเสริมทักษะทางสังคม ตลอดจน ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนในและนอกสถานศึกษา ได้แก่ ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ ทักษะชีวิตของผู้ปกครอง และพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนโดยมีความสำคัญดังนี้

1. สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปปรับใช้เพื่อแนวทางการดำเนินงานหรือบริหารจัดการรูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของผู้เรียน ในแต่ละภูมิภาคหรือตามแต่ละสถานศึกษา
2. หน่วยงานต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถศึกษาผลการวิจัยต่อเพื่อนำต่อ ยอด ปรับใช้ในการจัดการบริหารรูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียนเพื่อให้เกิดความ

คุณค่า และผลสัมฤทธิ์ต่อมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ช่วยให้สามารถจัดการเรียนการสอนเป็นที่พึงพอใจกับทัศนคติของผู้ปกครอง

3. ผู้ที่มีความสนใจในการศึกษา โปรแกรมหลังเลิกเรียนสามารถพัฒนาขอบข่ายการศึกษาให้เป็นวงกว้างมากยิ่งขึ้นเจาะลึกในแต่ละรูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียน เพื่อให้ได้รูปแบบและผลที่เพิ่มขึ้นในแต่ละบริบทของสถานศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้มีการศึกษาค้นคว้า ข้อมูล จากแหล่งข้อมูล คือ งานวิจัย หนังสือ บทความทางวิชาการ การสืบค้นจากผู้รู้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ แหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ เพื่อศึกษาให้ได้มาซึ่งข้อมูลและกรอบแนวคิดเบื้องต้นดังต่อไปนี้ 1) รูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียน 2) ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียน ประกอบไปด้วย 2.1) ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ 2.2) ทัศนคติของผู้ปกครอง และ 2.3) พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้ ประกอบไปด้วย 4 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีความสำคัญประกอบไปด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา 2) ครู 3) นักเรียน และ 4) ผู้ปกครอง รวมทั้งสิ้น จำนวน 40 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์ (Criteria Sampling) ในการพิจารณา การสัมภาษณ์ (in-dept interview) เพื่อเป็นการศึกษารูปแบบและผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญหลัก (Key Informants) ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีเกณฑ์ (Criteria Sampling) ในการพิจารณา ดังต่อไปนี้ ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน ใช้เกณฑ์ประสบการณ์บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา 5 ปีขึ้นไป และเป็นสถานศึกษาที่มีการจัดโปรแกรมหลังเลิกเรียน
2. ครู จำนวน 10 คน ใช้เกณฑ์ประสบการณ์เป็นครูผู้สอนในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นระยะเวลา 5 ปีขึ้นไป ในสถานศึกษาที่มีการจัดโปรแกรมหลังเลิกเรียน
3. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 10 คน เข้าเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียนในสถานศึกษาที่มีการจัดโปรแกรมหลังเลิกเรียน

4. ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 10 คน มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีการจัดโปรแกรมหลังเลิกเรียน

โดยใช้ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ คนละ 1 ชั่วโมง (ประไพพิมพ์ สุธีวสินนทร์ & ประสพชัย พสุนนท์, 2559) ทั้งนี้ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจนกว่าจะได้ข้อมูลที่อิ่มตัว (Data saturation) ซึ่งไม่ค้นพบข้อมูลใหม่หรือไม่มีข้อสงสัยเกิดขึ้น (องอาจ นัยพัฒน์, 2551, 233)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. รูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา
2. ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาประกอบไปด้วยด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.1 ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์
 - 2.2 ทศนคติของผู้ปกครอง
 - 2.3 พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

งานวิจัยคุณภาพเรื่อง “การศึกษา รูปแบบและผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา” เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำที่ใช้ในงานวิจัยให้ตรงกัน ผู้วิจัยจึงนิยามความหมายของ คำนิยามศัพท์เฉพาะไว้ ดังนี้

1. รูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียน

รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียน คือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นทางเลือกให้กับเด็กและเยาวชนจัดขึ้นหลังเรียนทั้งในและนอกสถานศึกษาเป็นการเสริมสร้างองค์ความรู้และทักษะส่วนบุคคลให้กับผู้เรียน โดยโปรแกรมหลังเลิกเรียนสามารถแบ่งออกเป็น

1.1 โปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านวิชาการ คือ การจัดการเรียนการสอนที่มีเป้าหมาย เพื่อการสอบเข้าและเลื่อนระดับชั้นผลลัพธ์ที่ได้เป็นเกรดเฉลี่ยที่ดีขึ้น เช่น การติว การทบทวน การสอนเสริม การเรียนพิเศษ ซึ่งเป็นการสอนแบบตัวต่อตัวหรือเป็นกลุ่มตั้งแต่ 3-5 คนขึ้นไปจัดขึ้นภายในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

1.2 โปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านทักษะส่วนบุคคล โปรแกรมรูปแบบนี้เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความสามารถทางด้าน กีฬา ดนตรี ศิลปะ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยผลักดันและจุดประกายให้ผู้เรียนได้มีพื้นที่แสดงออก ใช้เวลาว่างเพิ่มสังคม

1.3 โปรแกรมหลังเลิกเรียนรับดูแลเด็กและเยาวชน เป็นโปรแกรมที่เหมาะสมสำหรับผู้ปกครองที่ไม่สามารถดูแลเด็กและเยาวชนได้ในบางช่วงเวลา ช่วยแบ่งเบาภาระ และมีพื้นที่ปลอดภัยให้เด็กและเยาวชนได้ถูกดูแลโดย บุคคลากรทางการศึกษาอย่างใกล้ชิด

2. ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียน

ผลที่ได้รับจากการเข้าเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียน ในรูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียน ดังนี้ 1) โปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านวิชาการ 2) โปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านทักษะส่วนบุคคล 3) โปรแกรมหลังเลิกเรียนรับดูแลเด็กและเยาวชน ประกอบไปด้วย

ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ หมายถึง การลงทะเบียนเข้าโปรแกรมหลังเลิกเรียนเมื่อผ่านไปช่วงระยะเวลาหนึ่งผลสัมฤทธิ์ควรอยู่ในระดับที่ดีขึ้น สามารถวัดผลได้จากการทดสอบ เกรดเฉลี่ยตามหลักสูตรแกนกลาง สามารถสอบแข่งขันในระดับและสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่ได้ตั้งเป้าหมาย ทั้งยังเกิดความคุ้มค่ากับการจ่ายเงินเพื่อเข้าร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียนทั้งสามรูปแบบ

ทัศนคติของผู้ปกครอง หมายถึง ความเชื่อมั่นในการส่งบุตรหลานเข้าโปรแกรมหลังเลิกเรียนซึ่งควรจะได้ผลลัพธ์เชิงบวก มีพื้นที่ปลอดภัย เป็นที่ยอมรับของสังคมมีชื่อเสียงต่อตัวผู้เรียนและต่อสถานศึกษาสามารถพัฒนาและต่อยอดความรู้ที่ได้รับมา

พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน หมายถึง พฤติกรรมที่ปรับเปลี่ยนไปหลังจากเข้าเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียนในทุกรูปแบบ ทั้งพฤติกรรมแง่บวก เช่น เอาใจใส่กับการเรียน รู้จักหน้าที่ เป็นตัวอย่างให้กับเพื่อน ช่วยเหลือสังคม ร่างกายแข็งแรง เป็นต้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษา รูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนและผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียน ประกอบด้วย 1) ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ 2) ทัศนคติของผู้ปกครอง และ 3) พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน จากการศึกษา เอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การทบทวนวรรณกรรมการศึกษาโปรแกรมหลังเลิกเรียนประเด็นที่สำคัญโปรแกรมหลังเลิกเรียนสามารถทำให้เด็กและเยาวชนมีความสนใจใหม่ ๆ เด็กและเยาวชนที่มีปัญหาเรื่องการเรียนอาจรู้สึกว่าการเรียนเหมาะสมกับโปรแกรมหลังเลิกเรียนมากขึ้น บุคคลกรทางการศึกษาที่ดูแลโปรแกรมหลังเลิกเรียน สามารถให้ข้อเสนอแนะเพื่อช่วยให้เด็กและเยาวชน ได้รับการพัฒนาทักษะของตนเองได้ ดังนั้นผู้วิจัยนำมาสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย

1. รูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียน

โปรแกรมหลังเลิกเรียนสามารถแบ่งได้เป็นสามรูปแบบ ดังนี้

- 1.1 โปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านวิชาการ
- 1.2 โปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านทักษะส่วนบุคคล
- 1.3 โปรแกรมหลังเลิกเรียนรับดูแลเด็กและเยาวชน

จากการศึกษางานวิจัยของ แบ่ และ จอน (Bae & Jeon, 2013) ในต่างประเทศ พบว่ารูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียน สามารถแบ่งออกเป็นสามรูปแบบซึ่งเด็กและเยาวชน สามารถเป็นผู้เลือกเข้าเรียนได้ตามความชอบ และความเหมาะสม เช่น 1) โปรแกรมหลังเลิกเรียน ด้านวิชาการเป็นการมุ่งเน้นพัฒนาความรู้ ให้กับเด็กและเยาวชนที่มีความต้องการพัฒนาเกรด ให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้นจากเดิมและยังทำให้สามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่ตั้งเป้าหมายไว้ได้ 2) โปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านทักษะส่วนบุคคล มุ่งเน้นการพัฒนาให้เด็กและเยาวชนได้มีทักษะ ด้านความสามารถพิเศษ การทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น มีพื้นที่ในการแสดงออกที่เหมาะสมเป็น โปรแกรมที่มีความต้องการสูงในเด็กและเยาวชนที่ต้องการค้นหาความสามารถพิเศษเพื่อสะสม เป็นผลงาน และ 3) โปรแกรมหลังเลิกเรียนรับดูแลเด็กและเยาวชน เหมาะสำหรับผู้ปกครอง ที่ไม่สะดวกดูแลบุตรหลานในบางเวลา ต้องการหาสถานศึกษาเพื่อให้บุตรหลานได้เรียนรู้และ ทำกิจกรรมเพิ่มเติมหลังจากเลิกเรียนตามปกติ เป็นพื้นที่ปลอดภัย อยู่ภายใต้การดูแลของบุคลากร ทางการศึกษา

2. ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียน ประกอบด้วย

2.1 ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์

จากการศึกษางานวิจัย ของเชน และ ลู (Chen & Lu, 2009) พบว่า การจัด โปรแกรมหลังเลิกเรียนที่เกิดขึ้นจะต้องคำนึงถึง ความคุ้มค่าซึ่งธุรกิจทางการศึกษาที่มุ่งเน้นผลกำไร จะมีการคิดคำนวณและวางแผนการดำเนินการออกมาอย่างชัดเจน ส่วนด้านของสถานศึกษาที่จัด ขึ้นจะมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญเป็นลำดับแรกทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับการต้องการ ของเด็กและเยาวชนในแต่ละบริบท

2.2 ทศนคติของผู้ปกครอง

จากการศึกษางานวิจัย ของสมิธ และ เบกเกอร์ (Smith & Barker, 2000) พบว่ามุมมองของผู้ปกครองเป็นส่วนที่สำคัญต่อการสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนได้เข้าเรียนโปรแกรม หลังเลิกเรียนในรูปแบบต่าง ๆ และยังพบว่าแต่ละรูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนผลที่ ผู้ปกครองคาดหวังก็แตกต่างกันไปตามรูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียน

2.3 พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน

จากการศึกษางานวิจัย ของ เดอร์ลัก วิชเบิร์ก และ พาชาน (Durlak, Weissberg, & Pachan, 2010) พบว่าเด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปในทางบวกมากยิ่งขึ้นเมื่อเข้าเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียนในแต่ละรูปแบบ ส่งผลที่ดีกับเด็กและเยาวชน ต่อสังคม และมากที่สุดในอนาคต ประเทศชาติจะมีประชากรที่มีความรู้ความสามารถ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลในหลากหลายส่วนที่มีความเชื่อมโยงและส่วนเกี่ยวข้องกับโปรแกรมหลังเลิกเรียนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับโปรแกรมหลังเลิกเรียน (After school Programs)
2. โปรแกรมหลังเลิกเรียนในประเทศไทยและต่างประเทศ
3. ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียน After school Programs
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เรียน
5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
6. แนวคิดเกี่ยวกับความคุ้มค่าทางการศึกษาตามทฤษฎีทุนมนุษย์
7. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
8. งานวิจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องในประเทศและต่างประเทศ

แนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับโปรแกรมหลังเลิกเรียน (After school Programs)

ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดและทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับ โปรแกรมหลังเลิกเรียน (After school programs) ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งได้รวบรวมไว้เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลไว้ดังนี้

พอสเนอร์ และ แวนเดล (Posner & Vandell, 1994) จากการศึกษาพบว่า การเข้าร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่เป็นการจัดอย่างทางการนั้นมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นและยังส่งผลต่อการปรับตัวทางด้านสังคมของเด็กและเยาวชน เมื่อเปรียบเทียบกับโปรแกรมหลังเลิกเรียนรูปแบบอื่น ๆ โดยพิจารณาจากกิจกรรมและประสบการณ์ของเด็กและเยาวชนก็มีส่วนให้ผลการเรียนแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมของแต่ละสถานศึกษาที่ได้จัดโปรแกรมหลังเลิกเรียนขึ้นตามแต่ละช่วงเวลาของการเลิกเรียนในเวลาเรียนปกติโดยสถานศึกษา เด็กและเยาวชนที่เรียนสถานศึกษาจะใช้เวลามากขึ้นกว่าเดิมในโปรแกรมทางวิชาการและโปรแกรมการทบทวนเนื้อหาบทเรียนเพื่อส่งเสริมคุณค่าและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เด็กและเยาวชนบางคนใช้เวลาดูทีวีและเล่นนอกบ้านโดยไม่มีใครดูแลไม่ได้เลือกหรือเข้าร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียน เวลาที่เด็กและเยาวชนใช้ในกิจกรรมเหล่านี้สัมพันธ์กับผลการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน การเข้าสังคมและการปรับตัวรวมถึงวุฒิภาวะการรับผิดชอบด้านอารมณ์ เด็กและเยาวชนที่อยู่ในโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่รูปแบบที่ชัดเจนส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เมื่อเทียบกับเด็กและเยาวชนคนอื่น ๆ

จากการศึกษาโดยเลือกกลุ่มเด็กที่มีส่วนร่วมในโปรแกรมหลังเลิกเรียนบางประเภทและกลุ่มเด็กอีกกลุ่มหนึ่งที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการหลังเลิกเรียนอย่างเป็นทางการ โดยให้การประเมินแก่เด็กและเยาวชน ผู้ปกครองและครู เพื่อกำหนดระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กและเยาวชน ผลการวิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนที่มีส่วนร่วมในโปรแกรมหลังเลิกเรียนมีแนวโน้มที่จะมีผลการเรียนที่ดีขึ้นและ ทำข้อสอบคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การแข่งขัน การอ่านได้สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียน

พอสเนอร์ และ แวนเดล (Posner & Vandell, 1999) จากการศึกษาพบว่า เด็กและเยาวชนที่มีส่วนร่วมในโปรแกรมหลังเลิกเรียนยังแสดงความมั่นคงทางอารมณ์และสัญญาณของการปรับตัวทางสังคมมากกว่าเด็กและเยาวชนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนเข้าโปรแกรมหลังเลิกเรียนและทำกิจกรรมหลังเลิกเรียนจะมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นและปรับเปลี่ยนได้อย่างราบรื่นมากขึ้นเมื่อเปลี่ยนไปเรียนระดับชั้นใหม่หรือโรงเรียนใหม่ในช่วงเปลี่ยนจากระดับชั้นมัธยมต้นไประดับชั้นมัธยมศึกษาปลาย

ก๊อทเฟรดสัน และ คณะ (Gottfredson, et al., 2004) ได้ศึกษาโปรแกรมหลังเลิกเรียนเพื่อลดการกระทำความผิดด้านพฤติกรรม ซึ่งเป็นที่นิยมและได้รับเงินทุนจากหน่วยงานและสาธารณะชนจำนวนมาก นอกเหนือจากคุณค่าการดูแลเด็กและเยาวชนการกำกับดูแลแล้ว โปรแกรมหลังเลิกเรียน มักจะจัดให้มีกิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนเพื่อเสริมสร้างทักษะที่อาจลดพฤติกรรมที่กระทำผิด สังเกตได้จากการจับกุมเด็กและเยาวชนระหว่างเวลา 13.00 น. และ 16.00 น. ในวันและเวลาเรียนตามปกติ การศึกษานี้ยังตรวจสอบผลกระทบของการมีส่วนร่วมในโปรแกรมหลังเลิกเรียน ที่ดำเนินการในรัฐแมริแลนด์ระหว่างปี 1999-2000 ผลลัพธ์แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนช่วยลดพฤติกรรมที่กระทำผิดในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เด็กและเยาวชนจะไม่ใช้ยาเสพติด และการคบหาสมาคมกับเพื่อนในเชิงลบ ผลกระทบต่อผลลัพธ์เหล่านี้มีประสิทธิวิภาพมากที่สุดโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่เน้นทักษะทางสังคมและการพัฒนายกระดับทำให้เด็กและเยาวชนเห็นคุณค่าของชีวิต

มาโฮนี ลาร์สัน และท่านอาจารย์ (Mahoney, Larson, & Eccles, (2005) ได้ศึกษาประโยชน์ของโปรแกรมหลังเลิกเรียนในเชิงบวกถึงการแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองที่ทำงานในช่วงเวลากลางวันและช่วงหลัง 16.00 น. เป็นต้นไป บางคนต้องการให้นุตรหลานได้รับการดูแลมากขึ้นในช่วงหลังเลิกเรียน เป็นเหตุผลสำคัญสำหรับการลงทะเบียนให้เด็กและเยาวชนในโปรแกรมหลังเลิกเรียน ผู้ปกครองบางคนลงทะเบียนในโปรแกรมหลังเลิกเรียนเพื่อให้พวกเขามีสถานที่ที่ปลอดภัยสำหรับใช้เวลาให้เกิดประโยชน์อยู่ภายใต้การดูแลบุคลากรทางการศึกษา

โปรแกรมหลังเลิกเรียนจำนวนมากเกิดขึ้นในช่วงบ่ายของวันที่สถานศึกษาได้จัดขึ้นในวันหยุดสุดสัปดาห์หรือในช่วงฤดูร้อนจึงช่วยผู้ปกครองที่ทำงานทุกวันนำบุตรหลานเด็กและเยาวชนนำมาเข้าร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียนได้มีการดูแลอย่างใกล้ชิด ในขณะที่โปรแกรมหลังเลิกเรียนบางโปรแกรมทำหน้าที่เป็นสถานดูแลเด็กเล็กในช่วงกลางวัน แต่บางโปรแกรมหลังเลิกเรียนจะมีเป้าหมายเฉพาะวัยรุ่นในสถานศึกษาระดับมัธยมต้นและมัธยมปลายโดยเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนทุกวัยสามารถนำเสนอกิจกรรมของโปรแกรมหลังเลิกเรียนเหล่านี้ได้ด้วยตนเอง

เตเบส และ คณะ (Tebes et al., 2007) ได้ศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมกับโปรแกรมหลังเลิกเรียนทำให้นักเรียนมีมุมมองเชิงลบต่อยาเสพติดมากขึ้น การศึกษาผลลัพธ์เชิงบวกจากการมีส่วนร่วมของโปรแกรมหลังเลิกเรียนแสดงให้เห็นว่ามีการใช้ยาเช่น "แอลกอฮอล์กัญชาและการใช้ยาอื่น ๆ น้อยกว่าหลังจากมีส่วนร่วมกับโปรแกรมหลังเลิกเรียนลดลงอย่างเห็นได้ชัดเจน และยังมีทักษะทางสังคมพฤติกรรมเชิงบวก เกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นระดับที่ดีขึ้น ผลลัพธ์อย่างน่าประทับใจ ที่ผู้ปกครองมีความคาดหวังต่อการเข้าร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียน

ยาสซี่ และ มินท์ซ (Yazzie & Mintz, 2010) จากการศึกษาพบว่า ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย Digital Media and Learning Hub มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย เออร์ไวน์ศูนย์การประเมินและนโยบายการศึกษา (CEEP) ที่มหาวิทยาลัยอินเดียนาได้ทำการสำรวจในปี 2009 โดยพิจารณาจากการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน จำนวน 2 ใน 3 คนแสดงออกอย่างชัดเจนถึงการเรียนการสอนในห้องเรียน ว่าไม่น่าสนใจกับการเรียนการสอนในรูปแบบเดิม ในทุกวันจะมีเด็กและเยาวชนเพียงร้อยละ 2 เท่านั้นที่รายงานว่าพวกเขาไม่เคยเบื่อการเรียนการสอนและการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา มีความรู้สึกดีและมีความสุขต่อการเรียน จากผลการวิจัยว่า ครูไม่พัฒนาสร้างแรงดึงดูดใจให้กับเด็กและเยาวชน เป็นที่พึงพอใจอย่างมากต่อความต้องการของเด็กและเยาวชนอีกทั้งยังส่งผลต่อความสนใจในการเรียน ต่ออุปกรณ์ บทเรียน เนื้อหาที่ตรงกับความต้องการความรู้ และเพิ่มแนวทางการหาคำตอบจากการบ้านที่มีความท้าทายความสามารถทางวิชาการของพวกเขา

วู และ ฟาน เอเกอร์น (Wu & Van Egeren, 2010) จากการศึกษาพบว่าผู้ปกครองบางคนลงทะเบียนให้เด็กและเยาวชนในโปรแกรมหลังเลิกเรียนเพื่อให้พวกเขามีสถานที่ที่ปลอดภัยสำหรับใช้เวลาอยู่ภายใต้การดูแลของสถานศึกษา รูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนจำนวนมากเกิดขึ้นในช่วงบ่ายของวันจันทร์-วันศุกร์ จัดโดยสถานศึกษา และในวันหยุดสุดสัปดาห์หรือในช่วงฤดูร้อนจึงช่วยผู้ปกครองที่ทำงานนำเด็กและเยาวชนมาเข้าร่วมได้อย่างหลากหลาย ในขณะที่โปรแกรมหลังเลิกเรียนบางโปรแกรมทำหน้าที่เป็นสถานดูแลเด็กเล็กในช่วงกลางวันเป็นการแบ่ง

เป้าหมายของผู้ปกครองทั้งยังเป็นสิ่งที่ไว้วางใจในการนำเด็กเล็กมาไว้กับโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่มีรูปแบบและโครงสร้างที่ชัดเจน ผู้ปกครองเกิดความคาดหวังต่อการพัฒนาการของเด็กเพื่อให้ได้รับการดูแลที่ดีจึงคัดสรรโรงเรียนและสถานศึกษาที่มีคุณภาพ

เดอรัลล์ วิชเบอร์ก และ พาซาน (Durlak, Weissberg, & Pachan, 2010) จากการศึกษาพบว่า เด็กและวัยรุ่นได้รับผลประโยชน์ทางวิชาการอย่างมากจากการเข้าร่วมโครงการหลังเลิกเรียน และยังมีหลักฐานหลายอย่างว่ารูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียน ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อผลลัพธ์ทางพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ความชัดเจนทางการกำหนดอนาคตและการเลือกเรียนต่อ รวมถึงการเปลี่ยนเลื่อนระดับการศึกษาก็ไม่ส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนทางจิตใจอารมณ์ ทั้งหมดนี้เป็นผลที่ได้จากการเข้าร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียนทำให้เป็นที่ยกย่องและเป็นตัวอย่างที่ดีต่อเพื่อนและสถานศึกษา

แบ และ จอน (Bae & Jeon, 2013) ได้ศึกษาเกี่ยวกับโปรแกรมหลังเลิกเรียนในประเทศเกาหลี ถึงแนวโน้มและผลลัพธ์ของโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่สถานศึกษาเป็นผู้จัดขึ้นเองสามารถแบ่งได้เป็นสามประเภท: 1) การดูแลเด็กและเยาวชนหลังเลิกเรียน 2) โปรแกรมเสริมคุณค่าทักษะส่วนบุคคล และ 3) โปรแกรมวิชาการ รัฐบาลประเทศเกาหลีมีการสนับสนุนโปรแกรมหลังเลิกเรียนโดยมุ่งเป้าไปที่การปรับปรุงสาธารณะการศึกษาโดยการแก้ไขปัญหาทางการศึกษาและสังคมภายในสถานศึกษาของรัฐบาลเป็นครั้งแรก ในขณะที่โปรแกรมหลังเลิกเรียนในประเทศอื่น ๆ มักจะเสริมคุณค่าหรือ การพัฒนาการศึกษาเป็นสำคัญ สำหรับประเทศเกาหลีได้ให้การสนับสนุนสถานรับเลี้ยงเด็กและเยาวชนในช่วงเวลาที่ผู้ปกครองไม่สามารถดูแลได้เช่น ช่วงกลางวัน และ ช่วงหลังเลิกเรียน ตัวอย่างเช่น การดูแลบุตรหลานของมารดาที่ทำงานหนัก เป็นปัญหาสังคมอย่างมาก เนื่องจากจำนวนผู้หญิงที่อยู่ในประเทศเกาหลีทำงานเพิ่มขึ้นทุกปีรัฐบาลได้วางแผนโครงการดูแลเด็กภายในสถานศึกษาของรัฐบาล โปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านการดูแลเด็กมักจะจัดในชั้นปฐมวัยและระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และอาจเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในทางกลับกันโปรแกรมหลังเลิกเรียนเสริมคุณค่าทักษะส่วนบุคคล ที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และตอบสนองความสนใจ ความต้องการการเสริมสร้างความสามารถพิเศษของเด็กและเยาวชน โปรแกรมเหล่านี้จึงรวมถึงศิลปะและงานฝีมือดนตรี กีฬา ภาษาอังกฤษเพื่อการสนทนา โปรแกรมวัฒนธรรม ฯลฯ นับว่าเป็นโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่มุ่งเสริมสมรรถนะส่วนบุคคล ได้รับความนิยมมาก ในกลุ่มระดับชั้นประถมที่มีภาระการสอบเข้าน้อยกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับระดับชั้นมัธยมต้นและระดับชั้นมัธยมปลาย โปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านวิชาการมีความโดดเด่นเป็นอย่างมากและยังได้รับความนิยมที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนด

เป้าหมายจำกัดความสำเร็จของเด็กและเยาวชน กลุ่มสังคมต่าง ๆ ให้มีเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น การกำหนดสถานศึกษาที่จะสอบเข้าหรือมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง ล้วนเป็นเป้าหมายของเด็กและเยาวชน อีกทั้งสร้างผลลัพธ์ทางการเรียนให้ได้รับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเกรดที่ดีเป็นที่ภูมิใจกับตนเองและผู้ปกครองด้วย ประเทศเกาหลีมีการสนับสนุนให้มีโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่เป็นแบบกลุ่มและแบบเดี่ยว วัฒนธรรมของผู้ปกครองที่มีฐานทางการเงินที่ดีจะเลือกให้บุตรหลานได้รับการเรียนแบบตัวต่อตัวมากกว่าไปเรียนเป็นกลุ่ม ยังส่งผลให้เด็กและเยาวชนอยู่ในสายตาของผู้ปกครองมากขึ้นสามารถจำกัดเส้นทางความสำเร็จได้ดีกว่า

โปรแกรมหลังเลิกเรียนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างเชิงนวัตกรรมในการศึกษาของเกาหลี จึงจำเป็นต้องตรวจสอบว่าผลลัพธ์ของการดำเนินการเป็นไปตามข้อกำหนดและมาตรฐานที่รัฐบาลประเทศเกาหลีได้กำหนดไว้อย่างไร เมื่อกล่าวถึงอิทธิพลและผลกระทบของโปรแกรมหลังเลิกเรียน ควรพิจารณา 3 ด้านดังต่อไปนี้ 1) ผลลัพธ์ด้านประชากรศาสตร์ 2) ผลลัพธ์ด้านวิชาการ และ 3) ผลลัพธ์ด้านสังคมและการเมือง ผลลัพธ์ด้านประชากรศาสตร์ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับเงื่อนไขปัจจุบันของโปรแกรมหลังเลิกเรียน เช่น จำนวนเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมในโปรแกรมหลังเลิกเรียน สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม และโปรแกรมหลังเลิกเรียนมีกี่ประเภท ผลลัพธ์ด้านวิชาการของโปรแกรมหลังเลิกเรียนต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับไหนและควรพัฒนาต่อยอดอย่างไร ผลลัพธ์ทางด้านสังคมและการเมืองกังวลว่าคนส่วนใหญ่พึงพอใจกับนโยบายหรือไม่และโปรแกรมหลังเลิกเรียนมีส่วนช่วยในการลดลงของค่าใช้จ่ายอย่างไร ค่าสอนพิเศษส่วนตัวโดยเฉพาะสำหรับครอบครัวที่มีรายได้น้อย

มหาวิทยาลัย พอล จอจี เมสัน (Paul Gorski George Mason University, 2013) ได้ศึกษาเกี่ยวกับโปรแกรมหลักเลิกเรียนไว้ว่าสิ่งที่มีความสำคัญไม่แพ้ไปกว่าผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ การเข้าสังคม การพัฒนาทักษะส่วนบุคคล ยังขาดไม่ได้คือความคุ้มค่าและความคาดหวังของผู้ปกครอง ที่มีต่อเด็กและเยาวชนในการลงทะเบียนและเลือกเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียน ครอบครัวที่มีฐานทางการเงินที่ดีและมั่นคง หรือ อาจอยู่ในระดับกลาง กลุ่มคนฐานะเหล่านี้ไม่พบปัญหาเรื่องการสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนได้เรียนอย่างที่ดีที่สุด ตรงกับความชอบในการลงทะเบียนเรียนบางครอบครัวลงทะเบียนเรียนตามความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก ผลลัพธ์ที่ได้มานั้นส่งผลที่สำคัญคือเด็กไม่มีแรงกดดันและมีความสุข ทางกาย ทางจิตใจที่ดี การลงทะเบียนตามความต้องการบางรายมีผลการเรียนที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด แต่บางรายได้ผลลัพธ์คือการเพิ่มเพื่อนพัฒนาทักษะทางสังคมไปอีกระดับ ตรงกันข้ามกับกลุ่มครอบครัวที่มีฐานะพอประมาณกับมีความคาดหวังสูงมากในการเลือกลงทะเบียนเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียน พยายามคัดสรร

หลักสูตร กิจกรรม วิชาการ ทักษะให้มีความคุ้มค่าต้องเงินที่ลงทุนไป ยังส่งผลกดดันในทางด้านลบกับตัวนักเรียนและยังมีความคาดหวังต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาอย่างเห็นได้ชัด

แกรนลาฟ (Gallup, 2013) ได้ศึกษาเกี่ยวกับโปรแกรมหลังเลิกเรียน ด้านของการมีส่วนร่วมที่เป็นส่วนสำคัญ เชื่อว่าเด็กและเยาวชนที่สำเร็จการศึกษา สิ่งประกอบไปด้วยจะต้องเป็นด้านการมีส่วนร่วม การวิจัยพบว่าโดยรวมแล้วร้อยละ 28 ของผู้เรียนไม่ได้มีส่วนร่วมในสถานศึกษา ส่วนร้อยละ 17 ที่ไม่เข้าร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียนมีพฤติกรรมด้านลบ ส่งผลถูกไล่ออกจากสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่ง ทำให้ด้านการมีส่วนร่วมในสถานศึกษามักเกี่ยวข้องกับช่องว่างของหนทางสู่ความสำเร็จ เช่นเดียวกับอนาคตเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยผลการศึกษาของ Gallup กล่าวว่า *“ความหวัง การมีส่วนร่วม และความเป็นอยู่ที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญที่ขับเคลื่อนเกรดของเด็กและเยาวชน คะแนนผลสัมฤทธิ์การคงอยู่และการจ้างงานในอนาคต เป็นสิ่งที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกัน”*

แบ จอน ฮัน (Bae Jeon Han, 2018) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกชั้นเรียนกับผลลัพธ์ทางปัญญาและสังคมของนักศึกษาวิทยาลัยเกาหลี ได้กล่าวถึงในยุคของการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 สถาบันอุดมศึกษาควรเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติของโปรแกรมและบริการด้านการศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่ใช้คำแนะนำในห้องเรียนแบบเดิม ๆ เพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ที่หลากหลายมากขึ้น เนื่องจากนักศึกษาใช้เวลาทำกิจกรรมนอกชั้นเรียนค่อนข้างมากกว่าการเข้าเรียนในหลักสูตรปกติ จึงจำเป็นต้องตรวจสอบว่าการเข้าร่วมโปรแกรมนอกชั้นเรียนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถที่อนาคตต้องการอย่างไร การศึกษานี้สำรวจความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนอกชั้นเรียนและการรับรู้การเปลี่ยนแปลงในผลลัพธ์ด้านความรู้ความเข้าใจและทางสังคมของนักศึกษาวิทยาลัยเกาหลี มีการตรวจสอบกิจกรรมนอกชั้นเรียน 5 กิจกรรมประกอบด้วย ชุมชนการเรียนรู้ การวิจัยระดับปริญญาตรี การเรียนรู้การบริการ การฝึกงาน และโปรแกรมวิทยาลัยที่อยู่อาศัย ข้อมูล K-NSSE (Korea-National Survey of Student Engagement) ถูกวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์แบบจำลองเชิงเส้นแบบลำดับขั้น ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการวิจัยก่อนหน้านี้ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกชั้นเรียนกับผลลัพธ์ด้านความรู้ความเข้าใจและสังคมของนักเรียน

แมคโดเวล (Mc Dowell, 2018) ได้ศึกษาเกี่ยวกับโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่สามารถจัดขึ้นเพื่อปกป้องและลดความเสี่ยงในพฤติกรรมด้านลบของเยาวชน อธิบายให้เห็นถึงภาพการร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่สามารถสอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ไปในทิศทางที่ดีขึ้น

ในด้านบวก การเข้าร่วมโปรแกรมหลังเลิกของเยาวชน ยังมีผลต่อการปรับเปลี่ยนสังคมสภาพ ความเป็นระบบนิเวศทางสังคมในหลายระดับ งานวิจัยผลลัพธ์ยังได้แสดงให้เห็นสภาพสังคมของ บุคคล ลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางพันธุกรรม และชีวิตประสบการณ์เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ที่ดีต่อสุขภาพหรือความไม่แข็งแรงประเภทต่าง ๆ อิทธิพลเหล่านี้ถูกกำหนดให้เป็นปัจจัยเสี่ยงและ การป้องกัน โดยได้แยกปัจจัยเป็นระดับแบ่งเป็นลักษณะการป้องกันปัจจัยที่มีความแตกต่างกัน <http://dhss.alaska.gov/dbh/Documents/> ดังนี้ 1) ปัจจัยเสี่ยงลักษณะส่วนบุคคล ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน เป็นสามารถเหตุปัจจัยเริ่มต้นที่จะส่งผลขยายเป็นวงกว้างสำหรับปัญหาที่อาจ ตามมาได้ ความรุนแรงพฤติกรรม ควรฝึกให้เยาวชนมีการควบคุมตนเอง ได้อย่างถูกต้องและ เหมาะสม พบว่า อายุ 5-12 ปี เป็นช่วงวัยที่สามารถพัฒนาและเสริมสร้างทักษะได้อย่างดี

ด้านการสื่อสารด้านวิชาการและด้านของการเข้าสังคม โดยอาศัยการเรียนรู้ใน โรงเรียนและเสริมเพิ่มเติมในโปรแกรมหลังเลิกเรียน ผ่านกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรม วิชาการ ชมรม กีฬา กิจกรรมอาสาสมัคร เหล่านี้เป็นสิ่งที่สอดแทรกในโปรแกรมหลังเลิกเรียนเพื่อพัฒนา เสริม สร้างทักษะส่วนบุคคลได้ดี 2) ปัจจัยเสี่ยงลักษณะสภาพแวดล้อม ส่วนนี้นับว่าเป็นผลร่วมที่มี ผลส่งต่อที่สำคัญกับปัจจัยส่วนบุคคลเป็นอย่างมาก ความสัมพันธ์เชิงบวกที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ ของเยาวชน โรงเรียน ชุมชน ยังคงคาดหวังถึงความปลอดภัยทางร่างกายและจิตใจ วิชาการ ผลลัพธ์ทางการเรียนที่ดี ทั้งนี้ความคาดหวังต่อการเรียนรู้ที่มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนเป็น สิ่งที่แยกจากกันได้ยาก หากผู้ปกครองจัดสรรสภาพแวดล้อมที่มีความกดดันทางด้านร่างกาย จิตใจ และคาดหวังต่อผลการเรียนของเยาวชนมากเกินไป ก็ส่งผลทำให้เยาวชนเกิดการต่อต้าน แสดงพฤติกรรมด้านลบออกมาอย่างขัดต่อความคาดหวังของผู้ปกครอง โปรแกรมหลังเลิกเรียน สามารถละลายและลดพฤติกรรมด้านลบ ส่งเสริมและปรับสภาพแวดล้อมให้เยาวชนพึงมีผลการ เรียน พฤติกรรมแง่บวกได้อย่างปกติยังส่งผลต่อผลต่อการเชื่อมโยงกับชุมชนและวัฒนธรรม ประเพณีที่เข้มแข็ง

โปรแกรมหลังเลิกเรียนในประเทศไทยและต่างประเทศ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมหลังเลิกเรียน ทั้งใน ประเทศไทยที่มีบริบทเป็นโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่เปิดสอนในสถานศึกษาช่วงเวลาหลังเลิกเรียน วันจันทร์ ถึงวันศุกร์ ภายใต้การควบคุมและการดูแลของสถานศึกษา อีกทั้งยังมีข้อค้นพบจาก งานวิจัยที่ศึกษาเพิ่มเติม โปรแกรมหลังเลิกเรียนถูกจัดขึ้นในวันหยุด วันเสาร์ วันอาทิตย์ ซึ่งอยู่ ภายใต้การเลือกเรียนของสถาบันและธุรกิจการศึกษาต่าง ๆ สถานศึกษาระดับมัธยมต้นและมัธยม ปลายหลายแห่งในต่างประเทศได้จัดกิจกรรมหลังเลิกเรียนกิจกรรมหลังเลิกเรียนบางอย่างจัดให้

โดยศูนย์ชุมชนและศูนย์วิจัยรุ่นซึ่งไม่มีค่าใช้จ่ายในขณะที่กิจกรรมอื่น ๆ จัดทำโดยธุรกิจแสวงหาผลกำไรซึ่งคิดค่าสมาชิก การจัดระเบียบและการจัดการกิจกรรมโปรแกรมหลังเลิกเรียนมักจะแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศและขึ้นอยู่กับภูมิหลังทางวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

ชวาร์ตน์ ประสิทธิ์ (2551) จากการศึกษาในประเทศไทยได้มีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียนพบว่ามี 4 ด้านจัดลำดับดังนี้ 1) ด้านวิชาการ เด็กและเยาวชนรวมถึงผู้ปกครองต่างคาดหวังผลลัพธ์ทางการศึกษาจะต้องถูกพัฒนาขึ้นจากเดิมที่เป็นอยู่อย่างเป็นทิศทางกราฟแนวขึ้น 2) ด้านค่านิยม โรงเรียนและสถานศึกษาที่เปิดโปรแกรมหลังเลิกเรียนต้องได้รับมาตรฐานเป็นที่ยอมรับและมีประสิทธิภาพที่สามารถพิสูจน์ผลลัพธ์ได้ พิจารณาจากค่านิยมของเด็กและเยาวชน การสอบเข้าของเด็กและเยาวชนที่เลือกเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียน 3) สภาพแวดล้อม เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญส่วนถัดมาควรเหมาะสม ควรมีความทันสมัยดึงดูดใจและความอยากเลือกลงเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียน 4) สังคม เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่จากการศึกษาพบว่าเหตุผลสำคัญที่เลือกเรียนโปรแกรมหลังเรียนเพราะอยากเข้าสังคม อยากได้เพื่อนและอยากรู้จักเพื่อนต่างโรงเรียน

พรสุดา คุณมั่ง (2557) ประเทศไทยได้ศึกษาว่าโปรแกรมหลังเลิกเรียนประกอบไปด้วยปัจจัยหลักทั้งหมด 4 ด้านคือ 1) ด้านเนื้อหาและหลักสูตร โปรแกรมหลังเลิกเรียนจำเป็นต้องมีเนื้อหาเพื่อให้ครอบคลุมหลักสูตรที่มีความหลากหลาย 2) ด้านผู้สอน/รูปแบบการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์ และ 4) ด้านความปลอดภัยและสถานที่

จุฑารัตน์ ภัทรเกษวิทย์ และ สุทธนะ ดิงศภักดิ์ (2558) ประเทศไทย ได้ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครแยกออกเป็นแต่ด้านดังนี้ ด้านงบประมาณและทรัพยากร ด้านบุคลากร ด้านการประเมินผล ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านอำนวยการ และด้านประสานงาน เหล่านี้เป็นองค์ประกอบของการจัดโปรแกรมหลังเลิกเรียน

สมิธ และ บาร์คเกอร์ (Smith & Barker, 2000) จากการศึกษาพบว่าประเทศอังกฤษ โปรแกรมหลังเลิกเรียนในสหราชอาณาจักรมักจะจัดในเชิงพาณิชย์ออกค่าใช้จ่ายโดยผู้ปกครองไม่พบว่ารัฐบาลสนับสนุนหรือขาดขว้าง เด็กและเยาวชนหลายคนเข้าเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียนสัปดาห์ละหลายครั้งและบางครั้งอาจมากกว่าหนึ่งครั้งต่อวัน โปรแกรมหลังเลิกเรียนที่คล้ายกันนี้ยังเกิดขึ้นในช่วงสุดสัปดาห์ด้วย โดยทั่วไปแล้วจะมีการให้ความสำคัญกับ "การเพิ่มคุณค่า" ยังพบว่าการจัดการโปรแกรมหลังเลิกเรียนมีผลน้อยกว่าในประเทศสหรัฐอเมริกา นอกเหนือจากโปรแกรมหลังเลิกเรียนยังมีการเข้าร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียนในรูปแบบอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น

ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล บัลเลต์ โปรแกรมหลังเลิกเรียนประเภทนี้เน้นการเคลื่อนไหวร่างกายและพัฒนาการทำงานเป็นทีม

อัลคาตีบ & ญูมา (Alkhateeb & Jumaa, 2002) ประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์โปรแกรมหลังเลิกเรียนเป็นแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์ที่เป็นนวัตกรรมใหม่ที่ช่วยให้ผู้ปกครองสามารถค้นหาวางแผนและจองกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชนเป็นรูปแบบออนไลน์ เพิ่มช่องทางการเรียนรู้ให้สามารถเข้าถึงได้อย่างมากผ่านการประชาสัมพันธ์การตลาดออนไลน์

เฉิน & ลู่ (Chen & Lu, 2009) ประเทศไต้หวันโปรแกรมหลังเลิกเรียนจำนวนมากในไต้หวันมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเพิ่มคุณค่าทางวิชาการและการเตรียมสอบ พิชิตโจทย์ Chen & Lu ได้ค้นคว้าผลกระทบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในไต้หวัน พบว่าโปรแกรมหลังเลิกเรียนช่วยเสริมสร้างศักยภาพทางวิชาการหลังเลิกเรียนและโรงเรียนกวดวิชาเอกชนในไต้หวันเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน แต่จะส่งผลเสียต่อเด็กและเยาวชนทางด้านจิตใจ เด็กและเยาวชนถูกการบังคับในการเข้าเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียน

อัสการ์ และ คณะ (Asghar et al., 2017) ประเทศอินเดียได้ศึกษาว่าโรงเรียนและสถานศึกษาบางแห่งเปิดให้บริการโปรแกรมหลังเลิกเรียนกับพบว่าไม่เพียงพอกับความต้องการเมื่อพิจารณาจากประชากรจำนวนมากของอินเดียและความสำคัญของการศึกษาต่อชนชั้นกลางของอินเดียและ ซึ่งรัฐบาลอินเดียทำงานร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแผนการศึกษาชาติไว้ว่าให้เด็กและเยาวชนที่ได้รับการศึกษาจะต้องมีการคิดเชิงสร้างสรรค์ เพื่อสร้างทักษะเป็นนวัตกรรมแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นเป้าหมายของโรงเรียนและสถานศึกษาที่จัดเสริมโปรแกรมหลังเลิกเรียนและยังช่วยให้เด็กพัฒนาคุณสมบัติความเป็นผู้นำเพิ่มทักษะ เช่น การสื่อสารการคิดเชิงวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกัน

แบ และ คานะฟูจิ (Bae & Kanefuji, 2018) ประเทศเกาหลีและประเทศญี่ปุ่น: ได้ศึกษาการเปรียบเทียบโปรแกรม Afterschool ของ จากมุมมองของสถาบัน การศึกษาในปัจจุบันเปรียบเทียบประเทศเกาหลีและประเทศญี่ปุ่นในแง่ของระบบโปรแกรมหลังเลิกเรียนของแต่ละประเทศ ประการแรก เปรียบเทียบภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และสังคมที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาโปรแกรมหลังเลิกเรียนในทั้งสองประเทศ ประการที่สอง มีการอธิบายสถานะปัจจุบันของโปรแกรมหลังเลิกเรียน ประการที่สาม การเปรียบเทียบจัดทำขึ้นตามประเภทของนโยบายที่ได้รับการพัฒนาและดำเนินการเพื่อส่งเสริมโปรแกรม การศึกษายังได้ตรวจสอบปัญหาและประเด็นที่ทั้งสองประเทศเผชิญในเรื่องนี้ สุดท้าย ได้เสนอแนะความเหมือนและความแตกต่างระหว่างระบบ

โปรแกรมหลังเลิกเรียนทั้งสองระบบ มีการคาดเดากันว่าระบบหลังเลิกเรียนของทั้งสองประเทศมีความคล้ายคลึงกันเนื่องจากความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม มีข้อโต้แย้งว่าความแตกต่างในบริบททางสังคมของทั้งสองประเทศมีส่วนทำให้เกิดการพัฒนาคุณลักษณะเฉพาะสำหรับแต่ละโปรแกรมหลังเลิกเรียน

ไวท์แลนด์ และ คณะ (Wieland et al., 2020) ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ศึกษาโปรแกรมหลังเลิกเรียนว่าเป็นเรื่องปกติมากในสหรัฐอเมริกา ปัจจุบันองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนระดับชาติที่ใหญ่ที่สุดกว่า 40 แห่ง มีสมาชิกทั้งหมดประมาณ 40 ล้านคนทั้งชายและหญิงในสโมสรหรือสมาคมรวมถึงในโรงเรียนและสถานศึกษาในอเมริกามุ่งเน้นหลักการพัฒนาเยาวชนในเชิงบวก บุคคลกรที่ประจำในโปรแกรมหลังเลิกเรียนทั้งในโรงเรียนและสถานศึกษาเป็นผู้ให้ข้อมูลคำแนะนำวิธีการควบคุมอารมณ์และเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่เด็กและเยาวชนเผชิญในพื้นที่ใกล้เคียงชุมชนโดยรอบโรงเรียนและสถานศึกษาที่มักมีความเสี่ยงสูงต่อพฤติกรรมและทัศนคติเชิงลบ โปรแกรมหลังเลิกเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีผู้สนับสนุนหลายส่วนเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เข้าถึงโปรแกรมหลังเลิกเรียนเช่น Afterschool Alliance โปรแกรมหลังเลิกเรียนหลายโรงเรียนในสหรัฐอเมริกาดำเนินการในระดับรัฐ โปรแกรมหลังเลิกเรียนที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แก่ Knickerbocker Grays ก่อตั้งขึ้นในปี 1881 ตั้งอยู่ในนิวยอร์กซิตี้ ในเวอร์จิเนียเมืองเคิร์ก *Rice and beans* เป็นองค์กรแห่งพัฒนาด้านเศรษฐกิจและชุมชนที่สร้างทรัพย์สินและมุ่งเน้นการพัฒนาขีดความสามารถในครอบครัวให้ดีขึ้นและยังสนับสนุนผู้ที่มีรายได้น้อยและปานกลางผ่านโครงการด้านเศรษฐกิจและการศึกษา *Rice and beans* เปิดสอนหลักสูตรโปรแกรมหลังเลิกเรียน ประกอบไปด้วยอาสาสมัครทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาครูสอนพิเศษและครูอาสาสมัคร ทุกคนจะต้องได้รับการฝึกอบรมและการดูแลอย่างใกล้ชิดจากเจ้าหน้าที่ *Rice and beans* เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ *Rice and beans* โปรแกรมหลังเลิกเรียนจะได้รับอาหารว่างการสอนพิเศษทั้งยังจะได้รับโอกาสในการเรียนรู้สังคมและวัฒนธรรม ภาษา กิจกรรมดนตรี การประกอบอาชีพ จากโปรแกรมหลังเลิกเรียน

นาฟซ์เกอร์ และ คณะ (Nafzger et al., 2020) ประเทศอเมริกาในรัฐเท็กซัสมีโปรแกรมสำหรับสร้างโปรแกรมหลังเลิกเรียน Texas Afterschool Centers on Education หรือ Texas ACE Texas ACE เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานการศึกษาในรัฐเท็กซัสซึ่งได้รับทุนจากโครงการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแห่งศตวรรษที่ 21 ของกระทรวงศึกษาธิการของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งสนับสนุนโครงการส่งเสริมคุณค่าของเด็กและเยาวชนหลังเรียนในโรงเรียนที่มีความสำคัญในรัฐเท็กซัสประเทศสหรัฐอเมริกา

ตัวอย่างรูปแบบการประชาสัมพันธ์โปรแกรมหลังเลิกเรียนในประเทศไทยและต่างประเทศ

รับประกันความพึงพอใจ
“โดยอาจารย์ ธง”

คณิตศาสตร์

“อาจารย์ ธง”

• สร้าง • เสริม • เข้ม เน้นผู้ขอสอบ

เนื้อหาอัดแน่น ด้วย **5 ปี**
ประสบการณ์สอนกว่า

• ประวัติย่อผู้สอน •

- นิเทศน์ปลาย โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์
- ไอเอ็มที ม.ต้น ค่าย 1 โรงเรียนสวนกุหลาบ
- ไอเอ็มที ค่าย 1 และ 2 โรงเรียนสวนกุหลาบ
- ปริญญาดุษฎี วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
- ปริญญาดุษฎี วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
- อดีต ติสศปริญญาดุษฎี วิศวกรรมศาสตร์ ติสศ 2560
- ครูพิเศษ คณิตศาสตร์ ประถมปลาย โรงเรียนเทพศิรินทร์
- อาจารย์ คณิตศาสตร์ ม.ต้น Gifted สาธิตบ้านสมเด็จ
- อาจารย์ คณิตศาสตร์ ม.ปลาย สาธิตบ้านสมเด็จ
- อาจารย์ วิชาคณิตศาสตร์ โรงเรียนสตรี-วัดอินทารามวรวิหาร

คอร์สปิดเทอม ป.6 (ป.5 ขึ้น ป.6)

คณิตศาสตร์ + วิทยาศาสตร์

ตารางเรียน และ ราคาต่อคอร์ส

เรียน จันทร์-พุธ-ศุกร์ เริ่ม 30 มีนาคม - 24 เมษายน

8.20-10.20 น. คณิตศาสตร์ เรียนพื้นฐาน Gifted
ค่าเรียน 4,000 บาท

10.30-12.30 น. วิทยาศาสตร์ แนวแข่งขัน
ค่าเรียน 3,500 บาท

พิเศษ ลง 2 วิชาควบ
ลดเหลือ 7,000 บาท

ด่วน!!! สมัครเรียน ที่ สมัครที่โรงเรียน คนละ 500 บาท
เฉพาะ เด็กที่เก่ง+เด็กโต+ครู+เด็กโต+เด็กโต+เด็กโต
สมัครก่อนวันที่ 28 ก.พ. นี้เท่านั้น

*หยุด 13 และ 15 เมษายน (สงกรานต์)

**บอกรับค่า ติสศ สวนกุหลาบ, สตรีวิทยา, เทพศิรินทร์, ศึกษานารี,
สาธิตบ้านสมเด็จ, วิทยาลัย และ son Gifted ปลายโรงเรียน

(อัดแน่น ด้วยโจทย์ ระดับ Advance เกือบ 30 ชั่วโมง)

**โค้งสุดท้าย เพื่อสอบโครงการ
ความเป็นเลิศ (Gifted)**

“สอนละเอียด กลุ่มเล็ก เนื้อหาอัดแน่นทุกเรื่อง”
มี..วิทยาศาสตร์ แนวข้อสอบ Gifted เสริมในคอร์ส

วัน และ เวลาเรียน

20, 21 และ 24 กุมภาพันธ์ เวลา 17.00-19.00 น.

25, 26, 27, และ 28 กุมภาพันธ์ เวลา 17.00-19.00 น.

5 มีนาคม เวลา 09.00-12.00 น. และ 13.00-16.00 น.

6 มีนาคม เวลา 09.00-13.00 น.

เวลา 13.00-13.30 น. (ว่างแบบก่อนสอบ)

พิเศษ **ค่าเรียน**
ราคา 4,000 บาท

***รับประกันด้วยผลงานของนักเรียนที่ผ่านคอร์ส สามารถทำข้อสอบได้จริง

ทุกคอร์สจำนวนจำกัด! ติดต่อ 099-416-2459 LINE ID: 028695186

ภาพประกอบ 1 ตัวอย่างรูปแบบการประชาสัมพันธ์โปรแกรมหลังเลิกเรียนในประเทศไทย

ที่มา: สถาบันคณิตวิทย์บ้านอาจารย์ธง

คณิตศาสตร์ อาจารย์ ธง

ตารางเรียน ช่วงปิดเทอม (summer)

ม.2 เรียน วันศุกร์ และ วันเสาร์ 8.30 - 10.30 น. ค่าเรียน 1800 บาท
เริ่ม ศุกร์ ที่ 30 เมษายน - เสาร์ที่ 15 พฤษภาคม (6 ครั้ง)

ม.3 เรียนวันเสาร์ และ วันอาทิตย์ ค่าเรียน 1800 บาท
วันเสาร์เรียน เวลา 10.40 - 12.40 น. เริ่มเสาร์ ที่ 1 พฤษภาคม - 16 พฤษภาคม (6 ครั้ง)
วันอาทิตย์เรียน 8.30 - 10.30 น.

ม.4 เรียนวันเสาร์ และ วันอาทิตย์ ค่าเรียน 1800 บาท
วันเสาร์เรียน เวลา 13.00 - 15.00 น. เริ่ม เสาร์ ที่ 1 พฤษภาคม - 16 พฤษภาคม (6 ครั้ง)
วันอาทิตย์เรียน เวลา 10.40 - 12.40 น.

ม.5 เรียนวันเสาร์ และ วันอาทิตย์ ค่าเรียน 1800 บาท
วันเสาร์เรียนเวลา 15.15 -17.15 น. เริ่มเสาร์ ที่ 1 พฤษภาคม - 16 พฤษภาคม (6 ครั้ง)
วันอาทิตย์เรียน เวลา 13.00 - 15.00 น.

ม.6 เรียนวันพุธ และ วันอาทิตย์ ค่าเรียน 1800 บาท
วันพุธ เรียนเวลา 10.30 - 12.30 น. เริ่ม พุธที่ 28 เมษายน - 16 พฤษภาคม
วันอาทิตย์ เรียนเวลา 15.15 - 17.15 น.

ค่าเรียน summer ทุกคอร์ส 1800

พิเศษ เรียนควบ 2 คอร์ส เช่น ม.2 ควบ 3 หรือ ม.5 ควบ ม.6 เหลือ 3300 บาท

มีปัญหา ไม่รู้ว่าจะลงเรียนคอร์สไหน ไลน์แจ้งไว้ครับ (ที่ไลน์ส่วนตัว ของ ผปค.)

PIC•COLLAGE
20 40 12 4

ภาพประกอบ 2 ตัวอย่างรูปแบบการประชาสัมพันธ์โปรแกรมหลังเลิกเรียนในประเทศไทย

ที่มา: สถาบันคณิตวิทย์บ้านอาจารย์ธง

AFTER SCHOOL PROGRAM

Grades: 1st - 8th

AUGUST 10 - MARCH 15
MONDAY - FRIDAY 2:30 - 5:00

PLAY

ENGAGE

LEARN

PROGRAM INCLUDES

- ✓ Intensive Homework Help
- ✓ Recreational Activity
- ✓ Academic enrichment
- ✓ Art & craft Classes
- ✓ Parenting Support Group
- ✓ And a Lot More...

\$80

PER MONTH

Benefits

Lorem Ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna

Hurry!
Space is limited

Call for more Info
+345-678-900

Suit 1234, mainstreet, city,
Country

www.yourwebsite.com
Email@yourname.com

ภาพประกอบ 3 ตัวอย่างรูปแบบการประชาสัมพันธ์โปรแกรมหลังเลิกเรียนในต่างประเทศ

ที่มา: <https://www.yourwebsite.com>

ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียน After school Programs

โปรแกรมหลังเลิกเรียนที่ดีสามารถเปลี่ยนแปลงช่วงเวลาที่เราจัดหมายหลังเลิกเรียนได้ กลายเป็นช่วงเวลาแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เสริมสร้างทักษะบุคคลและความรู้ทางด้านวิชาการเหล่านั้นเป็นประโยชน์อย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับเด็กที่อยากเพิ่มเติมทักษะการเรียนรู้และความคิดต่างจากเดิม ซึ่งต่อไปนี้เป็น 6 สิ่ง โปรแกรมหลังเลิกเรียนมีผลลัพธ์แบ่งออกเป็นรายละเอียดแต่ละข้อประกอบด้วย เคนลี่ (Kelly, 2021)

1. ด้านการสร้างความรู้สึกรับผิดชอบ

โปรแกรมหลังเลิกเรียนเป็นกิจกรรมที่เด็กและเยาวชนชอบเลือกที่จะเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ การฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม อีกทั้งยังส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีความเห็นที่รับฟังความเห็นต่างจากเพื่อนในกลุ่มด้วย ทักษะตามมาที่แสดงออกอย่างชัดเจนคือการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อสังคม อันทำให้เกิดความรู้สึกและความสัมพันธ์ในการเป็นเจ้าของกิจกรรม เด็กและเยาวชนจะทำการเชิญชวนเพื่อนของเขาให้มาลงทะเบียนเข้าร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียนเพราะพวกเขาอยากมีช่วงเวลาที่ทำร่วมกันหลังจากเลิกเรียนในห้องเรียน

2. พัฒนาทักษะทางสังคม

โปรแกรมหลังเลิกเรียนที่ดีจะส่งเสริมความร่วมมือ การสนับสนุน และความเคารพ วิธีนี้จะช่วยให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกปลอดภัยมากขึ้นในการเข้าร่วมกิจกรรมหรือเริ่มการสนทนากับเพื่อนในการเริ่มเรียน การทำงานเป็นทีม และการร่วมมือกันถือว่าเป็นทักษะทางสังคมที่เห็นได้ชัดเจนจากการจัดกิจกรรม การชั่งกันติวข้อสอบ ทบทวนบทเรียน สร้างแรงจูงใจให้ประสบความสำเร็จ ลดความตึงเครียดของบรรยากาศ

3. การสนับสนุนด้านวิชาการ

โปรแกรมหลังเลิกเรียนหลายโปรแกรมช่วยเป็นการติวข้อสอบ และทบทวนเนื้อหาการเรียนเพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถตอบคำถามและแก้ไขโจทย์การบ้านได้ด้วยตนเอง ช่วงเวลานี้จะมีประโยชน์มากสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการทำข้อสอบและการบ้านที่บางครอบครัวจำเป็นต้องอาศัยการลงทะเบียนเข้าโปรแกรมหลังเลิกเรียนภาระงานของผู้ปกครองหนัก การทำให้เสร็จหลังเลิกเรียนสามารถทำให้ตอนเย็นของทุกคนมีเวลาพอที่จะสามารถผ่อนคลายด้วยกิจกรรมอื่นได้

4. การเรียนรู้สนุกยิ่งขึ้น

โปรแกรมหลังเลิกเรียนมีการจัดให้มีชั้นเรียนในระดับและด้านต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ ศิลปะ เป็นต้นเหล่านี้อาจดูเหมือนกับการเรียนใน

ห้องเรียนแต่แตกต่างอย่างเห็นได้ชัด โปรแกรมหลังเลิกเรียน มีอุปกรณ์มีการลงมือทำและสามารถถามและตอบคำถามในข้อสงสัย พร้อมทั้งสามารถเลือกเรียน ในระดับที่แตกต่างกันเพื่อเติมเต็มทางด้านความรู้และหลักวิธีคิดในการค้นหาคำตอบ

5. การดูแลและความปลอดภัย

โปรแกรมหลังเลิกเรียนจัดขึ้นในช่วงเวลาหลังเลิกเรียน คือช่วงที่เด็กโตมีแนวโน้มที่จะก่ออาชญากรรมหรือตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมมากที่สุด นอกจากนี้ยังเป็นช่วงเวลาสำคัญที่เด็กและเยาวชนบางคนอาจจะดื่มหรือใช้ยาเสพติด การวิจัยแสดงให้เห็นว่าความเสี่ยงเหล่านี้มีแนวโน้มมากขึ้นสำหรับเด็กที่เรียนรู้และคิดต่างออกไป แต่การทำให้เด็กและเยาวชนหันเหความสนใจสามารถทำให้พวกเขาไม่มีส่วนร่วมในพฤติกรรมเสี่ยง และโปรแกรมหลังเลิกเรียนก็เป็นตัวเลือกที่ปลอดภัยกว่าการศึกษาแสดงให้เห็นว่าเด็กในโครงการหลังเลิกเรียนอาจได้เกรดดีขึ้น พวกเขายังอาจพบปัญหาพฤติกรรมน้อยลงอย่างเห็นได้ชัดเจน

6. สร้างความมั่นใจ

สำหรับเด็กที่ไม่มีความมั่นใจหรือมีปัญหาในการเรียนรู้ โปรแกรมหลังเลิกเรียนสามารถสร้างความมั่นใจได้มากกว่าการเรียนในโรงเรียนแบบปกติ เด็กและเยาวชนเต็มใจที่จะลองสิ่งใหม่ ๆ และรับความท้าทายในกิจกรรมหรือพฤติกรรมเชิงบวก สามารถนำไปสู่การยอมรับในตนเองที่เพิ่มมากขึ้น ได้มีการศึกษาและพบว่าการจัดโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนเป็นสิ่งสำคัญจำเป็นต่อช่วงวัยส่งผลต่อการสร้างและพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกด้าน

ประโยชน์โปรแกรมหลังเลิกเรียนสำหรับเยาวชน ครอบครัว และชุมชน

จากการศึกษา เด็กและเยาวชนในวัยเรียนใช้เวลาร้อยละ 80 ใช้เวลาทำการบ้านนอกสถานศึกษาในขณะที่ 1 ใน 5 ของเยาวชนในสหรัฐอเมริกาอยู่คนเดียวหลังเลิกเรียน (Afterschool Alliance, 2020) โปรแกรมหลังเลิกเรียนคุณภาพสูงส่งเสริมการพัฒนาเยาวชนในเชิงบวกและให้พื้นที่ปลอดภัยที่เยาวชนสามารถสำรวจศักยภาพของตนเองได้โปรแกรมหลังเลิกเรียนที่มีประสิทธิภาพสร้างจุดเริ่มต้นการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดประโยชน์มากมายแก่เยาวชน ครอบครัว และชุมชน (American Institutes for Research, 2015; American Enterprise Institute for Public Policy Research & the Brookings Institution, 2015)

โจนส์ กรีนเบิร์ก และ คราวลีย์ (Jones, Greenberg & Crowley., 2015) โปรแกรม Afterschool สามารถสนับสนุนการพัฒนาทางสังคม อารมณ์ ความรู้ความเข้าใจ และวิชาการ ลดพฤติกรรมเสี่ยง ส่งเสริมสุขภาพร่างกาย และจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและสนับสนุน

สำหรับเด็กและเยาวชนโปรแกรมหลังเลิกเรียนยังให้ผลตอบแทนจากการลงทุนอย่างมีนัยสำคัญ โดยทุก ๆ 1 ดอลลาร์ที่ลงทุนไปจะช่วยประหยัดได้อย่างน้อย 3 ดอลลาร์จากการเพิ่มศักยภาพในการหารายได้ของเยาวชน ปรับปรุงผลงานที่โรงเรียน และลดอาชญากรรมและการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน (Afterschool Alliance, 2020) ประโยชน์อื่น ๆ ได้แก่

1. การเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ การเข้าร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียน คุณภาพสูงและการมีส่วนร่วมเป็นประจำสามารถนำไปสู่ความสามารถทางสังคมและอารมณ์ที่ดีขึ้น ซึ่งรวมถึงพฤติกรรมทางสังคม แรงจูงใจจากภายใน ความพยายามในสมรรถภาพที่ดีขึ้น และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองที่สูงขึ้น เป็นกระบวนการที่คนหนุ่มสาวและผู้ใหญ่ทุกคนได้รับและใช้ความรู้ ทักษะ และทัศนคติเพื่อพัฒนาอัตลักษณ์ที่ดีต่อสุขภาพ จัดการอารมณ์และบรรลุเป้าหมายส่วนตัวและส่วนรวม รู้สึกและแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่สนับสนุน และทำให้ การตัดสินใจที่รับผิดชอบและเอาใจใส่ เป็นส่วนสำคัญของการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ที่พัฒนาความเท่าเทียมทางการศึกษาและความเป็นเลิศผ่านการเป็นหุ้นส่วนในโรงเรียน-ครอบครัว-ชุมชนอย่างแท้จริง เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และประสบการณ์ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ที่ไว้วางใจและร่วมมือกัน หลักสูตรและการสอนที่เข้มงวดและมีความหมาย และการประเมินอย่างต่อเนื่อง SEL สามารถช่วยจัดการกับความไม่เท่าเทียมในรูปแบบต่าง ๆ และให้อำนาจแก่เยาวชนและผู้ใหญ่ในการร่วมสร้างโรงเรียนที่เจริญรุ่งเรืองและมีส่วนร่วมในชุมชนที่ปลอดภัย มีสุขภาพดี และเป็นธรรม 3 การลดความยากจน การเคลื่อนย้ายทางเศรษฐกิจ และการพึ่งพาความช่วยเหลือสาธารณะลดลง ยังพบว่าเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ “ทักษะที่อ่อนนุ่ม” เหล่านี้มีความสำคัญต่อการพัฒนากำลังแรงงานและนำไปสู่การจ้างเยาวชนและประสบความสำเร็จใน งานของพวกเขาการพัฒนาทักษะส่วนบุคคลและทางสังคมในสภาพแวดล้อมหลังเลิกเรียนที่ชัดเจน ยังนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ความรู้สึกเชิงบวก และทัศนคติต่อโรงเรียน ฯลฯ (Durlak & Weissberg, 2007)

2. การสนับสนุนทางวิชาการ การเข้าร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียนสามารถปรับปรุงผลการเรียนของเด็กและเยาวชนได้ การประเมินระดับชาติพบว่าเด็กและเยาวชนมากกว่าร้อยละ 40 ที่เข้าร่วมโปรแกรมศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแห่งศตวรรษที่ 21 ได้ปรับปรุงเกรดการอ่านและคณิตศาสตร์ของพวกเขา และผู้ที่เข้าร่วมเป็นประจำมากขึ้นมีแนวโน้มที่จะได้รับผลกำไร (Naftzger et al., 2007)

3. การมีส่วนร่วมของโรงเรียน การเข้าร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียนนำไปสู่การปรับปรุงการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน การปรับตัวที่ดีขึ้นเมื่อเด็กและเยาวชนก้าวไปสู่ขั้นต่อไปของ

การเรียนรู้ การเข้าเรียนและการมีส่วนร่วมในโรงเรียนเพิ่มขึ้น และลดอัตราการออกจากโรงเรียนกลางคัน (Afterschool Alliance, 2015)

4. มีความความปลอดภัย การเข้าร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียนนำไปสู่การกำกับการดูแลของผู้ใหญ่ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งทำให้เด็กและเยาวชนรู้สึกปลอดภัยมากขึ้น ลดกรณีการถูกล่อลวงทิ้งไว้โดยไม่มีใครดูแลนอกจากนี้ยังหมายความว่าเด็กที่อายุน้อยกว่าได้รับการดูแลจากพี่ที่อายุมากกว่า การดูแลผู้ใหญ่ที่ยึดตามความสัมพันธ์ทางพัฒนาการส่งเสริมการพัฒนาเยาวชนในเชิงบวก เนื่องจากไม่เพียงส่งเสริมความปลอดภัยส่วนบุคคลและช่วยลดพฤติกรรมเสี่ยง เช่น การสูบบุหรี่หรือการใช้จ่ายในทางที่ผิด แต่ยังสร้างสภาพแวดล้อม ที่ซึ่งเด็กและเยาวชนเรียนรู้ได้ดีขึ้นและสามารถเติบโตได้ (Afterschool Alliance, 2015)

5. การสนับสนุนครอบครัววัยทำงาน ครอบครัวที่ทำงานและธุรกิจต่าง ๆ ยังได้รับประโยชน์จากโครงการหลังเลิกเรียนที่ช่วยให้เยาวชนมีสถานที่ปลอดภัยในขณะที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองกำลังทำงานอยู่ พ่อแม่และผู้ปกครองที่ไม่มีบริการดูแลเด็ก พลาดงานโดยเฉลี่ยแปดวันต่อปี และผลผลิตของผู้ปฏิบัติงานที่ลดลงนี้ทำให้ธุรกิจต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงถึง 300,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี (Barnett & Gareis, 2004; Gareis & Barnett, 2006)

6. การโภชนาการและการออกกำลังกาย โปรแกรมหลังเลิกเรียนยังสามารถปรับปรุงการบริโภคขนมขบเคี้ยวของเด็กและเยาวชนได้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานที่ที่มีบริการอาหารในสถานที่ที่ใช้การแทรกแซง ด้านโภชนาการและการออกกำลังกายนอกเวลาเรียน (Schmidt et al., 2018) แม้ว่าจะไม่ได้จัดสรรเวลาให้มากขึ้นสำหรับกิจกรรมทางกาย แต่ก็ทำให้เวลาที่มีอยู่ทำให้ร่างกายได้กระฉับกระเฉงมากขึ้นสำหรับเด็กที่ได้รับการช่วยเหลือ (Tanner et al., 2015)

7. การเรียนรู้จากการทำงาน โปรแกรมหลังเลิกเรียนยังสามารถให้โอกาสในการพัฒนาการเปิดรับตลาดแรงงานตั้งแต่เนิ่น ๆ โปรแกรมการเรียนรู้จากการทำงานที่เน้นการฝึกงานและการให้คำปรึกษากับเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 16-19 ปี นำไปสู่การจ้างงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเมื่ออายุ 29 ปี (Lippman et al., 2015)

ไวท์แมน และ กอทเฟรดสัน (Weisman & Gottfredson, 2001) ได้ศึกษาโปรแกรมหลังเลิกเรียน เด็กและเยาวชนในสหรัฐอเมริกาใช้เวลาหลังจากชั่วโมงเรียนปกติซึ่งมีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กและเยาวชน โดยประมาณการว่ากว่า 7 ล้านคน เด็กและเยาวชนในสหรัฐอเมริกาไม่ได้รับการดูแลจากผู้ปกครองหลังจากเวลาหลังเลิกเรียน เวลาที่ไม่ได้รับการดูแลนี้

ทำให้เด็กและเยาวชนมีความเสี่ยงในด้านลบ ผลลัพธ์หรือผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจเกิดจากปัญหาทางวิชาการและพฤติกรรม การใช้ยาเสพติด และการมีพฤติกรรมเสี่ยง

ดังนั้นหากเด็กและเยาวชนจะได้รับประโยชน์เมื่อนักเรียนใช้เวลาไปกับโอกาสในการปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ใหญ่และเพื่อนฝูง ให้กำลังใจพวกเขาเพื่อการมีส่วนร่วมและริเริ่ม และมีกิจกรรมที่ทำหายและการมีส่วนร่วมที่ช่วยให้เด็กและเยาวชน พัฒนานำมาประยุกต์ใช้ทักษะใหม่ ๆ เพิ่มความสามารถส่วนบุคคลเป็นผลให้เด็กและเยาวชนมีความสนใจในกิจกรรมเพิ่มขึ้น

ประโยชน์ของโปรแกรมหลังเลิกเรียน ที่สามารถให้เด็กและเยาวชนมีความปลอดภัย ได้รับการสนับสนุนสภาพแวดล้อมที่มีการดูแลโดยผู้ใหญ่ ตลอดจนให้มีการเสริมสร้างการเจริญเติบโตในด้านต่าง ๆ รวมทั้งกิจกรรมและประสบการณ์ที่ส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการพัฒนาด้านวิชาการ พฤติกรรมส่วนบุคคล สังคม นันทนาการ และวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กและเยาวชนที่ผู้ปกครองที่ทำงานที่ไม่สามารถอยู่กับบุตรหลานหลังจากเวลาเลิกเรียน

เดอร์ลัก วิทเบิร์ก (Durlak & Weissberg, 2007) ได้ศึกษาผลกระทบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่ส่งเสริมทักษะส่วนบุคคลและสังคม การศึกษาครั้งนี้ได้อธิบายถึงผลในเชิงบวกที่มีประสิทธิภาพของโปรแกรมหลังเลิกเรียน และเงื่อนไขที่จำเป็นในการตระหนักถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยได้ประเมินขนาดของผลกระทบที่ได้จาก 73 โปรแกรมที่ได้ดำเนินการ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการตรวจสอบในสามด้าน คือ 1) ความรู้สึก และทัศนคติ 2) ตัวบ่งชี้การปรับปรุงพฤติกรรม และ 3) ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน

จากการค้นคว้าหาข้อมูลจากงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ข้อค้นพบที่ได้ คือ 1) เยาวชนที่เข้าร่วมในโครงการหลังเลิกเรียนที่ส่งเสริมทักษะส่วนบุคคลและทักษะทางสังคมจะได้รับประโยชน์จากผลลัพธ์ทั้งสามด้านดังกล่าว ตลอดจนโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่ส่งเสริมทักษะส่วนบุคคลและสังคมที่มีประสิทธิภาพ และจากการศึกษาของ Durlak, Weissberg, & Pachan (2010) ได้ศึกษาโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่มุ่งส่งเสริมทักษะส่วนบุคคลและสังคมในเด็กและวัยรุ่นการวิเคราะห์โปรแกรมหลังเลิกเรียนที่พยายามเพิ่มทักษะส่วนบุคคลและทักษะทางสังคมของเด็กและวัยรุ่น เมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนแสดงให้เห็นถึงการตระหนักรู้ในตนเองและความผูกพันกับโรงเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ พฤติกรรมทางสังคมในเชิงบวก ผลการเรียนรู้และ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการลดพฤติกรรมปัญหาอย่างมีนัยสำคัญ ข้อค้นพบจากการศึกษาควรมีองค์ประกอบเพื่อส่งเสริมทักษะส่วนบุคคลและทางสังคมของเยาวชน เนื่องจากเยาวชนจะได้รับประโยชน์ในหลาย ๆ ด้าน

และต้องมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการระบุลักษณะของโปรแกรมที่สามารถช่วยให้เราเข้าใจว่าเหตุใดบางโปรแกรมจึงประสบความสำเร็จมากกว่าโปรแกรมอื่น

ในขณะที่ Durlak & Weissberg (2007) ได้ศึกษา ผลกระทบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่ส่งเสริมส่วนบุคคลและทักษะทางสังคม พบว่าข้อค้นพบที่สำคัญที่สุดสองประการคือ เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการหลังเลิกเรียนมีพัฒนาการอย่างมากในสามด้านหลักคือ ความรู้สึกและทัศนคติ ตัวบ่งชี้การปรับพฤติกรรม และผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการหลังเลิกเรียนประสบความสำเร็จในการปรับปรุงความรู้สึกมั่นใจในตนเองและความนับถือตนเองของเยาวชนความผูกพันในโรงเรียน (ความรู้สึกและทัศนคติเชิงบวกต่อโรงเรียน) สังคมเชิงบวกพฤติกรรม เกรดโรงเรียน และคะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พวกเขายังลดลงพฤติกรรมของปัญหา (เช่น การรุกราน การไม่ปฏิบัติตาม และปัญหาด้านความประพฤติ) และการใช้ยา โดยสรุป โปรแกรมหลังเลิกเรียนให้ประโยชน์หลายประการที่เกี่ยวข้องกับชีวิตส่วนตัว สังคม และวิชาการของเยาวชน 2) เป็นไปได้ที่จะระบุโปรแกรมที่มีประสิทธิภาพโปรแกรมที่ใช้แนวทางการฝึกอบรมทักษะตามหลักฐานประสบความสำเร็จในการผลิตอย่างต่อเนื่องประโยชน์หลายประการสำหรับเยาวชนในขณะที่ผู้ที่ไม่ได้ใช้วิธีการดังกล่าวไม่ประสบความสำเร็จในด้านผลลัพธ์ใด ๆ

โดยสรุปโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดประโยชน์มากมายแก่เยาวชน ครอบครัว และชุมชน โปรแกรมหลังเลิกเรียนสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ ลดพฤติกรรมเสี่ยง ส่งเสริมสุขภาพร่างกาย และจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและมีโครงสร้างสำหรับเด็กของผู้ปกครองที่ทำงานโปรแกรม After school มีการจัดโปรแกรมที่มีโครงสร้างและอยู่ภายใต้การดูแลนอกเวลาเรียนสำหรับเด็กและวัยรุ่น โดยให้ การสนับสนุนด้านวิชาการ การให้คำปรึกษา การพัฒนาเยาวชน ศิลปะและกีฬาและนันทนาการ แม้ว่าโปรแกรมเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชนทุกคนตลอดจนโปรแกรมหลังเลิกเรียนสำหรับครอบครัวที่ทำงานเนื่องจากเป็นที่ปลอดภัยหลังเลิกเรียนในขณะที่ผู้ปกครองทำงาน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เรียน

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (social learning theory)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ของ อัลเบิร์ต แบนดูรา (Bandura, 1969, p. 213 - 262) นักจิตวิทยาร่วมสมัยที่มีชื่อเสียง (contemporary psychologist) เป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยแอสตันฟอร์ด (Stanford University) จากการศึกษพบว่า การเรียนรู้ของคนหรือมนุษย์นั้นเกิดจากพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน (interaction) มีผลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม (environment) ซึ่งทฤษฎีได้มีความมุ่งเน้นว่าคนหรือมนุษย์ สามารถเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วย

ตนเองผ่านตัวอย่างที่มีความโดดเด่น (learning through modeling) โดยเลียนแบบจากตัวอย่างนั้น และการลอกเลียนแบบนี้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผ่านการสังเกตพฤติกรรมของตัวอย่าง ประกอบด้วย 4 กระบวนการ คือ

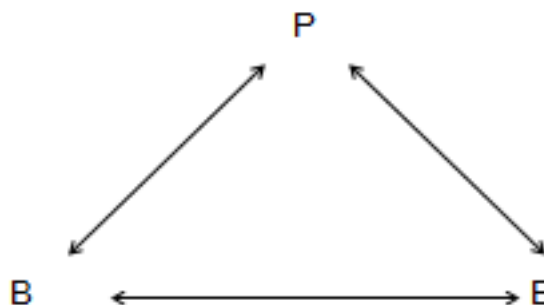
1) วิธีการสร้างความดึงดูดใจให้เกิดความสนใจ (attention process) กิจกรรมเรียนรู้ที่เด็กและเยาวชนได้จากการสังเกตตัวอย่างที่มีความน่าสนใจทั้ง เพื่อทำให้เกิดความสนใจยกตัวอย่าง เช่น การเป็นตัวอย่างในสถานศึกษา ได้รับรางวัลและได้รับการยกย่อง จึงทำให้ผู้ที่เห็นอยากเลียนแบบพฤติกรรมเพื่อให้ตนเองได้ประสบความสำเร็จเช่นเดียวกับตัวอย่าง

2) การจดบันทึก (retention process) คือ สร้างความจำผ่านการถ่ายทอดออกมาเป็นรูปแบบของตัวหนังสือ การที่เด็กและเยาวชนจะมีความแม่นยำจะต้องมีการจดบันทึกสิ่งที่ได้เห็นหรือสิ่งได้เห็นรวบรวมเพื่อเก็บเป็นความจำไว้เพื่อเป็นการทบทวนและการดึงนำข้อมูลมาใช้ในช่วงเวลาที่มีความเหมาะสม การจดบันทึกมีเทคนิคที่น่าสนใจ จำเป็นจะต้อง สร้างสัญลักษณ์(imaginal coding)และในลักษณะของภาษา (verbal coding) มาเชื่อมโยงเพื่อช่วย ในการท่องจำ การทบทวน หรือการฝึกหัด หรือการรวบรวมสิ่งที่เกี่ยวข้องกันในเหตุการณ์ ซึ่งจะช่วยให้เขาเก็บสะสมความรู้ไว้ในระดับซึ่งสามารถนำมาใช้ได้เมื่อต้องการ

3) กระบวนการปฏิบัติเพื่อการจดจำ (motor reproduction process) คือ การแสดงผลการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติโดยมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน การเรียนรู้การจดจำพฤติกรรมครั้งแรก อาจจะไม่สามารถจดจำและกระทำได้อย่างสมบูรณ์แบบทั้งหมด หากจะต้องปฏิบัติเป็นประจำจึงสามารถจดจำและนำมาปฏิบัติตามได้อย่างสมบูรณ์ การกระทำเช่นนั้นส่งผลให้ สมอง ร่างกาย กล้ามเนื้อ ได้มีการทำงานที่มีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง

4) กระบวนการเสริมสร้างการจูงใจ (motivational process) คือ การเสริมแรงให้กับเด็กและเยาวชนเพื่อแสดงให้พวกเขาได้เห็นว่า พฤติกรรมที่พวกเขาแสดงออกนั้นเป็นสิ่งที่น่ายกย่อง โดยเด็กและเยาวชนเกิดการเรียนรู้จากการเลียนแบบตัวอย่างที่จะมาจากบุคคลที่มีชื่อเสียงมากกว่าบุคคลไม่มีชื่อเสียง การสนับสนุนให้เกิดการมอบรางวัล เช่น เงิน ชื่อเสียง ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องประกอบไปด้วย สภาพแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมของแต่ละบริบท

แนวคิดของแบนดูราที่มุ่งเน้นเกี่ยวกับการเลียนแบบพฤติกรรม สามารถปรับหรือเปลี่ยนได้ตามหลักการเรียนรู้เพื่อ เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้มีการพัฒนาที่ควบคู่กันไป คือการใช้ชีวิตในสังคม ซึ่งสามารถการสังเกตตัวอย่างที่เห็นแล้วผู้เรียนก็จะมีทางเลือกเพิ่มมากขึ้น เพื่อเก็บสะสมพฤติกรรมที่เป็นไปได้เอาไว้และยิ่งกว่านั้นตัวแปรจะช่วยให้เลือกสถานการณ์ที่ดีที่สุดไว้ปฏิบัติต่อไป ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา มีรายละเอียด ดังภาพ

ภาพประกอบ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสามปัจจัยซึ่งเป็นตัวกำหนดซึ่งกันและกัน คือ พฤติกรรม (B) ปัจจัยส่วนบุคคล (P) และสภาพแวดล้อม (E)

แนวความคิดพื้นฐานแบนดูรา เชื่อว่าการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์นั้นต้องวิเคราะห์เงื่อนไขและสิ่งเร้าของพฤติกรรม ซึ่งส่งผลให้เป็นตัวเสริมแรงให้เงื่อนไขนั้น ๆ คงอยู่ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา มีทัศนะว่าพฤติกรรม (behavior) ของมนุษย์ซึ่งศึกษาเป็นปัจจัยด้านที่ปฏิสัมพันธ์กับปัจจัยหลักสองปัจจัย คือ ปัจจัยส่วนบุคคล (personal factors) และปัจจัยที่อิทธิพลต่อสภาพแวดล้อม (environmental influences) พฤติกรรมนั้นอาจจะได้รับอิทธิพลจากสองปัจจัยดังกล่าวแล้ว ยังมีอิทธิพลต่อปัจจัยทั้งสองด้วยโดยปัจจัยทั้งหลายนี้ต่างเป็นตัวกำหนดซึ่งกันและกัน ดังภาพประกอบ 3 และสิ่งเร้าของพฤติกรรมซึ่งส่งผลให้เป็นตัวเสริมแรงให้เงื่อนไขนั้น ๆ คงอยู่ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา มีทัศนะว่าพฤติกรรม (behavior) ของมนุษย์ซึ่งศึกษาเป็นปัจจัยด้านที่ปฏิสัมพันธ์กับปัจจัยหลักสองปัจจัย คือ ปัจจัยส่วนบุคคล (personal factors) และปัจจัยที่อิทธิพลต่อสภาพแวดล้อม (environmental influences) พฤติกรรมนั้นอาจจะได้รับอิทธิพลจากสองปัจจัยดังกล่าวแล้ว ยังมีอิทธิพลต่อปัจจัยทั้งสองด้วย โดยปัจจัยทั้งหลายนี้ต่างเป็นตัวกำหนดซึ่งกันและกัน ดังภาพ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสามปัจจัยซึ่งเป็นตัวกำหนดซึ่งกันและกัน คือ พฤติกรรม (B) ปัจจัยส่วนบุคคล (P) และสภาพแวดล้อม (E) แบนดูราเรียกลักษณะนี้ว่าเป็นปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดซึ่งกันและกัน แบนดูราเห็นว่าในชีวิตจริงของมนุษย์นอกจากมนุษย์จะได้รับอิทธิพลจากสิ่งเร้าแล้ว มนุษย์ก็มีอิทธิพลต่อสิ่งเร้า (ทั้งสำหรับตนเองและผู้อื่น) ด้วยนอกจากนี้มนุษย์มีความคิดความเชื่อและความคาดหวังที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนเองได้จากการเรียนรู้จากการสังเกต (observational learning) ในประสบการณ์ชีวิตของบุคคลที่

ผ่านมาจะพบว่าพฤติกรรมและการเรียนรู้ส่วนมากที่บุคคลกระทำอยู่ เป็นพฤติกรรมที่บุคคลเรียนรู้มาจากการสังเกตพฤติกรรมที่ดีและไม่ดีเมื่อพิจารณาจากบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งแหล่งการเรียนรู้ของบุคคลส่วนใหญ่คือ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถาบัน การศึกษา ชุมชน และสื่อมวลชนต่าง ๆ สำหรับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมระบุว่า การเรียนรู้เป็นเรื่องของกิจกรรมการประมวลข่าวสาร โดยข่าวสารในงานวิจัยนี้หมายถึงคำพูด ลายลักษณ์อักษร ลักษณะหรือรายละเอียดของการแสดงพฤติกรรมและสภาพแวดล้อมที่จะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรม มนุษย์เรียนรู้การแสดงพฤติกรรมส่วนมากจากการสังเกตตัวแบบ (model) แล้วรับข่าวสารต่าง ๆ มาประมวลด้วย การแปรสภาพ เป็นการแทนด้วยสัญลักษณ์ (symbolic representation) ที่จะเป็นเครื่องชี้แนะการกระทำในโอกาสต่อมา แบบดูราให้คำนิยามการทำตามตัวแบบว่า หมายถึง กระบวนการทำตามทางจิต (psychological matching process) ความหมายนี้กว้างกว่าการเลียนแบบ (imitation) ซึ่งจะใช้ในความหมายว่า การทำพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ แต่การทำตามตัวแบบนี้รวมกระบวนการทางจิตใจการรับข่าวสาร การเก็บจำข่าวสาร การกระทำ และการจูงใจเข้าไว้ด้วย แบบดูราเห็นว่าการทำตามตัวแบบสามารถจำแนกตามประเภทของสื่อต่าง ๆ ได้หลายประเภท และมีผลต่อมนุษย์ได้หลายด้าน ตัวแบบมีหลายประเภททั้งที่มีชีวิตและที่เป็นสัญลักษณ์ โดยตัวแบบสามารถมีผ่านสื่อได้ 4 ประเภท คือ 1) การทำตามแบบที่เป็นพฤติกรรม (behavioral modeling) ตัวแบบในขณะนั้นแสดงพฤติกรรมให้บุคคลเห็น 2) การทำตามตัวแบบที่เป็นวาจา (verbal modeling) ตัวแบบประพุดบอกหรือเขียนบอกว่าจะทำอะไรได้อย่างไร 3) การทำตามตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (symbolic modeling) หมายถึง ตัวแบบที่บุคคลสังเกตผ่านสัญลักษณ์ เช่น โทรทัศน์ ภาพยนตร์ สิ่งพิมพ์ ประเภทต่าง ๆ เป็นต้น 4) การทำตามตัวแบบที่เป็นความรู้สึกจากการสัมผัส (kinesthetic modeling) ตัวแบบชนิดนี้ใช้มากกับคนหูหนวก ตาบอด ในการฝึกพูด ฝึกอ่าน และฝึกเขียน เช่น ให้นักเรียนสัมผัสริมฝีปากและคอของครู กระบวนการเรียนรู้จากการสังเกต (multi process analysis of observational – learning) การเรียนรู้จากการสังเกตเป็นวิธีการขั้นพื้นฐานอันหนึ่งของพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพและสังคม บุคคลเรียนรู้จากการสังเกตตั้งแต่วัยเริ่มต้นของชีวิต ในขณะที่เด็กมีพัฒนาการไปพร้อม ๆ กัน ทั้งทางด้านอารมณ์ สังคม ร่างกาย สติปัญญา และบรรลุนิติภาวะเป็นขั้น ๆ ไปนั้น เด็กจะค่อย ๆ เลียนแบบพ่อแม่และรับเอาคุณลักษณะต่าง ๆ เข้าไว้ เมื่อสังคมของเด็กกว้างขวางเด็กอาจจะเรียนรู้จากการสังเกตจากบุคคลอื่นจนกระทั่งโตเป็นผู้ใหญ่ การเรียนรู้จากการสังเกตก็ยังเกิดขึ้นอยู่เสมอ อย่างไรก็ตามพฤติกรรมและบุคลิกภาพของบุคคลไม่ได้เหมือนกับตัวแบบที่ได้จากการสังเกตไปทุกอย่าง บุคคลจะรับเอามาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งอาจมีความคล้ายคลึงกันหรือแตกต่างไปจากตัวแบบก็ได้ (Miller, 1967, p. 1-74)

แบนดูรา ได้กล่าวถึงวิธีการเรียนรู้ของมนุษย์ว่าเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้สองวิธีคือ

- 1) การเรียนรู้จากผลกรรม (learning by response consequences) เป็นการเรียนรู้จากการมีประสบการณ์ตรงว่าการกระทำใดจะก่อให้เกิดผลกรรมใด ในชีวิตประจำวันการกระทำต่าง ๆ ของมนุษย์บางอย่างก็ได้รับผลทางบวกบางอย่างก็ได้รับผลทางลบ ลักษณะของผลกรรมจึงเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ในอนาคต มนุษย์จะเลือกทำเฉพาะพฤติกรรมที่จะทำให้เกิดผลทางบวกและไม่ทำพฤติกรรมที่จะทำให้เกิดผลทางลบ
- 2) การเรียนรู้จากตัวแบบ (learning through modeling) การเรียนรู้อาจเป็นสิ่งที่ยากยิ่งและอาจมีอันตรายได้ ถ้ามนุษย์ต้องการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง จนกว่าจะพบว่าควรทำอย่างไรจึงจะได้รับผลที่ต้องการแต่มนุษย์ส่วนมากสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่นเป็นแบบอย่างว่าควรจะทำพฤติกรรมใหม่ได้อย่างไร โดยทำให้ไม่ต้องมีการลองผิดลองถูก และยังได้รวบรวมความรู้นั้นไว้เพื่อนำมาใช้ในการกระทำพฤติกรรมใหม่ ๆ ติดต่อกันเป็นชุดจากการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบเพียงครั้งเดียว และไม่ต้องอาศัยการฝึกซ้อมแต่ประการใดก็สามารถทำได้เกือบสมบูรณ์แบบแบนดูราได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ว่าเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนมากในการเรียนรู้ทางสังคมตัวแบบมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจากการเรียนรู้โดยการสังเกต ซึ่งการเรียนรู้ดังกล่าวมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

- 1) กระบวนการใส่ใจ (attentional process) หมายถึง การที่บุคคลใดใส่ใจและสนใจรับรู้พฤติกรรมของตัวแบบ บุคคลจะต้องเริ่มด้วยการให้ความสนใจว่าตัวแบบกำลังทำพฤติกรรมอยู่ ตัวแบบมักเป็นผู้ที่มีความสำคัญ เด่น มีเกียรติในสังคมก็จะกระตุ้นให้เกิดความสนใจได้ง่าย การเรียนรู้จากการสังเกตจะเกิดขึ้นได้มากเมื่อบุคคลใส่ใจต่อพฤติกรรมของตัวแบบ การใส่ใจจะมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยสองปัจจัยคือ

- (1) เหตุการณ์ที่เป็นตัวแบบ (modeled events) ซึ่งได้แก่ 1) ความเด่นชัดของตัวแบบ (salience) ถ้าตัวแบบเด่นชัดมากย่อมดึงดูดความสนใจได้มากกว่าที่ไม่เด่นชัด
- 2) ทิศทางของอารมณ์ความรู้สึกที่ผู้สังเกตมีต่อตัวแบบ (affective valence) ถ้าผู้สังเกตชอบตัวแบบ การใส่ใจกับพฤติกรรมตัวแบบย่อมมากกว่าเมื่อผู้สังเกตไม่ชอบตัวแบบ
- 3) ความซับซ้อนของเหตุการณ์ (complexity) ถ้ามีน้อยก็ได้รับการใส่ใจมากกว่าเหตุการณ์ที่ซับซ้อนมาก
- 4) จำนวนตัวแบบ (prevalence) ถ้ามีมากหรือหลากหลายจะเรียกความสนใจจากผู้สังเกตได้มาก
- 5) คุณค่าในการใช้ประโยชน์ (functional value) ถ้าพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงออกมากเกิดผลบางอย่างที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สังเกต จะได้รับการใส่ใจมากกว่าทางตรงกันข้าม เช่น ผู้ที่สนใจอาชีพเสริมจะให้ความสนใจกับรายการโทรทัศน์ หรือสิ่งพิมพ์ที่สอนการทำอาชีพเสริมต่าง ๆ

(2) การรับรู้ของผู้สังเกต (observer attributes) ได้แก่ 1) ความสามารถในการรับรู้ของผู้สังเกต (perceptual capabilities) ผู้ที่มีความสามารถในการรับรู้สูงจะมีโอกาสใส่ใจมากกว่าผู้ที่มีความสามารถในการรับรู้ต่ำ 2) ชุดการรับรู้ (perceptual set) หมายถึง แนวทางการรับรู้ของบุคคลซึ่งสะสมมาจากประสบการณ์ในอดีต ซึ่งช่วยกำหนดแง่มุมที่ผู้สังเกตได้ใส่ใจและแนวทางในการตีความสิ่งที่ได้เห็นได้ยิน 3) ความสามารถทางการรู้คิด (cognitive capabilities) ผู้มีปัญญาสูงกว่ามีโอกาสสังเกตรายละเอียดของพฤติกรรมของตัวแบบได้มากกว่าผู้ที่มีปัญญาดำกว่า 4) ระดับความตื่นตัว (arousal level) การวิจัยทางจิตวิทยาพบว่า บุคคลที่มีความตื่นตัวระดับปานกลางมีโอกาสใส่ใจกับพฤติกรรมของตัวแบบมากกว่าบุคคลที่มีความตื่นตัวต่ำหรือสูง 5) ความชอบที่สะสมมาแล้ว (acquired preference) ผู้สังเกตมักมีความชอบสังเกตตัวแบบบางชนิดมากกว่าตัวแบบบางชนิด ดังนั้นตัวแบบที่สอดคล้องกับความชอบของผู้สังเกต ผู้สังเกตจะใส่ใจกับตัวแบบนั้นได้มาก เช่น เด็กของดูการ์ตูนมาก ตัวการ์ตูนก็มีโอกาสเป็นตัวแบบให้กับเด็กได้มาก

2) กระบวนการเก็บจำ (retention process) เป็นกระบวนการที่จำเป็นอย่างยิ่งเมื่อเกิดการให้ความสนใจในรับทราบการกระทำของตัวแบบ บุคคลจะต้องมีวิธีการที่จะจดจำการกระทำของตัวแบบในรูปของสัญลักษณ์ แบบดูราคิดว่ากระบวนการเชิงสัญลักษณ์เกิดจากความเกี่ยวเนื่องกันของสิ่งเร้า (stimulus continuity) คือ ความเกี่ยวเนื่องกันของสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่เกิดด้วยกัน เช่น เห็นเครื่องเจาะผนังทำด้วยไฟฟ้า อาจทำให้นักเห็นภาพการกระทำของตัวแบบว่าจะต้องวางมืออย่างไรและกดลงไปอย่างไร โดยเฉพาะในกรณีผู้สังเกตไม่มีโอกาสทำพฤติกรรมตามตัวแบบในขณะที่สังเกต กระบวนการเก็บจำมีปัจจัยหลักสองปัจจัยคือ

(1) การเก็บจำ ประกอบด้วย 1) การเก็บรหัสเป็นสัญลักษณ์ (symbolic coding) มีสองวิธีคือ การเก็บจำเป็นภาพและการเป็นจำเป็นคำพูด 2) การจัดระบบทางการรู้คิด (cognitive organization) รวมถึงการเลือกรับรู้พฤติกรรมของตัวแบบ เป็นวิธีการเฉพาะตัวในการเก็บจำและระลึกสิ่งที่ได้พบเห็น 3) การฝึกซ้อมทางการรู้คิด (cognitive rehearsal) เป็นการนำแบบพฤติกรรมของตัวแบบฝึกซ้อมในใจ หากบุคคลมีการฝึกซ้อมทางการรู้คิด เขามีโอกาสจำแบบแผนพฤติกรรมของตัวแบบไว้ได้มาก 4) การฝึกซ้อมการกระทำ (enactive rehearsal) เป็นการลงมือฝึกซ้อมแบบแผน การกระทำตามที่ได้สังเกตมา อาจเป็นในขณะที่ตัวแบบยังปรากฏให้เห็น หรือในกรณีที่ตัวแบบไม่ปรากฏให้เห็นแล้ว บุคคลที่มีการฝึกซ้อมการกระทำมากมีโอกาสเก็บจำนวนพฤติกรรมของตัวแบบไว้ได้มาก

(2) ลักษณะของผู้เก็บจำประกอบด้วย 1) ทักษะทางการรู้คิด (cognitive skills) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะเก็บรหัสเป็นสัญลักษณ์ที่จะจดจำเป็นเวลานานได้

2) โครงสร้างทางการรู้คิด (cognitive structures) หมายถึง การจัดระบบทางการรู้คิดหลายระบบเข้าด้วยกันเป็นระบบใหญ่ ที่สะดวกต่อการระลึกระบบใดระบบหนึ่งมาใช้งาน บุคคลที่มีทักษะทางการรู้คิดดีและโครงสร้างทางการรู้คิดที่เป็นระเบียบสามารถเก็บจำนวนแบบแผนพฤติกรรมต่าง ๆ ที่พบเห็นได้มากกว่าบุคคลมีลักษณะดังกล่าวน้อย

3) กระบวนการกระทำ (production processes) เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตนำเอาการเก็บจำนวนสัญลักษณ์มาแปลเป็นการกระทำ มีปัจจัยหลักสองปัจจัยคือ

(1) การกระทำ ประกอบด้วย 1) การระลึกภาพจากการรู้คิด (cognitive representation) เป็นการระลึกภาพแบบแผนพฤติกรรมของตัวแบบที่ผู้สังเกตได้เก็บจำไว้ในการรู้คิดออกมา หากผู้สังเกตระลึกภาพจากการรู้คิดได้แม่นยำ เขามีโอกาสทำพฤติกรรมตามแบบแผนของตัวแบบได้มากขึ้น 2) การสังเกตการณ์กระทำของตนเอง (observation of enactment) ในกระบวนการเน้นการที่ผู้สังเกตสังเกตการณ์กระทำของตนเอง รวมทั้งการสังเกตความรู้สึกต่าง ๆ ภายในการฟังและการมองการกระทำของตนเอง 3) ข้อมูลย้อนกลับ (feedback information) จากการสังเกตการณ์กระทำของตนเองและจากข้อมูลย้อนกลับจากภายนอก เช่น การบอกเล่าของผู้อื่น การเทียบเคียงการกระทำกับความคิดรวบยอด (conception matching) เป็นการนำเอาการสังเกตการกระทำที่ได้เป็นข้อมูลย้อนกลับมาเทียบเคียงกับการกระทำที่เก็บเป็นภาพไว้ในการรู้คิด ถ้ามีส่วนใดผิดเพี้ยนอยู่ ผู้สังเกตก็สามารถปรับปรุงตนเองเพื่อให้กระทำพฤติกรรมที่สังเกตได้

(2) ลักษณะของผู้กระทำ ประกอบด้วย 1) ความสามารถทางกาย (physical capabilities) ที่จะทำพฤติกรรมที่สังเกตนั้นได้ 2) องค์ประกอบในพฤติกรรมย่อย (component subskills) ซึ่งประกอบกันเป็นแบบแผนของพฤติกรรม หากขาดอย่างใดอย่างหนึ่งจะทำให้การกระทำพฤติกรรมไม่ครบถ้วนหรือทำไม่ได้เลย เช่น นักเรียนที่หูตึงจะมีความลำบากในการเลียนแบบการออกเสียงภาษาต่างประเทศของครู หรือในการฝึกการร้องเพลงหากนักเรียนมีหลอดเสียงที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการร้องเพลง นักเรียนก็ไม่สามารถร้องเพลงตามตัวแบบได้

เบนดูราได้แยกความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้พฤติกรรม (acquisition) กับการกระทำ (performance) เพราะบุคคลไม่ได้กระทำพฤติกรรมทุกพฤติกรรมตามที่ตนได้เรียนรู้มา บุคคลอาจจะได้เรียนรู้พฤติกรรมและจดจำจากการกระทำไว้ได้แต่อาจไม่แสดงพฤติกรรมนั้นออกมาเลย หากการแสดงพฤติกรรมนั้นไม่ได้เกิดประโยชน์อะไรกับตัวเขาเลยหรือการแสดงพฤติกรรมนั้นจะตามมาด้วยการถูกลงโทษ

4) กระบวนการจูงใจ (motivational processes) เป็นกระบวนการที่จูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่ตนเองจดจำ และมีความสามารถกระทำได้ออกมา การเรียนรู้เกิดขึ้นได้กับ

บุคคลหลายคน แต่ในหมู่ผู้ที่เรียนรู้แล้วจะกระทำตามที่เรียนรู้หรือไม่ขึ้นอยู่กับลักษณะของสถานการณ์ที่จะเอื้อให้การส่งเสริมหรือขัดขวางพฤติกรรม ถ้าบุคคลทราบว่าทำไปแล้วได้รางวัลก็จะทำ แต่ถ้าทำแล้วโดนลงโทษก็จะดเว้นที่จะกระทำ กระบวนการจูงใจมีองค์ประกอบสองอย่าง คือ สิ่งจูงใจกับลักษณะของผู้ที่ได้รับการจูงใจ

(1) สิ่งจูงใจ (incentives) หมายถึง สิ่งของ ปฏิกริยาของผู้อื่น หรือปฏิกริยาของบุคคลที่จะจูงใจให้บุคคลหรือไม่ทำพฤติกรรมหนึ่ง ๆ แบ่งได้เป็นสามประเภท คือ 1) สิ่งจูงใจภายนอก (external incentives) หมายถึง สิ่งจูงใจที่อยู่ภายนอกตัวบุคคลซึ่งจะจูงใจให้เขากระทำหรือไม่กระทำกิจกรรมที่ได้สังเกตมา ได้แก่ สิ่งที่ต้องได้เช่น เงิน สิ่งของ เป็นต้น การกระตุ้นประสาทการรับรู้พื้นที่บุคคลพอใจและไม่พอใจ ปฏิกริยาจากผู้อื่นทั้งที่เป็นปฏิกริยา ทางบวกและทางลบ ความพอใจที่สามารถควบคุมเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ โดยทำพฤติกรรมตามตัวแบบได้ 2) สิ่งจูงใจที่เห็นคนอื่นได้รับ (vicarious incentives) หมายถึง แรงจูงใจที่เห็นผู้อื่นได้รับจากการกระทำพฤติกรรมหนึ่ง ๆ อาจเป็นสิ่งจูงใจที่น่าปรารถนาหรือไม่น่าปรารถนาสำหรับผู้สังเกต 3) สิ่งจูงใจของตนเอง (self incentives) หมายถึง แรงจูงใจที่บุคคลให้กับตนเอง มีสองอย่างคือ สิ่งจูงใจจับต้องได้ซึ่งบุคคลให้กับตนเองให้กระทำหรือละเว้นการกระทำพฤติกรรมตามตัวแบบ และสิ่งจูงใจที่จับต้องไม่ได้โดยบุคคลมีมาตรฐานสำหรับการกระทำสิ่งต่าง ๆ เป็นสิ่งจูงใจให้คนกระทำหรือละเว้นการกระทำนั้น ๆ ตามตัวแบบ

(2) ลักษณะของผู้ได้รับการจูงใจ มีสามลักษณะคือ 1) การของสิ่งจูงใจต่าง ๆ (incentive preferences) ในระดับที่แตกต่างกัน หมายถึง การที่บุคคลแต่ละคนมีความชอบสิ่งจูงใจบางประการมากกว่าสิ่งจูงใจอีกบางประการ 2) ความลำเอียงจากการเปรียบเทียบทางสังคม (social comparative biases) หมายถึง ความลำเอียงในการเปรียบเทียบพฤติกรรมของตัวแบบว่าเหมาะสมกับตนเองหรือไม่ หากพฤติกรรมใดไม่เหมาะสมกับตน ก็จะจูงใจให้บุคคลไม่ทำตามตัวแบบ 3) มาตรฐานภายใน (internal standards) หมายถึง มาตรฐานที่คนแต่ละคนมีอยู่ในใจของตนเองว่าพฤติกรรมเช่นไรของตัวแบบที่ตนจะทำตาม และพฤติกรรมเช่นไรที่จะไม่ทำตาม

สรุป

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมโดยใช้กระบวนการการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ น่าจะเป็นตัวแบบหนึ่งในการส่งเสริมให้บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้ใกล้เคียงกับพฤติกรรมของตัวแบบได้ ทั้งนี้และทั้งนั้นการเรียนรู้ดังกล่าวจะต้องผ่านขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้ 4 ขั้น คือ กระบวนการใส่ใจ กระบวนการเก็บจำ กระบวนการกระทำ และกระบวนการจูงใจ ซึ่งการเรียนรู้ทางสังคมที่เกิดจากการให้การศึกษาอบรมโดยตรงของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

ซึ่งโปรแกรมหลังเลิกเรียนใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมโดยใช้กระบวนการการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ เช่น การที่บุคคลได้เข้าร่วมโครงการโปรแกรมหลังเลิกเรียน บุคคลเหล่านั้นประสบความสำเร็จในอนาคตไม่ว่าจะเป็นด้านกิจกรรม ด้านวิชาการ หรือด้านผู้นำ ฯลฯ ทำให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่นที่ยังไม่เข้าร่วมโครงการหรือรุ่นน้อง โดยผ่านกระบวนการดังกล่าวข้างต้นนี้ซึ่งมีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อ “...การตะล่อมกล่อมเกล้า (shaping) และการดำรงรักษา (maintaining) ไว้ซึ่งแบบแผนของพฤติกรรมสังคมอย่างมีศักดิ์สงสยเลย (Bandura & Walters, 1963, p. 108) อนึ่ง สำหรับกระบวนการกระทำ (production process) นั้นในหนังสือหรือบทความวิชาการต่าง ๆ ใช้คำเรียกแตกต่างกันไปอยู่บ้าง เช่น ในหนังสือ social learning theory ของอัลเบิร์ต แบนดูรา ได้ใช้คำเรียกกระบวนการนี้ว่า motor reproduction process และในบทความทางวิชาการเรื่อง “Cross – Cultural Training Effectiveness: A Review and a Theoretical

Framework for Future Research” ซึ่งเขียนขึ้นโดย Black & Mendenhall (1990, p. 113-136) ได้ใช้คำเรียกกระบวนการดังกล่าวว่า reproduction process อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีการใช้คำเรียกกระบวนการดังกล่าวแตกต่างกันไปบ้างดังกล่าว แต่ถ้อยคำที่แตกต่างกันไปบ้างนั้นก็ใช้เรียกกระบวนการในลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ ใช้เรียกกระบวนการกระทำตามตัวแบบหรือการเลียนแบบตัวแบบต่าง ๆ ตลอดจนการสังเกตและการผลิตซ้ำการกระทำให้คนได้รับรางวัลหรือได้รับประโยชน์นั่นเอง

ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ (theories of motivation)

แรงจูงใจเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการที่จะช่วยเสริมสร้างกระตุ้นให้บุคคลกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ เป็นกระบวนการที่บุคคลถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าโดยจิตใจให้กระทำหรือดิ้นรนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์บางอย่างซึ่งจะเห็นได้พฤติกรรมที่เกิดจากแรงจูงใจเป็นพฤติกรรมที่มีใช่เป็นเพียงการตอบสนองของสิ่งเร้าปกติธรรมดา ยกตัวอย่างลักษณะของการตอบสนองของสิ่งเร้าปกติคือ การขานรับเมื่อได้ยินเสียงเรียก แต่การตอบสนองของสิ่งเร้าจัดว่าเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากแรงจูงใจเช่นพนักงานตั้งใจทำงานเพื่อหวังความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษสิ่งเหล่านี้จะช่วยจูงใจให้พนักงานมีความเพียรพยายามที่จะกระทำพฤติกรรมต่อไป จากการศึกษาพบว่าแรงจูงใจจากทั้งงานวิจัยในต่างประเทศและในประเทศไทยพบว่า

อทิติยา เสนะวงศ์ (2555) แรงจูงใจ หมายถึง การเสริมแรงผลักดันของบุคคลในการใช้ความรู้ความสามารถของตนเองในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการโดยความเต็มใจ

ยิ่งคุณ รอดทิม, กาญจนา บุญภักดี, และ ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี (2558) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง ทุกสิ่งกระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติตนในลักษณะเฉพาะ เรื่องหนึ่งที่จะทำให้สำเร็จตามที่ต้องการ แรงจูงใจคือ อิทธิพลของพฤติกรรมของบุคลากร ในลักษณะที่สนับสนุนความต้องการอย่างใดอย่างหนึ่งนักจิตวิทยาเชื่อว่าพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในมนุษย์นั้นถูกซ่อนเร้นจากแรงจูงใจทั้งหมด

นาริรัตน์ แก้วมณี (2557) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจ เป็นกระบวนการที่บุคคลได้รับแรงจูงใจ จากแรงจูงใจแบบยั่วให้กระทำหรือดื้อรน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่แน่นอนซึ่งสามารถมองเห็นได้พฤติกรรมที่เกิดจากแรงจูงใจ คือ พฤติกรรมที่ไม่ได้เป็น เพียงแค่ตอบสนองตามปกติต่อสิ่งเร้า แต่การตอบสนองต่อสิ่งเร้าถือเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากสิ่งจูงใจ เช่น พนักงานที่ตั้งใจทำงานโดยหวังว่าจะเป็นกรณีพิเศษ

ดราฟ (Daft et al., 1989) แรงจูงใจ หมายถึง พลังหรือแรงผลักดันทั้งภายนอกและภายในตัวบุคคล ซึ่งกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่กระตือรือร้น รวมทั้งเป็นบุคคลรักษาพฤติกรรมนั้นไว้

สตรัมเฟน โรบิน (Finney, Robbins, & Bishop, 1993) แรงจูงใจหมายถึง ความเต็มใจที่จะใช้ความพยายามอย่าง มากเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยมีเงื่อนไขว่าความพยายามนั้นสามารถทำให้เกิดความพึงพอใจแก่บุคคลตามที่ต้องการ

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (needs hierarchy theory)

มาสโลว์ (Maslow et al. 1970) นักจิตวิทยาทางด้านมนุษย์นิยม ได้พัฒนาทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของแรงจูงใจ โดยความต้องการของมนุษย์ถูกจัดไว้เป็นลำดับขั้นของความสำคัญ มนุษย์มีความต้องการอยู่ตลอดเวลาไม่มีที่สิ้นสุดในสิ่งที่ตนเองยังไม่มี และเมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองแล้วนั้น จะไม่เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดจูงใจอีกสำหรับพฤติกรรมของบุคคลต่อไป ความต้องการใหม่ที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจะเป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมเมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลจะมีความต้องการในระดับสูงต่อไป ความต้องการของมนุษย์เริ่มจากระดับขั้นต่ำสุดไปถึงระดับขั้นสูงสุด 5 ระดับ ดังนี้ 1) ความต้องการทางกายภาพ (physiological needs) 2) ความต้องการความปลอดภัย (security needs) 3) ความต้องการทางสังคม (social needs) 4) ความต้องการความมีคุณค่า (esteem needs) และ 5) ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (self-actualization needs) ปราบกฏดังตัวอย่างภาพดังนี้

ภาพประกอบ 5 ระดับความต้องการของมนุษย์ 5 ระดับ

ที่มา: <https://www.urbiner.com/post/maslow-hierarchy-of-needs>

สรุปได้ว่า แรงจูงใจเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้บุคคลกรปฏิบัติตนในลักษณะเฉพาะ เรื่องหนึ่งที่จะทำให้สำเร็จตามที่ต้องการ แรงจูงใจคือ อิทธิพลของพฤติกรรมของบุคคล ในลักษณะที่สนับสนุนความต้องการอย่างใดอย่างหนึ่งแรงจูงใจเป็นผลมาจากความเชื่อที่แตกต่างกัน 3 ประเภทที่บุคคลมีอยู่ ได้แก่ ความคาดหวัง การกระทำกับผลลัพธ์และการรับรู้คุณค่า แนวคิดนี้ถือว่าแรงจูงใจมาจากผลคูณขององค์ประกอบสามส่วนนี้ร่วมกัน บุคคลจะมีแรงจูงใจในการกระทำสูง ซึ่งโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่ดีมีประสิทธิภาพสามารถเปลี่ยนชั่วโมงที่ไร้จุดหมายหลังเลิกเรียนเป็นเวลาเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล นั้นเป็นประโยชน์อย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับเด็กที่เรียนรู้และคิดต่างเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม โปรแกรมหลังเลิกเรียนที่มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดประโยชน์มากมายแก่เยาวชน ครอบครัว และชุมชน โปรแกรมหลังเลิกเรียนสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ ลดพฤติกรรมเสี่ยง ส่งเสริมสุขภาพร่างกาย และจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและมีโครงสร้างสำหรับเด็กของผู้ปกครองที่ทำงาน โปรแกรม หลังเลิกเรียนมีการจัดโปรแกรมที่มีโครงสร้างและอยู่ภายใต้การดูแลนอกเวลาเรียนสำหรับเด็กและเยาวชน โดยให้การสนับสนุนด้านวิชาการ การให้คำปรึกษา การพัฒนาเยาวชน ศิลปะและกีฬาและนันทนาการ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

จากการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ 8 ประการ ดังต่อไปนี้ อ้างอิงจาก (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551)

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

เพื่อปลูกฝังและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณลักษณะที่ดีสำหรับการดำรงชีวิตในสังคม ซึ่งการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น ต้องใช้ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมตามสภาพจริงตามบริบทของโรงเรียน ฉะนั้นครูผู้สอนจะต้องใช้เวลาในการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนแต่ละคนเพื่อนำมาประเมินและตัดสินผล คู่มือการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเพื่อให้ครูผู้สอนได้ใช้เป็นแนวทางในการประเมินที่เป็นรูปแบบและแนวทางอันเดียวกัน และส่งผลให้การประเมินที่ได้ตรงตามมาตรฐาน ตามตัวชี้วัดตามที่หลักสูตรฯ กำหนดให้ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยคุณครูผู้สอนต้องดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาคู่มือการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ทั้ง 8 ข้อ อย่างละเอียดและเข้าใจ
2. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ทั้ง 8 ข้อ ตามสภาพจริงตามตัวชี้วัดของแต่ละข้อในคู่มือฯ
3. ประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของแต่ละข้อตามตัวชี้วัด โดยผลการประเมินใช้เป็นตัวเลข ระดับ 0, 1, 2 และ 3 ซึ่งมีความหมาย ดังนี้
 - ระดับคุณภาพ 3 หมายถึง ระดับดีเยี่ยม
 - ระดับคุณภาพ 2 หมายถึง ระดับดี
 - ระดับคุณภาพ 1 หมายถึง ระดับผ่าน
 - ระดับคุณภาพ 0 หมายถึง ระดับไม่ผ่าน

4. สรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้ง 8 ข้อ เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนรายบุคคล โดยใช้ฐานนิยม (Mode)

หมายเหตุ นักเรียนต้องได้รับการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับ 1 ขึ้นไปทุกข้อ จึงจะอนุมัติให้ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

5. ครูผู้สอนบันทึกผลการประเมินในแบบประเมินที่กลุ่มบริหารวิชาการกำหนดให้

6. ครูผู้สอนส่งแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ที่ประธานคณะกรรมการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนเพื่อลงลายมือชื่อ

7. ประธานคณะกรรมการการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน ส่งแบบประเมินฯ ที่รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ และผู้อำนวยการโรงเรียนลงลายมือชื่ออนุมัติ ผลการประเมินเป็นลำดับต่อไป นิยาม ตัวชี้วัด พฤติกรรมบ่งชี้ และเกณฑ์การให้คะแนน

ข้อที่ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

นิยาม

รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ดำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ผู้ที่รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ มีความสามัคคีปรองดอง ภูมิใจ เชิดชูความเป็นชาติไทย ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ตาราง 1 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ ข้อที่ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
1.1 เป็นพลเมืองดีของชาติ	1.1.1 ยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ และอธิบาย ความหมายของเพลงชาติได้ถูกต้อง 1.1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่พลเมืองดีของชาติ 1.1.3 มีความสามัคคี ปรองดอง
1.2 ดำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย	1.2.1 เข้าร่วม ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง ที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม 1.2.2 หวงแหน ปกป้อง ยกย่องความเป็นชาติไทย

ตาราง 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
1.3 ศรัทธา ยึดมั่น และปฏิบัติ ตนตามหลักของศาสนา	1.3.1 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ 1.3.2 ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาที่ตนนับถือ 1.3.3 เป็นแบบอย่างที่ดีของศาสนิกชน
1.4 เคารพเทิดทูนสถาบัน พระมหากษัตริย์	1.4.1 เข้าร่วมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับ สถาบันพระมหากษัตริย์ 1.4.2 แสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของ พระมหากษัตริย์ 1.4.3 แสดงออกซึ่งความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ตาราง 2 เกณฑ์การให้คะแนน ข้อที่ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

พฤติกรรมบ่งชี้	ไม่ผ่าน (0)	ผ่าน (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
1.1 เป็นพลเมืองดีของ ชาติ	ไม่เข้าร่วม กิจกรรมหน้า	เข้าร่วม กิจกรรม	เข้าร่วม กิจกรรม	เข้าร่วม กิจกรรม
1.2 อำรงไว้ซึ่งความเป็น ชาติไทย	เสาะง และ กิจกรรมวัน	หน้าเสาะงและ กิจกรรม	หน้าเสาะงและ กิจกรรม	หน้าเสาะงและ กิจกรรม
1.3 ศรัทธา ยึดมั่น และ ปฏิบัติตนตามหลักของ ศาสนา	สำคัญต่าง ๆ หรือเข้าร่วม กิจกรรมต่ำกว่า	วันสำคัญต่าง ๆ ร้อยละ 50 - 59	วันสำคัญต่าง ๆ ร้อยละ 60 - 79	วันสำคัญต่าง ๆ ร้อยละ 80 ขึ้นไป
1.4 เคารพเทิดทูนสถาบัน พระมหากษัตริย์	ร้อยละ 50			

ข้อที่ 2 ชื่อสัตย์สุจริต

นิยาม

ชื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งทางกาย วาจา ใจ ผู้ที่มีความชื่อสัตย์สุจริต คือ ผู้ที่ประพฤติตรงตามความเป็นจริงทั้งทางกาย วาจา ใจ และยึดหลักความจริง ความถูกต้อง ในการดำเนินชีวิต มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

ตาราง 3 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ ข้อที่ 2 ชื่อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
2.1 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทั้งทางกาย วาจา ใจ	2.1.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง 2.1.2 ปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงความถูกต้อง ละเอียด และเกรงกลัวต่อการกระทำผิด 2.1.3 ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา
2.2 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ	2.2.1 ไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง 2.2.2 ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง 2.2.3 ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง

ตาราง 4 เกณฑ์การให้คะแนน ข้อที่ 2 ชื่อสัตย์สุจริต

พฤติกรรมบ่งชี้	ไม่ผ่าน (0)	ผ่าน (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
2.1 ประพฤติตรงตาม ความเป็นจริงต่อตนเอง ทั้งทางกาย วาจา ใจ	ประพฤติตน โดยไม่เกรงกลัว ต่อการกระทำ	ประพฤติตน โดยเกรงกลัว ต่อการกระทำ	ประพฤติตน โดยเกรงกลัว ต่อการกระทำ	ประพฤติตน โดยเกรงกลัว ต่อการกระทำ
2.2 ประพฤติตรงตาม ความเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้ง ทางกาย วาจา ใจ	ผิดและ มีพฤติกรรมนำ สิ่งของและ ผลงานของ ผู้อื่นมาเป็นของ ตนเอง	ผิดและไม่มี พฤติกรรมนำ สิ่งของและ ผลงานของ ผู้อื่นมาเป็นของ ตนเอง	ผิดและไม่มี พฤติกรรมนำ สิ่งของและ ผลงานของ ผู้อื่นมาเป็นของ ตนเอง ปฏิบัติ ตนต่อผู้อื่นด้วย ความซื่อตรง	ผิดและไม่มี พฤติกรรมนำ สิ่งของและ ผลงานของ ผู้อื่นมาเป็นของ ตนเอง ปฏิบัติ ตนต่อผู้อื่นด้วย ความซื่อตรง เป็นแบบอย่าง ที่ดีด้านความ ซื่อสัตย์

ข้อที่ 3 มีวินัย นิยาม

มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม ผู้มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคมเป็นปกติวิสัย ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

ตาราง 5 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ ข้อที่ 3 มีวินัย

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของ ครอบครัว โรงเรียน และสังคม	3.1.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของ ครอบครัว โรงเรียน และสังคม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น 3.1.2 ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ใน ชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน

ตาราง 6 เกณฑ์การให้คะแนน ข้อที่ 3 มีวินัย

พฤติกรรมบ่งชี้	ไม่ผ่าน (0)	ผ่าน (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง	ไม่ปฏิบัติตาม	ปฏิบัติตามตาม	ปฏิบัติตามตาม	- ปฏิบัติตามตาม
กฎเกณฑ์ ระเบียบ	ตามข้อตกลง	ข้อตกลง	ข้อตกลง	ข้อตกลง
ข้อบังคับของครอบครัว	กฎเกณฑ์	กฎเกณฑ์	กฎเกณฑ์	กฎเกณฑ์
โรงเรียน และสังคม	ระเบียบ	ระเบียบ	ระเบียบ	ระเบียบ
	ข้อบังคับของ	ข้อบังคับของ	ข้อบังคับของ	ข้อบังคับของ
	โรงเรียน	โรงเรียน ตรง	โรงเรียน ตรง	โรงเรียน และ
		ต่อเวลาในการ	ต่อเวลาในการ	ไม่ละเมิดสิทธิ
		ปฏิบัติกิจกรรม	ปฏิบัติกิจกรรม	ของผู้อื่น
			และรับผิดชอบ	
			ในการทำงาน	- ตรงต่อเวลา
				ในการปฏิบัติ
				กิจกรรมและ
				รับผิดชอบ
				ในการทำงาน

ข้อที่ 4 ใฝ่เรียนรู้

นิยาม

ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ คือ ผู้ที่มีลักษณะ แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่าง เหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่ และ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ตาราง 7 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ ข้อที่ 4 ใฝ่เรียนรู้

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
4.1 ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	4.1.1 ตั้งใจเรียน 4.1.2 เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ 4.1.3 สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ
4.2 แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม	4.2.1 ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม 4.2.2 บันทึกความรู้ วิเคราะห์ ตรวจสอบจากสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้ 4.2.3 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ และนำไปใช้ใน
บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	ชีวิตประจำวัน

ตาราง 8 เกณฑ์การให้คะแนน ข้อที่ 4 ใฝ่เรียนรู้

พฤติกรรมบ่งชี้	ไม่ผ่าน (0)	ผ่าน (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
4.1 ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	ไม่ตั้งใจเรียน ไม่ศึกษา ค้นคว้าหา	เข้าเรียนตรง เวลา ตั้งใจ เรียน เอาใจใส่ ในการเรียน และมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้ และเข้าร่วม กิจกรรมการ เรียนรู้ต่าง ๆ เป็นบางครั้ง	เข้าเรียนตรง เวลา ตั้งใจ เรียน เอาใจใส่ ในการเรียน และมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้ และเข้าร่วม กิจกรรมการ เรียนรู้ต่าง ๆ บ่อยครั้ง	เข้าเรียนตรง เวลา ตั้งใจ เรียน เอาใจใส่ ในการเรียน และมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้ และเข้าร่วม กิจกรรมการ เรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและ ภายนอก โรงเรียนเป็น ประจำ
4.2 แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	ความรู้			

ข้อที่ 5 อยู่อย่างพอเพียง

นิยาม

อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้ที่อยู่อย่างพอเพียง คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผล รอบคอบ ระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ มีการวางแผนป้องกันความเสี่ยง และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

ตาราง 9 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ ข้อที่ 5 อยู่อย่างพอเพียง

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
5.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม	5.1.1 ใช้ทรัพยากรของตนเอง เช่น เงิน สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัดคุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม 5.1.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี 5.1.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล 5.1.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำผิดพลาด
5.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	5.2.1 วางแผนการเรียนรู้ การทำงาน และการใช้ชีวิตประจำวัน บนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร 5.2.2 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ตาราง 10 เกณฑ์การให้คะแนน ข้อที่ 5 อยู่อย่างพอเพียง

พฤติกรรมบ่งชี้	ไม่ผ่าน (0)	ผ่าน (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
5.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม	ใช้เงินและของส่วนตัวและส่วนรวมอย่าง	ใช้ทรัพย์สินของตนเองและทรัพย์สินของ	ใช้ทรัพย์สินของตนเองและทรัพย์สินของ	ใช้ทรัพย์สินของตนเองและทรัพย์สินของ
5.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	ไม่ประหยัด ไม่มีการวางแผนการเรียน และการใช้ชีวิตประจำวัน	ส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า เก็บรักษาดูแลอย่างดี	ส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า เก็บรักษาดูแลอย่างดี ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ใช้ความรู้ข้อมูลข่าวสารในการวางแผนการเรียน และการทำงาน	ส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า เก็บรักษาดูแลอย่างดี ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ให้ผู้อื่นเดือดร้อน ใช้ความรู้ข้อมูลข่าวสารในการวางแผนการเรียน การทำงาน และใช้ในชีวิตประจำวัน

ข้อที่ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน

นิยาม

มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ และรับผิดชอบในการทำหน้าที่การงานด้วยความเพียรพยายาม อุตุน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

ผู้ที่มุ่งมั่นในการทำงาน คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเพียรพยายาม พุ่เมื่อกำลังกาย กำลังใจ ในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดด้วยความรับผิดชอบ และมีความภาคภูมิใจในผลงาน

ตาราง 11 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ ข้อที่ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
6.1 ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การทำงาน	6.1.1 เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 6.1.2 ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ 6.1.3 ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานด้วยตนเอง
6.2 ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	6.2.1 พุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน 6.2.2 พยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้แล้วเสร็จ 6.2.3 ชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ

ตาราง 12 เกณฑ์การให้คะแนน ข้อที่ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน

พฤติกรรมบ่งชี้	ไม่ผ่าน (0)	ผ่าน (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
6.1 ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การทำงาน	ไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่การทำงาน	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ
6.2 ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย			มีการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น	มีการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้นภายในเวลาที่กำหนด

ข้อที่ 7 รักความเป็นไทย

นิยาม

รักความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ร่วมอนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทย ในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมผู้ที่รักความเป็นไทย คือ ผู้ที่มีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ชื่นชม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สืบทอด เผยแพร่ภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย มีความกตัญญูต่เวที ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารอย่างถูกต้องเหมาะสม

ตาราง 13 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ ข้อที่ 7 รักความเป็นไทย

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
7.1 ภาคภูมิใจใน ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความ กตัญญูต่เวที	7.1.1 แต่งกายและมีมารยาทงดงามแบบไทย มีสัมมาคารวะ กตัญญูต่เวทีต่อผู้มีพระคุณ 7.1.2 ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปะ และ วัฒนธรรมไทย 7.1.3 ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย
7.2 เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทย ในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม	7.2.1. ใช้ภาษาไทยและเลขไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม 7.2.2 ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นเห็นคุณค่าของการใช้ภาษาไทย ที่ถูกต้อง
7.3 อนุรักษ์และสืบทอด ภูมิปัญญาไทย	7.3.1 นำภูมิปัญญาไทยมาใช้ให้เหมาะสมในวิถีชีวิต 7.3.2 ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทย 7.3.3 แนะนำ มีส่วนร่วมในการสืบทอดภูมิปัญญาไทย

ตาราง 14 เกณฑ์การให้คะแนน ข้อที่ 7 รักความเป็นไทย

พฤติกรรมบ่งชี้	ไม่ผ่าน (0)	ผ่าน (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
7.1 ภาคภูมิใจใน ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทยและ มีความกตัญญูต่เวที	ไม่มีสัมมา คารวะต่อครู อาจารย์	มีสัมมาคารวะ ต่อครูอาจารย์ ใช้ภาษาไทย เลขไทยในการ สื่อสารได้	มีสัมมาคารวะ ต่อครูอาจารย์ ปฏิบัติตนเป็น ผู้มีมารยาท แบบไทย	มีสัมมาคารวะ ต่อครูอาจารย์ ปฏิบัติตนเป็น ผู้มีมารยาท แบบไทย
7.2 เห็นคุณค่าและใช้ ภาษาไทยในการสื่อสาร ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม		ถูกต้อง	ใช้ภาษาไทย เลขไทยในการ สื่อสารได้	ใช้ภาษาไทย เลขไทยในการ สื่อสารได้
7.3 อนุรักษ์และสืบทอด ภูมิปัญญาไทย			ถูกต้อง เข้าร่วม กิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับ ภูมิปัญญาไทย	ถูกต้องเข้าร่วม กิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับ ภูมิปัญญาไทย และมีส่วนร่วม ในการสืบทอด ภูมิปัญญาไทย

ข้อที่ 8 มีจิตสาธารณะ

นิยาม

มีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือ
สถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น
โดยไม่หวังผลตอบแทนผู้ที่มิจิตสาธารณะ คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปัน
ความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือ
สังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์
สิ่งที่ดีงามให้เกิดในชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

ตาราง 15 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ ข้อที่ 8 มีจิตสาธารณะ

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
8.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ และพึงพอใจโดยไม่หวังผลตอบแทน	8.1.1 ช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูทำงานด้วยความเต็มใจ 8.1.2 อาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาโดยไม่หวังผลตอบแทน 8.1.3 แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สิน และอื่น ๆ และช่วยแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่น
8.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม	8.2.1 ดูแล รักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ 8.2.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม 8.2.3 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามของส่วนรวมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความกระตือรือร้น

ตาราง 16 เกณฑ์การให้คะแนน ข้อที่ 8 มีจิตสาธารณะ

(ใช้ข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรมการดูแลเขตพื้นที่ของนักเรียนเป็นเกณฑ์พิจารณา)

พฤติกรรมบ่งชี้	ไม่ผ่าน (0)	ผ่าน (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
8.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจและพึงพอใจโดยไม่หวังผลตอบแทน	เข้าร่วมกิจกรรมการดูแลรักษาเขตพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบ ต่ำกว่า ร้อยละ 50	เข้าร่วมกิจกรรมการดูแลรักษาเขตพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบ ร้อยละ 50 - 59	เข้าร่วมกิจกรรมการดูแลรักษาเขตพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบ ร้อยละ 60 - 79	เข้าร่วมกิจกรรมการดูแลรักษาเขตพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบ ร้อยละ 80 ขึ้นไป
8.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม				

แนวคิดเกี่ยวกับความคุ้มค่าทางการศึกษาตามทฤษฎีทุนมนุษย์

ทฤษฎีเกี่ยวกับความคุ้มค่าทุนมนุษย์

การพัฒนาทฤษฎีทุนมนุษย์ (Human Capital Theory) แนวความคิดเรื่องทุนมนุษย์ (Human Capital) ไม่จัดว่าเป็นหลักการบริหารจัดการแนวทางใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้น แต่เป็นการปรับคำใหม่ที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 18 ซึ่งมีการศึกษาโดยนักเศรษฐศาสตร์ Adam Smith และ Jean Batiste Say ให้ความหมายนิยามคำว่า ทุนมนุษย์ หมายถึง ความสามารถที่เป็นประโยชน์ (Useful Abilities) และทักษะ (Skills) ซึ่งแฝงอยู่ในตัวมนุษย์ เป็นปัจจัยการผลิต (Factors of Production) อย่างหนึ่งซึ่งใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ โดยมีความหมายรวมทั้งแรงงานและผู้ประกอบการ ส่วนทุนมนุษย์ คือ ความสามารถ (Abilities) และความชำนาญ (Skills) ของมนุษย์ที่มีลักษณะเปรียบเสมือนกับสินค้าทุน (Capital Goods) อย่างหนึ่ง ซึ่งทำให้ประสิทธิภาพการผลิตเพิ่มขึ้น

เกื้อ วงศ์บุญสิน และคณะ (2550, น. 47-51) การศึกษาค้นคว้าประมวลผล ยุทธศาสตร์ด้านทุนมนุษย์นับว่าเป็นการเตรียมตัวด้านทุนมนุษย์ของบุคคลกรและผู้เรียนในโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพื่อรับมือกับการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลง ให้เข้ารู้แบบที่ทันต่อโลก ทั้งยังเป็นการส่งเสริมและการพัฒนา คุณภาพทุนมนุษย์ของบุคคลกรและผู้เรียนให้เป็นไปตาม รูปแบบแนวทาง ของผลสำเร็จที่มีความสอดคล้องกับการจัดการศึกษา หากจะมองเพียงบริบทของ โรงเรียนและสถานศึกษา จะต้อง มีทั้งบุคคลกรและผู้เรียนที่มีคุณภาพเป็นผลลัพธ์ที่ส่งเสริมกับ ผลประโยชน์ทางการศึกษาที่จัดขึ้นทั้งนี้ ยังแบ่งออกเป็นรายด้านของทุนมนุษย์ดังต่อไปนี้

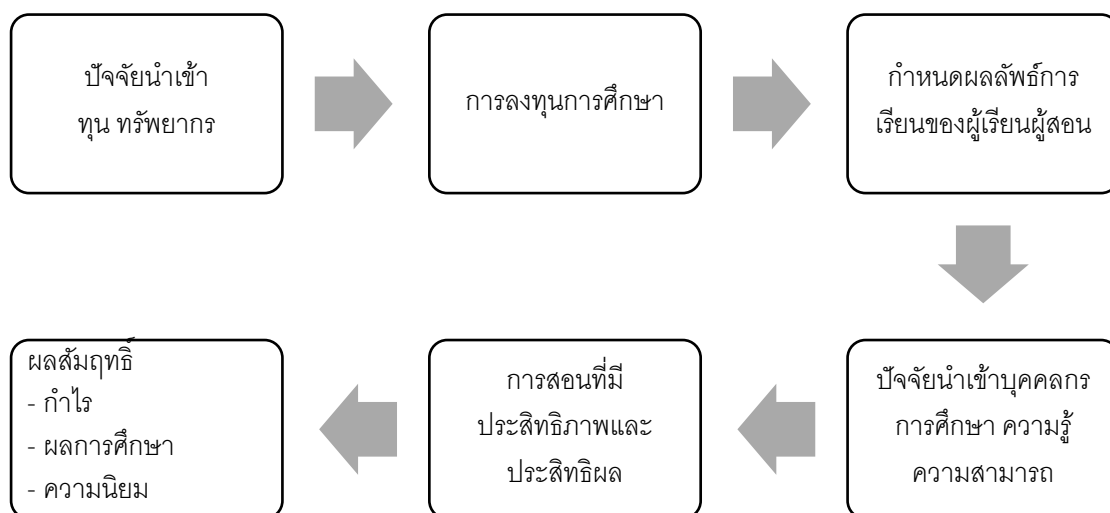
1) ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ การปฏิรูปทรัพยากรมนุษย์ด้าน องค์ความรู้ สมรรถภาพ/ทักษะส่วนบุคคล เพื่อมุ่งเน้นความเป็นผู้ปฏิบัติตนอยู่บนพื้นฐานวิชาชีพทางการศึกษา

2) ด้านสถานศึกษา เพื่อมุ่งเน้นการจัดการบริหารหลักสูตร วิธีการ/การจัดการเรียนการสอนให้มีรูปแบบที่สอดคล้องกับผู้เรียนตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา โดยยึดผู้เรียนเป็นส่วนสำคัญ

3) ด้านผู้เรียน เพื่อมุ่งเน้นผู้เรียนนับว่าเป็นสิ่งในกระบวนการการพัฒนาและการส่งเสริมทักษะหลากหลายด้าน เช่น การดำรงชีพ ด้านภาษา ด้านศิลปะ ด้านวิชาการ ด้าน นันทนาการ

อาภรณ์ ภูววิทยาพันธ์ (2551) ได้กล่าวว่าการนำทฤษฎีทุนมนุษย์มาใช้ในการ พัฒนาทรัพยากรทางการศึกษาในปัจจุบัน ควรพิจารณาถึงผลลัพธ์ที่ได้จากการปฏิบัติการสอน ว่า เด็กและเยาวชนสามารถมีการพัฒนามากหรือไม่พัฒนา อาศัยการจัดการลงทุนอย่างเดียวน่าจะไม่ เพียงพอแต่จะต้องมุ่งพัฒนาอบรมบุคคลกรทางการศึกษาให้มีความพร้อมศักยภาพที่สูง

เพื่อผลลัพธ์ต่อการจัดโปรแกรมหลังเลิกเรียน ให้เกิดความคุ้มค่าทั้งโรงเรียน สถานศึกษา เด็กและเยาวชน รวมทั้งส่งผลลัพธ์ทางการเลื่อนลำดับของบุคคลกรทางการศึกษาต่อการประเมินผลในแต่ละมาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งนำไปสู่องค์ประกอบที่สำคัญดังแสดงในภาพดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 6 แผนภาพความเชื่อมโยงการลงทุนในทุนมนุษย์ส่งผลสัมฤทธิ์

ที่มา: อารณ ภูววิทยาพันธ์ (2551)

นิมมวล คำปลื้ม (2556) ได้ให้ความหมายที่สำคัญของทุนมนุษย์ คือ ความสามารถของมนุษย์ในการจัดการเริ่มตั้งแต่ กระบวนการผลิต การพัฒนา การวางแผน ตลอดจนไปถึงคุณค่าผลลัพธ์ของกระบวนการที่กล่าวมาข้างต้น มีการใช้ความรู้และทักษะความสามารถที่ถูกสะสมมาในแต่ละบุคคลประสบการณ์การทำงาน ความเชี่ยวชาญ ความสรรค์สร้างสิ่งใหม่ให้เกิดนวัตกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้โรงเรียนและสถานศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดและยึดไว้

เบทแมน & สเนล (Bateman & Snell, 2009) ทุนมนุษย์มีองค์ประกอบที่สำคัญทั้ง ความรู้ ทักษะ ความสามารถส่วนบุคคล ซึ่งไม่สามารถถูกประเมินค่าเป็นตัวเงินได้ แต่มีมูลค่าทางด้านของเศรษฐกิจต่อตนเองและต่อสถานศึกษาที่บุคคลกรนั้นสังกัดการทำงานอยู่

คอสตันโซ (Costanzo, 2004) และ เวคคิอาโต & โรเวดา (Vecchiato & Roveda., 2014) สภาพแวดล้อมทางธุรกิจโรงเรียนและสถานศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างรวดเร็ว การคาดการณ์วางแผนกำลังคนและจัดสรรทรัพยากรทุนมนุษย์มีความสำคัญอย่างยิ่ง

สรุปความหมายทุนมนุษย์ พบว่ามีหลากหลายความหมายสามารถจับประเด็นใจความสำคัญหลักที่ส่วนคล้ายกันคือ ทุนมนุษย์ ประกอบไปด้วย องค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญการปฏิบัติงานที่ชำนาญ ทักษะและคุณลักษณะที่มีอยู่เฉพาะบุคคล สามารถนำออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดส่งผลที่ดีต่อโรงเรียนและสถานศึกษาได้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวชี้วัดและตรวจสอบผลการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนการสอน ว่าเด็กและเยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจ ในแต่ละรายวิชาได้มากหรือน้อยเพียงใด ทั้งยังสามารถบ่งบอกประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการสอน ส่งผลต่อการประเมินของโรงเรียนและสถานศึกษา ทั้งยังส่งผลต่อความคาดหวังของผู้ปกครอง ซึ่งมีผู้นิยามและให้ความหมายดังต่อไปนี้

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าหาความหมายรวบรวมโดยมีความหมายดังต่อไปนี้

รสริน พันธุ์ (2550) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จทางการเรียนของแต่ละบุคคลสามารถพัฒนาและตรวจสอบได้จาก ความรู้ที่ได้รับจะส่งผลต่อการทดสอบของผู้เรียน

จันทิมา เมยประโคน (2555) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จด้านการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคลสามารถประเมินผลได้จากการทำแบบทดสอบและการมอบหมายความรู้รับผิดชอบในการทำกิจกรรมและแบบฝึกหัด

สิริสรณ์ สิทธิรินทร์ (2554) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จทางการเรียนของแต่ละคนที่สามารถใช้กระบวนการทดสอบวัดผลได้อย่างชัดเจน ไม่จำเป็นต้องอาศัยวิธีการอื่นในการวัดผล และพฤติกรรมของผู้เรียน ก็ไม่ใช่สิ่งที่สามารถวัดผลสำเร็จของการศึกษารายคนได้

ไพโรจน์ คะเชนทร์ (2556) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะส่วนบุคคลของแต่ละคน ได้ประมวลผลที่ได้รับการถ่ายทอด ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีมากขึ้นโดยจะพัฒนาความรู้และความสามารถเดิมให้ตรงกับเป้าหมายของโรงเรียนและสถานศึกษา

รุจิราพรรณ คงช่วย (2557) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จของผู้เรียนที่บ่งบอกทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะของผู้เรียน จะต้องวัดและประเมินผลได้ จากวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต การตรวจสอบผลงานของผู้เรียน นำมาเทียบพิจารณากับเกณฑ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ทำให้สามารถแยกผู้เรียนตามระดับได้อย่างชัดเจน

นงลักษณ์ เขียวมณี (2562) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จของแต่ละบุคคลในด้านของความรู้ กระบวนการความคิด พฤติกรรม ทักษะต่าง ๆ มีปัจจัยเกี่ยวข้องคือค่านิยม ความคาดหวัง ผ่านกระบวนการฝึกฝนอบรมและการจัดการเรียนการสอนที่ดี

กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร

กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สามารถแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังต่อไปนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2561, น. 96)

1. ผลการเรียนรู้ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้
2. ผลการเรียนรู้ด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน
3. ผลการเรียนรู้ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ
4. ผลการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ลักษณะของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง 4 ด้านที่นั้นมีองค์ประกอบเพิ่มเติม 3 ด้าน ที่เป็นส่วนสำคัญของกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรดังนี้ ดังต่อไปนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2561)

1. ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย หมายถึง ข้อมูล สารสนเทศ หลักฐานต่าง ๆ ที่แสดงถึงความสามารถด้านสติปัญญา 6 ด้าน คือ ความจำ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การประเมินค่า และการคิดสร้างสรรค์ โดยพฤติกรรมที่สะท้อนว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ได้แก่ การบอกเล่า อธิบาย หรือเขียนแสดงความคิดรวบยอดโดยการตอบคำถาม เขียน

แผนภูมิ แผนภาพ นำเสนอแนวคิดขั้นตอนในการแก้ปัญหาการจัดการ การออกแบบประดิษฐ์หรือสร้างสรรค์ชิ้นงาน เป็นต้น

2. ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย หมายถึง ข้อมูล สารสนเทศที่สะท้อนความสามารถด้านการเรียนรู้ในการจัดการอารมณ์ ความรู้สึก ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และเจตคติ โดยพฤติกรรมที่สะท้อนว่าผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย คือ ผู้เรียนมีการแสดงอารมณ์ความรู้สึกในสถานการณ์ต่าง ๆ มีความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรม และมีค่านิยมพื้นฐานอย่างเหมาะสมตามบรรทัดฐานของสังคมที่ได้รับการปลูกฝัง โดยแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนให้เห็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างน้อย 8 ประการตามที่หลักสูตรกำหนด

3. ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย หมายถึง ข้อมูล สารสนเทศที่แสดงถึงทักษะการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ของร่างกายซึ่งเกิดจากการประสานงานของสมองและกล้ามเนื้อที่ใช้งานอย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์กัน ผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้านที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาในกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตจริงที่ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นพร้อมกับการเจริญเติบโตในแต่ละช่วงวัยของผู้เรียน ซึ่งเป็นพัฒนาการที่ครูต้องแสวงหาหรือคิดค้นเทคนิค วิธีการ และเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อใช้วัดและประเมินผลโดยคำนึงถึงความสอดคล้องและเหมาะสม เพื่อให้ได้ผลการวัดและประเมินที่มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน และกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูได้อย่างแท้จริง การประเมินผลการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร ซึ่งเป็นภารกิจของผู้สอน

แผนภาพ กระบวนการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

ภาพประกอบ 7 แผนภาพ กระบวนการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

องค์ประกอบของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

องค์ประกอบของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและประเมินผลการเรียนรู้แบ่งประเภทต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนสามารถออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนยิ่งขึ้น ในที่นี้ได้นำเสนอประเภทของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2561)

1. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สามารถจำแนกตามขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนไว้แบ่งออกเป็น ก่อนเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียน มีทั้งหมด 4 ประเภท ซึ่งมีความแตกต่างกันตามบทบาทการจัดการเรียนการสอนของแต่ละโรงเรียนและสถานศึกษาโดยมีจุดมุ่งหมาย และวิธีการวัดและประเมิน ดังนี้

1.1 การประเมินเพื่อจัดวางตำแหน่ง (Placement Assessment)

เป็นการประเมินผลก่อนเริ่มเรียนเพื่อผู้สอนต้องการทราบข้อมูลที่แสดงความพร้อม ความสนใจ ระดับความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนและเพื่อให้ผู้สอนนำไปใช้กำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ วางแผน และออกแบบกระบวนการเรียนการสอนที่

เหมาะสมกับผู้เรียนทั้งรายบุคคล รายกลุ่ม และรายชั้นเรียนตามแต่ละบริบทของผู้เรียนความถนัดและความสามารถทางวิชาการ

1.2 การประเมินเพื่อวินิจฉัย (Diagnostic Assessment)

เป็นการเก็บข้อมูลเพื่อค้นหาว่าผู้เรียนมีความรู้จะอะไรมาบ้างเกี่ยวกับสิ่งที่จะเรียน สิ่งที่ยังไม่รู้มาก่อนนี้ถูกต้องหรือไม่ จึงเป็นการใช้ในลักษณะประเมินก่อนเรียน นอกจากนี้ยังใช้เพื่อหาสาเหตุของปัญหาหรืออุปสรรคต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลที่มักจะเป็นเฉพาะเรื่อง เช่น ปัญหาการออกเสียงไม่ชัด การมีสมาธิต่อการเรียน ความใส่ใจในการรับรู้ต่าง ๆ เพื่อหาวิธีปรับปรุงให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาและเรียนรู้ไปในทิศทางเชิงบวกยิ่งขึ้น วิธีการประเมินอาจใช้ได้ทั้งการสังเกต การพูดคุย สอบถาม หรือการใช้แบบทดสอบก็ได้จัดให้ตรงกับระดับชั้นการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3 การประเมินเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment)

เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Assessment for Learning) ที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงการเรียนการสอน โดยมีใช้ใช้แต่การทดสอบระหว่างเรียนเป็นระยะ ๆ อย่างเดียว แต่เป็นการที่ครูจัดเก็บข้อมูลผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไม่เป็นทางการด้วย ซึ่งขณะที่ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมงานตามที่กำหนด ครูควรสังเกต ชักถาม สอบถาม จดบันทึก แล้ววิเคราะห์ข้อมูลอย่างเสมอว่าผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้หรือไม่ จำเป็นจะต้องให้ผู้เรียนปรับปรุงส่วนใดบ้าง หรือผู้สอนควรปรับปรุงส่วนใด เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัด และการประเมินระหว่างเรียนดำเนินการซึ่งมีได้หลายรูปแบบ เช่น การให้ข้อเสนอแนะข้อสังเกตในการนำเสนอผลงาน การพูดคุยระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล การแนะนำแนะแนว การสัมภาษณ์ตลอดจนการวิเคราะห์ผลการสอบ เป็นต้น

1.4 การประเมินเพื่อสรุปผลการเรียนรู้ (Summative Assessment)

เป็นลำดับที่เกิดขึ้นเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้เพื่อตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามตัวชี้วัด และยังเป็นข้อมูลในการเปรียบเทียบกับประเมินก่อนเรียน ทำให้ทราบพัฒนาการของผู้เรียน การประเมินสรุปผลการเรียนรู้อยู่เป็นการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนตอนปลายปี/ปลายภาค การประเมินสรุปผลการเรียนรู้ใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินได้อย่างหลากหลาย โดยปกติมักดำเนินการอย่างเป็นทางการมากกว่าการประเมินระหว่างเรียน

2. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน ดังนี้

2.1 การประเมินขณะเรียนรู้ (Assessment as Learning: Aal)

เป็นกระบวนการรวบรวมหลักฐานเอกสารรายงานข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนขณะเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนตระหนักในการเรียนรู้ของตนเอง และสามารถวางแผนการเรียนรู้ กำกับการเรียนรู้ วินิจฉัย ประเมิน และปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเอง การให้ผู้เรียนได้ออกแบบแผนการเรียนรู้ ฝึกให้ผู้เรียนคิดทบทวนเกี่ยวกับการเรียนรู้และกลยุทธ์ในการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองตลอดเวลา

2.2 การประเมินเพื่อเรียนรู้ (Assessment for Learning: AfL)

เป็นกระบวนการรวบรวมหลักฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ต่าง ๆ ตามสภาพจริงเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อระบุและวินิจฉัยปัญหาการเรียนรู้ และให้ข้อติชมที่มีคุณภาพแก่ผู้เรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ให้ดีขึ้น โดยใช้วิธีการประเมินหลากหลายและเพื่อให้เข้าใจการเรียนรู้ของผู้เรียนในแง่มุมต่าง 1 อย่างรอบด้าน อันจะนำไปสู่การปรับการเรียนและเปลี่ยนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning: AoL)

เป็นกระบวนการชี้รวมหลักฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ต่าง ๆ เมื่อสิ้นสุดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อตัดสินคุณค่าในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือผลลัพธ์การเรียนรู้ เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งแสดงถึงมาตรฐานทางวิชาการในเชิงสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สารสนเทศดังกล่าวนำไปใช้ในการกำหนดระดับคะแนนให้ผู้เรียน รวมทั้งใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน

3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้จำแนกตามวิธีการแปลความหมายเรียนรู้ มี 6 ประเภทที่แตกต่างกันตามลักษณะการแปลผลคะแนน ดังนี้

3.1 การวัดและประเมินแบบอิงกลุ่ม (Norm-Referenced Assessment)

เป็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อนำเสนอผลการตัดสินความสามารถหรือผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยเปรียบเทียบกับตนเองภายในกลุ่มหรือในชั้นเรียน

3.2 การวัดและประเมินแบบอิงเกณฑ์ (Criterion-Referenced Assessment)

เป็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อนำเสนอผลการตัดสินความสามารถหรือผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น

งานวิจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องในประเทศและต่างประเทศ

จุฑารัตน์ ภัทรเกษวิทย์ และ สุธนะ ดิงศภทิพย์ (2558) ได้ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนและเปรียบเทียบระหว่างขนาดโรงเรียนต่อการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนด้านกระบวนการบริหาร เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนหรือครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 390 คน ได้แบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 386 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.0 และนักเรียน จำนวน 400 คน ได้แบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 398 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.5 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบไค-สแควร์ โดยทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง ผลการวิจัยพบว่า 1) โรงเรียนมีจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนให้กับนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 83.6 การบริหารจัดการกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางคือ ด้านงบประมาณและทรัพยากร ด้านบุคลากร ด้านการประเมินผล และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านอำนาจการ และด้านประสานงาน 2) การเปรียบเทียบระหว่างขนาดโรงเรียนมีผลต่อการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ควรมีการจัดอบรมครูในเรื่องการจัดกิจกรรมทางกาย เพื่อสามารถบูรณาการความรู้สู่การปฏิบัติได้ และนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน

เบเกอร์ แอนด์ วิตต์ (Baker & Witt, 1996) ได้ศึกษาการประเมินผลกระทบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนสองโปรแกรม มีการประเมินผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมหรือไม่มีส่วนร่วมของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง 6 ในโครงการนันทนาการหลังเลิกเรียนสองโครงการในสหรัฐอเมริกา มีการใช้การวัดผลที่หลากหลาย เช่น คะแนนของนักเรียน การเข้าชั้นเรียน ความล่าช้า ความนับถือตนเอง และพฤติกรรมที่เป็นปัญหา (ที่บ้านและที่โรงเรียน) การเปรียบเทียบผู้เข้าร่วมโครงการและผู้ที่ไม่เข้าร่วมแสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ในเกรดคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การอ่าน และภาษา ณ สิ้นปีหลังจากการควบคุมเกรดต้นปี สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม เพศ และอายุ ความแตกต่างในการยอมรับนับถือตนเองเป็นตัวแปรที่สำคัญทั้งหมด

นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียนบ่อยขึ้นจะส่งผลดีมากขึ้น พฤติกรรมที่เป็นปัญหาลดลง ผลลัพธ์เหล่านี้ให้หลักฐานบางอย่างว่าโปรแกรมหลังเลิกเรียนสมควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานจัดหาเงินทุนและควรให้เครดิตกับความพยายามในการให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบของโครงการในอนาคต

เปปติ และ คณะ (Pettit et al., 1999) ได้ศึกษา ผลกระทบของการติดต่อกับเพื่อนหลังเลิกเรียนต่อปัญหาภายนอกของวัยรุ่นตอนต้นถูกตรวจสอบโดยผู้ปกครอง การรับรู้พื้นที่ใกล้เคียง ความปลอดภัยและการป้องกัน การศึกษานี้เป็นการตรวจสอบการติดต่อกับเพื่อนโดยไม่ได้รับการดูแลจากผู้ปกครองในช่วงเวลาหลังเลิกเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงในการพัฒนาปัญหาภายนอกในกลุ่มตัวอย่างของวัยรุ่นตอนต้น การตรวจสอบโดยผู้ปกครอง ความปลอดภัยในบริเวณใกล้เคียง และปัญหาพฤติกรรมที่มีอยู่ก่อนแล้วของวัยรุ่น ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์มารดาให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเฝ้าติดตาม ความปลอดภัยในละแวกบ้าน และข้อมูลประชากร วัยรุ่นตอนต้น (อายุ 12-13 ปี) ใช้เวลาหลังเลิกเรียนผ่านการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ จำนวนเวลาที่ใช้กับเพื่อนฝูงเมื่อไม่มีผู้ใหญ่อยู่ถูกจัดตารางไว้ การให้คะแนนของครูเกี่ยวกับปัญหาพฤติกรรมภายนอกถูกรวบรวมไว้ การติดต่อกับเพื่อนโดยไม่ได้รับการดูแล การขาดความปลอดภัยในบริเวณใกล้เคียง และการเฝ้าติดตามในระดับต่ำที่คาดการณ์ปัญหาภายนอกที่เพิ่มขึ้นในชั้นประถมศึกษา หลังจากควบคุมปัจจัยภูมิหลังครอบครัว พบว่า ความเสี่ยงที่ใหญ่ที่สุดคือสำหรับวัยรุ่นที่ไม่ได้รับการดูแลซึ่งอาศัยอยู่ในบ้านที่มีการเฝ้าระวังต่ำและละแวกใกล้เคียงที่ไม่ปลอดภัย ความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญระหว่างการติดต่อกับเพื่อนโดยไม่มีผู้ดูแลกับพฤติกรรม ผลการวิจัยเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพิจารณาปัจจัยส่วนบุคคล ครอบครัว และเพื่อนบ้านในการประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ประสบการณ์การดูแลหลังเลิกเรียนของวัยรุ่น

คูเปอร์ และ คณะ (Cooper et al., 1999) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง 5 กิจกรรมหลังเลิกเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 424 คนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ถึง 12 และผู้ปกครอง 1 คนของแต่ละคนตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมหลังเลิกเรียนของนักเรียน 5 ประเภท ได้แก่ การบ้าน การดูโทรทัศน์ กิจกรรมนอกหลักสูตร กลุ่มโครงสร้างหลังเลิกเรียนประเภทอื่น ๆ และงาน นอกจากนี้ยังได้รับคะแนนการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาตรฐานและคะแนนชั้นเรียนอีกด้วย กิจกรรมหลังเลิกเรียนมีส่วนสำคัญในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เวลาที่มากขึ้นในกิจกรรมนอกหลักสูตรและกลุ่มที่มีโครงสร้างอื่น ๆ และเวลาที่น้อยลงในงานและการดูโทรทัศน์นั้นสัมพันธ์กับคะแนนการทดสอบและเกรดที่สูงขึ้น เวลาทำการบ้านมากขึ้นสัมพันธ์กับผลการเรียนที่ดีขึ้น

ก๊อทเฟรดสัน และ คณะ (Gottfredson et al., 2004) ได้ศึกษาโปรแกรมหลังเลิกเรียนลดความผิด โปรแกรมหลังเลิกเรียน เป็นที่นิยมและได้รับเงินทุนสนับสนุนจากสาธารณะจำนวนมาก นอกเหนือจากคุณค่าการดูแลเด็กและการกำกับดูแลแล้ว โปรแกรมหลังเลิกเรียน มักจะจัดให้มีกิจกรรมการพัฒนาเยาวชนและเสริมสร้างทักษะที่อาจลดพฤติกรรมที่กระทำผิด ความเป็นไปได้เหล่านี้และการสังเกตการจับกุมผู้กระทำผิดเด็กและเยาวชนสูงสุดระหว่างเวลา 14.00 น. และ 18.00 น. ในวันเรียนได้เพิ่มความสนใจในศักยภาพการป้องกันการกระทำผิดของโปรแกรมหลังเลิกเรียน การศึกษานี้ตรวจสอบผลของการมีส่วนร่วมในโปรแกรมหลังเลิกเรียน ที่ดำเนินการในรัฐแมริแลนด์ระหว่างปีการศึกษา 1999-2000 และกลไกที่โปรแกรมห้กล่าวอาจส่งผลต่อพฤติกรรมที่กระทำผิด ผลลัพธ์แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในโปรแกรมหลังเลิกเรียนช่วยลดพฤติกรรมที่กระทำผิดในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น แต่ไม่ใช่สำหรับเยาวชนวัยประถมศึกษา การลดลงนี้ไม่สามารถทำได้โดยการลดเวลาที่ใช้โดยไม่ได้รับการดูแลหรือโดยการเพิ่มการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สร้างสรรค์ แต่โดยการเพิ่มความตั้งใจที่จะไม่ใช้ยาเสพติดและการคบหาสมาคมในเชิงบวก ผลกระทบต่อผลลัพธ์เหล่านี้มีความแข็งแกร่งที่สุดในโปรแกรมที่เน้นทักษะทางสังคมและการพัฒนาทักษะส่วนบุคคลเป็นอย่างมาก

เดอร์ลัก และ ไวชเบิร์ก (Durlak & Weissberg, 2007) ได้ศึกษาผลกระทบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่ส่งเสริมส่วนบุคคลและทักษะทางสังคมผลกระทบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่ส่งเสริมส่วนบุคคลและทักษะทางสังคม การวิเคราะห์โปรแกรมหลังเลิกเรียนที่พยายามปรับปรุงพัฒนาการส่วนบุคคลและสังคมของเด็กและวัยรุ่นที่ระบุที่เยาวชนพัฒนาขึ้นในสามด้านทั่วไป ได้แก่ พฤติกรรมของนักเรียน ความรู้สึกและทัศนคติ ตัวชี้วัดการปรับพฤติกรรม และผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเกิดขึ้นในการรับรู้ตนเองและความผูกพันกับโรงเรียนของเยาวชน พฤติกรรมทางสังคมในเชิงบวกของพวกเขาและในระดับโรงเรียนและระดับการศึกษาผลสัมฤทธิ์ ในเวลาเดียวกัน ปัญหาลดลงอย่างมากพฤติกรรมและการใช้ยาเสพติด ความแตกต่างที่สำคัญเกิดขึ้นระหว่างโปรแกรมที่ใช้วิธีการตามหลักฐานสำหรับการฝึกทักษะและวิธีที่ไม่ได้ใช้โปรแกรมเดิมมีการปรับปรุงที่สำคัญอย่างต่อเนื่องในหมู่ผู้เข้าร่วมในพื้นที่ผลลัพธ์ทั้งหมดข้างต้น ในขณะที่โปรแกรมหลังไม่ได้ให้ผลลัพธ์ที่มีนัยสำคัญในหมวดหมู่ผลลัพธ์ใด ๆ ข้อค้นพบมีนัยสำคัญ 2 ประการสำหรับอนาคต ควรมีองค์ประกอบเพื่อส่งเสริมทักษะส่วนบุคคลและสังคมของเยาวชน เนื่องจากผู้เข้าร่วมจะได้รับประโยชน์ในหลาย ๆ ด้าน หากมีการนำเสนอองค์ประกอบเหล่านี้

ไรส์เนอร์ และ คณะ (Reisner et al., 2007) ได้ศึกษาการสร้างโปรแกรมประโยชน์ของประสบการณ์โปรแกรมหลังเลิกเรียนคุณภาพสูง: หลักฐานจากงานวิจัยใหม่เกี่ยวกับการปรับปรุงโอกาสหลังเลิกเรียนสำหรับเยาวชนผู้ด้อยโอกาสงานวิจัยนี้ ดำเนินการโดยนักวิจัยจาก University of California at Irvine, University of Wisconsin at Madison และ Policy Studies Associates, Inc. ความพยายามส่วนใหญ่ในการปรับปรุงโอกาสหลังเลิกเรียนจะเน้นที่ การส่งเสริมสร้างประสิทธิภาพของแต่ละโปรแกรม เป็นผลให้ผู้ให้โรงเรียนมีแนวโน้มที่จะวางแผนโดยมุ่งเน้นที่โรงเรียนและนักเรียนในสังกัด และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าที่สุดคือนักเรียน การศึกษาชี้ให้เห็นว่าความล้มเหลวในการสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีน้อยดังนั้นโปรแกรมการให้นักเรียนใช้เวลาช่วงเวลาหลังเลิกเรียนทำกิจกรรมในชุมชนจะเป็นสิ่งที่ดี ผลการวิจัยที่รายงานระบุว่าเยาวชนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นได้รับประโยชน์จากประสบการณ์หลังเลิกเรียนมากมาย ซึ่งรวมถึงการมีส่วนร่วมในโครงการหลังเลิกเรียนคุณภาพสูงและกิจกรรมที่มีโครงสร้างในโรงเรียนและในชุมชนที่ดูแลโดยผู้นำชุมชน ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นถึงความเสี่ยงเชิงเปรียบเทียบที่คนหนุ่มสาวต้องเผชิญเมื่อได้รับการดูแลไม่เพียงพอ แม้ว่าพวกเขาจะเข้าร่วมทีมกีฬาเป็นครั้งคราว การเรียนวิชาการและศิลปะหลังเลิกเรียน หรือกิจกรรมที่ศูนย์ชุมชนในบริเวณใกล้เคียง ความหมายเชิงนโยบายหลักของการศึกษานี้คือความสำคัญของการดำเนินการตามขั้นตอนที่ประสานกันเพื่อเพิ่มความพร้อมของโปรแกรมหลังเลิกเรียนคุณภาพสูง และลดอุบัติเหตุของเวลาที่ไม่ได้รับการดูแลในส่วนของเยาวชนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ข้อเสนอแนะ ได้แก่ (1) ส่งเสริมการสร้างและดำเนินการโครงการใหม่ ๆ เพื่อร่วมมือกันขยายคุณภาพหลังเลิกเรียนไปสู่เยาวชนทุกคนในชุมชนเป้าหมาย (2) สนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (3) เตรียมความพร้อมของข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนและชุมชนในเชิงบวกสำหรับเยาวชนในชุมชนเป้าหมาย และ (4) สนับสนุนการวิจัยระยะยาวเพื่อวัดประสิทธิผลของโอกาสการเรียนรู้หลังเลิกเรียนที่มีอยู่ในชุมชนเป้าหมายที่มีรายได้ต่ำ การมีส่วนร่วมของเยาวชนในโอกาสที่มีอยู่

ดาวี และ คาร์รัทเธอร์ส (Daud & Carruthers, 2008) ได้ศึกษาโครงการหลังเลิกเรียนสำหรับเยาวชนที่มีความเสี่ยงสูง ด้านสิ่งแวดล้อมรอบข้าง ปัจจุบันมีโครงการเยาวชนหลายพันโครงการเพื่อส่งเสริมการศึกษา ส่งเสริมการพัฒนา และปลูกฝังความรู้สึกเป็นเจ้าของและความสามารถในการเยาวชนในเมือง พบว่าโปรแกรมหลังเลิกเรียนสามารถพัฒนาความยืดหยุ่นในวัยรุ่นโดยให้โอกาสในการเติบโต เพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย สร้างความสัมพันธ์ที่สนับสนุนและสำคัญ และป้องกันเยาวชนให้พ้นจากอันตราย มีการศึกษาเชิง

คุณภาพหลายครั้งเพื่ออธิบายความสำคัญของโปรแกรมหลังเลิกเรียน อย่างไรก็ตาม มีการศึกษาจำนวนน้อยลงที่อาศัยการรับรู้และประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมเยาวชน วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้คือ เพื่อศึกษาผลกระทบของการพัฒนาโปรแกรมหลังเลิกเรียนสำหรับเยาวชนที่อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีความเสี่ยงสูง และทำความเข้าใจองค์ประกอบของโปรแกรมที่มีส่วนหรือบ่อนทำลายผลลัพธ์ทางโปรแกรม การศึกษานี้มีผู้เข้าร่วมเยาวชน 25 คนซึ่งถูกสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลเกี่ยวกับประสบการณ์ของพวกเขาในโครงการหลังเลิกเรียน เยาวชน 21 คนจาก 25 คนเข้าร่วมในการสัมภาษณ์กลุ่มสนทนาติดตามผลด้วย มีการสัมภาษณ์ผู้ประสานงานโครงการสองคนและมีการสังเกตการณ์ การวิเคราะห์สามเหลี่ยมของข้อมูลทำได้โดยการสัมภาษณ์บุคคลและกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชน การสัมภาษณ์ผู้ประสานงานหลังเลิกเรียน และการสังเกตภาคสนาม แม้ว่าจะพบความแตกต่างระหว่างผลการวิจัยพบว่า โดยรวมแล้วผู้เข้าร่วมเยาวชนได้รับผลลัพธ์ด้านการพัฒนาที่มีคุณค่า ผลลัพธ์แสดงโดยผู้เข้าร่วมเยาวชนและผู้ประสานงานหลังเลิกเรียน ผลลัพธ์เหล่านี้รวมถึงได้สัมผัสกับสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบข้าง เช่น การเรียนรู้ค่านิยมและพฤติกรรมเชิงบวก ได้ลองทำกิจกรรมใหม่ ๆ และเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ทำให้เกิดการรับรู้ถึงความสามารถ และเริ่มพัฒนาแผนงานเชิงบวกสำหรับอนาคต แม้ว่าจะชัดเจนจากการสัมภาษณ์ว่าโปรแกรมจัดหาทรัพยากรหรือทรัพยากรในการพัฒนาที่สำคัญให้กับเยาวชน การสัมภาษณ์และการสังเกตภาคสนามชี้ให้เห็นว่ามีเจ้าหน้าที่เพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เสนอระดับการเลี้ยงดูที่ "เหมาะสมที่สุด" โอกาสในการพัฒนาอุปนิสัย การสร้างความสามารถ และการวางแผนในอนาคตสำหรับผู้เข้าร่วมเยาวชน โปรแกรมหลังเลิกเรียนอาจมีประสิทธิภาพและมีอิทธิพลมากกว่านั้นมากหากเจ้าหน้าที่หลังเลิกเรียนทุกคนมีบทบาทมากขึ้นในการอำนวยความสะดวกในการพัฒนาผลในเชิงบวก

เบ, ซังฮุน และ จอน, ซูบิน (Bae, Sang Hoon & Jeon, Sue Bin., 2013) ได้ศึกษาเกี่ยวกับโปรแกรม Afterschool ในเกาหลี: แนวโน้มและผลลัพธ์ โดยโปรแกรม Afterschool ในเกาหลีนั้นแพร่หลายและถูกมองว่าเป็นสถาบันเมื่อเร็ว ๆ นี้ หลักฐานที่ชัดเจนคือนักเรียนและผู้ปกครองจำนวนไม่น้อยเลือกโปรแกรมหลังเลิกเรียนเป็นทางเลือกแทนการสอนพิเศษแบบตัวต่อตัว การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจแนวโน้มและผลลัพธ์การวิจัยล่าสุดเกี่ยวกับโปรแกรมหลังเลิกเรียนในเกาหลี นักวิจัยได้ทบทวนและวิเคราะห์โปรแกรมหลังเลิกเรียนในเกาหลี แนวโน้มที่โดดเด่นอย่างหนึ่งของการวิจัยหลังเลิกเรียนโปรแกรมคือแม้จะครอบงำการศึกษาโดยใช้ข้อมูลส่วนบุคคลที่รวบรวมจำนวนการศึกษาโดยใช้ข้อมูลระดับประเทศขนาดใหญ่ในปี 2000 นอกจากนี้ การศึกษาได้ตรวจสอบผลกระทบของการมีส่วนร่วมหลังเลิกเรียนต่อการปรับปรุงทางวิชาการและ

การลดรายจ่ายสอนพิเศษส่วนตัวโดยใช้วิธีการทางสถิติ การศึกษาเหล่านี้มักนำเสนอผลในเชิงบวกของการมีส่วนร่วมหลังเลิกเรียนต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและการลดรายจ่ายด้านการศึกษานี้เนื่องจากโปรแกรมหลังเลิกเรียนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างเชิงนวัตกรรมในการศึกษาของเกาหลี จึงจำเป็นต้องตรวจสอบว่าผลลัพธ์ของการดำเนินการตามโปรแกรมและการมีส่วนร่วมในโปรแกรมเป็นอย่างไร เมื่อกล่าวถึงอิทธิพลและผลกระทบของการมีส่วนร่วมหลังเลิกเรียน ควรพิจารณาสามด้านคือ ด้านประชากรศาสตร์ ด้านผลลัพธ์ทางวิชาการ ด้านความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และด้านสังคมและการเมือง ผลลัพธ์ทางประชากรศาสตร์ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับเงื่อนไขปัจจุบันของโปรแกรม เช่น จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมในโปรแกรม สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม และโปรแกรมที่ประเภทและประเภทใดมีการเสนอ ผลการเรียนรู้รวมถึงผลกระทบของการมีส่วนร่วมหลังเลิกเรียนต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลลัพธ์ทางสังคมและการเมือง ความพึงพอใจกับนโยบายโปรแกรมหลังเลิกเรียนหรือไม่และโปรแกรมหลังเลิกเรียนมีส่วนช่วยในการลดค่าเล่าเรียนส่วนตัวลงได้อย่างไรโดยเฉพาะสำหรับครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ

แบ และ จอน (Bae & Jeon, 2013) ได้ศึกษา การวิจัยเกี่ยวกับโปรแกรมหลังเลิกเรียนในเกาหลี: แนวโน้มและผลลัพธ์ โปรแกรม After school ในประเทศเกาหลีได้แพร่หลายและถูกมองว่าเป็นสถาบันเมื่อเร็ว ๆ นี้ หลักฐานที่ชัดเจนของปรากฏการณ์นี้คือนักเรียนและผู้ปกครองจำนวนไม่น้อยเลือกโปรแกรมหลังเลิกเรียนเป็นทางเลือกแทนการสอนพิเศษแบบตัวต่อตัว ดังนั้น การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจแนวโน้มและผลลัพธ์การวิจัยล่าสุดเกี่ยวกับโปรแกรมหลังเลิกเรียนในเกาหลี นักวิจัยได้ทบทวนและวิเคราะห์ประมาณ 100 รายการล่าสุดศึกษาโปรแกรมหลังเลิกเรียนในเกาหลี แนวโน้มที่โดดเด่นอย่างหนึ่งของการวิจัยหลังเลิกเรียนโปรแกรมคือแม้จะครอบคลุมการศึกษาโดยใช้ข้อมูลส่วนบุคคลที่รวบรวมจำนวนการศึกษาโดยใช้ข้อมูลระดับประเทศขนาดใหญ่ได้เพิ่มขึ้นตั้งแต่ช่วงครึ่งหลังของปี 2000 นอกจากนี้ การศึกษาเมื่อเร็ว ๆ นี้มีแนวโน้มที่จะมีความสำคัญในหัวข้อและวิธีการวิจัย ล่าสุดมากมายการศึกษาได้ตรวจสอบผลกระทบของการมีส่วนร่วมหลังเลิกเรียนต่อการปรับปรุงทางวิชาการและการลดรายจ่ายสอนพิเศษส่วนตัวโดยใช้วิธีการทางสถิติ โดยทั่วไปแล้ว การศึกษาเหล่านี้ส่งผลในเชิงบวกของการมีส่วนร่วมหลังเลิกเรียนต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและการลดรายจ่ายด้านการศึกษา

นีเวลล์ และ คนะ (Newell et al., 2015) ได้ศึกษาทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียน: ประโยชน์ของโปรแกรมหลังเลิกเรียน การศึกษาโปรแกรมหลังเลิกเรียนคุณภาพสูงที่เน้นด้านวิทยาศาสตร์มีศักยภาพในการเพิ่มพูนความรู้และทัศนคติด้านวิทยาศาสตร์ของนักเรียน

ซึ่งอาจส่งผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนเกี่ยวกับการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ เนื่องจากลักษณะเฉพาะของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการเหล่านี้ ความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างแง่มุมต่าง ๆ ของการได้มาซึ่งความรู้ด้านเนื้อหาของนักเรียนและทัศนคติต่อวิทยาศาสตร์อาจช่วยในการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบผลกระทบหลังเลิกเรียน 1 ภาคเรียนโดยใช้หลักสูตรโรคติดต่อ และเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามกับความรู้เนื้อหาของนักเรียนในเมือง 63 คนและทัศนคติต่อวิทยาศาสตร์ในแง่มุมต่าง ๆ นักเรียนมีความรู้เนื้อหาเพิ่มขึ้น 24.6% จากการทดสอบก่อนและหลังการทดสอบ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณบ่งชี้ว่าโปรแกรมหลังเลิกเรียนในอนาคตที่มุ่งเน้นไปที่แง่มุมของทัศนคติต่อวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มพูนความรู้ด้านเนื้อหาอาจช่วยปรับปรุงกระตุ้นความกระตือรือร้นของนักเรียนและการเตรียมความพร้อมด้านวิชาการสำหรับหลักสูตรวิทยาศาสตร์โดยมีการปรับปรุงทัศนคติของนักเรียนต่อการรับรู้ถึงความพยายามของนักเรียนที่เพิ่มขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัย รวมถึงจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) มีวัตถุประสงค์วิจัย ประกอบไปด้วย 1. เพื่อศึกษารูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา 2. เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key performance) ที่สำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่มีความสำคัญดังนี้

1. การกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. แผนภาพแสดงขั้นตอนการศึกษา

การกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key performance) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจาก (Creswell, 2002) แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มโดยมีคุณสมบัติเฉพาะ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน ให้หลักเกณฑ์เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การบริหารสถานศึกษาระดับมัศึกษามาเป็นระยะเวลา 5 ปีขึ้นไปเป็นสถานศึกษาที่มีจัดการโปรแกรมหลังเลิกเรียน
2. ครู จำนวน 10 คน มีประสบการณ์เป็นครูผู้สอนในสถานศึกษา 5 ปีขึ้นไป ที่สอนอยู่ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นสถานศึกษาที่มีจัดโปรแกรมหลังเลิกเรียน
3. นักเรียน จำนวน 10 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นสถานศึกษาที่มีจัดโปรแกรมหลังเลิกเรียน
4. ผู้ปกครอง จำนวน 10 คน มีส่วนเกี่ยวข้องกับ บุตรหลาน เรียนอยู่ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นสถานศึกษาที่มีจัดโปรแกรมหลังเลิกเรียน

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ใช้ระยะเวลาต่อคนในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ท่านละประมาณ 1 ชั่วโมง (ประไพพิมพ์ สุธีวสินนทร์ & ประสพชัย พสุนนท์, 2559) ผ่านทางโปรแกรม ZOOM และโปรแกรมการบันทึกเสียง ทั้งนี้ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล จนกว่าจะได้ข้อมูลที่อิ่มตัวและเพียงพอคงที่และแน่นอน (Data saturation) ซึ่งไม่ค้นพบข้อมูลใหม่ หรือไม่มีข้อสงสัยเกิดขึ้นที่ส่งผลต่อการ (องอาจ นัยพัฒน์, 2551, น. 233)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ประกอบไปด้วยการใช้คำถามแบบปลายเปิดที่ผู้วิจัยได้จัดเตรียมไว้ ให้กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key performance) สามารถแสดงความคิดเห็นได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะส่งผลทำให้ได้ข้อมูลหลากหลายแง่มุม แบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับ โปรแกรมหลังเลิกเรียน รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียน ประกอบด้วย ความคุ้มค่าและ ผลสัมฤทธิ์ ทัศนคติของผู้ปกครอง พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน
2. กำหนดประเด็นและหัวข้อหลักในการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview)
3. จัดทำร่างแนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) โดยเป็น คำถามปลายเปิดสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นประเด็นคำถามที่ใช้เป็นแนวทางการสัมภาษณ์ เชิงลึก (in-depth interview) กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียนและผู้ปกครอง เกี่ยวกับโปรแกรม หลังเลิกเรียน ตามที่ได้ศึกษามาดังกรอบแนวคิด
4. นำร่างแนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) เสนอให้อาจารย์ ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม
5. ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขแนวคำถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
6. จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เชิงลึก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยคำถามที่จะใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งรูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนและผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียน ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบตามกรอบแนวคิดการศึกษาและมีอิสระในการตอบโดยข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ซึ่งจะทำให้ทราบภาพสะท้อนข้อเท็จจริงตามกรอบแนวคิดโดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมหลังเลิกเรียน รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียนในแง่มุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกรอบแนวคิดและข้อคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ก่อนลงพื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการติดต่อผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) เพื่อนัดเวลาและสถานที่สัมภาษณ์ ผู้วิจัยจัดทำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อเป็นการแสดงตัวตนและขออนุญาต ทำการนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ รูปแบบการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นคำถาม ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พร้อมเตรียมและศึกษาวิธีใช้เครื่องมือในการบันทึกเสียง โปรแกรม ZOOM สมุดจดบันทึก กล้องบันทึกภาพ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

2. ขั้นตอนการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ผู้วิจัยได้สนทนาร่วมสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึก พร้อมแจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์เชิงลึก อธิบายเหตุผลและขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียงและกล้องบันทึกภาพในขณะสัมภาษณ์เชิงลึก รวมทั้งแจ้งให้ทราบว่าข้อมูลต่าง ๆ ที่บันทึกเสียงไว้โดยผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ ทั้งนี้หากผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ประสงค์ที่จะให้บันทึกเสียงในช่วงใด ผู้วิจัยก็จะไม่บันทึกเสียง ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) แล้วนำมาวิเคราะห์ แยกแยะและจับประเด็น เพื่อให้ข้อมูลนั้นเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) รวบรวมข้อมูลเชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตรวจสอบเพื่อยืนยันความถูกต้อง ความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล และความเที่ยงตรงของผลการศึกษา ในประเด็นรายละเอียดที่สำคัญและมีเนื้อหาครอบคลุม การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) เป็นการใช่วิธีเป็นการพิสูจน์ความถูกต้องของข้อมูลที่ได้มาจาก

แหล่งที่มาต่าง ๆ โดยพิจารณาแหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคลที่แตกต่างกัน ถ้าข้อมูลต่างเวลากันจะเหมือนกันหรือไม่ ถ้าข้อมูลต่างสถานที่จะเหมือนกันหรือไม่ และถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไปข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่

การวิเคราะห์ข้อมูล

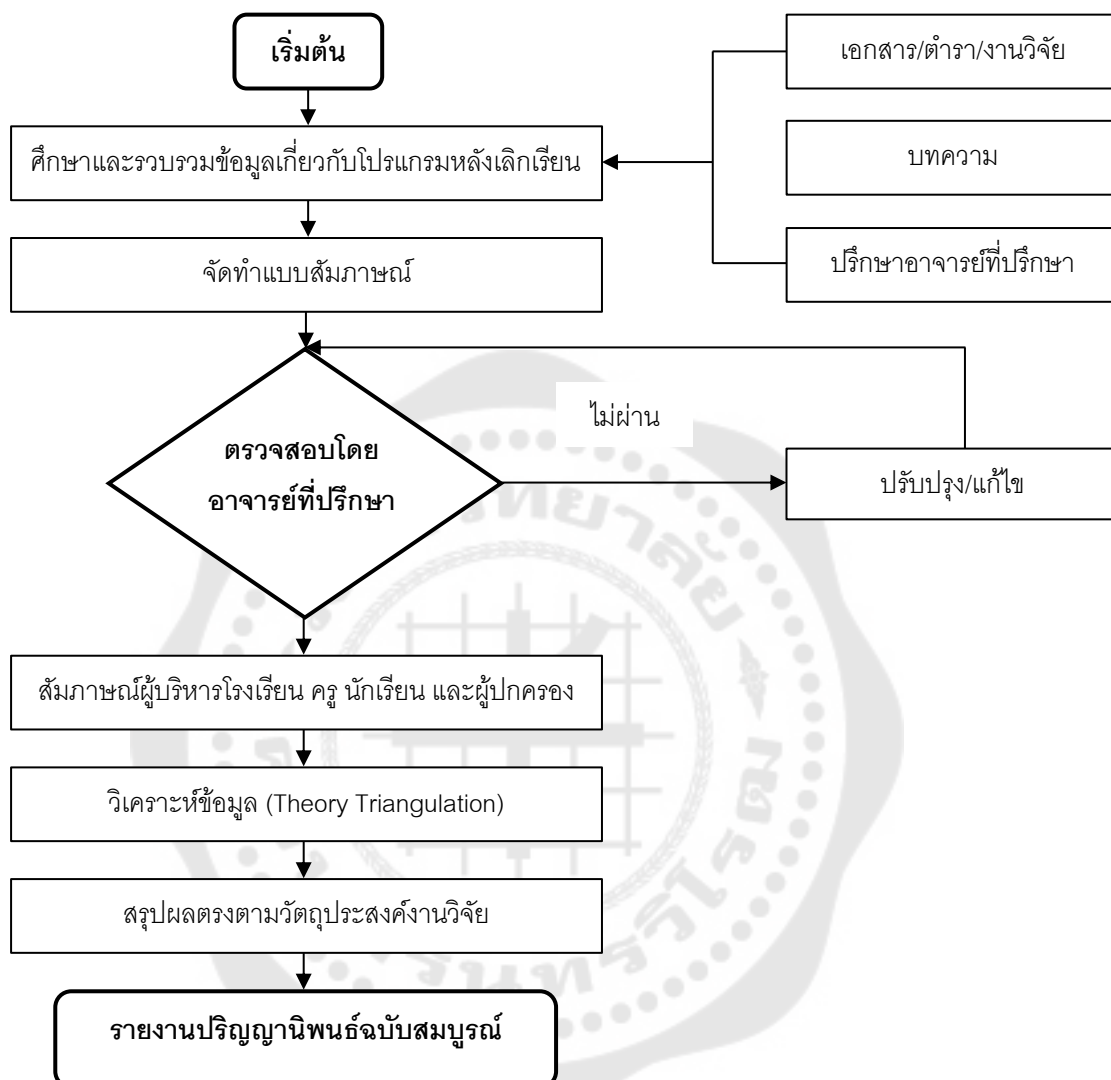
ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลผลลัพธ์ของโปรแกรมหลังเลิกเรียนรูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียน ประกอบด้วย ความคุ้มค่าและผลสำเร็จของโปรแกรมหลังเลิกเรียน ทศนคติของผู้ปกครอง และพฤติกรรมของนักเรียนด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ของการสัมภาษณ์เชิงลึกการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และนำเสนอเชิงพรรณนาตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ผ่านโปรแกรม ZOOM และการถอดเทป โปรแกรม Listen N Write โดยนำบทสัมภาษณ์จากผู้ถูกสัมภาษณ์บรรยายเป็นตัวหนังสือเพื่อนำมาเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของแต่ละบุคคล และนำมาจัดลำดับความสำคัญและคุณลักษณะต่าง ๆ ของข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ

2. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ที่จัดลำดับความสำคัญแล้วนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลทางเอกสารต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดทฤษฎีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะทราบถึงลักษณะที่คล้ายคลึงและความแตกต่างไปจากสิ่งที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและทบทวน

3. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และจากการศึกษาต่าง ๆ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันอย่างเป็นระบบและนำไปสู่การเชื่อมโยงหลักการเหตุผลและจัดกลุ่มข้อมูลเข้าด้วยกันเพื่อแสดงความชัดเจนและความสำคัญของข้อมูลจัดกลุ่มข้อมูลเพื่อสร้างเป็นประเด็น (Thematic) เพื่อสะดวกในการวิเคราะห์และเขียนรายงานข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะไม่ใช้ข้อมูลตัวเลข แต่จะเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่มี “รายละเอียด” และ “เจาะลึก” ใช้เทคนิคในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสร้างรหัสและลงรหัสข้อมูลนั้นในการแปลความข้อมูลแตกต่างกันเชิงปริมาณและคุณภาพ และสรุปเหตุการณ์แต่ละครั้งเป็นความหมายทางภาษา รวมถึงการตีความหมาย นัยบริบทของภาษา ประไพพิมพ์ สุธีวสินนท์ และ ประสพชัย พสุนนท์. (2559).

แผนภาพแสดงขั้นตอนการศึกษา

ภาพประกอบ 8 แผนภาพแสดงขั้นตอนการศึกษา

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษารูปแบบและผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบเชิงคุณภาพ การสัมภาษณ์ (in-dept interview) กับผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informants) ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ประกอบไปด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ซึ่งเกณฑ์ในการคัดเลือก ใช้คุณลักษณะ เฉพาะ คือผู้บริหารสถานศึกษา ต้องบริหารโรงเรียนมากกว่า 5 ปี และจำเป็นต้องเป็นสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีโปรแกรมหลังเลิกเรียน ครู ต้องเป็นครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่สอนโปรแกรมหลังเลิกเรียนในสถานศึกษาที่มีโปรแกรมหลังเลิกเรียน มากกว่า 5 ปี นักเรียน ต้องเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา เรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียน และ ผู้ปกครอง ต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนที่เรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียน ทางผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์และวิเคราะห์ผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียน
 - 1.1 โปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านวิชาการ
 - 1.2 โปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านด้านทักษะส่วนบุคคล
 - 1.3 โปรแกรมหลังเลิกเรียนรับดูแลเด็กและเยาวชน
2. ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียน
 - 2.1 ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ของโปรแกรมหลังเลิกเรียน
 - 2.2 ทศนคติของผู้ปกครอง
 - 2.3 พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน
3. ตารางการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลจากการวิจัยครั้งนี้พบว่ารูปแบบและผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูล จำนวน 40 คน ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล เดือนพฤษภาคม 2565 มีดังนี้

1. รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา แบ่งได้ดังนี้

1) โปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านวิชาการ 2) โปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านทักษะส่วนบุคคล 3) โปรแกรมหลังเลิกเรียนรับดูแลเด็กและเยาวชน เป็นการเรียนหลังเลิกเรียนที่เกิดขึ้นทั้งในสถานศึกษาและ นอกสถานศึกษาคือสถาบัน ธุรกิจศึกษา และองค์กร จัดขึ้นบนความต้องการของผู้เรียนเป็นส่วนสำคัญ โดยสามารถจำแนกได้ดังนี้

1.1 โปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านวิชาการ เป็นโปรแกรมที่จัดขึ้นช่วงเวลา หลังเลิกเรียนในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา โดยมีหัวใจหลักที่สำคัญคือ เป็นการติวเข้ม เกร็งข้อสอบ พัฒนาผลการเรียน เกรดเฉลี่ย ทั้งการเรียนเดี่ยวแบบตัวต่อตัว และการเรียนเป็นกลุ่ม ตั้งแต่ 3 คน ขึ้นไป ทั้งนี้การสอนนอกสถานศึกษามีวิธีการสอนที่มีความน่าสนใจกว่าในสถานศึกษาที่จัดขึ้น รวมถึงการเรียนรู้นี้เนื้อหาเสริมและเพิ่มเติมความรู้ล่วงหน้า ทำให้ได้รับผลเกรดเฉลี่ยที่สูงขึ้นในทุก ระดับทั้งมัธยมต้นและมัธยมปลาย ซึ่งเกรดเฉลี่ยที่สูงขึ้นและความรู้ที่ได้เพิ่มเติมจากการเรียน โปรแกรมหลังเลิกเรียนจะสามารถสอบเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยที่ต้องการ ดังผู้ให้ข้อมูลที่ระบุว่า

“ก่อนที่จะสอบ ครูจัดติวให้แต่ว่าอันนี้อาจจะไม่ใช่เป็นลักษณะของทุกครั้ง จะมีการเป็น เป็นช่วงเวลาที่นักเรียนกลุ่มนี้มีความสนใจ ครูจะจัดกิจกรรมในเรื่องของการติว” (ผู้บริหารสถานศึกษา A1)

“โรงเรียนก็จะจัดให้มีการเรียนการสอนในวันเสาร์เราจะจัดเรียนครึ่งวัน ตั้งแต่เวลา 9.00-12.00 น. จัดให้เรียนในวิชาหลักที่สำคัญ ๆ เช่น คณิต วิทยาศาสตร์ อังกฤษ ภาษาไทย ระดับ ชั้น ม.1 และ ม.4 หลังจากเลิกเรียน” (ผู้บริหารสถานศึกษา A3)

“ระดับมัธยมศึกษาเน้นเรื่องการเรียนภาษาอังกฤษกับเจ้าของภาษาโดยตรงสอนการบ้าน เป็นรายบุคคล เราเสริมเรื่องที่เข่า่อนวิชาไหนส่วนมากจะจัดสอนให้ตรงกับ ความต้องการของนักเรียน” (ผู้บริหารสถานศึกษา A5)

“ในส่วนของวิชาการเราจะเรียกว่าเป็นการติวก็สำหรับเด็กที่ต้องการแบบสอนเน้นเป็นพิเศษในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง” (ครู B1)

“คุณครูสอนเสริมในวิชาคณิตศาสตร์ ให้เด็กเข้าใจเพิ่มขึ้น เพื่อให้เด็กได้เรียนก่อนเพื่อน”
(ครู B3)

“วิชาทั่วไปสำหรับการสอบเข้ามหาวิทยาลัยเช่นมี วิชาคณิตศาสตร์ เคมี ชีวะ” (นักเรียน C3)

1.2 โปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านทักษะส่วนบุคคล เป็นโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่ส่งเสริมความสามารถ จัดขึ้นหลังเลิกเรียนบางสถานศึกษาจัดในช่วงวันเสาร์อาทิตย์ ตามความชอบและความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อลดความเครียดจากการเรียน นำไปสู่การสอบเข้ามหาวิทยาลัยบางสาขาที่รับการสอบแบบใช้ความสามารถพิเศษ และยังทำให้ร่างกายได้ปลดปล่อย สร้างอาชีพและรายได้ ดังมีให้ข้อมูลเกี่ยวกับโปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านทักษะส่วนบุคคลดังนี้

“...รูปแบบโปรหลังเลิกเรียนที่จะส่งเสริมทางด้านความสามารถพิเศษ อย่างเช่นในเรื่องของแพชั่นดีไซด์ดีไซน์เนอร์แล้วก็มีการทำไทย ส่วนทางด้านกีฬาก็จะเป็นเรื่องฝึกทักษะความสามารถแล้วเป็นกิจกรรมที่ออกออกแรงหน่อย” (ผู้บริหารสถานศึกษา A1)

“...เรื่องของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจะพัฒนาทางด้านจิตตะก็คือทำกิจกรรมหลังเลิกเรียนที่ไม่เกี่ยวข้องในห้องเรียนเป็นกิจกรรมที่เขาสนใจทางด้านเกี่ยวกับกีฬา ดนตรี ชุมนุมที่เขาชอบการใช้จ่ายทำให้เกิดการปลดปล่อยความตึงเครียดจากการเรียนพุทธพิสัยหรือเรียนวิชาการมา” (ผู้บริหารสถานศึกษา A4)

“...ชอบเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่ไม่ได้เป็นวิชาการ ผมเลือกเรียนจากความชอบและสนใจ เลยลงเรียนการซ่อมรถ” (นักเรียน C5)

1.3 โปรแกรมหลังเลิกเรียนรับดูแลเด็กและเยาวชน หมายถึง การจัดโปรแกรมหลังเลิกเรียนให้เหมาะสมกับการศึกษาในประเทศไทยซึ่งได้แยกเป็นระดับการศึกษาที่เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนดังนี้ 1) ปฐมวัย ตั้งแต่ก่อนเข้าอนุบาลถึงระดับอนุบาล 2) ประถมศึกษา ตั้งแต่ระดับชั้น ป.1-ป.6 และ 3) ระดับมัธยมศึกษาตั้งแต่ระดับชั้น ม.1-ม.6 สูงขึ้นไปกว่านี้จะเป็นส่วนของระดับ อุดมศึกษา การรับดูแลเด็กที่เหมาะสมควรเป็น ระดับปฐมวัยและประถมศึกษาเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระการเลี้ยงดูให้กับผู้ปกครองในช่วงเวลาที่ผู้ปกครองต้องไปทำงาน ในการดูแล

เด็กและเยาวชนระดับมัธยมศึกษาที่ถูกควมรวมเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมหลังเลิกเรียนในช่วงเวลาปกติและช่วงเวลาวันหยุดเสาร์ อาทิตย์ ดังผู้ให้ข้อมูลที่จะพูดถึงเรื่องนี้

“...พี่ให้ลูกเรียน ตอนเย็นหลังเลิกเรียน และก็ให้เขาเรียนเสริมที่เขาชอบวันหยุดเขา พี่สามารถไปรับเขาได้ตอน 18.30 เพราะที่ทำงานพี่ไกลจากโรงเรียนเขา แต่ลูกคนเล็กพี่ฝากที่สถานรับเลี้ยงเด็กใกล้บ้าน” (ผู้ปกครอง D1)

2. ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียน คือ โปรแกรมที่ถูกจัดขึ้นหลังเลิกเรียนทำให้เกิดการมีส่วนร่วมทั้งทางด้านของผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง เป็นการจุดประกายความฝัน อนาคต พรสวรรค์ และความต้องการที่จะได้ผลลัพธ์ทางการเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพเกรดให้สูงขึ้น ทั้งยังเป็นที่ยอมรับจากสังคม ก่อให้เกิดความสุขในช่วงวัยแห่งการเรียนรู้ สร้างชื่อเสียงให้กับตัวเองและสถานศึกษา สามารถเก็บเป็นผลงานนำไปสู่การเตรียมตัวเข้าสู่มหาวิทยาลัยในอนาคตที่รับในการยื่นผลงาน ดังผู้ให้ข้อมูลที่จะพูดถึงเรื่องนี้

“...โรงเรียนจะขับเคลื่อนในเรื่องของกิจกรรมทางวิชาการแล้วก็ทางกิจกรรมทางด้านของฝึกทักษะ ประโยชน์ในการด้านการบริหารคือการมีส่วนร่วมทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียนรวมถึงผู้ปกครอง” (ผู้บริหารสถานศึกษา A1)

“...เป็นการจุดประกายในเรื่องว่าโตขึ้นในอนาคตหนูอยากเป็นอะไรหนูมีพรสวรรค์หรือหนูมีความต้องการอะไรบ้างทำให้เด็กเข้ากล้าที่จะคิดมากขึ้น” (ผู้บริหารสถานศึกษา A2)

“...เด็กมีความรู้ความเข้าใจ มีเกรดที่ดีขึ้น เห็นภาพว่าเด็กคนนี้อยู่ในระดับไหนระดับต้องปรับปรุงพัฒนา” (ครู B2)

2.1 ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ของโปรแกรมหลังเลิกเรียน คือ การจัดโปรแกรมหลังเลิกเรียนให้เกิดความคุ้มค่านำมาสู่ผลสัมฤทธิ์ สามารถจำแนกออกเป็น 1) ด้านความรู้สึกรักความภูมิใจในตัวเอง คือผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาพัฒนาขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจนก่อนเข้าเรียนและได้รับรางวัลจากการแข่งขันหรือ เด็กบางคนได้รับทุนการศึกษาเพราะมีผลการเรียนดี ทางผู้สนับสนุนจึงได้ส่งเสริมให้มีโอกาสทางการศึกษาในทางที่ดีกว่าเดิม 2) ด้านสุขภาวะร่างกายจิตใจมีความสุขกับการเรียน พักผ่อนนอนหลับได้อย่างเต็มที่ที่ไม่มีความกังวล ลังเลต้องการเรียน สนุกกับการเรียนรู้อย่างผู้ให้ข้อมูลที่จะพูดว่า

“...ผลลัพธ์ที่ได้กลับมาก็คือว่าถ้าเขามีทักษะทางด้านนี้ดีวิชาการดีก็จะได้รับการศึกษา สุขภาพร่างกายเขาแข็งแรงสุขภาพดี” (ผู้บริหารสถานศึกษา A1)

“...การเพิ่มทักษะ การเรียนสนุก ผลการเรียนรู้ได้สังคม เพิ่มเติมมีเทคนิคอะไรใหม่ ๆ” (ผู้ปกครอง D1)

“...มีกิจกรรมทำยามว่างไม่ได้เอาเวลาว่างไปทำอย่างอื่น ไปเล่นเกม เมื่อเรียนเปียโนเสร็จจะเอาเพลงที่ครูสอนมาเล่นให้ที่บ้านดู แบบมีความสุขเขาชอบ” (ผู้ปกครอง D2)

2.1.1 ความภาคภูมิใจในความสำเร็จ เป็นสิ่งที่ได้รับและเข้าใจว่าผู้เรียนทุกคนอยากสัมผัส ความทุ่มเททั้งแรงกาย แรงใจ กำลังของสมองในการเรียน ผลที่ได้คือการได้เกรดที่ดีขึ้น ได้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ

“...อยากให้สอบคัดเลือกได้แต่ไม่อยากบังคับให้เครียด ไม่ชอบให้กดดันมากเกินไป ผลที่ดีก็ให้แค่ผ่านไปในทุกช่วงชั้นของเขาได้สอบไม่ได้ซีเหี้ยมมาก ตอนนี้อยู่ในระดับที่พอใจ หวังว่าจะทำให้ได้เรียนในมหาวิทยาลัยที่เขาฝันไว้” (ผู้ปกครอง D4)

2.2 ทศนคติของผู้ปกครอง เป็นการเลือกสถานศึกษาเข้าเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียน หรือการทำกิจกรรมหลังเลิกเรียน มาจากความต้องการที่จะให้ผู้เรียนได้รับการติวเข้มเจาะลึกแบบตัวต่อตัวกับผู้สอนเพื่อให้ ผู้เรียนได้รับความรู้ได้อย่างเต็มที่ ผู้ปกครองจึงยอมจ่ายเงินจ้างติวตัวต่อตัวกับผู้สอน ถึงแม้ว่าราคาจะแพง แต่คุ้มค่าเมื่อผู้เรียนมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตัวเองอย่างเห็นได้ชัด ผลการเรียนรู้ที่ดี เกรดเฉลี่ยที่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน หรือ ผู้เรียนมีความสามารถพิเศษเพิ่มขึ้น ได้รับรางวัลจากการแข่งขัน ในระดับต่าง ๆ จึงควรที่จะมีการจัดโปรแกรมหลังเลิกเรียนให้ควบคู่ไปกับการเรียนการสอนแบบปกติ

“...สำหรับผู้ปกครอง เราจะแจกแบบสอบถามในเรื่องของความพึงพอใจเพราะว่าคุณครูเขาก็ต้องสำรวจการประเมินความพึงพอใจทั้งของตัวคุณครูตัวผู้เรียนแล้วก็ตัวผู้ปกครองด้วยว่ามีความพึงพอใจมากน้อยแค่ไหน” (ผู้บริหารสถานศึกษา A2)

“...สำรวจความสนใจผู้ปกครองก่อนหรือความต้องการว่าเขาต้องการให้เด็กเรียนอะไร แม้กระทั่งเคยเชิญผู้ปกครองที่ท่านมีความรู้ความสามารถเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะด้านในวิชาชีพของท่านเข้ามาช่วยกันในเรื่องนี้ด้วย” (ผู้บริหารสถานศึกษา A3)

2.2.1 พื้นที่ปลอดภัย ชุ่นใจ เมื่ออยู่กับโปรแกรมหลังเลิกเรียน เป็นการ จัดโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่เด็กและเยาวชน รวมตัวกันซึ่งใช้เวลาหลังเลิกเรียน เพื่อทำกิจกรรม ดิไว เล่นกีฬา ทบวนเนื้อหาการเรียนที่ผ่านมา อยู่ในการดูแลของสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ที่เรียนกันทั่วไปว่า ดิไวเตอร์ เทนเนอร์ และโค้ช จะต้องสร้างความมั่นใจ ให้ผู้เรียนรู้สึกถึงความ ปลอดภัยทั้งร่างกายและจิตใจ เต็มเปี่ยมไปด้วยช่วงเวลาแห่งความสุข ในการเรียนรู้ ดังผู้ให้ข้อมูล ที่ระบุว่า

“...เด็กเขามีความสุข เขาก็จะอยากที่จะมาโรงเรียนอยากเรียนหนังสือไปด้วยเกิด ความ ภาควิชาใจ ได้เป็นส่วนหนึ่งที่เขาไปทำโปรแกรมเสริมหลังเลิกเรียน ความปลอดภัยเซฟตี้เซ็นเตอร์” (ผู้บริหารสถานศึกษา A2)

“...เรื่องของ การได้ปลดปล่อยพลังปลดปล่อย ทำให้เด็กนักเรียนลดความเครียดลง มีความสุข มีรอยยิ้มมีการพูดจาปราศรัยกับครูอาจารย์ มีการหยอกเล่นกันกับเพื่อน การ ตอบสนอง ทางด้านร่างกาย ทางด้านจิตใจทางด้านอารมณ์แล้วก็ สังคม เป็นตัวอย่าง หรือเปลี่ยน ใจดอลหรือเป็นแรงบันดาลใจ” (ผู้บริหารสถานศึกษา A4)

“...มีกิจกรรมทำยามว่างไม่ได้เอาเวลาว่างไปทำอย่างอื่น ไปเล่นเกม เมื่อเรียนเปียโนเสร็จ จะเอาเพลงที่ครูสอนมาเล่นให้ที่บ้านดู แบบมีความสุขเขาชอบ” (ผู้ปกครอง D2)

2.3 พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน คือ การเลือกเข้าเรียนในโปรแกรมหลังเลิก เรียนจะได้มีพัฒนาการดังแต่ละด้านต่อไปนี้ 1) ด้านผลการเรียน ได้เกรดเฉลี่ยที่ดีขึ้นและสอบติด ในมหาวิทยาลัย 2) ด้านทักษะส่วนบุคคล สามารถเอาตัวรอดในการใช้ชีวิตได้ และสามารถ ประยุกต์ความรู้ 3) ด้านบุคลิกภาพมารยาท ได้รับการยกย่องเชิดชู เป็นบุคคลแบบอย่างให้กับ สถานศึกษา สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้อื่น การเรียนที่เข้มข้นช่วยเหลือสังคม มีสุขภาพ ะ ทางร่างกายจิตใจที่สมบูรณ์เป็นไปตามคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ ดังผู้ให้ข้อมูลที่ระบุว่า

“...เขามีความรับผิดชอบขึ้น มีกฎกติกา มารยาท มีความสุข ไม่เครียด เมื่อมีการดิไวมีการ ทำกิจกรรมอะไรที่เกี่ยวกับเรื่องของทางด้านการพัฒนาทางด้านการเรียน ผลลัพธ์มันก็จะ เห็นชัดกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการดิไว” (ผู้บริหารสถานศึกษา A1)

“...เรื่องการมีส่วนร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียนหรือว่าได้ทำกิจกรรมหลังเลิกเรียนกับเพื่อน ๆ เขาก็จะร่าเริงแล้วก็มีความสุขมีการมีส่วนร่วมด้วยกัน” (ผู้บริหารสถานศึกษา A2)

“...สภาวะทางกาย ทางใจ มีความแข็งแรงพร้อมที่จะเรียนหนังสือ อารมณ์ดีและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ได้สังคมใหม่ ๆ เพื่อนให้การยอมรับเป็นตัวอย่างและแบบอย่างให้กับนักเรียนคนอื่น” (ผู้บริหารสถานศึกษา A4)

“...สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับเพื่อน ๆ คนอื่นได้ ก็จะมีการติวกัน” (นักเรียน C2)

“...ชีวิตเป็นระบบแบ่งเวลาได้ดี มีทั้งเวลาเรียนและเวลาไปผ่อนคลายกับเพื่อนได้ทำในสิ่งที่ชอบ” (นักเรียน C4)

ตาราง 17 การวิเคราะห์ข้อมูล

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
รูปแบบของโปรแกรม หลังเลิกเรียน	A1	“ เมื่อโรงเรียนกลับมาเปิดเรียนตามปกติทำให้การจัดโปรแกรมหลังเลิกเรียนในระดับมัธยมศึกษา เป็นรูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่จะส่งเสริมทางด้านความสามารถพิเศษจะค่อนข้างเช่นในเรื่องของ ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา แฟชั่นดีไซน์ดีไซน์เนอร์ แล้วก็มีการร่ำไทย ส่วนทางด้านกีฬา ก็จะเป็นเรื่องของ บาสเกตบอล วอลเลย์บอล แล้วก็มิคอนไดบีนี้จะมีคนได้เข้ามาส่วนใหญ่อีกจะเป็นเรื่องของทักษะ ฟุตบอลก็จะมีความสามารถแล้วก็เป็นเหมือนเป็นกิจกรรมที่ออกออกแรงหน่อยแล้วก็ใช้สถานที่ในการเล่นเหมือนเป็นกิจกรรม ในส่วนของการเล่นโปรแกรมนี้ก็จะใช้เวลาการจัดโปรแกรม ฝ่ายวิชาการแล้วจะเป็นคนดำเนินการในเรื่องของการคิดโปรแกรมต่าง ๆ เด็กจะให้ความสนใจเพราะว่าส่วนใหญ่กิจกรรมนักเรียนเนี่ยจะเป็นเรื่องของ ความสมัครใจในการที่จะเรียนหนักเลือกเรียน แล้วก็จะมีคำแนะนำเสนอให้กับทางผู้บริหารในการพิจารณาให้ดำเนินการ อาจจะดังในเรื่องของกีฬาถ้าเป็นกีฬาทางโรงเรียนคัดเลือกนักเรียนที่มีความสนใจและมีความสามารถทางด้านนี้เพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพเขา	รูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียน รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่จะส่งเสริมทางด้านความสามารถพิเศษจะค่อนข้างเช่นในเรื่องของ ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา แฟชั่นดีไซน์ดีไซน์เนอร์แล้วก็มีกีฬาร่ำไทย ส่วนทางด้านกีฬา ก็จะเป็นเรื่องของ บาสเกตบอล ฟุตบอลวอลเลย์บอล แล้วก็มิคอนไดบีนี้จะมีคนได้เข้ามาส่วนใหญ่อีกจะเป็นเรื่องของทักษะ ฟุตบอลก็จะมีความสามารถแล้วก็เป็นเหมือนเป็นกิจกรรมที่ออกออกแรงหน่อย เด็กเลือกกิจกรรมด้วยตนเอง เด็กจะให้ความสนใจเพราะว่าส่วนใหญ่กิจกรรมนักเรียนเนี่ยจะเป็นเรื่องของ ความสมัครใจ

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		พัฒนาทักษะเขาให้เขาเข้าร่วมกิจกรรมแล้วถามยังได้ไปออกแข่งขันด้วย ใช้ทักษะตัวเองออกไปแข่งขัน เป็นเป็นตัวแทนนักเรียนเข้าไปแข่งขันกับโรงเรียนอื่น เขาก็จะได้รับชื่อเสียงกลับมา เมื่อได้รับรางวัลก็ได้รับชื่อเสียงกลับมา เขาก็จะภูมิใจในตัวเอง ในลักษณะของการบริหาร เพิ่มการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ให้เขาได้เห็นความสามารถของตัวเองแล้วก็พัฒนาขึ้นไป ส่วนตัวที่เป็นผู้บริหารเองเนี่ยมันก็เหมือนกับว่าเป็นคนที่พูดในเรื่องของกิจกรรมต่างๆ หรือโครงการให้ดำเนินการไปได้ด้วยดีคืออย่างนั้นอาจจะเรื่องของงบประมาณที่ดีหรือว่าอาจจะเป็นเรื่องอะไรที่แบบช่วยศัพท์พูดเขา เราพัฒนาเด็กให้มีความกายภาพหลายๆ ด้าน เขาก็จะออกไปไต่กับหน่วยงานต่างๆ สี่อย่างๆ มันก็เป็นสิ่งที่โรงเรียนเรามีชื่อเสียงทางด้านนี้เพิ่มมากขึ้น โรงเรียนเรามีอะไรนอกจากวิชาการ ที่จะพัฒนาเด็กก่อนหน้าที่จะมีคิวคณะเรามีเกี่ยวกับเรื่องกิจกรรมพอมีคิวนี้เราก็เน้นในเรื่องของกิจกรรมออนไลน์ ใช้จำนวนคน	ผลพลอยได้ด้านอื่น ๆ พัฒนาทักษะเขาให้เขาเข้าร่วมกิจกรรมแล้วถามยังได้ไปออกแข่งขันด้วย ใช้ทักษะตัวเองออกไปแข่งขัน เป็นเป็นตัวแทนนักเรียนเข้าไปแข่งขันกับโรงเรียนอื่น เขาก็จะได้รับชื่อเสียงกลับมา เมื่อได้รับรางวัลก็ได้รับชื่อเสียงกลับมา เขาก็จะภูมิใจในตัวเอง การเพิ่มความรู้อีกให้เด็กได้เห็นความสามารถ เพิ่มการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ให้เขาได้เห็นความสามารถของตัวเองแล้วก็พัฒนาขึ้นไป ส่วนตัวที่เป็นผู้บริหารเองเนี่ยมันก็เหมือนกับว่าเป็นคนที่พูดในเรื่องของกิจกรรมต่างๆ หรือโครงการ

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		ไม่มากสักเท่าไร แต่ก่อนหน้านี้ก็มีในเรื่องของการจัดกิจกรรม TR มีการเข้าค่ายส่วนเรื่องของตัวก็จะเป็นเรื่องของการศึกษาก่อนที่จะสอบ ครูจัดตัวให้แต่ว่าอันนี้อาจจะไม่ใช่เป็นลักษณะของทุกครั้งจะมีการเป็นช่วงเวลาให้นักเรียนกลุ่มที่มีความสนใจ ครูจะจัดกิจกรรมในเรื่องของการติว เราจะต้องคัดสรรกิจกรรมคัดเลือกกิจกรรมก่อนว่าโปรแกรมหลังเลิกเรียนเราจะทำกิจกรรมอะไรบ้างแล้วก็คัดเมื่อคัดเลือกเสร็จเรียบร้อยแล้วเราก็จะต้องมาคัดเลือกครูผู้สอนที่มีความสามารถทางด้านนั้น ตัวอย่างเช่นได้คะซึ่งจะมีเมื่อปีนี้ เราได้รับครูที่มีความสามารถทางด้านความสามารถพิเศษแล้วก็ได้คิดว่าสามารถที่จะมาสอนให้เด็กได้ เด็กก็เกิดความสนใจก็มีเด็กนักเรียนที่สนใจค่อนข้างเยอะเหมือนกัน แล้วก็เลยเพิ่มโปรแกรมนี้เมื่อเห็นว่าสามารถที่จะจัดกิจกรรมและนักเรียนสามารถที่จะร่วมกิจกรรม การคัดเลือกครูนั้นก็ต้องตามความสมัครใจด้วย บางที่อาจจะมีเด็กน้อย โรงเรียนก็จะไม่ได้รับเปิดสอนทุกชั้น เราจะมีฟอร์มให้เด็กได้กรอกความประสงค์ที่จะเข้าเรียน	การสร้างชื่อเสียง เราพัฒนาเด็กให้ได้ศักยภาพหลาย ๆ ด้าน เขาก็จะออกไปไต่กับหน่วยงานต่าง ๆ สื่อต่าง ๆ มันก็เป็นสิ่งที่ดี โรงเรียนเรามีชื่อเสียงทางด้านนี้เพิ่มมากขึ้น โรงเรียนเรามีอะไรนอกจากวิชาการ ที่จะพัฒนาเด็ก รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียนทางด้านวิชาการ ก่อนที่จะสอบ ครูจัดตัวให้แต่ว่าอันนี้อาจจะไม่ใช่เป็นลักษณะของทุกครั้ง จะมีการเป็นช่วงเวลาให้นักเรียนกลุ่มที่มีความสนใจ ครูจะจัดกิจกรรมในเรื่องของการติว

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		โปรแกรมหลังเลิกเรียนเราก็จะจัดเปิดสอนให้ ถ้าสมมุติว่าเป็นประเภทกีฬาเนี่ยในเรื่องของกิจกรรมกีฬาเนี่ยเรากรรรมเรามีเราไม่ได้มีกำหนดให้เพราะว่าเนื่องจากว่าความต้องการการเล่นกีฬานั้นเรียนค่อนข้างเยอะแต่เราจะแบ่งวันเพราะว่ากีฬาไม่ได้มีแค่วันเดียว แบ่งระดับเด็กเล็กและเด็กโต แต่ไม่ได้กำหนดตายตัว "	
	A2	โรงเรียนขยายโอกาสเป็นโรงเรียนขนาดกลางนี่เองมีเด็กอยู่แค่ประมาณห้าร้อยห้าคน ก็ดูแลกันแบบครอบครัว เด็กส่วนใหญ่ก็จะมีปัญหาเรื่องครอบครัวแตกแยกไม่เหมือนโรงเรียนขนาดใหญ่ในเมื่องเป็นที่โรงเรียนยอดนิยมที่มีความพร้อมของผู้ปกครอง โรงเรียนของเราจะต้องเสริมทักษะที่ทักษะชีวิตทักษะวิชาการให้กับเด็ก ๆ ในทั้งสามทักษะ ไม่ว่าจะเป็นโปรแกรมหลังเลิกเรียนหรือเป็นโปรแกรมก่อนเรียน เราก็มีการเสริมให้กับเด็กด้วย ปกติโดยทั่วไปคือโรงเรียนและครอบครัวก็ต้องให้ความสำคัญกับพัฒนาการ แล้วก็ความแข็งแรงทางวิชาการ ในเรื่องความแข็งแรงทางด้านร่างกายแล้วก็สุขภาพดีคนก็จะเน้นในเรื่องของวิชาการเด็กต้องเก่ง	ความเหลื่อมล้ำ เด็กส่วนใหญ่จะมีปัญหาเรื่องครอบครัวแตกแยก รูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียน โรงเรียนของเราจะต้องเสริมทักษะที่ทักษะชีวิตทักษะวิชาการให้กับเด็ก ๆ ในทั้งสามทักษะ ไม่ว่าจะเป็นโปรแกรมหลังเลิกเรียนหรือเป็นโปรแกรมก่อนเรียน เราก็มีการเสริมให้กับเด็กด้วย ปกติโดยทั่วไปคือโรงเรียนและครอบครัวก็ต้องให้ความสำคัญกับพัฒนาการ แล้วก็ความแข็งแรงทางวิชาการ

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		แต่เราจะเน้นให้เด็กที่ว่า ดีเก่งและมีสุข และอยากมาโรงเรียน ไม่จำเป็นต้องเป็นเด็กที่แบบว่าเก่งมากมาย แต่ขอให้เขาเป็นคนดีนะค่ะ เพราะฉะนั้นในเรื่องของโปรแกรมหลังเลิกเรียนหรือกิจกรรมที่เราพยายามให้เด็กทำเนี่ยเราก็จะเน้นในเรื่องของการออกกำลังกายหรือการเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อที่จะส่งเสริมออกกำลังกายหรือการเคลื่อนไหวร่างกายให้มีความแข็งแรงสุขภาพของนักเรียน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ถ้าเขามีคุณภาพชีวิตที่ดีเนี่ยเขาจะได้มีโอกาสในการเรียนหรือว่าในการทำงานของเขา ที่ดีต่อไปด้วย แล้วก็จะมีการศึกษาค้นคว้ากับเขาก็จะรวมไปถึงการให้โอกาสเด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมทางกายหลายอย่าง บังเอิญว่าที่โรงเรียนเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพพระระดับเพชรเพราะฉะนั้นเราจะไม่ในทุกเรื่องค่ะ ถ้าโปรแกรมหลังเลิกเรียนเนี่ยบางครั้งเราก็จะให้ เด็กที่อ่อนเกินเกณฑ์มาเดินทิวป่าฯ ชายป่าฯ ของท่านดอกเตอร์อะไรจำใจไม่ได้ เป็นของ สพฐ. เลยที่เขาได้รับรางวัลชัยพูน คือหลังเลิกเรียนเด็กอ่อนก็จะออกกำลังกายประมาณแบบนั้นเพื่อลดน้ำหนักที่เขาเกินเกณฑ์แล้วก็เป็นการช่วยให้เด็กที่น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์เนี่ยเขาก็ได้ มีในเรื่องของสุขภาพที่ดีไปด้วย	ในเรื่องความแข็งแรงทางร่างกายแล้วที่สุขภาพ คือคนก็จะเน้นในเรื่องของวิชาการเด็กต้องเก่ง แต่เราจะเน้นให้เด็กที่ว่า ดีเก่งและมีสุข และอยากมาโรงเรียนไม่จำเป็นต้องเป็นเด็กที่แบบว่าเก่งมากมาย แต่ขอให้เขาเป็นคนดีนะค่ะ เพราะฉะนั้นในเรื่องของโปรแกรมหลังเลิกเรียนหรือกิจกรรมที่เราพยายามให้เด็กทำเนี่ยเราก็จะเน้นในเรื่องของการออกกำลังกายหรือการเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อที่จะส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ถ้าเขามีคุณภาพชีวิตที่ดีเนี่ยเขาจะได้มีโอกาสในการเรียนหรือว่าในการทำงานของเขา ที่ดีต่อไปด้วย

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		แล้วก็ที่โรงเรียนก็จะมีการสนับสนุนของ ส่วนราชการในเรื่องของดนตรีเครื่องดนตรีสากลแล้วก็กองยาวตกเย็นอย่างโปรแกรมหลังเลิกเรียนเด็กที่เขาสนใจในเรื่องของดนตรีก็จะมีคุณครูสอนเสริมให้แล้วเราก็จะมี แอ็คทิฟกายนออกไปช่วยในการสอนเสริม การซ้อมกลองยาวอย่างเป็นการส่งเสริมทักษะอาชีพให้เด็กไปในตัวด้วย เพราะว่าเด็กที่เขาอยากจนอย่างเสาร์อาทิตย์เขาก็จะมาซ้อมกับคุณครูแล้วเขาก็จะได้รายได้ อย่างเช่นมีทั้งรายได้ที่ได้จากไปร่วมจิตอาสา มีงานบวชที่วัด เพราะว่าโรงเรียนติดกับวัด มีบวชขนาดก็เอาดนตรีไปแล้วแต่ว่าทางผู้ใหญ่เขาจะให้รายได้เด็ก ส่วนใหญ่เขาก็จะติดใจแล้วก็เหมือนกับว่าให้เด็กได้มีส่วนร่วมแล้วก็เปิดโอกาสให้เด็กไปในงานสร้างชื่อเสียงไปยังอีกตำบลหนึ่งด้วย รายได้เขาก็จะมีกำลังใจที่จะมาซ้อม บางคนพ่อแม่ไม่ได้ทำงานแต่เขาก็ยังใช้ตรงนี้ช่วยในการเสริมรายได้เข้าได้อีกทางหนึ่งด้วย แล้วก็มีเรื่องของการทำแบบเกอริชมน โรงเรียนก็จะมีการฝึกงานนี้ในเรื่องของการทำขนมการทำเบเกอรี่ ซึ่งโรงเรียนก็ได้รับโอกาสจากมูลนิธิรักไทยของบริษัทสินค้าขององค์กรประเพณีใน	นโยบายการศึกษา การศึกษาภาคบังคับเขาก็จะรวมไปถึงการให้โอกาสเด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมทางกายหลายอย่าง บังเอิญว่าที่โรงเรียนเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร เพราะฉะนั้นเราจะเน้นในทุกเรื่องค่ะ ถ้าโปรแกรมหลังเลิกเรียนเนี่ยบางครั้งเราก็จะให้ เด็กที่อ่อนเกินเกณฑ์มาเต้นโซรียาย ซายโป้ง ของท่านดอกเตอร์อะไรจำได้ว่าชื่อไม่ได้ เป็นของ สพฐ. เลยที่เขาได้รับรางวัลวิทยพัฒน์ คือหลังเลิกเรียนเด็กอ่อนก็จะออกกำลังกายประมาณแบบนี้ เพื่อลดน้ำหนักที่เขาเกินเกณฑ์แล้วก็เป็นการช่วยให้เด็กที่น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์เนี่ยเขาก็ได้ มีในเรื่องของสุขภาพที่ดีไปด้วย

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		เขาก็มาดูงานที่โรงเรียนด้วย เขาได้สนับสนุนทั้งในเรื่องของงบประมาณในเรื่องของเทววิทยากรมาอบรมจัดค่ายให้กับเด็ก ทั้งค่ายผู้นำผู้ตาม แล้วก็การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่จะทำทุกอย่างในเรื่องของการทำอาชีพที่มีรายได้ ต้นทุนผลผลิตทำยังง่สร้างแบรนด์ยังง่ไปขายผลทางเว็บไซต์หรือว่าการขายการขายการตลาดเขาส่งเสริมเด็กมาก ๆ ให้ความรู้ทุกอย่างเลยตรงเนี่ยแล้วเค้าก็ให้อุปกรณ์การทำขนมเป็นดูเย็นเป็นผู้ประกอบการให้เค้าก็ให้ทุนเพราะฉะนั้นตรงนี้โรงเรียนก็จะสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็กที่สนใจ บางทีก็ต้อนรับเข้ามาเรียนเด็กเขาก็จะตื่นแต่เช้าแล้วก็มาทำขนมเพื่อที่จะขายในช่วงกลางวัน เขาก็จะอบขนมทั้งไว้แล้วก็พอเขาก็จะผลัดกันมาดูช่วงเปลี่ยนคาบเรียนแล้วพอกลางวันเขาก็จะเอามาขายให้กับน้อง ๆ อันนี้ก็เป็นรายได้เสริมอีกเรื่องหนึ่งแล้วก็เขาได้ทั้งทักษะวิชาการทักษะชีวิตและทักษะอาชีพด้วย พอเข้าไปต่อยอดในสายสารพัดช่างหรือในสายอาชีพจะตรงเนี่ยเขาเป็นพื้นฐานแล้วก็เป็นแกนนำให้กับเด็กคนอื่นในโรงเรียนอื่นที่ไปเรียนด้วยกันของสารพัดช่างแล้วก็ของเทคนิค	การสนับสนุนความช่วยเหลือ ส่วนราชการในเรื่องของดนตรีเครื่องดนตรีสากลแล้วก็กองยาวตกเย็นอย่างไปปรแกรมหลังเลิกเรียนเด็กที่เขาสนใจในเรื่องของดนตรีก็จะมีคุณครูสอนเสริมให้แล้วเราก็คจะมี เติววิทยากรภายนอกไปช่วยในการสอนเสริม การซ่อมมกลองยาวอย่างเป็นการส่งเสริมทักษะอาชีพให้เด็กไปในตัวด้วย เพราะว่าเขาเด็กที่เขาอยากจนอย่างเสาร์อาทิตย์เขาก็จะมาซ้อมกับคุณครู มูลินทริคไทยของบริษัทสินส่นองค์กรประเทศญี่ปุ่น เขาก็มาดูงานที่โรงเรียนด้วย เขาได้สนับสนุนทั้งในเรื่องของงบประมาณในเรื่องของเทววิทยากรมาอบรมจัดค่ายให้กับเด็ก ทั้งค่ายผู้นำผู้ตาม แล้วก็การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่จะทำทุกอย่างในเรื่องของการทำอาชีพที่มีรายได้ ต้นทุนผลผลิตทำยังง่ไปขายผลทางเว็บไซต์หรือว่าการขายการขายการตลาดเขาส่งเสริมเด็กมาก ๆ ให้ความรู้ทุกอย่างเลยตรงเนี่ยแล้วเค้าก็ให้ทุนเพราะฉะนั้นตรงนี้โรงเรียนเป็นผู้สนับสนุน

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		เพราะว่าเขาได้เรียนในเรื่องของค่าของภาชนะผู้เข้าไปด้วยในตัวแล้วตรงเนี่ยเขาก็มีความรู้ไปต่อยอดแล้วก็โรงเรียนก็ภูมิใจ กับพวกเขาแล้วก็การทำพวงมาลัย คุณครูก็จะสอนร้อยพวงมาลัยด้วยเพราะว่าจะมีเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้สูงเขาอ่านไม่ออกแต่เขามีความสามารณ์ในการร้อยมาลัยเขาก็จะสอนเพื่อน เขาก็จะใช้เวลาวางให้เกิดประโยชน์ในช่วงเย็นในการที่ช่วยผู้ปกครองร้อยมาลัยแล้วก็ได้สอนเพื่อนด้วยเวลาที่ให้คุณครูให้ทำงานหรือทำของโปรเจค เขาก็จะได้สอนตอนนั้นทำให้เขาเกิดมีความภาคภูมิใจที่เขาเรียนไม่รู้เรื่องอ่านไม่ออกแต่เขาสามารถสอนทักษะชีวิตกับเพื่อนได้ทักษะอาชีพ แล้วก็การเรียนเสริมวิชาการโรงเรียนก็ทำเหมือนโรงเรียนอื่นก็คือเตรียมความพร้อมในการทดสอบระดับชาติทั้ง MTR โอเน็ต เขาก็เหมือนที่อื่นก็คือสอนเสริมให้เด็กหลังเลิกเรียนแล้วพอเด็กที่กลับกลับบ้านเขาก็จะเอาคู่มือไปเรียนเสริมที่บ้านแล้วก็นี่เรื่องของการคัดลายมืออันนี้ก็เป็นที่โปรแกรมเสริมอีกเช่นกันในวิชาภาษาไทย ซึ่งเราก็ต้อง สืบสานวัฒนธรรมไทย การคัดลายมือพื้นฐานอันนี้ก็จะมองเป็นเหมือนเด็กต้องทำในการเรียนปกติ	รายได้ช่วยเหลือเรียน รายได้ที่จากไปร่วมจิตอาสา มีงานบวชที่วัดเพราะว่าโรงเรียนติดกับวัด มีบวชนั้นก็เอาดนตรีไปด้วยแล้วแต่ว่าทางผู้ใหญ่เขาจะให้รายได้เด็ก ส่วนใหญ่เขาก็จะติดใจแล้วก็เหมือนกับว่าให้เด็กได้มีส่วนร่วมแล้วก็ได้โอกาสให้เด็กไปในงานสร้างชื่อเสียงไปยังอีกตำบลหนึ่งด้วยรายได้เขาก็จะมีกำลังใจที่จะมาช่วย บางคนพ่อแม่ไม่ได้ทำงานแต่เขาก็ยังใช้ประโยชน์ช่วยในการเสริมรายได้เข้าได้อีกทางหนึ่งด้วย แล้วก็ในเรื่องของการทำแบบสอบถาม

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		แต่โรงเรียนของเราเน้นย้ำเพื่อให้เด็กลายมือสวยงามมีหัว ไม่ให้หลุดไปจากลายมือที่เป็นตัวอกในสมัยปัจจุบันที่ได้ขอเขียนอันนี้ยกย่องว่าเป็นโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่ช่วยให้เด็กของเราคัดลายมือเขียนได้สวยงามอ่านออก เรื่องของคณิตคิดเร็ว เราก็จะมีการฝึกเช่นเอาพวกครอสเวิร์ดหรือว่าเอาเกี่ยวกับเกมทางคณิตศาสตร์ ให้เด็กคนไหนสนใจก็ให้เขามาเล่นหลังเลิกเรียนในระหว่างที่รอผู้ปกครองมารับ เรื่องของภาษาอังกฤษก็เหมือนกันโรงเรียนก็จะมีคุณครูภาษาอังกฤษเจ้าของภาษา คือเหมือนกันโรงเรียนก็จะได้คุณครูภาษาอังกฤษเจ้าของภาษา คือการสื่อสารภาษาอังกฤษเขาก็จะมาฝึกซ้อมหลังเลิกเรียนกับพี่ๆ ด้วยคนที่เขาสนใจแล้วเค้ามีความสามารถพรสวรรค์ เขาก็มาฝึกกับครูทั้งกลางวันแล้วก็หลังเลิกเรียน อันนี้เราส่งเสริมในเรื่องของการแข่งขันในระดับเขตพื้นที่ได้ด้วยแล้วก็ทำให้เด็กชอบภาษาอังกฤษ แล้วก็ในเรื่องของวิชาคอมพิวเตอร์ก็เสริมเช่นกันคนที่เขาสนใจในเรื่องของกราฟิกภาพ เด็กได้ที่เขาสนใจในเรื่องของโปรแกรมวาดภาพต่าง ๆ เนี่ยเขาก็จะมาเรียนรู้กับคุณครู อันนี้ก็จะเป็นที่เด็ก บกพร่องทางการเรียนรู้เป็นส่วนใหญ่เด็กปกติก็จะไม่ค่อยได้มาสนใจเรื่องตรงนี้	ผลสัมฤทธิ์ทางการต่อยอดสร้างอาชีพ ทักษะอาชีพด้วย พอเข้าไปต่อยอดในสายสายพัฒนาทั้งหรือในสายอาชีพจะตรงเนี่ยเขาเป็นพื้นฐานแล้วก็ไปเป็นแกนนำให้กับเด็กคนอื่นในโรงเรียนอื่นที่ไปเรียนด้วยกันของสายพัฒนาแล้วก็ของเทคนิค เพราะว่าเขาได้เรียนในเรื่องของค่ายของภาวจะผู้นำไปด้วยในตัวแล้วตรงเนี่ยเขาก็มีความรู้ไปต่อยอดแล้วก็โรงเรียนก็ภูมิใจ กับพวกเขาแล้วก็การทำพวงมาลัย ความเหลื่อมล้ำ คุณครูก็จะสอนร้อยพวงมาลัยด้วยเพราะว่าจะมีเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ซึ่งเขาอ่านไม่ออกแต่เขามีความสามารถในการร้อยมาลัยเขาก็จะสอนเพื่อน เขาก็จะใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในช่วงเย็นในการที่ช่วยผู้ปกครองร้อยมาลัยแล้วก็ได้สอนเพื่อนด้วยเวลาที่ คุณครู

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		การแข่งขันศิลปหัตถกรรมระดับชาติ ล่าสุดที่มีการแข่งขันก็ได้ อันดับที่สองชนะเลิศอันดับหนึ่ง ในเรื่องของภาษาไทย น้อยกว่า เขาแค่หนึ่งคะแนนเท่านั้นเอง ทั้งเด็กปกติและเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ เป็นภาษาไทยเด็กเขาก็จะฝึกตอนเย็นซึ่งคุณครูเค้าบอกว่าไม่เข้าใจฝึกให้เด็กเก่งแค่คนสองคนเท่านั้น เพราะฉะนั้นเด็กมัธยมทุกคนที่เรียนศิลปะกับท่านเนี่ยเขาจะต้องเรียนรู้คือทุกคนต้องวาดได้แต่ไม่จำเป็นต้องเลืกรูอะไร ขนาดนั้นตกเย็นเด็ก ๆ เขาก็มานั่งพบพวกันว่ามึงจะมีอะไรที่ยังค้างส่ง ในเรื่องของการสวดมนต์หมู่ทำนองสรภัญญะ ก็คือโรงเรียนของเราอยู่ใกล้วัดนะจะเพราะฉะนั้นคุณครูที่มาบรรจุนั้นทุกคนจะต้องสวดมนต์กรรมวิธีไทเอก ให้ได้ฝึกเรียนแล้วฝึกสวดจนได้รับทำเอกเช่นกัน เป็นการส่งเสริมสมมุติเราให้เด็กสวดบารักครจะมีวุฒินักธรรมเอก เด็กเขาก็จะสวดมนต์ทุกวันศุกร์เราก็จะต้องฝึกแกมนำคนที่เขามีความสนใจเขาก็จะไปหาคุณครูและเขาก็จะฝึกทุกคนเราก็หาเวทีให้กับเขาในการส่งประกวดเป็นตัวแทนระดับจังหวัดแล้วก็เป็นระดับภาคเอาเฉพาะแค่	รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านวิชาการ ในวิชาภาษาไทย ซึ่งเราก็ต้อง สืบสวนวัฒนธรรมไทย การคัดลายมือพื้นฐานอันนี้ก็จะมีเหมือนเด็กต้องทำ ในการเรียนปกติแต่โรงเรียนของเราเน้นย้ำเพื่อให้เด็กลายมือสวยงามหัว ไม่ให้หลุดไปจากลายมือที่เป็นตัวออกในสมัยปัจจุบันที่เด็กชอบเขียนอันเนี้ยก็ถือว่าว่าเป็นโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่ช่วยให้เด็กของเรา คัดลายมือเขียนได้สวยงามอ่านออก เรื่องของคณิตคิดเร็วเราก็จะมีการฝึกเช่นเอาพวกครอสเวิร์ดหรือว่าเอาเกี่ยวกับเกมทางคณิตศาสตร์ให้เด็กคนไหนสนใจก็ให้เขามาเล่นหลังเลิกเรียนในระหว่างที่รอผู้ปกครองมารับ เรื่องของภาษาอังกฤษก็เหมือนกันโรงเรียนก็มีคุณครูภาษาอังกฤษเจ้าของภาษา คือการสื่อสารภาษาอังกฤษเขาก็จะมาฝึกซ้อมหลังเลิกเรียน

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		มัธยม เรื่องของแกนนำสวตมมตส์สารพันเยะเขาก็จะมีความภูมิใจ พอวันศุกร์เขาจะมานำทุกคนในโรงเรียนสวตมมตส์ เขาก็จะโอ้ให้เปล่งเสียง ทำนองสุรพันธุ์อย่างภาคภูมิใจอันนี้เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่เราช่วยปลูกฝังในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้กับเขา เด็กเขามีกิจกรรมปกติอยู่แล้วอย่างเช่นปั่นดินน้ำมันเล่นฟุตบอลเล่นกีฬา ก่อนกลับบ้านก่อนผู้ปกครองมารับหรือว่าเล่นบาส ปั่นจักรยาน ก็เป็นกิจกรรมเสาร์อาทิตย์ของเขาที่เขาอยู่ที่บ้านแล้วก็อีกเรื่องหนึ่งก็คือของการทำโปรเจกต์โครงงานในวิชาวิทยาศาสตร์ตรงเนี่ยโรงเรียนเราก็คิดว่าเน้นในเรื่องของสะสมเอ็ดดูเคชั่น ก็คือเราก็อยากให้เด็กได้ในเรื่องของการเรียนรู้จากโปรเจกต์จากโครงงาน ในการจัดคัดเลือกครูเราก็จะมีประมาณว่าในเรื่องของชุมนุมชมรมอยู่แล้ว โรงเรียนจะสนับสนุนในทุกเรื่องที่เด็กอยากทำแล้วเป็นเรื่องที่เปิดโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เวทีให้กับเขาในเรื่องของอุปกรณ์ การจัดซื้ออุปกรณ์ถ้าชุมนุมที่เด็กเขาต้องการ คุณครูเค้าก็จะเขียนโครงการกิจกรรมของประมาณมาเราก็จะสนับสนุนในเรื่องของงบประมาณไปให้ อันนี้ก็เป็นการส่งเสริมเช่นกัน	การสานต่อความสามารถ คนที่เขาสนใจแล้วเค้ามีความสามารถพรสวรรค์ เขาก็มาฝึกกับครูทั้งกลางวันเสาร์ก็หลังเลิกเรียน อันนี้เราส่งเสริมในเรื่องของการแข่งขันในระดับเขตพื้นที่ได้ด้วย รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียน ด้านทักษะส่วนบุคคลในเรื่องของการสวดมนต์หมู่ทำนองสุรพันธุ์ ก็คือโรงเรียนของเราอยู่ใกล้วัดนะจะเพราะฉะนั้นคุณครูที่มาบรรจุที่ทุกคนจะต้องสอบนักธรรมตรีโทเอกให้ได้ก็เรียนแล้วพักก็สอบจนได้รับทำเอกเช่นกัน เป็นการส่งเสริมสมมติให้เราให้เด็กสอบเราก็ควรจะมีความรู้คุณนักธรรมเอก เด็กเขาก็จะสวดมนต์ทุกวันศุกร์เราก็จะต้องฝึกแกนนำคนที่เขามีความสนใจเขาก็จะไปหาคุณครูและเขาก็จะฝึกทุกเย็น

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		เกี่ยวกับการขออนุญาตผู้ปกครองถ้าเกิดว่าเด็กคนนั้นต้องไปซ่อม อย่างเช่นการพายเรือ ตอนเย็น ๆ พายเรือกลับศูนย์ฝึกของทหารเรือ เราก็ต้องขออนุญาตผู้ปกครองเหมือนกันว่าช่วยเป็นการส่งเสริมถ้าเด็กเขาอยากไปทำในสิ่งที่เขาสนใจในกิจกรรมตรงนั้น เรื่องของการขออนุญาตผู้ปกครองเป็นการช่วยคุณครูอีกทางหนึ่งว่าเด็กอยู่กับเราและได้ปลอดภัยเราต้องดูในเรื่องของความปลอดภัยด้วย	การปลูกฝังวัฒนธรรมไทย เราก็หาเวทีให้กับเขาในการส่งประกวด เป็นตัวแทนระดับจังหวัดแล้วก็ไปในระดับภาคเขาเฉพาะแค่มีชมรมเรื่องของแกนนำสวคตมนต์สารพันยะเขาก็จะมีความภูมิใจ พอวันศุกร์เขาจะมานำทุกคนในโรงเรียนสวคตมนต์เขาก็จะให้เปลี่ยนแปลงเสียง ทำนองสุรพันธุ์อย่างภาคภูมิใจ อันนี้ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่เราช่วยปลูกฝังในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม การสนับสนุน โรงเรียนจะสนับสนุนในทุกเรื่องที่ได้บอกยกทำแล้วเป็นสิ่งที่เปิดโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีเวทีให้กับเขาในเรื่องของอุปกรณ์ การจัดซื้ออุปกรณ์ถ้าชุมชนที่เด็กเขาต้องการ คุณครูเค้าก็จะเขียนโครงการกิจกรรมของบประมาณมาเราก็จะสนับสนุนในเรื่องของงบประมาณ

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
			ส่งเสริม การส่งเสริมเช่นกันแล้วกับการขออนุญาตผู้ปกครองถ้าเกิดว่าเด็กคนนั้นต้องไปซ่อมอย่างเช่นการพายเรือ ตอเนี่ยน ๆ พายเรือกลับศูนย์ฝึกของทหารเรือ เราก็ต้องขออนุญาตผู้ปกครองเหมือนกันว่าช่วยเป็นการส่งเสริมถ้าเด็กเขาอยากไปทำในสิ่งที่เขาสนใจในกิจกรรมตรงนั้นเรื่องของการขออนุญาตผู้ปกครองเป็นการช่วยคุณครูอีกทางหนึ่งว่าเด็กอยู่กับเราและเด็กปลอดภัยเราต้องดูในเรื่องของความปลอดภัยด้วย
	A3	ผมศิริชัย เอี่ยมสะอาดผู้อำนวยการโรงเรียนสหจิตมมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จะ โรงเรียนสหจิตมเนี่ยก็จะมีโครงการจัดการเรียนการสอนเสริมให้กับนักเรียนในโครงการไอทีโปรแกรมของเราของห้องเรียนไอทีเนี่ย ซึ่งก็จะเสริมเนี่ยหนักไปในเรื่องของภาษาอังกฤษซึ่งจะเรียนกับอาจารย์ชาวต่างประเทศเจ้าของภาษา เจ้าของภาษาโดยตรงนะครับ ต่อมานอกจากภาษาอังกฤษที่เราจะสอนให้โดยการจัดการเรียนการสอนนะครับ ก็จะจัดการเรียนการสอนในช่วงเวลาหลังเลิกเรียน	รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียน ด้านวิชาการโรงเรียนก็จะจัดให้มีการเรียนการสอนในวันเสาร์ในวันเสาร์เราจะจัดเรียนครั้งวัน ตั้งแต่เวลา 9.00-12.00 น. อันนี้ก็จะจัดให้เรียนในวิชาหลักที่สำคัญ ๆ เช่น คณิต วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ระดับ ชั้นม.1 และ ม.4 เราก็ขอความร่วมมือกับผู้ปกครอง ให้เด็กเรียนเรียนทุกคน โดยนักเรียนเมื่อเขาเรียนมาใหม่ก็ควรจำเป็นที่จะต้องเรียนเป็นการปรับพื้นฐานก่อน

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		ของทุกวัน อาจมีสลับบ้างกับอาจารย์ชาวไทย ห้องเรียนปกติของโรงเรียนก็จะจัดให้มีการเรียนการสอนในวันเสาร์ในวันเสาร์เราจะจัดเรียนครึ่งวัน ตั้งแต่เวลา 9.00-12.00 น. อันนี้ก็จะจัดให้เรียนในวิชาหลักที่สำคัญ ๆ เช่น คณิต วิทยาศาสตร์ อังกฤษ ภาษาไทยแล้วก็ สังคมศึกษา นอกจากนี้เนี่ยเราก็ไม่บังคับเด็ก แต่เราจะเน้นเด็กที่มีผลการเรียนที่ค่อนข้างต่ำกว่าสองปีจะทำงานกับผู้ปกครอง ติดตามให้ครูประจำชั้นติดตามกับผู้ปกครองแล้วก็แนะนำกันน้อง ๆ เนี่ยควรจะเรียนอะไรที่จะเสริมเพิ่มเติมบ้างโดยโรงเรียนไม่บังคับ ระดับม.1-4 เราก็ขอความร่วมมือกับผู้ปกครอง ให้นักเรียนเรียนทุกคน โดยนักเรียนเมื่อเขาเรียนมาใหม่ก็ควรจำเป็นที่จะต้องเรียน การเปิดภาคเรียนในช่วงเวลาเดือนมิถุนายนหลังจากที่นักเรียนสอบเข้าสำเร็จเรียบร้อยแล้วมีการสัมภาษณ์แล้วมอบตัวเรียบร้อยแล้วให้นักเรียนเรียนเป็นการปรับพื้นฐานก่อน สำหรับม.1 และ ม.4 โดยให้นักเรียน จะเรียนจัดเรียงแบบออนไลน์อยู่ในขณะนี้ครับ แต่ก่อนหน้านี้ก็เรียนที่โรงเรียนตามปกติ จะมีช่วงสองปีที่จะมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา	และสำหรับนักเรียนที่ไปแถมวิชาภาษาจีนก็จะเรียนภาษาจีนจากเจ้าของภาษาเพิ่มเติมด้วยเพราะมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จะมีสถาบันขงจื้อ ซึ่งตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัย นักเรียนชั้นอื่น เช่น ม.2 และม.3 ที่มีผลการเรียนในระดับต่ำกว่าสองก็จะให้เข้ามาเรียนด้วยนะครั้นในช่วงก่อน ที่จะเลื่อนลำดับชั้นขึ้นไปครับเรียกว่าเรียนปรับพื้นฐานในช่วงบ่าย เปิดภาคเรียนแล้ว เขาก็จะมีการของมธยมนะครับหลังจากเด็กเรียนก็ถือว่าเสาร์ ตอนเรียนครึ่งวันครับก็จะเป็นวิชาที่คณิต วิทยาศาสตร์ อังกฤษ ภาษาไทย สังคม ครึ่งวันแล้วช่วงบ่ายก็เรียนตามความถนัดความสามารถ นักเรียน ม.5-ม.6 ที่เราไม่ได้จัด เพราะว่าเราเห็นว่านักเรียน ม.5 ม.6 เป็นนักเรียนที่โตขึ้นแล้วก็สามารถที่จะไปศึกษาในโรงเรียนหรือสถาบันกวดวิชาภายนอก

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		นักเรียนในระดับของม1ม4 จะเรียนในวิชาที่เป็นวิชาแกนสำคัญ คณิต อังกฤษ ภาษาไทย สังคม และสำหรับนักเรียนที่โปรแกรมวิชาภาษาจีนก็จะเรียนภาษาจีนจากเจ้าของภาษาเพิ่มเติมด้วยเพราะมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาจะมีสถาบันขงจื้อ ซึ่งตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัย ก่อนโควิที่เราที่พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะนักเรียนชั้นอื่นเช่น ม.2 และ ม.3 ที่ผลการเรียนนะครับต่ำกว่าสองก็จะให้เขามาเรียนด้วยนะครับ ในช่วงก่อน ที่จะเลื่อนลำดับชั้นขึ้นไปครับเรียกว่าเรียนปรับพื้นฐานในช่วงบ่ายก็จะมีการจัดเรียนการสอนตามความสนใจของนักเรียนเช่นคอมพิวเตอร์ หรือสนใจที่จะไปเรียนว่าน่าจะครับแล้วก็ฟ้าแล้วก็ทักษะอื่น ๆ สร้างนวัตกรรม การอ่าน สร้างและผลิตหุ่นยนต์ ซึ่งตรงนี้โรงเรียนนักเรียนเราทั้งคู่แล้วก็ได้รับรางวัลของนวัตกรรมด้วยในเครือข่ายของโรงเรียนสาธิตด้วยกันเอง ในช่วงเวลาว่างปกติหลังจากที่เราเปิดภาคเรียนแล้ว เขาก็มีโครงการของมัธยมนะครับหลังจากเลิกเรียนก็คือวันเสาร์ ตอนเย็นวันครับก็จะเป็นหัวข้อที่ คุณตาวิทย์ อังกฤษ ภาษาไทย สังคม ครึ่งวัน	การคัดสรรบุคลากร นักเรียนเขาไหวต โดยเฉพาะนักเรียนก็มักจะไหวตคุณครูที่ สอนดี สอนเก่ง สอนสนุก และไม่เบื้อ

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		แล้วช่วงบ่ายก็เรียนตามความถนัดตามสมควร ถ้าถามต่อไปว่านักเรียนม5-ม6 ที่เราไม่ได้จัดเป็นการเรียนลักษณะที่ผ่านมามีเพราะอะไรเพราะว่าเราเห็นว่านักเรียนม5ม6 เป็นนักเรียนที่โตขึ้นแล้วก็สามารถที่จะไปศึกษาในที่โรงเรียนหรือสถาบันกวดวิชาภายนอก เด็ก ๆ เราก็สำรวจความสนใจของเด็กก่อนหน้านี้เมื่อเด็กเขามีความสนใจว่าเขาสนใจที่จะไปเรียน ด้วยตัวเองนะครับจากสถาบันการศึกษาภายนอกโรงเรียนในช่วงเวลาที่รอคุณพ่อคุณแม่มารับกลับบ้านโรงเรียนก็จะจัดนะครับ ตามความสนใจตามความถนัดหรือว่า ตามที่เห็นสมควรว่านักเรียนคนใดที่เราควรจะโดดเด่นเสริมเติมอะไรให้เด็กก็จะจัดให้เป็นเฉพาะกลุ่มแล้วก็เป็นรายบุคคล นักเรียนเขาไหวต โดยเฉพาะนักเรียนก็จะไหวตคุณครูที่สอนคือ สอนเก่ง สอนสนุก และไม่น่าเบื่อแต่ก็จะเป็นครูไหนที่เด็กเขาเลือกวิธีที่สอนก็คือ เราไม่ได้ให้เด็กทุกคนไหวตนะครับ วิธีที่สอนก็คือดูจากภาระงานของคุณตามความสมัครใจของคุณ คุณครูบางคนนี่เป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยในวันเสาร์วันอาทิตย์ก็จะมีสอนนักศึกษามหาวิทยาลัยด้วย	

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		ตั้งนั้นในวันเสาร์ได้บางครั้งนี่ก็จะไปตรงกับ คือภาระงานไม่ สัมพันธ์กับมหาวิทยาลัย ดูจากความเหมาะสม ความสามารถความรู้ของอาจารย์ด้วยได้บางครั้งเราก็จะเชิญ อาจารย์ที่เป็นอาจารย์พิเศษเข้ามาสอนด้วยครับ อาจารย์ที่เป็น อาจารย์พิเศษที่เราพิจารณาแล้วเห็นว่าคุณครูถ่ายทอดความรู้ และเห็นภาพ นอกจากสอนในห้องเรียนปกติแล้วเนี่ยการสอน ในวันเสาร์นั้นหมายความว่าเราไม่ได้มุ่งสอนเพื่อให้เด็กสอบได้ อย่างเดียวแต่สอนเพื่อให้เด็กที่มีผลการเรียนอ่อนหรือใช้คำว่า ผลการเรียนที่ยังไม่เป็นที่พอใจของผู้ครอง ให้พัฒนาขึ้นได้นั้น คุณครูเหล่านี้เราก็จะอยู่ในเกณฑ์ที่มีวิธีการเลือกครู ที่ผ่าน มาให้เขาส่งรายชื่อครูที่เป็นตัวต่อหรือว่าครูจากภายนอกนะ ครับ เขาส่งชื่อครูจากภายนอกมาแล้วมี บประมาณมี ค่าตอบแทนครูค่อนข้างสูงเราก็ยิมนำอาจารย์แล้วก็ยิมนำหา มาเราก็ไม่ได้ประจำแต่ใช้วิธีการเชิญมาเป็นวิทยากร คุณครู ที่มาตัวหรือวิทยากรมาตัวเนี่ยท่านก็ค่อนข้างในระดับสูง หรือขั้นเทคนิคมาก	

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		แต่อย่าลืมว่าเด็กที่มาเรียนพิเศษวันเสาร์คือเด็กที่มีผลการเรียนต่ำกว่า 2.00 เรื่องเดิมที่เขายังไม่เข้าใจเรื่องก็ไปถึงเรื่องใหม่เขาก็ยังไม่เข้าใจอีกคุณครูและวิทยากรภายนอกบางท่านจึงไม่ตอบให้	
	A4	เรื่องเชิงวิชาการก็จะไม่ค่อยมีกิจกรรมเน้นไปทางด้านพุทธรักษาเท่าไรจะมีกิจกรรมที่เน้นไปในเรื่องของเจตคติหรือเน้นไปในเรื่องของความสนใจของผู้เรียนเพราะถือว่าตั้งแต่เข้าจนเย็นมาประเทศไทยเราจัดเป็นเรื่องของพุทธรักษาจะเยอะมาก ยกเว้นในเรื่องของทักษะพิสัยสักวันก็จะเน้นเป็นรายวิชาพวกเกี่ยวกับ การงานอาชีพคิดปะ ใช้เวลาประมาณห้าสิบนาทีในการที่จะ มาปฏิบัติหรือทักษะมันได้ไม่เพียงพอ หรืออีก ในระดับมัธยมศึกษาเนี่ยก็จะเป็นแค่ให้รู้ได้ว่ามันเป็นอย่างไรแล้ว ก็เชิญไปต่อยอดในระดับมหาวิทยาลัย กิจกรรมหลังไปเรียน ไปแรมหลังเลิกเรียนในสถานศึกษาที่จะไปเน้นในเรื่องของพัฒนาผู้เรียน เน้นไปเรื่องของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนพัฒนาทางด้านไหนละก็พัฒนาทางด้านที่ไม่ใช่พุทธรักษา	รูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนด้าน ทักษะส่วนบุคคล กิจกรรมหลังไปแรมไปแรมหลังเลิกเรียนในสถานศึกษาก็จะไปในนั้นในเรื่องของ พัฒนาผู้เรียน เน้นไปเรื่องของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจะพัฒนาทางด้านจิตตะก็คือทำกิจกรรมหลังเลิกเรียนที่ไม่เกี่ยวข้องในห้องเรียน เป็นกิจกรรมที่เขาสนใจทางด้านเกี่ยวกับกีฬา คนตรี ชุมชนที่เขาชอบ ซึ่งในโรงเรียนในปัจจุบันมัธยมก็ไม่มีอะไรที่มากมาหลายหลายเหมือนในมหาวิทยาลัย ชุมชนที่เขาที่มีหรือสิ่งที่เข้าร่วมก็เป็นกิจกรรมที่เข้าเห็น ๆ อยู่

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		จะพัฒนาทางด้านจิตตะ หรือทักษะเพิ่มเติม ก็คือทำกิจกรรมหลังเลิกเรียนที่ไม่เกี่ยวข้องกับห้องเรียน เด็กปัจจุบันมองว่าในห้องเรียนเป็นเรื่องที่ถูกรบกวนและมีความตึงเครียดและคุณครูปัจจุบันเองก็ยังไม่ปล่อยยังไม่หลุดจาก แนวคิด การสอนแบบเดิมอยู่ แต่กำลังจะถูกนำใหม่เดิมนำเก่าหมดไปตอนไหนหมดไปด้วยเกิษยณ อันนี้จะนำใหม่จะเข้าไปแทนที่คังจะมีอะไรที่เพิ่มเติม โปรแกรมหลังเลิกเรียนเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนก็ค่อนข้างแตกต่างจากพุธะ เป็นกิจกรรมที่เขาสนใจทางด้านเกี่ยวกับกีฬา ดนตรี ชุมชนที่เขาชอบ ซึ่งในโรงเรียนในปัจจุบันมัธยมก็มีอะไรที่เขามักจะเข้ามาถามหลายเรื่องเรียนในมหาวิทยาลัย ชุมชนที่เขาสนใจหรือสิ่งที่เขามาร่วมกันเป็นกิจกรรมที่เขาเห็น ๆ อยู่ เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล วังโย ที่เป็นเรื่องการเข้าเล่นให้เกิดการปลดปล่อยซึ่งความตึงเครียดจากการเรียนพุธพิสัยหรือเรียนวิชาการมา สภาวะของร่างกายหรือความแตกต่างของวัยรุ่น มันมีพลังเยอะเพราะมันเขา นั่งเรียนมาตั้งแต่เข้ายันเย็นมันไม่ได้ถูกใช้ มันจะต้องถูกปล่อยออก ด้วยการให้ได้การหายใจแรงถูกปล่อยออกด้วย	เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล วังโย ที่เป็นเรื่องของการใช้กำลังให้เกิดการปลดปล่อยซึ่งความตึงเครียดจากการเรียนพุธพิสัยหรือเรียนวิชาการมา ภาพสะท้อนการมองนักเรียน เด็กปัจจุบันมองว่าในห้องเรียนเป็นเรื่องที่ถูกตีกรอบและมีความตึงเครียดและคุณครูปัจจุบันเองก็ไม่ปล่อยยังไม่หลุดจาก แนวคิด การสอนแบบเดิมอยู่

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		เหงื่อออกมา ถูกปล่อยออกด้วยกันตะโกนเสียงออกมา เด็กวัยรุ่นเขาก็จะไม่เก็บกด เพราะงั้นถ้าพูดถึงเก็บกดเนี่ยมันคือมาจากกาที่เราไม่ได้ถูกใช้พลังงานที่ร่างกาย ถ้าเราเครียด ก็ออกกำลังกายก็ได้เหงื่อได้เหงื่อก็จะส่งออกมาก็จะมีความสุข เพราะงั้นโปรแกรมหลังเลิกเรียนมันก็จะต้องไปตอบสนองสิ่งที่เรียกว่านี้ของนักเรียน วันนี้ของเขาก็คือการได้อดหรือปล่อยพลังที่มันถูกเก็บมาทั้งวัน เพราะฉะนั้นโปรแกรมเล็กเรียนแล้วก็จะเป็นเรื่องของการดูแลปกครอง ดูแลนักเรียน ซึ่งมีครูเข้าสอนอันนั้นก็จะเป็นหน้าที่ของวิชาการ แต่นอกห้องเรียนมาป็นเรื่องพัฒนาผู้เรียนหรือเป็นเรื่องราวการดูแลนักเรียนก็จะไปเรื่องของฝ่ายกิจการนักเรียนหรืองานบุคคล งานบุคคล ในเชิงของการให้อยู่ในกรอบเพื่อบั่นในเชิงของเซฟตี้เรื่องความปลอดภัย ส่วนในเรื่องของการพัพพอร์ทให้มาให้ได้ซึ่งอุปกรณ์หรือสิ่งที่ไปทำให้เขาได้ปลดปล่อยอันนั้นก็จะต้องเป็นเฉพาะทางละ อาจจะรวมทั้งวิชาการผสมเช่นคุณครูรุ่นคุณดนตรีคุณครูพลจะหาคุณครูที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่กิจกรรมก็ทำซึ่งจะต้องมาช่วยเหลือเต็มที่ก็มี	ความเป็นวัยรุ่น สภาวะของร่างกายหรือความแตกต่างของวัยรุ่น มันมีพลังเยอะเพราะงั้นเขานั่งเรียนมาตั้งแต่เขายังเป็นมันไม่ได้ถูกใช้ มันจะต้องถูกปล่อยออก ด้วยการให้ได้ออกหายใจแรงถูกปล่อยออกด้วยเหงื่อออกมา ถูกปล่อยออกด้วยกันตะโกนเสียงออกมา เด็กวัยรุ่นเขาก็จะไม่เก็บกด ความตั้งใจเครียดต่อการเรียน ถ้าเราเครียด ก็ออกกำลังกายก็ได้เหงื่อได้เหงื่อ ก็จะส่งออกมาก็มีความสุข เพราะงั้นโปรแกรมหลังเลิกเรียนมันก็จะต้องไปตอบสนองสิ่งที่เรียกว่านี้ของนักเรียน วันนี้ของเขาก็คือการได้อดหรือปล่อยพลังที่มันถูกเก็บมาทั้งวัน

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		คุณครูที่เข้าออกกำลังกายตอนเย็นอยู่หรือเขาทำแอคทิวิตี้ใช้ออกกำลังกายเขาจะชวนเด็ก กลุ่มที่สนใจมาทำกันหรือไม่ มาเข้าเล่นกีตาร์อะไรประมาณนี้นักคิด ได้ละได้หลายภาคส่วน แต่หลัก ๆ เจ้าภาพนี่ก็จะต้องเป็นเรื่องฝ่ายปกครองก่อน เพราะมันเป็นการดูแลนักเรียนจากนั้นก็จะมีคุณครูด้วยฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ก็คือคุณครู ต้องบอกเลยนะต้องระบุเลยครูเพราะว่ามีโรงเรียนก็มีครูกับนักเรียนส่วนที่จะมาดูแลได้ก็ครูที่จะไปพัชพอร์ดโปรแกรมห้างเด็กเรียน ในนโยบายในการดำเนินการตามหลักสูตรแกนกลางพื้นฐานก็จะพูดถึงเรื่องแปดกลุ่มสาระหนึ่งงานกิจกรรมเพราะมันแปดกลุ่มสาระที่เมื่อก่อนจะถูกจัดอยู่ในระบบโดยตีกรอบเป็นตาราง เปลี่ยนตารางเรียนส่วนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมันก็จะเป็นตัวเสริมเติมที่อยู่เป็นตารางด้วยแล้วก็นอกเหนือตารางตั้งแต่เดินทางเข้ามาในโรงเรียนคาทอลิกคริสตศาสนิกชนบางที่ตั้งแต่วินิจฉัยเป็นแล้วแล้วก็เลิกเรียนก่อนกลับบ้านออกกำลังกายเล่นบาสบอลเจอครูไปนั่งคุยกับเพื่อนเล่นกีตาร์ก่อนเข้าเรียนกะดั่งเลิกเรียนพอเรียนกว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ความปลอดภัย เรื่องพัฒนาผู้เรียนหรือเป็นเรื่องการดูแลนักเรียนก็จะไปเรื่องของฝ่ายกิจการนักเรียนหรืองานบุคลากรงานบุคคลในเรื่องของการให้อยู่ในกรอบเพื่อเน้นในเรื่องของเซฟตี้ในเรื่องความปลอดภัย การสนับสนุน ส่วนในเรื่องของการพัชพอร์ดให้มาให้ได้ซึ่งอุปกรณ์หรือสิ่งที่ทำทำให้เขาได้ปลดปล่อยนั้นก็จะต้องเป็นเฉพาะทาง

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		ทั้งหมด เพราะฉะนั้นหลักสูตรก็คือสองส่วนส่วนที่อยู่ที่อยู่ในระบบกับอีกส่วนที่อยู่นอกระบบเพราะฉะนั้นที่ ขอบคุณกำลังทำอยู่ก็คือหลังตารางเรียน แต่ถามว่าก่อนตารางเรียนมีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไหม คุณครูนี้ได้โรงเรียนแล้วเด็กลูกเดินมาสวัสดิ์แล้วก็ตรวจดูสมุดดูสื่อว่าทำอะไรต่าง นั่นแหละคือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนพัฒนาทั้งในพัฒนาทางด้านสมรรถนะด้านพัฒนาทางร่างกายเช่นบอล ของตัวนักเรียน ก็จะสอนเขาไปโดยที่มันเป็นตรงเนี่ยที่มันรู้พื้นที่เค้าทำเรื่องของยึดเค้าแต่ก็ดูแล้วก็คือหลักสูตรแผนงานเองซึ่งมันไม่ได้อยู่ในหลักสูตรในตารางในโครงสร้างแต่โรงเรียนนี้มีหลักสูตรเรื่องของการสมาคมคาราวะ เออหลักสูตรของการเคารพเพื่อนเคารพที่ระบบใช้ตัดเช่นศูนย์กุหลาบ อะโรงเรียนเทคริสเตียนอัสสัมชัญก็มีระบบใช้ตัดมากใช้เนี่ยไม่มี มันไม่ได้เขียนเป็นหลักสูตรแต่มันเป็นเหมือนกับหลักสูตรแผนของอัสสัมชัญกรุงเทพคริสเตียนต่าง ๆ ด้วยด้วยอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นถามว่าเราใช้นโยบายใหม่ก็ต้องใช้นโยบายสองเมื่อบวกกับนโยบายที่ต้องใช้มันก็ต้องตรงกับสภาพของวัยรุ่น ทางด้านกายทางด้านจิตใจทางด้าน	นโยบาย นโยบายในการดำเนินการตามหลักสูตรแกนกลาง พื้นฐานก็จะพูดถึงเรื่องแบบกลุ่มสาระหนึ่งงานกิจกรรม พฤติกรรมของผู้เรียน ตั้งแต่เดินทางเข้ามาในโรงเรียนเคารพชาติสังคม สงบนิ่ง แล้วก็เรียนหนังสือแล้วก็เรียนก่อนกลับบ้าน ออกกำลังกายเล่นบาสเล่นบอลเจอครูไปนั่งคุยกับเพื่อน เล่นกีตาร์ก่อนเข้าเรียน กำลังเล็กเรียนผอ. เรียกว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คุณครูยื่นหน้าโรงเรียนนักเรียน สวัสดิ์แล้วก็ตรวจดูสมุดดูสื่อว่าทำอะไรต่าง นั่นแหละคือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนพัฒนาทั้งในพัฒนาทางด้าน พัฒนาตัวเอง สังคมและระเบียบวินัย ผลลัพธ์ ทางด้านร่างกายทางด้านจิตใจทางด้านอารมณ์ทางด้าน สังคม

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		อารมณ์ทางด้านสังคมเพราะฉะนั้นในตัวสัตว์ก็ต้องมาดูว่าจะไปตอบสนองนิสัยของนักเรียนหรือวัยรุ่นเนี่ยอะไรจะร่างกายเราควรจะต้องเอาคัตวี่คืออะไรที่ตอบสนอง มันทักย้อนกลับไปที่โปรแกรมหลังเลิกเรียนคุณเนี่ยถามว่าพอมองตัวไหนก็มองดูง่าย ๆ ร่างกาย สภาพจิตใจอารมณ์สังคม	
	A5	เรามีหนังสือไปถึงผู้ปกครองว่าเรามีโปรแกรม นี่ถ้าต้องการที่จะสมัครเรียนก็ให้สมัครก่อนเพราะว่าเราต้องทราบจำนวนแต่ละครั้งด้วย มัธยมเน้นเรื่องการเรียนภาษาอังกฤษกับเจ้าของภาษาโดยตรง ก็คือประเมินเราจะเน้นเรื่องการทำการบ้านเค้าว่าเด็กเขาก็มีการบ้านจากครูและวิชาในแต่ละวันคุณก็จะช่วยดูกันบ้างให้ไม่เช่นนั้นเด็ก ๆ เขากลับไปบางที่เขาไม่เข้าใจคำถามไม่เข้าใจว่าเน้นในเรื่องของการฟังกันบ้าง สอนการบ้านเป็นรายบุคคลเสร็จแล้วเราก็ที่เป็น วิชาอื่น คือผู้ปกครองก็ไม่ค่อยไปสอนเพราะว่าผู้ปกครองที่เข้าทำงานเขาจะไม่ค่อยเวลาที่จะสอนลูก ลูกก็จะได้ฝึกฝนได้ ส่วนเด็กโตที่เราเสริมก็คือเรื่องของอ่านวิชาไหนส่วนมากจะสอนให้ตรง ความต้องการของ	ความคุ้มค่า เรามีหนังสือไปถึงผู้ปกครองว่าเรามีโปรแกรม นี่ถ้าต้องการที่จะสมัครเรียนก็ให้สมัครก่อนเพราะว่าเราต้องการทราบจำนวนแต่ละครั้งด้วย รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียน ด้านวิชาการ มัธยมเน้นเรื่องการเรียนภาษาอังกฤษกับเจ้าของภาษาโดยตรงสอนการบ้านเป็นรายบุคคล เราเสริมก็คือเรื่องของอ่านวิชาไหนส่วนมากจะจัดสอนให้ตรงกับความต้องการของนักเรียน

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
			แบ่งเบาภาระผู้ปกครอง คือผู้ปกครองก็ต้องไปสอนเพราะว่าผู้ปกครองที่เข้าทำงานเขาจะไม่มีเวลาที่จะสอนลูก ลูกก็จะได้ฝึกฝนได้
	ครู 1	ก็ทั้งสองรูปแบบทั้งในส่วนของการจัดการแล้วก็ทั้งในส่วนของการเสริมทักษะ ในส่วนของวิชาการเนี่ยโดยโรงเรียนแล้วเนี่ยก็จะเป็นในแง่ของเขาคือจะเรียกว่าเป็นการติวก็สำหรับเด็กที่ต้องการแบบสอนเน้นเป็นพิเศษในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ส่วนที่สองก็จะมีกิจกรรมเสริมทักษะเช่นดนตรีกีฬา งานศิลปะ มาในเรื่องของการสื่อสาร คือเสริมทักษะการพูดแล้วก็จะมีในเรื่องของกิจกรรมที่นักเรียนทำเป็นชมรมเอง เช่นกลุ่มเนี่ยเขาสนใจที่จะแบบทำเกี่ยวกับเรื่องของโอเปร่าเช่นสไมล์เพื่อช่วยเด็กที่ปากแหว่งเพดานโหว่ได้ผ่าตัดอย่างเงี้ยคะเขาก็จะรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมหลังเลิกเรียนแบบเนี่ย แต่ก็จะมีซูเปอร์ไวเซอร์เข้ามาช่วยดูแล เพราะว่าที่โรงเรียนนักเรียนจะอยู่หลังเลิกเรียนไม่ได้เลยถ้าไม่มีคนดูแล มันจะเป็นลักษณะของการอาสาสมัคร แล้วแต่ถ้าใครถนัดในเรื่องไหนก็สามารถออฟเฟอร์หรือเปิดกิจกรรมนั้นๆ ได้แล้วก็ทางโรงเรียนก็จะจ่ายเงิน	รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียน ก็ทั้งสองรูปแบบทั้งในส่วนของการจัดการแล้วก็ทั้งในส่วนของการเสริมทักษะ รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียนวิชาการ ในส่วนของการจัดการเนี่ยโดยโรงเรียนแล้วเนี่ยก็จะเป็นส่วนในแง่ของเขาคือจะเรียกว่าเป็นการติวก็สำหรับเด็กที่ต้องการแบบสอนเน้นเป็นพิเศษในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		เป็นคำตอบแบบให้กับครู อย่างเช่นพี่เนี่ยมีความถนัดในการเล่นเกมมินตันพี่อยากจะเป็นได้แบบนี้ พี่ก็ใส่ชื่อไปว่าพี่จะเปิดแบบมินตันรับจำนวนนักเรียนประมาณเท่าเนี่ยเหมือนจะมีหมาจะสามคนเพราะว่ามันจะต้องมีครูดค้ำให้จ่ายอย่างเงี้ยนะคะก็เข้าโรงเรียนก็จะเหมือนเปิดมินิมัมไปทีสามคนแล้วจากนั้นเนี่ยถ้านักเรียนมาสาขานาบจะก็คนก็แล้วแต่เนี่ยเออถ้ามันเปิดได้เราก็เปิดแล้วเราก็จะได้เงินในการการสอน ตรงนั้นต่างหากพิเศษขึ้นมาแล้วเขาก็จะเอาเงินที่ได้จากนักเรียนเนี่ยไปจ่ายค่าคอสแบบจ่ายค่าตัวเรา จ่ายค่าพนักงานอะไรก็ว่าไป แต่ว่าครูทุกคนเนี่ยก็จะได้เหมือนกันกับต้นปีเนี่ยมันจะมีเทอร์เวย์ถามถามเราว่าเนี่ยถนัดอะไรเราสนใจที่จะเปิดคลับอะไรเราเปิดสนใจที่จะทำอันไหนเวลาไหน แล้วเราก็สมัครไปเรียบร้อยแล้วก็จะบอกว่าได้ตรงนั้น อย่างจะทำเป็นชมรมอยู่ที่ว่าเค้าก็จะมาหาซื้อเสื้อเสื้อซึ่งอันเนี่ยชูปเปอร์เสื้อเสื้อที่ตรงนี้ก็บางคนก็ทำให้ฟรีนะก็ได้ ไม่ได้คิดเงินไรเงี้ยคะบางคนเขาก็ทำเพราะว่ามันตรงกับเป็นชูปเปอร์เสื้อแบบนี้มันจะไม่ได้เงินกันอันนี้ขึ้นอยู่กับความสมัครพันธุ์ของครูกับนักเรียน	รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียน ด้านทักษะส่วนบุคคล หนึ่ง ส่วนที่สองก็จะมีกิจกรรมเสริมทักษะเช่นดนตรีกีฬา งานศิลปะ มาในเรื่องของทักษะการสื่อสาร คือเสริมทักษะการพูดแล้วก็จะมีส่วนในเรื่องของกิจกรรมที่นักเรียนทำเป็นชมรมเองเขาก็จะรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมหลังเลิก คำตอบแบบ โรงเรียนก็จะจ่ายเงินเป็นค่าตอบแทนให้กับครูบางคนก็ทำให้ฟรี ความคุ้มค่า ต้นปีเนี่ยมันจะมีเทอร์เวย์ถามถามเราว่าเนี่ยถนัดอะไรเราสนใจที่จะเปิดคลับอะไรเราเปิดสนใจที่จะทำอันไหนเวลาไหน

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		แล้วก็ครูคุณน้าเค้าพร้อมจะช่วยเหลือสนับสนุนนักเรียนมากน้อยแค่ไหน แต่ถ้าเกิดเป็นกิจกรรมที่ครูไม่ได้คิดอีกแต่ว่าทางผู้ปกครองเห็นว่านักเรียนชอบอย่างเช่นเทควันโดแจช หรือ บัลเลต์เดมปีลีเย่จะเราไม่มีครูสอนอันนี้เราก็จะไปจ้างเอาที่ชอร์สเข้ามา มา ให้เขาเปิดกิจกรรมตรงนี้แล้วเราก็จ่ายเงินเอาชอร์สไป ก็เขาก็จะมีเป็นฟิเตอร์จะว่าหนึ่งชั่วโมงจะได้เท่าไรและหลังจากนั้นเนี่ยพอได้เสร็จแล้วเนี่ยจะเขาก็จะนับว่าในหนึ่งเทอมที่เด็กส่ายหน้าลงไว้แล้วว่าเขาจะเรียนวิชาเราเนี่ยเรามันเปิดได้จริงเนี่ยจะคะแนนมีจำนวนเท่าไรแล้วทุกครั้งที่ได้ก็มาเรียนกับเราเนี่ยเด็กก็จะเห็นข้อ แล้วก็ไม่นับปากว่ามาเรียนก็ครั้งอะไรยังงั้นนั่นคือเป็นเรื่องของทงนั้นแต่ว่าหลังจากที่ครบเทอมเนี่ยจะเขาก็จะโอนเงินเข้ามาหลังจากภาษี เรียบร้อยให้ครูคะครูก็จะได้เงินมาที่นั่นก็จะมีอีกกิจกรรมหนึ่งโดยพวกก็หาอย่างเช่นแบบมินตันหรือว่าโยน่าหรืออะไรเงี้ยจะเราจะมั่งใจได้เข้ามาอยู่แล้วเขาก็จะมีเรียนเนี่ยมันจะมีเราได้อีกกิจกรรมตรงนี้เป็นอีกที่ที่เราครั้งแรกที่วัดดีแล้วจะมีดีพาร์ทมันดีหรือหน่วยงานนี้จะทำเฉพาะเรื่อง	บุคลากร กิจกรรมที่ครูไม่ได้คิดอีกแต่ว่าทางผู้ปกครองเห็นว่านักเรียนชอบอย่างเช่นเทควันโดแจช หรือบัลเลต์เดมปีลีเย่จะเราไม่มีครูสอนอันนี้เราก็จะไปจ้างเอาที่ชอร์สเข้ามา ความปลอดภัย ตอนนี้จึงเป็นสถานการณ์โควิดก็จะมีการแบบสำรวจแบบชัดเจนมากขึ้นเพราะมันเป็นเรื่องของความปลอดภัยเรื่องของจำนวนคนเรื่องของการจัดสถานที่ แหล่งข้อมูลการศึกษา คือเค้าจะมีก็ได้เค้าจะมีก็ได้ก็ให้เราก็จะมีเว็บไซต์

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		กิจกรรมเอ่อที่มันออกเห็นจากหลักฐานหลักฐานตรงนั้นอะคะมาแล้วก็จะมีหัวหน้าแผนกเนี่ยเขาจะเป็นคนที่รับผิดชอบตรงเนี่ยโดยตรงและในกลุ่มเนี่ยเขาจะมีได้ข้ออย่างเช่นได้ข้อว่าออลเลย์บอลได้ขบาสก็เกิดบอได้ขบาสว่าพวกรุ่นนี้เขาจะมีหน้าทีสอนนักเรียนในเวลานี้ด้วย ประมาณสิบกว่าอาทิตย์อะเราอย่างเงี้ยคะคือสมมติว่าโรงเรียนเปิดมาอาทิตย์แรกก็จะมีการสำรวจจากครูพ่อติดัดไปได้สำรวจจากครูเรียนบอเรียนเขาก็จะแจ้งผู้ปกครองก็มีการให้เด็กมาลงชื่ออะคะแล้วก็หลังจากที่ลงชื่อเสร็จ ก็รวบรวมได้ว่าข้อนี้เปิดไม่เปิดอะไรเงี้ยจากนั้นมันก็จะค่อยมีการเรียนเกิดขึ้น ตอนนั้นจึงเป็นสถานการณ์โควิดก็จะมีรูปแบบสำรวจแบบชัดเจรมากขึ้นเพราะมันเป็นเป็นเรื่องของความปลอดภัยเรื่องของจำนวนคนเรื่องของการจัดสถานที่เงี้ยคะเราก็จะมีเว็บไซต์แบบให้นักเรียนทุกคนเห็นให้ผู้ปกครองเห็นว่ามันมีกิจกรรมอะไรที่ออฟเฟอร์บ้าง จะต้องลงทะเบียนวันไหนอะเงี้ยคะซึ่งตรงเนี่ยก็ส่วนใหญ่ก็จะดูแลโดยได้ชเพราะว่าคนเหล่านี้จ้างมาทำงานอยู่แล้วคะช่วงนี้ครูก็จะไม่ค่อยได้เปิดคลับคือเค้าจะมีโค้ดเค้ามีไกดู้ก็ให้เราก็คจะมีเว็บไซต์เนาะ	

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		คือฉันมีข้อมูลมันก็จะผ่านแบบผู้ปกครองก็จะรู้ดูถ้าอยากรู้ก็เข้าไปดูได้นักเรียนอยากรู้เข้าไปดูได้อย่างเงี้ยคะแล้วมันก็มีสำเนาสมุดที่แบบชัดเจนอะเราอยากทำอะไรเราก็เข้าไปดูว่าเออ มันเป็นอย่างเงี้ยแล้วเขาก็จะส่งอีเมลมาคนที่เค้าเป็นโคเรกเตอร์ของอีซีเอ ข่ายสก็ลลานี่เเย่แอดทิวี่ตีเเย่เขาก็จะส่งข้อมูลมาติดที่เราเสมอคะ	รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียน ด้านวิชาการ คาบที่แปดที่จะมีการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษถ้ามีบางวันก็อาจจะเป็นการให้การทำงานบางคาบก็จะใช้พาวเวอร์พอยท์นำเสนอให้กับนักเรียนในหัวข้อเรื่องที่เราสอนเด็กแต่ละครั้ง ยิ่งช่วงหลังๆ เนี่ยเราจะเรียนกันเน้นทางออนไลน์ ถ้าอยู่ปกติเนี่ยคาบแปดเราเรียนในเวลาปกติแล้วก็จะใช้เป็นแบบพาวเวอร์พอยท์ หรือไม่ก็เปิดยูทูปให้ดู มันจะเห็นภาพง่ายกว่า การให้สื่อด้านอื่นอย่างเช่นรูปภาพนี่ก็อาจจะใช้บ้าง รูปภาพของจริงเอามาใช้กับเด็กควบคู่กับการเล่นเกม คุณครูก็จะเน้นเรื่องเกม เหมือนกับเรียนเล่นได้ความรู้ไปด้วย มีการเรียนรู้
	ครู2	คาบที่แปดที่เราใช้สอนเด็กเราก็จะมีการสอนเป็นแบบว่าใช้หนังสือเรียนของโรงเรียนในเครือที่เราใช้ของมีสตังเราเรียกว่าโรงเรียนมีสตังนะคะ จะมีการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษมีอยู่ประมาณห้าขั้นตอน ก็คือค้นวอร์มอัพ ขั้นตอนขั้นปฏิบัตินี้ก็ขั้นสรุป แล้วก็นำผลที่ได้ไปสอนกับเด็กสามารถนำไปประยุกต์ใช้ เราจะเน้นการปฏิบัติมากกว่าเพราะวิชาภาษาอังกฤษของครูคือให้ความรู้ความเข้าใจและหลังจากนั้นก็คือการนำไปใช้ถ้ามีบางวันก็อาจจะเป็นการให้การทำงานแบบเรียนก็จะใช้หนังสือเรียนอิงลิชบุ๊ทของสังคมฯ นะคะ เพราะว่าค่าของคะแล้วก็จะมีส่วนคาบก็จะให้พาวเวอร์พอยท์นำเสนอให้กับนักเรียนในหัวข้อเรื่องที่เราสอนเด็กแต่ละครั้ง	

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		ยิ่งช่วงหลัง ๆ เนี่ยเราจะเรียนกันเน่นทางออนไลน์ ถ้าอยู่ปกติเนี่ยคาบแปดเราเรียนในเวลาปกติแล้วก็จะใช้เป็นแบบเพาเวอร์พอยท์ หรือไม่กี่ใบดูรูปให้ดู มันจะเห็นภาพง่ายกว่า การใช้สื่อด้านอื่นอย่างเช่นรูปภาพนี่ก็อาจจะใช้บ้าง รูปภาพของจริงเอามาใช้กับเด็กควบคู่กับการเล่นเกม คุณครูก็จะเน้นเรื่องเกมเหมือนกับเรียนเล่นได้ความรู้ไปด้วย มีการเรียนรู้ไปแบบอธิบายให้เข้าใจเสร็จแล้วก็ให้ดูของจริงแล้วก็ใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่เราใช้ชีวิตประจำวัน ให้เด็กเห็นภาพ	ไปแบบอธิบายให้เข้าใจเสร็จแล้วก็ให้ดูของจริงแล้วก็ใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่เราใช้ชีวิตประจำวันให้เด็กเห็นภาพ ขั้นตอนการเรียนรู้ มีอยู่ประมาณห้าขั้นตอน ก็คือค้นคว้าข้อมูล ค้นคว้าข้อมูลนั้นปฏิบัติกัน ก็ขั้นสรุป แล้วก็นำผลที่ได้ไปสอนกับเด็กสามารถนำไปประยุกต์ใช้ เราจะเน้นการปฏิบัติมากกว่า เพราะวิชาภาษาอังกฤษของครูคือให้ความรู้ความเข้าใจและหลังจากนั้นก็คอยนำไปใช้
	ครู 3	รูปแบบหลังเลิกเรียนนะเราก็จะดูว่า การบ้านของเด็กมีไหม ถ้าไม่มีถ้ามีเราก็จะพยายามสอนการบ้านทุกวิชาที่เด็กยังค้างอยู่อะคะคือเด็กบางคนอาจจะตามไม่ทันเรียนไม่ทันเพื่อนก็เลยทำการบ้านยังไม่เสร็จ เราก็จะติดตามตรงนั้นก่อนพอเสร็จแล้วหลังจากที่เราโอเคว่าเด็ก ๆ ไม่มีการค้าง หรือเด็กทำงานเสร็จแล้วเราก็จะสอนเสริมในวิชาของเรา อย่างเช่น	รูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียน เราก็จะดูว่า การบ้านของเด็กมีไหมถ้าไม่มีถ้ามีเราก็จะพยายามสอนการบ้านทุกวิชาที่เด็กยังค้าง คือเด็กบางคนอาจจะตามไม่ทันเรียนไม่ทันเพื่อนก็เลยทำการบ้านยังไม่เสร็จ เราก็จะติดตามตรงนั้นก่อนพอเสร็จแล้วหลังจากที่เราโอเคว่าเด็ก ๆ

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		คุณครูคุณนี่ก็จะสอนเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ เราก็จะสอนเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ในเนื้อหาที่เราสอนสัปดาห์หนึ่งหรือสัปดาห์หนึ่งเด็กเข้าใจเพิ่มขึ้นเราก็เริ่มสลับขึ้นไปอีกจะสอนเพิ่มขึ้นไปเพื่อให้เด็กได้เรียนก่อนเพื่อน เพราะว่าว่ามันจะมีเด็กที่เรียนตอนเย็นไม่เหมือนกันบางคนก็สมัครเรียนบางคนก็ไม่ได้สมัครเรียนเราก็จะเสริมให้เขาเพิ่มให้เขาทั้งเสริมทั้งเพิ่ม ให้เขาเพื่อเขาจะได้มีความรู้มากกว่าเพื่อนที่ไม่ได้เรียน เป็นการขยายอย่างหนึ่งของเรา ที่เราจะไปรวมในเรื่องที่เรียนพิเศษตอนเย็นแล้วได้รู้ความรู้เพิ่มเติม	ไม่มีการบ้าง หรือเด็กทำงานเสร็จแล้วเราก็จะสอนเสริมในวิชาของเรา อย่างเช่นคุณครูคุณนี่ก็จะสอนเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ เราก็จะสอนเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ในเนื้อหาที่เราสอนสัปดาห์หนึ่งหรือสัปดาห์หนึ่งเด็กเข้าใจเพิ่มขึ้นไปอีกจะสอนเพิ่มขึ้นไปเพื่อให้เด็กได้เรียนก่อนเพื่อน เพราะว่าว่ามันจะมีเด็กที่เรียนตอนเย็นไม่เหมือนกันบางคนก็สมัครเรียนบางคนก็ไม่ได้สมัครเรียนเราก็จะเสริมให้เขาเพิ่มให้เขาทั้งเสริมทั้งเพิ่ม ให้เขาเพื่อเขาจะได้มีความรู้มากกว่าเพื่อนที่ไม่ได้เรียน เป็นการขยายอย่างหนึ่งของเรา ที่เราจะไปรวมในเรื่องที่เรียนพิเศษตอนเย็นแล้วได้รู้ความรู้เพิ่มเติม
นักเรียน 1		ตอนนี้ก็มีที่เป็นเรียนออนไลน์อะครับผมตอนนั้นผมเรียนอยู่แค่สองวิชาคือคณิตศาสตร์ของอาจารย์กับอังกฤษที่ครูของที่โรงเรียนเขาสอนอีกทีหนึ่ง เรียนวิชาการ แบบอยากเก็บเนื้อหาข้อสอบเข้ามาหมดเลย อะไรเงี้ยครับ แล้วก็จะมีบางเรื่องที่ผมเรียนในห้องไม่เข้าใจ ขอบเรียนสด เป้าการบันทึกเทป ไม่มีสมาธิในการเรียน บรรยายภาคภายในห้องเรียนครับ	รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียน ด้านวิชาการ ตอนนั้นผมเรียนอยู่แค่สองวิชาคือคณิตศาสตร์ของอาจารย์กับอังกฤษที่ครูของที่โรงเรียนเขาสอนอีกทีหนึ่ง

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		เหมือนประมาณว่าเขาบิวอารมณ์ให้เราเรียนหรืออะไรอย่างนี้ครับ	ความคาดหวัง อยากเก็บเนื้อหาข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัย ความพึงพอใจ เรียนในห้องไม่เข้าใจ ชอบเรียนสด เปิดการบันทึกเทพ ไม่มีสมาธิในการเรียน บรรยากาศการเรียน บรรยากาศภายในห้องเรียนครับเหมือนประมาณว่าเขาบิวอารมณ์ให้เราเรียนหรืออะไรอย่างนี้ครับ
	นักเรียน2	ใช้ครับก็ผมนะครับก็เรียนเนี่ยเรียนพิเศษมาตั้งแต่ชั้น ป.1 ตอนนั้นผมอยู่ ม.5 ครับก็คือหลังเลิกเรียนเสร็จก็ไปเรียนพิเศษเลยครับชอบเรียนตั้งแต่เด็ก ก็เรียนตามตัวเองไม่ถนัดครับ อย่างเช่นถ้าสมมติชั้นป.นี้ไม่ถนัดพิสิกส์ก็ไปเรียนด้านของพิสิกส์ครับแล้วก็จะเรียนพวกอังกฤษด้วย ตอนนั้นผมเรียนคณิตศาสตร์และพิสิกส์ ภาษาอังกฤษ ผมเรียนด้านอื่นด้วยการลงทุนการเล่นหุ้น ก็คือ	ทัศนคติต่อการเรียนไปรวมหลังเลิกเรียน ผมนะครับก็เรียนเนี่ยเรียนพิเศษมาตั้งแต่ชั้น ป.1 ตอนนั้นผมอยู่ ม.5 ครับก็คือหลังเลิกเรียนเสร็จก็ไปเรียนพิเศษเลยครับชอบเรียนตั้งแต่เด็ก ก็เรียนตามตัวเองไม่ถนัดครับ อย่างเช่นถ้าสมมติชั้นป.นี้ไม่ถนัดพิสิกส์ก็ไปเรียนด้านของพิสิกส์ครับแล้วก็จะเรียนพวกอังกฤษด้วย

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		ผมเนี่ยก็ได้เห็นเพื่อนเล่นนะครับก็คิดเห็นบอกว่าการเล่นหุ่นเนี่ยมันช่วยในการเก็งกำไรกันเก่งและการขาดทุนพู่นี่ครับก็เลยลองไปศึกษาดูครับว่าพวกหน่วยสกุลเงินพวกนั้นมันอยู่ฝั่งค่าเงินยังไปครับดูพวกการอื่นไหนจะตกอันไหน คุณครูที่สอนผมเนี่ยเขาเก่งเรื่องนี้ให้ข้อสอบมาเพิ่ม ถ้าเรียนพิเศษข้างนอกผมสามารถสอบถามโดยตรงเรื่องที่มันไม่เข้าใจจะเราไม่สามารถเอาไปประยุกต์ใช้ได้ครับ ส่วนครูในห้อง เราถามครูแล้วเนี่ยบางที่ก็อาจจะแบบว่าตอบไม่ชัดเจน เพราะว่าต้องดูแลทั้งห้องครับ บางคนอาจจะรู้เรื่องแล้วแต่บางคนเค้าอาจจะยังไม่รู้เรื่องครับเขาก็แค่อธิบายในส่วนของเขาพอรวมเท่านั้น	รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียน ด้านวิชาการ ตอนนี้ผมเรียนคณิตศาสตร์และกีฬาสี ภาษาอังกฤษ รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียน ด้านทักษะส่วนบุคคล ผมเรียนด้านอื่นด้วยการลงทุนการเล่นหุ้น ก็คือผมเนี่ยก็ได้เห็นเพื่อนเล่นนะครับก็คิดเห็นบอกว่าการเล่นหุ้นเนี่ยมันช่วยในการเก็งกำไรกันเก่งและการขาดทุนพู่นี่ครับก็เลยลองไปศึกษาดูครับว่าพวกหน่วยสกุลเงิน บุคลากร คุณครูที่สอนผมเนี่ยเขาเก่ง ความแตกต่างการเรียนการสอนปกติกับโปรแกรมหลังเลิกเรียน ถ้าเรียนพิเศษข้างนอกผมสามารถสอบถามโดยตรงเรื่องที่มันไม่เข้าใจจะเราไม่สามารถเอาไปประยุกต์ใช้ได้ครับ ส่วนครูในห้อง เราถามครูแล้วเนี่ยบางที่ก็อาจจะแบบว่า

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
			ตอบไม่ชัดเจน เพราะว่าต้องดูแหล่งที่^{นี้}องครับ บางคนอาจจะรู้เรื่องแล้วแต่บางคนเค้าอาจจะยังไม่รู้เรื่องครับ เขาก็เลยแค่อธิบายในส่วนของภาพรวมเท่านั้น
	นักเรียน3	วิชาทั่วไปสำหรับการสอบเข้ามหาวิทยาลัยเช่นมีหลักวิชา คณิตศาสตร์ เคมี ชีวะ เพราะเรียนให้เรียนไม่เข้าใจ บางทีคุณครูในห้องเรียนชอบใช้สไลด์สอนน่าเบื่อ มีเพื่อนไปเรียนสดด้วยเวลาไปเรียนพิเศษ อยากได้ครุฑตกในการสอบ เพรนี้และเข้ากับนักเรียนได้ง่าย	รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียน ด้านวิชาการ วิชาทั่วไปสำหรับการสอบเข้ามหาวิทยาลัยเช่นมีหลัก วิชาคณิตศาสตร์ เคมี ชีวะ ความแตกต่างการเรียนการสอนปกติกับโปรแกรมหลัง เลิกเรียน เพราะเรียนให้เรียนไม่เข้าใจ บางที คุณครูในห้องเรียน ชอบใช้สไลด์สอนน่าเบื่อ ทักษะด้านสังคม มีเพื่อนไปเรียนสดด้วยเวลาไปเรียนพิเศษ บุคคลากร อยากได้ครุฑตกในการสอบ เพรนี้และเข้ากับนักเรียนได้ง่าย

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
	นักเรียน4	ที่เลือกเรียนหลังเลิกเรียนคือ วิชาคณิต อังกฤษ เคมีชีว เพราะว่าอยากได้แนวทางในการสอบเข้าแข่งขันเข้ามหาวิทยาลัยได้ ชอบไปเรียนกวนวิชาเพราะอยากสอบถามวิธีเนื้อหา การเรียนในโรงเรียนไม่มีสิทธิ์เลือก เรียนกวดวิชาเรา ได้เลือกครูเลือกการเรียน ไม่ชอบการประเมินผลครูก่อนออกทำให้ขัดขัด ในโรงเรียนไฟกัศยอกเวลาเรียนในห้องมีหลายตัวแปรในการเรียนที่ทำให้ไม่มีสมาธิ	รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านวิชาการ เลือกเรียนหลังเลิกเรียนคือ วิชาคณิต อังกฤษ เคมีชีว ความคุ้มค่าและผลลัพธ์ อยากได้แนวทางในการสอบเข้าแข่งขันเข้ามหาวิทยาลัยได้ ชอบไปเรียนกวนวิชาเพราะอยากสอบถามวิธีเนื้อหา ความแตกต่างการเรียนการสอนปกติกับโปรแกรมหลังเลิกเรียน การเรียน การเรียนในโรงเรียนไม่มีสิทธิ์เลือก เรียนกวดวิชาเรา ได้เลือกครูเลือกการเรียน ไม่ชอบการประเมินผลครูก่อนออกทำให้ขัดขัด ในโรงเรียนไฟกัศยอกเวลาเรียนในห้องมีหลายตัวแปรในการเรียนที่ทำให้ไม่มีสมาธิ
	นักเรียน5	ชอบเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่ไม่ได้เป็นวิชาการ ผมเลือกเรียนจากความชอบและสนใจ โดยลงเรียนการซ่อมรถ	รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านทักษะส่วนบุคคล ชอบเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่ไม่ได้เป็นวิชาการ ผมเลือกเรียนจากความชอบและสนใจ โดยลงเรียนการซ่อมรถ

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
	ผู้ปกครอง 1	สถาบันข้างนอกเราจะได้เทคนิคเกี่ยวกับแนวโน้ม นั่นก็คือในโรงเรียนนี้คือพูดถึงเครื่องใช้ง่าย เนื้อหาสาระการเรียนรู้ก็อาจจะมีส่วนนี้แต่ที่ว่าค่าใช้จ่ายมันก็จะถูก ถ้าเกิดเรียนสถาบันข้างนอกค่าใช้จ่ายก็จะแตกต่างกันแต่เราก็ต้องยอมรับเพราะว่าหนึ่งก็คือเนื้อหามันค่อนข้างจะเพิ่มขึ้นแล้วก็มีอะไรแปลกใหม่ เช่นแนวทางการเรียนหรือว่าแนวทางการข้อสอบเข้ามหาลัย เขาก็จะมีอะไรใหม่ๆ เข้ามาให้เสมอสำหรับสถาบันข้างนอก	ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ สถาบันข้างนอกเราจะได้เทคนิคเกี่ยวกับแนวโน้ม นั่นก็คือในโรงเรียนนี้คือพูดถึงเครื่องใช้ง่าย เนื้อหาสาระการเรียนรู้ก็อาจจะมีส่วนนี้แต่ที่ว่าค่าใช้จ่ายมันก็จะถูก ถ้าเกิดเรียนสถาบันข้างนอกค่าใช้จ่ายก็จะแตกต่างกันแต่เราก็ต้องยอมรับเพราะว่าหนึ่งก็คือเนื้อหามันค่อนข้างจะเพิ่มขึ้นแล้วก็มีอะไรแปลกใหม่ เช่นแนวทางการเรียนหรือว่าแนวทางการข้อสอบเข้ามหาลัย เขาก็จะมีอะไรใหม่ๆ เข้ามาให้เสมอสำหรับสถาบันข้างนอก
	ผู้ปกครอง 2	เรียนวิชาการ คณิต และ เปียโน เขาชอบเล่น	รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านวิชาการ เรียนวิชาการ คณิต รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียน ด้านทักษะส่วนบุคคล เปียโน เขาชอบเล่น
	ผู้ปกครอง 3	ส่งเรียนทางวิชาการเรียนภาษาไทย เลข และ เสาร์อาทิตย์ให้เรียนแบบ เพื่อเข้าสังคมมีเพื่อน วิชาการให้เรียนหลังเลิกเรียน เสริมให้กับน้อง	รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านวิชาการ ส่งเรียนทางวิชาการเรียนภาษาไทย เลข รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียน ด้านทักษะส่วนบุคคล เสาร์อาทิตย์ให้เรียนแบบ เพื่อเข้าสังคมมีเพื่อน

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
	ผู้ปกครอง4	วันเสาร์อาจจะเป็นกิจกรรมซึ่งกิจกรรมนี้เขาจะเขาเรียนดนตรีนี่คือเขาเล่น วันอาทิตย์วิชาการหลักเลยนะที่ว่าจะเรียนคือ วิทย คณิต	รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านวิชาการ วันอาทิตย์วิชาการหลักเลยนะที่ว่าจะเรียนคือ วิทย คณิต
		วันเสาร์อาจจะเป็นกิจกรรมซึ่งกิจกรรมนี้เขาจะเขาเรียนดนตรีนี่คือเขาเล่น วันอาทิตย์วิชาการหลักเลยนะที่ว่าจะเรียนคือ วิทย คณิต	รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียน ด้านทักษะส่วนบุคคล วันเสาร์อาจจะเป็นกิจกรรมซึ่งกิจกรรมนี้เขาจะเขาเรียนดนตรีนี่คือเขาเล่น
			ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ เพื่อทำความเข้าใจมหาวิทยาลัย

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
ผลของโปรแกรม หลังเลิกเรียน	A1	เรื่องของการบริหารงานโรงเรียนจะขับเคลื่อนในเรื่องของกิจกรรมทางวิชาการแล้วก็ทางกิจกรรมทางด้านของฝึกทักษะประโยชน์ในการดำเนินการบริหารคือการมีส่วนร่วมทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูนักเรียนรวมถึงผู้ปกครองด้วย เพราะว่าการทำงานทั้งหมดนี้ถ้าเกิดว่าโรงเรียนอยากจะทำให้นักเรียนเราเป็นเหมือนตัวกลางที่ว่าเป็นตัวเชื่อมให้นักเรียนต้องการ ถ้าพัฒนาในด้านไหนเนี่ยเราก็สนับสนุนให้เราเมื่อผู้ปกครองเห็นความสำคัญและเห็นว่าโรงเรียนให้ความสำคัญกับตรงเนี่ยเขาก็สนับสนุนโรงเรียนมีการขับเคลื่อนไปได้	ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนโรงเรียนจะขับเคลื่อนในเรื่องของกิจกรรมทางวิชาการแล้วก็ทางกิจกรรมทางด้านของฝึกทักษะ ประโยชน์ในการดำเนินการบริหารคือการมีส่วนร่วมทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูนักเรียนรวมถึงผู้ปกครองด้วย เพราะว่าการทำงานทั้งหมดนี้ถ้าเกิดว่าโรงเรียนอยากจะทำให้นักเรียนเราเป็นเหมือนตัวกลางที่ว่าเป็นตัวเชื่อมให้นักเรียนต้องการ ถ้าพัฒนาในด้านไหนเนี่ยเราก็สนับสนุนให้เราเมื่อผู้ปกครองเห็นความสำคัญและเห็นว่าโรงเรียนให้ความสำคัญกับตรงเนี่ยเขาก็สนับสนุนโรงเรียนมีการขับเคลื่อนไปได้
	A2	ถ้าคิดว่าตรงเนี่ยจะเป็นเรื่องที่สำคัญเลยเพราะมันจะเป็นจุดประกายในเรื่องว่าโตขึ้นในอนาคตหนูอยากเป็นอะไรหนูมีพรสวรรค์หรือหนูมีความต้องการอะไรบ้างทำให้เด็กเข้าล้าที่จะคิดมากขึ้นดีกว่ากลับไปแล้วก็ทำที่บ้านแล้วก็ได้คะแนนคะแนนนี้มันก็เป็นการจุดประกายให้เขาได้รู้ว่า ตัวเขาจะมีความต้องการอะไรประมาณนี้ค่ะ	ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนเป็นจุดประกายในเรื่องว่าโตขึ้นในอนาคตหนูอยากเป็นอะไรหนูมีพรสวรรค์หรือหนูมีความต้องการอะไรบ้างทำให้เด็กเข้าล้าที่จะคิดมากขึ้นดีกว่ากลับไปแล้วก็ทำที่บ้านแล้วก็ได้คะแนนคะแนนนี้มันก็เป็นการจุดประกายให้เขาได้รู้ว่า ตัวเขาจะมีความต้องการอะไรประมาณนี้ค่ะ

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
	A3	การวัดประเมินผลและมีการเรียนและหลังเรียน รูปแบบเป็นข้อสอบและ การสอบปากเปล่า ครึ่งที่เทศน์ก็ค่อนข้างน้อยเลย ครึ่งนั้นแหละเอออย่างทีบอกกับแซมบีไปอะครับว่าเราจะรู้ได้อย่างไรคือให้เด็กทดสอบที่ทดสอบจากมารู้จักหาผลการเรียนที่เขาได้ได้น้อยกว่าสองจุดสูงสุดแล้วแล้วก็ให้ลอกให้ทำโพสท์ ครึ่งแล้วก็ในขณะเดียวกันแล้วก็ให้ทำการทำโพสท์เฟสด้วยเมื่อกี้ถึงสี่เซตทั้งโพสท์เฟสนี้เพื่อจะจับห้อง ประมาณเจ็ดคนในวันพุธนี้ครับฉันเข้ามาได้ทุกวัน จริง ๆ ถ้ามาพุงนี้จะได้เห็นและถ่ายรูปบรรยายภาคเด็กอยากจะทำคะแนนครับปกติวันนี้เด็กทำแบบเปิดคอมมาเปิดซัมเมอร์มาเด็กจินออนไลน์ตลอดพุงนี้จะมีเด็กหนึ่งเข้ามาเพื่อทดสอบในการทดสอบหลังการเรียนคนนั้นก็คือเป็นไฮสคูล แล้วมันมีผลยังไงครับประจักษ์แยครับราชจากแยกแยกเออหมายถึงว่าจัดตั้งเรียนให้กับเด็กจากห้องเรียนให้กับเด็กก็หมายความว่าเราก็จะคัดเด็กนักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับที่มีผลการเรียนค่อนข้างสูงไปตามลำดับสเกลแล้วนะคะ จากสูงสุดไปหาหน่อยนะครับแล้วก็จะเฉลี่ยกันจ่ายสลับกันเพื่อให้เด็กได้ฟัง	ผลของโปรแกรมหลังเด็กเรียน การวัดประเมินผลและมีการเรียนและหลังเรียน รูปแบบเป็นข้อสอบและ การสอบปากเปล่าสุดท้ายเรามีรางวัลให้บ้างนะครับ เป็นต้นแบบให้กับตัวเองให้กับน้อง ๆ รุ่นต่อไป

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		กันครับอันนี้คือในเรื่องของที่ถามคำถามอื่น ๆ นะครับการสำหรับในการเรียนปกติหลังจากที่เปิดแล้วมาเรียนวันเสาร์แล้วเราจะมี ขึ้นตอนอย่างไรแน่นอนครับว่าจะมีพิธีที่จุดไฟพลีชีพเพราะว่าเรามีรางวัลให้ทรัพย์สินด้วยคือเรามีรางวัลเช่นเด็กที่เราเมื่อเราหลังจากนี้มีการทดสอบมีการทดสอบหรือว่าการ การอ่านฝึกหัดตอนสุดท้ายเรามีรางวัลให้บ้างนะครับไม่ได้มากมายนะครับเป็นรางวัลแต่แต่จุดจะถือว่า เป็นแรงจูงใจเพียงหมู่กระหะให้เด็กทั้งโรงเรียน ก็อาจใช้ แต่รูปแบบอื่นเช่น การสังเกตการณ์แล้วก็แล้วกรทำงานเป็นพื่อน้ำของมาให้มาว่าเด็กส่งการเรียนเป็นยังไปบ้างดีขึ้นไหมสรุปก็จะมาประชุมสรุป กล่าวว่าการเรียนสาคิดนี้เองผมเองมีนโยบายรวมไปถึงเรื่องของนโยบายของมหาวิทยาลัยให้โรงเรียนสาคิดเป็นโรงเรียนต้นแบบด้วยคำที่มีนะครับมีนโยบายเช่นนี้เราจึง เออ ต้องทำ ในกาล ทำให้เป็นต้นแบบโดยในโรงเรียนอื่น ๆ ก็จะทำกันนะครับแต่ว่าต้นแบบในที่นี้ก็คือว่าให้เขาเป็นต้นแบบใหม่ในต้นแบบ ในความหมายของผมเนี่ยไม่ได้หมายความว่าต้นแบบให้โรงเรียนอื่นหรือว่าโรงเรียน	

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		ใกล้เคียงหรือในพื้นที่ใกล้เคียงหรือว่านายสาธิตได้กันเองนะครับเป็นที่รับรู้แต่อันดับแรกเลยนะครับต้นแบบก็คือว่าเป็นต้นแบบให้กับให้กับตัวเองให้กับน้อง ๆ รุ่นต่อไป แล้วมันจะโยงไปถึงว่าเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่น ๆ ตามมา เราเองเวลาที่อยู่ในกลุ่มของโรงเรียนสาธิตเนี่ยเราก็มักจะเป็นโรงเรียนที่พูดถึงไหน ๆ ต้น ๆ ของไม่กลุ่มเลยครับ นะครับ	ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียน ความสุข ที่นักเรียนได้รับ
	A4	ความสุข ที่นักเรียนได้รับ	ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียน
	ครู 1	ได้ให้เขาสนุกเข้าใจกติกาเข้าใจกฎการเล่น เขาก็จะต้องมีทักษะการรอบอบขบขมฝรั่ง ไม่มีเกรด เอาผลลงกับไป ให้ครอบครัวรับประทาน เด็กสนุกได้ทำกิจกรรม	ได้ให้เขาสนุกเข้าใจกติกาเข้าใจกฎการเล่นเขาก็จะต้องมีทักษะการรอบอบขบขมไม่มีเกรด เอาผลลงกับไป ให้ครอบครัวรับประทาน เด็กสนุกได้ทำกิจกรรม
	ครู 2	วิชาภาษาอังกฤษคุณครูเรายึดกระบวนการเรียนรู้แบบเรียนไปเล่นไป ให้เด็กได้รู้จักผ่านกระบวนการร้องเพลงกันเล่นเกม แล้วก็หลังจากนักเรียนเข้าใจทุกอย่างแล้วนำเสนอด้วยพาวเวอร์พอยท์เสร็จแล้วครูก็มีการวัดประเมินผลสอบเขาด้าน	ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียน วิชาภาษาอังกฤษคุณครูเรายึดกระบวนการเรียนรู้แบบเรียนไปเล่นไป ให้เด็กได้รู้จักผ่านกระบวนการร้องเพลงกันเล่นเกม แล้วก็หลังจากนักเรียนเข้าใจทุกอย่าง

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		การฟัง พูด อ่าน และ ประโยคนั้นคำศัพท์ที่ลูกอ่านได้ใหม่ เด็กสามารถอ่านได้มัยบอก เด็กมีความรู้ความเข้าใจหรือ เราจะวัดว่าเด็กเรียนกับเราไปภายในสัปดาห์นี้หรือสองสัปดาห์สามสัปดาห์ที่เราตั้งต้งเกณฑ์เอาไว้เนี่ยเด็กมีความรู้ความเข้าใจ เห็นภาพว่าเด็กคนนี้อยู่ในระดับไหนระดับข้อที่ยังต้องอ่านต้องปรับปรุงพัฒนารึเปล่าหรือว่า ระดับปานกลางมีความรู้ความเข้าใจขึ้นมานิดหนึ่งหรือว่าตัวเองแล้วมีความเข้าใจ	แล้วนำเสนอด้วยวาจาหรือพ้อยท์สไลด์แล้วครูก็จะมีการวัดประเมินผลสอบเขาตัวการฟัง พูด อ่าน และ ประโยคนั้นคำศัพท์ที่ลูกอ่านได้ใหม่ เด็กสามารถอ่านได้มัยบอก เด็กมีความรู้ความเข้าใจหรือ เราจะวัดว่าเด็กเรียนกับเราไปภายในสัปดาห์นี้หรือสองสัปดาห์สามสัปดาห์ที่เราตั้งต้งต้งเกณฑ์เอาไว้เนี่ยเด็กมีความรู้ความเข้าใจ เห็นภาพว่าเด็กคนนี้อยู่ในระดับไหนระดับข้อที่ยังต้องอ่านต้องปรับปรุงพัฒนารึเปล่าหรือว่า ระดับปานกลางมีความรู้ความเข้าใจขึ้นมานิดหนึ่งหรือว่าตัวเองแล้วมีความเข้าใจ
	ครู3	จากการสอนโปรแกรมหลังเลิกเรียนนะคะคือเด็กเนี่ยมีความรู้มากขึ้นเด็กกล้าถามมากขึ้น คือแบบว่าเออเรียนรวมไปในห้องบางคนเนี่ยก็จะไม่กล้าถาม เพราะว่าเพื่อนเขาจะกลัวให้เพื่อนบ้างอะไรบ้างเราก็จะไปหาจุดตรงที่เขาเรียนเนี่ยเราไปเดินไปหาก็เลยเนี่ยเค้าก็จะสามารถที่จะกล้าแสดงออกในภากรถามว่าครูแล้วตรงนั้นไปตรงนี้ไปงักรับครูไปนี่ไปยังงัจะอะไรอย่างงี้คือมันได้ใกล้ชิดและได้ความรู้เพิ่มมากขึ้นนะคะ คือเด็ก ๆ ได้ความรู้มากขึ้นเด็กกล้าแสดงออกกับเรา	ผลโปรแกรมหลังเลิกเรียน เด็กเนี่ยมีความรู้มากขึ้นเด็กกล้าถามมากขึ้น

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
	นักเรียน1	อยากเก็บเนื้อหาแบบสอบถามหลายอะโรงเรียนก็รับแล้วก็มีบางเรื่องที่ผมเรียนในห้องไม่เข้าใจ ผลการเรียนสดกับเรียนออนไลน์ไม่ต่างกัน ถ้าเรียนออนไลน์ต้องมีการถามว่า สอบเข้าประเด็นไม่น่าเยอะ เน้นพิชิตโจทย์ข้อสอบ มีรูปแบบไม่น่าเบื่อ	ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียน อยากเก็บเนื้อหาแบบสอบถามหลายอะเน้นพิชิตโจทย์ข้อสอบ
	นักเรียน2	ผลการเรียนดีขึ้นเยอะมาก	ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียน ผลการเรียนดีขึ้นเยอะมาก
	นักเรียน3	ได้สอบแข่งขันและทำให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ เกรตได้อยู่ในระดับดีเมื่อสอบวัดผลในโรงเรียน	ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียน ได้สอบแข่งขันและทำให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ เกรตได้อยู่ในระดับดีเมื่อสอบวัดผลในโรงเรียน
	นักเรียน4	เกรตที่ติดมากขึ้นจากเมื่อก่อนที่ไม่ได้เข้าเรียน	ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียน เกรตที่ติดมากขึ้นจากเมื่อก่อนที่ไม่ได้เข้าเรียน
	นักเรียน5	ผมมีรายได้จากการซ่อมรถไฮโซ การขายทะเบียนรถ และเอาเงินมาให้พ่อแม่และครอบครัว ผมไม่ได้สนใจเรื่องเกรตในโรงเรียนเรียน	ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียน ผมมีรายได้จากการซ่อมรถไฮโซ การขายทะเบียนรถ และเอาเงินมาให้พ่อแม่และครอบครัว ผมไม่ได้สนใจเรื่องเกรตในโรงเรียนเรียน

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
	ผู้ปกครอง1	โปรแกรมอย่างเช่นวิชาการเรียนเพิ่มเติมอย่างพวกพิสิกส์แล้วก็ได้ เป็นเกี่ยวกับคำนวณหลังเลิกเรียนจะมีคอร์สแล้วก็ได้สำหรับนักเรียนที่แบบว่าบางคนที่ยังไม่แน่นในเนื้อหาที่จะมีอาจารย์เพิ่มเติมให้แล้วก็ได้กับที่อีกตัวนี้ก็คือภาษาอังกฤษและภาษาจีน นี่คือการเรียนเสริมเพราะว่าน้องที่เรียนส่วนด้านทักษะ ผลคือมองว่าเวลาที่น้องได้ฟังเรื่องภาษาคือสามารถต่อยอดไปทำอย่างอื่นได้ด้วย	รูปแบบโปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านวิชาการ โปรแกรมอย่างเช่นวิชาการเรียนเพิ่มเติมอย่างพวกพิสิกส์แล้วก็ได้ เป็นเกี่ยวกับคำนวณหลังเลิกเรียนจะมีคอร์สแล้วก็ได้สำหรับนักเรียนที่แบบว่าบางคนที่ยังไม่แน่นในเนื้อหาที่จะมีอาจารย์เพิ่มเติมให้ ภาษาอังกฤษและภาษาจีน นี่คือการเรียนเสริมเพราะว่าน้อง ที่เรียนส่วนด้านทักษะ ผลคือมองว่าเวลาที่น้องได้ฟังเรื่องภาษา ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียน สามารถต่อยอดไปทำอย่างอื่นได้ด้วย
	ผู้ปกครอง2	เรียนวิชาการและเรียนเปียโน น้องไม่ชอบเล่นกีฬาก็เพราะสุขภาพไม่แข็งแรง เรียนวิชาการให้เรียนสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ครั้งละ 2-3 ชั่วโมง ส่วนเปียโน เรียนสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 2 ชม. เหมือนกัน ให้ครูมาสอนที่บ้าน แต่ช่วงนี้ค่อนข้างก่อน วิชาการให้เรียนเดียวต่อด้วยคอมพิวเตอร์อย่างเดียวให้ลูกได้ผลอย่างชัดเจนและอยากให้ครูสนใจเขาเพียงคนเดียว	ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ วิชาการให้เรียนเดียวต่อด้วยคอมพิวเตอร์อย่างเดียวให้ครูสนใจเขาเพียงคนเดียว ได้ผลอย่างชัดเจนและอยากให้ครูสนใจเขาเพียงคนเดียว

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		การเรียนแบบนี้นับถือว่าเอาลูกไปฝากให้ครูช่วยดูแลยอมจ่ายเงินให้เพราะตัวเราเองไม่ได้เก่งเรื่องวิชาการและเปียโน จะดูในสิ่งที่เขาชอบ และรับฟังความคิดเห็นเขา	ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียน การเรียนแบบนี้ถือว่าเอาลูกไปฝากให้ครูช่วยดูแล
	ผู้ปกครอง3	แม่อยู่ที่ไปโศสปรตคลับมันก็นักกีตาร์คนในระดับนี้แล้ว เนี่ยเราก็อยากที่จะเพิ่มคอนเนคชั่นในการทำธุรกิจของเราด้วย เหมือนรุ่นเราได้ก็เลยส่งไปลูกไปเลยเข้าสโมสรนอกจากทำให้ ลูกแข็งแรงแล้วก็ยังแบบมีเพื่อน มีสังคมที่ดี	ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ แม่อยู่ที่ไปโศสปรตคลับมันก็นักกีตาร์คนในระดับ หนึ่งแล้วเนี่ยเราก็อยากที่จะเพิ่มคอนเนคชั่นในการทำ ธุรกิจของเราด้วย เหมือนรุ่นเราได้ก็เลยส่งไปลูกไปเลย เข้าสโมสรนอกจากทำให้ลูกแข็งแรงแล้วก็ยังแบบมีเพื่อน มีสังคมที่ดี
	ผู้ปกครอง4	คือก็อยากให้เค้าทันเพื่อนเพราะเราก็ไม่รู้จริง ๆ เขาจะทัน มากน้อยแค่ไหน เราเสริมอีกหน่อยหนึ่ง อย่างน้อยก็เหมือนไป ทบทวนนะอีกทีหนึ่งมันน่าจะได้อะไรสำหรับเขา ในความจำเขา เพิ่มขึ้นสมมติบ้างที่อาจจะช่วงนี้เรียนอยู่อาจจะแบบ ไม่ได้ เค้าได้มีช่วงผลช่วงพอมันไปเข้าอีกทีหนึ่งมันก็น่าจะจำได้ มากขึ้น	ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียน เราเสริมอีกหน่อยหนึ่ง อย่างน้อยก็เหมือนไปทบทวนบาง ที่อาจจะช่วงนี้เรียนอยู่อาจจะมีส่วนแสดงผล พอมันไปเข้า อีกทีหนึ่งมันก็น่าจะจำได้มากขึ้น

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
	A2	ถ้าเด็กเขามีความสุข เขาก็จะอยากที่จะมาโรงเรียนถูกไหมคะ ถ้าตอบว่าได้ทำตรงนี้อีกวันหนูอยากไปโรงเรียนทำให้เขาไม่โรงเรียนแล้วเค้าก็อยากเรียนหนังสือไปด้วยในตัวดีกว่าเขาไม่ อยากมาโรงเรียนเพราะเด็กส่วนใหญ่เนี่ยจะไม่ค่อยอยากมาโรงเรียนไปถือว่าไม่ค่อยอยากเรียนหนังสือแต่พอเขาได้เกิด ความภาคภูมิใจแล้วเขาได้เป็นส่วนหนึ่งที่เข้าไปทำโปรแกรมเสริมแล้วเรามีเวทีให้เขาได้เป็นจุดเด่นอยู่ในโรงเรียนด้วย ถึงแม้ว่ามันจะเป็นกิจกรรมที่ไม่ได้สำคัญอะไรนักแต่ทำให้เขามี ความภาคภูมิใจเนี่ยเวลาเขาเรียนในห้องเรียนคุณครูชื่นชม เสริมแรงบวกให้กับเค้าเค้าก็อยากเรียนหนังสือเหมือนก่อนบอกว่า เออ มีความชื่นใจแล้วก็มีมีความสุขภาคภูมิใจแล้วก็อยากเรียน หนังสือเพราะถ้าเกิดผลสัมฤทธิ์คุณครูก็จะให้ทำโปรแกรม ต่อไปแต่ถ้าเกิดว่าทำแล้วแล้วการเรียนแยลงก็จะไม่ให้เด็กคนนั้น ทำเราก็เอามาเป็นทั้งได้ทั้งเสริมแล้วก็ส่งเสริมทางบวก และทางลบทางลบก็คือถ้าเกิดทำแล้วไม่สนใจการเรียนก็จะไม่ เข้าทำแล้ว ผู้เรียนมีความสุขเท่ากับว่าเราบรรลุวัตถุประสงค์ แล้วมีความสุขบนพื้นฐานของทั้งสามทักษะคือ	ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ ถ้าเด็กเขามีความสุข เขาก็จะอยากที่จะมาโรงเรียนตก เย็นได้ทำตรงนี้อีกวันหนูอยากไปโรงเรียนทำให้เขาไม่ โรงเรียนแล้วเค้าก็อยากเรียนหนังสือไปด้วยเกิดความ ภาคภูมิใจแล้วเขาได้เป็นส่วนหนึ่งที่เข้าไปทำโปรแกรม เสริมแล้วเรามีเวทีให้เขาได้เป็นจุดเด่นอยู่ในโรงเรียนด้วย ถึงแม้ว่ามันจะเป็นกิจกรรมที่ไม่ได้สำคัญอะไรผู้เรียนมี ความสุขเท่ากับว่าเราบรรลุวัตถุประสงค์แล้วมีความสุข บนพื้นฐานของทั้งสามทักษะคือทักษะวิชาการทักษะ ชีวิตและทักษะอาชีพถ้าผู้เรียนมีความสุขแล้วอย่ามา โรงเรียนถือว่าเราประสบความสำเร็จโรงเรียนของเรา เป็นสถานศึกษาที่เราเข้าร่วมโครงการสถานศึกษา สีขาวปลอดจากยาเสพติด ดึงเด็กออกจากยาเสพติด ความปลอดภัยเซฟตี้เน็ตเตอร์

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		ทักษะวิชาการทักษะชีวิตและทักษะอาชีพที่ถ้าผู้เรียนมีความสุขแล้วอยากมาโรงเรียนนี้ถือว่าเราประสบความสำเร็จแล้วเขาอยากโรงเรียนแสดงว่าเขาอยากมาเรียนรู้อะไรที่โรงเรียน วิสัยทัศน์นี้จะคะ พันธกิจแล้วก็เป็นเป้าประสงค์ของเราเนี่ยทั้งสามอย่าง แม้กระทั่งอัตลักษณ์ของโรงเรียนอัตลักษณ์ของโรงเรียนคือเด็กเรารักการออม การออมในที่นี้ไม่ใช่ออมเงินโรงเรียนคือเด็กเรารักการออม การออมในที่นี้ไม่ใช่ออมเงิน อย่างเดียวคือออมเงินแล้วก็ออมความดี ทั้งออมเงินออมความดีความดีคืออย่างเช่นจิตสาธารณะ ต้องยาวหรือว่าทำขนมเป็นจิตสาธารณะเพื่อว่าเอามาขายให้กับน้อง ๆ และเอาเงินเข้าไปพัฒนาลงชนหรืออะไรอย่างเงี้ยคะนะอันนี้ก็เป็นการเอื้อบรรลู่ในเรื่องของอัตลักษณ์ของโรงเรียนนะคะแล้วก็เป็นเรื่องของเอกลักษณ์เอกลักษณ์ของงานก็คือโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงก็คือนำหลักของในหลวงรัชกาลที่เก้า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ซึ่งในตัวมันจะดีก็จะมีในเรื่องของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงก็คือโรงเรียนชุมชนเออนักเรียนมีการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษาในระดับของการศึกษานี้พื้นฐานของสพฐ. ของโรงเรียนแล้วเขาจะต้อง	นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ แล้วก็เป็นเป้าประสงค์ของโรงเรียน ทั้งสามอย่างแม้กระทั่งอัตลักษณ์ของโรงเรียนคือเด็กเรารักการออม โรงเรียนอัตลักษณ์ของโรงเรียนคือเด็กเรารักการออม การออมในที่นี้ไม่ใช่ออมเงินอย่างเดียวคือออมเงินแล้วก็ตามความดีโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงก็คือนำหลักของในหลวงรัชกาลที่เก้า

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		มีทักษะชีวิตในระดับดีมีทักษะในเรื่องของการสื่อสารภาษาต่างประเทศมีทักษะเทคโนโลยี นะคะแล้วก็ในเรื่องของความปลอดภัยนะคะแล้วก็ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพราะโรงเรียนของเราเป็นสถานศึกษาที่เราเข้าร่วมโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดจากยาเสพติด ดึงเด็กออกจากยาเสพติด ความปลอดภัยได้เต็มที่	
	A3	การจัดกิจกรรมแนะนำเสียด้วยครับสองปีเนี่ย ตามติดพิเศษหรือการเรียนนอกเวลาหลังเลิกเรียนเนี่ยก็ไม่เกิดขึ้นดังนั้นทักษะพิเศษต่าง ๆ เหล่านี้นอกจากวิชาการก็ยังคงค่อนข้างน้อยครับ จะมีอีกรูปแบบหนึ่งก็คือ ก็เกิดขึ้นแล้วก็เป็นหน้า สิ่งที่มีชื่อเสียงของโรงเรียนเลยก็คือเรื่องของการนำเต็มไปแข่งขันทักษะทางด้านภาษาไทย อ้อไม่ทราบว่าเรามีครูของโรงเรียนเราที่ซึ่งจบในระดับปริญญาตรีมาแล้วครูในระดับมัธยมศึกษาของคณะครู ศาสตราจารย์ท่านสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ วัฒนคุณาธร ท่านเป็นครูที่มีความดีใจมากไม่มี ความสามารถในเรื่องของงานครับการแต่งคำประพันธ์ในเรื่องของงานเขียนร้อยแก้วร้อยกลอน ก็ได้รางวัลมาค่อนข้างเยอะในระดับประเทศได้รับรางวัลพระราชทานพดมา	ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ ชื่อเสียงของโรงเรียนได้รับรางวัลพระราชทานเป็นตัวแทนในการไปอ่านบทประพันธ์หรืออ่านท่านองเสนาะต่อหน้าพระพักตร์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		อยู่กับเราก็พยายามหาสิ่งเหล่านี้มาช่วยส่งเสริมนักเรียนโรงเรียนของเราแทบจะทุกเทอมก็จะมีรางวัล แต่นักกวีเยาวชนหรือว่ายุวดีก็รวมไปถึงเรื่องของการทำงานที่เป็นตัวแทนในการไปอ่านบทประพันธ์หรืออ่านงานของเสนาะต่อหน้าพระพักตร์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเด็กของเราจะไป หรือตัวแทนที่ได้รับการคัดเลือกให้ไปอ่านถวายงานต่อหน้าพระพักตร์ด้วย ดังนั้นสรุปก็คือว่าเอาก็มีไฟไฟได้ในเรื่องของในเชิงวิชาการแล้วมีความสามารถพิเศษในเรื่องของทางด้านภาษาในการแต่งบทร้อยกอลง เน้นในเรื่องของตัวเองได้มากกว่าครับเพราะว่าในบางรายการเนี่ยแล้วก็ไม่ได้เป็นในนามของผลผลิตก็เท่าไร เราส่งเสริมให้เด็ก ๆ เพื่อให้เด็ก ๆ เนี่ยเพราะว่าในยุคสมัยใหม่ ในยุคสมัยใหม่จะครับเด็ก ๆ ต้องการนำออกไปเป็นผลงานในการรวบรวมเป็นขอบริโภคในการยื่นเข้ามหาวิทยาลัย โรงเรียนจึงเป็นผลพลอยได้มากกว่าครับ	

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
	A4	เรื่องของการได้ปลดปล่อยพวเวอร์ปลดปล่อยพลังกำลังปลดปล่อยสิ่งที่ร่างกายมันสร้างมาจากฮอร์โมนเพศหญิง นั่นก็คือสิ่งที่ออกมาเราจะทำให้เกิดว่าเด็กนักเรียนก็จะลดความเครียดลง ถ้าจากการได้เรียนแล้วก็มาออกกำลังกายในตอนตอนตอนหลัง ๆ ก่อนกลับบ้านก็จะทำให้เราเห็นภาพจากการวัดและประเมินผลได้ออกมา เป็นรูปธรรมที่ให้เห็นว่าเด็กมีแฮปปี้เนส มีความสุข มีรอยยิ้มมีการพูดจาปราศรัยกับครูอาจารย์ มีการหยอกเล่นกันกับเพื่อน ถ้าเพราะว่ามันเกิดการหลั่งสารแห่งความสุขออกมาจากการที่ได้ทำกิจกรรมหลังโปรแกรมหลังเลิกเรียน นั่นตัวที่เห็นว่าตัวประเมินผลได้ก็คือจะไม่เกิดการทะเลาะหรือมีเรื่องมีราวกัน ของวัยรุ่น ที่เขาไม่ได้มีแอดคิวิตี้ร่วมกัน มันก็เลยทำให้เกิดว่ามีแอนตี้ร่วมกันก็จะไม่เกิดปัญหาวุ่นวายที่สอนเมื่อกลับไปถึงที่บ้านแล้วสิ่งที่เขาจะเกิดขึ้นกับครอบครัวคือมันได้ถูกปล่อยมาหมดละ จากการอยู่ที่โรงเรียนแล้วกลับไปบ้านก็เพียงแค่ว่าบ้านเขาทำหรือกินข้าวมันก็จะเกิดการมีความสุขกับที่ครอบครัว จะมีคุณพ่อคุณแม่อยู่ดูแลอยู่หรือไม่อยู่แล้วเขาก็จะไม่เครียดกับการที่กลับไปบ้าน	ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ เรื่องของการได้ปลดปล่อยพวเวอร์ปลดปล่อยพลังกำลังปลดปล่อยสิ่งที่ร่างกายมันสร้างมาจากฮอร์โมนเพศชายเพศหญิง นั่นก็คือสิ่งที่ออกมาเราจะทำให้เกิดว่าเด็กนักเรียนก็จะลดความเครียดลง มีความสุข มีรอยยิ้มมีการพูดจาปราศรัยกับครูอาจารย์ มีการหยอกเล่นกันกับเพื่อน การตอบสนอง ทางด้านร่างกาย ทางด้านจิตใจทางด้านอารมณ์แล้วก็ สังคม เป็นตัวอย่าง หรือเปลี่ยนเอดอลหรือเป็นอินสไปเรชั่น

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		แล้วเจอโน่นเจอนี่หรือบางทีเจอแม่บ้าน เจอพี่สาวบน ยกตัวอย่างเด็กผู้ชายนะเขาก็จะไม่โกรธ ก็อันเนี้ยมันก็นั่นนอน อยู่แล้วละ เพราะงั้นถ้าเป็นโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่อาเป็นเอก สวีทโดยทั่วไปอันนั้นก็จะเป็นการตอบสนองของนิคทางด้าน ร่างกายนี้ทางด้านจิตใจนี้ทางด้านอารมณ์แล้วก็สังคมแต่มันก็ จะมีเอจี้ทีบางตัวที่โปรแกรมหลังเลิกเรียนบางตัวเนี่ย ที่มัน สามารถที่จะสนองทั้งสี่ตัวที่ขอบบางที่ด้วยและก็ยังจะสามารถ ที่จะเป็น อีก็ทีที่เป็นหน้าเป็นตาหรือสร้างชื่อเสียงให้กับ โรงเรียนได้ซึ่งปัจจุบันหลาย ๆ โรงเรียนที่เรียนปกติธรรมดาเนี้ยก็จะมีวงโยธวาทิต อารมีชุมนุมที่เกี่ยวกับดนตรีไทยเออมี นักกีฬาฟุตบอล อาที่ที่เป็นกลุ่มฟุตบอลในการไปไปแข่งขัน มีเรื่องของบาสเกตบอลที่เป็นทีม ที่เป็นตัวหลักนักกีฬา นอกจากนั้นก็จะมีเด็กที่สนใจไปเล่นด้วย แล้วตัวนี้ก็จะเป็นตัวที่จะสูงถึงหน้าตาทางด้านกิจกรรมของโรงเรียนหลายโรงเรียน มีจุดเด่นเช่นมวยชายมวยไทยกระบี่กระบอง หรืออื่น ๆ ที่มัน สามารถทำได้ในโรงเรียนมัธยม การเสริมแรงให้เขาได้เข้ามาว่ามีกิจกรรมหลังโปรแกรมหลังเลิกเรียน	

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		เดอของเจ้าหน้าที่โรงเรียนเท่าที่บมออกน่ะก็คือหนึ่งก็คือเรา ขึ้นชมให้กำลังใจกับนักเรียนกลุ่มนั้นที่ไปทำชื่อเสียง เพื่อให้ นักเรียนอีก ส่วนใหญ่ ๆ ได้เห็นแล้วก็ ยึดเป็นตัวอย่าง หรือ เปลี่ยนใจตลอดหรือเป็นอินสไปเรชั่นได้ว่า ถ้าจะทำ หรือจะ เป็นแรงจูงใจให้เขา ธรรม เช่นประกาศหน้าสดมอบรางวัลหน้า เสาธงทำแผ่นไวน์ขึ้นแสดงความยินดีว่าประกาศเสียง ตามสาย แปลหน้าเว็บโรงเรียน ประมาณนี้คือเป็นเหมือน พิจารณ์ปลิดใจให้กับ บุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งนักเรียนผู้ปกครองครู อาจารย์	
	ครู 1	หลังเลิกเรียนมันคือทำยังไงก็ได้ให้เขาดีขึ้น แล้วมันจะเป็น ลักษณะตัวต่อตัว เรื่องของกิจกรรมคือเพื่อส่งเสริมทักษะมันก็ จะไม่ได้เหมือนกับกิจกรรมในห้องเรียนเด็กอาจจะเล่นด้วย ความที่เพราะเป็นวิชาการมันก็จะพูดถึงกฎระเบียบ	รูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียน หลังเลิกเรียนมันคือทำยังไงก็ได้ให้เขาดีขึ้น
	ครู 2	ความคุ้มค่าคุณครูว่าเขาก็รู้สึกว่าการที่เราได้สอนไปนะคะมันก็ เป็นเป็นผลสะท้อนกลับมาให้กับครูผู้สอนคะถ้าหากว่าเด็กที่ เราสอนไปแล้วเค้ามีความรู้ความเข้าใจ	ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ ความคุ้มค่าคุณครูว่าเขาก็รู้สึกว่าการที่เราได้สอนไป นะคะมันก็เป็นเป็นผลสะท้อนกลับมาให้กับครูผู้สอน

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		วัดจากเหตุการณ์ที่ข้ากล้าแสดงออกกล้าเหมือนกับว่ากล้าพูดมากขึ้น ถ้าใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้นกับคุณครูไม่มีความอายไม่มีความเขินอะไรเลยเราก็จะรู้สึกว่าเขาสอนไปเนี่ยเด็กเขาสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้การที่ทำการบอกสิ่งที่เขาเรียนไปและตอบคุณครูได้ถูกต้องนั้นจะดีอะไรจะไม่ต้องหมดแต่เป็นการขึ้นตอนแรกก็ค่อนข้างดีเหมือนกันให้เด็กรู้จักว่า ออประโยคนี่ถ้าเราถามไปแล้วเค้าตอบเราได้ถูกต้องเนี่ยแสดงว่าเขาเริ่มมีความมั่นใจและผลสัมฤทธิ์ตรงนี้ดูจากตรงไหนคุณครูก็จะดูตอนที่หลังจากเราเก็บคะแนนไปใหม่แต่ละครั้งจะมีการวัดผลสอบกลางภาคไปภาคผลของเขาที่เขาสอบกับคุณครูวิชา ในวิชาภาษาอังกฤษเขาคะแนนเขาได้เกินเจ็ดสิบกว่าเปอร์เซ็นต์เนี่ยคุณครูก็จะมีความภูมิใจความพอใจในส่วนนี้ว่าเพราะเราคุณครูจะตั้งใจเอาใจแค่เจ็ดสิบเปอร์เซ็นต์นั้นจะถ้าได้เกินนั้นแสดงว่าเด็กมีความรู้ความเข้าใจกับการฟังได้สอนไป	ถ้าหากว่าเด็กที่เราสอนไปแล้วเค้ามีความรู้ความเข้าใจวัดจากไหนวัดจากการที่เขากล้าแสดงออกกล้าเหมือนกันกับว่ากล้าพูดมากขึ้น ถ้าใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น ถ้าใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้นกับคุณครูไม่มีความอายไม่มีความเขิน เราก็จะรู้สึกว่าเขาสอนไปเนี่ยเด็กเขาสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
	ครู3	ความคุ้มค่าในการเรียนคือ เด็ก จะมีการเรียนรู้มาก ๆ มากกว่าเดิมมากกว่าปกติที่เขาไม่ได้อ่านใหม่ในความคุ้มค่าแล้วก็ได้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนนี่เขาได้ก็ผลสัมฤทธิ์ดีขึ้นกว่าเดิมที่เขาไม่ได้อ่าน เด็กบางคนเขาไม่ได้อ่านมาตลอดนี่ เพราะเห็นเพื่อนเรียนนี่เขาก็เออทำไม่เพื่อนคนนี้เรามีความรู้มากกว่าเราจะทำไม่เพื่อนคนนี้เขาเข้าใจมากกว่าเราทั้ง ๆ ที่เขาเคยเรียนอ่อนกว่าเราอะไรจะเรียนมันก็จะทำให้เป็นผลสำเร็จตรงที่ว่าเด็กอะเด็กเด็ก ๆ อยากเรียนมากขึ้น เพราะฉะนั้นผลสำเร็จการเรียนกันนั้นเขาก็จะมีผลดีขึ้น ดีขึ้นกว่าที่เขาไม่ได้อ่านนะจะการสอบเผยแพร่ผลการสอบเผยแพร่ผลการทำงานเลยนี่เขาจะสมบูรณ์ขึ้น	ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ ความคุ้มค่าในการเรียนคือ เด็ก จะมีการเรียนรู้มาก ๆ มากกว่าเดิมมากกว่าปกติที่เขาไม่ได้อ่านใหม่ในความคุ้มค่าแล้วก็ได้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนนี่เขาได้ก็ผลสัมฤทธิ์ดีขึ้นกว่าเดิมที่เขาไม่ได้อ่าน
	นักเรียน1	ผลการเรียนหลังจากเรียนพิเศษเพิ่มขึ้นเป็นที่น่าสนใจ ได้รู้เทคนิคเอาไปทำข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัย	ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ ผลการเรียนหลังจากเรียนพิเศษเพิ่มขึ้นเป็นที่น่าสนใจ ได้รู้เทคนิคเอาไปทำข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัย
	นักเรียน2	อันดับแรกครับก็น่าจะเป็นเกรดครับก็อ้อมเมื่อก่อนก็คือแบบว่าตอน ที่เรียนนี่เรียนน้อย ๆ เนี่ยหลังจากเลิกเรียนก็คอมน์จะได้	ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ อันดับแรกครับก็น่าจะเป็นเกรดแล้วก็ได้เอาไปใช้ใน

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		เกรดที่ค่อนข้างที่แบบว่าหนอยคะคือแบบเฉียดฉิวอะคะรับอิม แต่ว่าหลังจากที่เราเรียนเนี่ยแล้วก็เกาะเกรดมากขึ้นครับแล้วก็ได้เอาไปใช้ในชีวิตประจำวันมากขึ้นครับเอาไปเตรียมตัวสอบอะไรพวกนี้ด้วย	ชีวิตประจำวันมากขึ้นครับเอาไปเตรียมตัวสอบ
	นักเรียน3	เตรียมคะเนนไว้สำหรับสอบเข้ามหาวิทยาลัยไว้แล้วทำให้มีโอกาสที่จะเข้ามหาวิทยาลัยในฝันของเราได้	ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ เตรียมคะเนนไว้สำหรับสอบเข้ามหาวิทยาลัยไว้แล้วทำให้มีโอกาสที่จะเข้ามหาวิทยาลัยในฝันของเราได้
	นักเรียน4	พอเรียนแล้วผลการเรียนดีขึ้น พ่อแม่มีความสุขและชื่นชมพาไปเที่ยวและซื้อโทรศัพท์ให้ตอบได้เกรดดี จาก 2.5 เป็น 3.7	ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ เรียนแล้วผลการเรียนดีขึ้น พ่อแม่มีความสุขและชื่นชมพาไปเที่ยวและซื้อโทรศัพท์ให้ตอบได้เกรดดี จาก 2.5 เป็น 3.7
	นักเรียน5	มีอาชีพและได้ทำในสิ่งที่ตัวเองชอบผมหารายได้เสริมช่วยพ่อแม่ได้ แม่ได้ตั้งผมอยู่ ม.2	ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ มีอาชีพและได้ทำในสิ่งที่ตัวเองชอบผมหารายได้เสริมช่วยพ่อแม่ได้ตั้งผมอยู่ ม.2

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
	ผู้ปกครอง 1	จริง ๆ ผลการที่นำพาใจนะค่ะแต่ว่าดูคือขอเพิ่มเติมทักษะตัวเองอยากมองว่าอย่าถ้าเกิดบางอย่างเนี่ยคือหานี้ค่อนข้างจะยังไม่แม่นใช้ไหมคะอาการเนี่ยคือเป็นการเพิ่มทักษะให้น้องด้วยอันนี้ให้การเรียนรู้สนุกเริ่มที่นะค่ะน้องคิดแบบนี้เราจะเลยสนุกสนุก ผลการเรียนรู้ที่ได้สังคม คืออาสาแกนภาพ อพราคาที่น้องจะได้จะนะค่ะนอกเหนือจากเรียนในห้องแล้วนะค่ะคือหลังเลิกเรียนคืออาจจะมีการเพิ่มเติมนะค่ะเป็นเทคนิคหรือนะค่ะในเนื่อหาแล้วก็แนวคสองของออฟกันทีละข้อบเข้ามหาวิทยาลัยอาจารย์ก็นำกินเต็มให้เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากในคาบเรียนด้วยคะ อะนะค่ะสำหรับอาการที่ที่สองนะค่ะก็คือว่าต้องมีความรู้ใหม่ ๆ นอกเหนือ จากด้วยนะค่ะความเพิ่มเติมมีเทคนิคอะไรใหม่ ๆ นะค่ะอย่างเช่นเทคนิคการการสอบแล้วก็เพิ่มขึ้นจากแม่ค้าด้วยนะค่ะไม่ใช่ว่าเอาจากที่คาบมาปลูกแต่ว่านอกเหนือจากนั้นคืออาจารย์นอกเหนือด้วยคะมากกว่า นะค่ะ	ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ การเพิ่มทักษะ การเรียนรู้สนุก ผลการเรียนรู้ที่ได้สังคมเพิ่มเติมมีเทคนิคอะไรใหม่ ๆ

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
	ผู้ปกครอง 2	มีกิจกรรมทำยามว่างไม่ได้เอวลาว่างไปทำอย่างอื่นไปเล่นเกมอย่างแกล้มเคยเล่นเกมเดิมแต่สามารถเล่นได้เพราะว่าไปเรียนเปียโนและเอาเพลงที่ครูแบบสอนมาเล่นที่บ้านแล้วถอดคีย์เองอย่างเงี้ยคือดูแลแล้วแบบมีความสุขเขาชอบซ้อมอันนี้คือดนตรีนะอะคือครีมนั่นหรือยังแต่แนววิชาการเพิ่งเริ่มเรียนอิมจิริงจจะไรพืหนูทำไม่ถึงดังสติโนใจแบบเรียนแบบจริงจังเลยเพราะอะนะนมตมากอะอิมเนาะเรื่องก็เลยเริ่มเรียนอย่างจริงจังเดี่ยวรอดูปลด อีกสักประมาณหนึ่งเดือนอะ	ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ มีกิจกรรมทำยามว่างไม่ได้เอวลาว่างไปทำอย่างอื่นไปเล่นเกมเรียนเปียโนและเอาเพลงที่ครูแบบสอนมาเล่นที่บ้านดูแลแล้วแบบมีความสุขเขาชอบ
	ผู้ปกครอง 3	อยากให้น่าสนใจในการพูดและการสื่อสาร เขาจะได้เพิ่มทักษะเวลาเล่นเป็นกลุ่มจะได้มีการทำสังคม	ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ อยากให้น่าสนใจในการพูดและการสื่อสาร เขาจะได้เพิ่มทักษะ เวลาเล่นเป็นกลุ่มจะได้มีการทำสังคม
	ผู้ปกครอง 4	อยากให้สอบคัดเลือกได้แต่ไม่อยากบังคับให้เครียด ไม่ชอบให้กดดันมากเกินไป ผลที่ดีก็ให้แค่ผ่านไปในทุกช่วงชั้นของเขาได้สอบไม่ได้ดีเท่าไหร่ ตอนนี้นั่งอยู่ในระดับที่พอใจ	ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ อยากให้สอบคัดเลือกได้แต่ไม่อยากบังคับให้เครียด ไม่ชอบให้กดดันมากเกินไป ผลที่ดีก็ให้แค่ผ่านไปในทุกช่วงชั้นของเขาได้สอบไม่ได้ดีเท่าไหร่ ตอนนี้นั่งอยู่ในระดับที่พอใจ

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
ทัศนคติของ ผู้ปกครอง	ผู้ปกครอง5 A1	ถ้าอาจจะไม่ได้มาประชุมร่วมกันนะคะแต่ถ้าเราจะเป็นการแจกแบบสอบถามให้ผู้ปกครองที่มีทัศนคติในการเรียนการสอนใจ ทำกิจกรรมหลังเลิกเรียนนะคะว่ามีความสนใจมั้ยถ้าสนใจสนใจในด้านไหนเนี่ยคะแล้วก็ทำให้ระบบลงมา อะระบบลงมาคือคือเราจะให้ทั้งเด็กและนักเรียนเขาเขาเลือกอะไร ส่วนใหญ่ก็จะเป็นเด็กเลือกแล้วเด็กก็จะแบบว่าเออกับแม่ว่าอย่างงี้อยากจะได้เรียนแบบนี้นะบางคนเขาอยากเรียนเยอะไปหมดนะคะแต่ถ้าจะตารางไม่ได้ผู้ปกครองก็เข้ามาแบบอ่านวันนี้นะหนูเรียนนี้นะหนูเรียนนี้นะอะไรเงี้ยคะเค้าจะมีส่วนช่วยส่วนนี้ แต่ว่าในการนำเสนออีกบ้างที่มีการนำเสนอมาแล้วถ้าเราเห็นว่าเออในกิจกรรมนั้น ๆ เนี่ยมีความต้องการของผู้ปกครอง และ นักเรียนมากเราก็จะพิจารณาในการทำกิจกรรมนั้น ๆ เพิ่ม	ทัศนคติของผู้ปกครอง อาจจะไม่ได้มาประชุมร่วมกันนะคะแต่ถ้าเราจะเป็นการแจกแบบสอบถามให้ผู้ปกครองที่มีทัศนคติในการเรียนการสอนใจ ทำกิจกรรมหลังเลิกเรียนความ ต้องการของผู้ปกครอง และ นักเรียนมากเราก็จะพิจารณาในการทำกิจกรรมนั้น ๆ

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
	A2	อยู่ในทิศทางที่ดีเลย สำหรับผู้ปกครอง เราจะแจกแบบสอบถามในเรื่องของความพึงพอใจเพราะว่าคุณครูเขาก็ต้องสำรวจการประเมินความพึงพอใจของตัวคุณครูตัวผู้เรียนแล้วกับผู้ปกครองด้วยว่ามีความพึงพอใจมากน้อยแค่ไหนเราจะในเรื่องของการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตรงนี้เขาก็ให้การยอมรับ ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเกินก่าสิบเปอร์เซ็นต์อยู่แล้วเพราะว่าเราก็จะต้องเอาตรงนี้ไปขยายผลให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยอย่างเช่นคณะกรรมการศึกษาที่ขึ้นชมกับมาว่าอยู่ทางชุมชนจะอย่างไรเช่นกลองยาวประมาณนี้เลยว่าจะได้รับคำชื่นชมจากชุมชนอะไรอย่างนี้ผู้ปกครองก็ชื่นใจนะคะในเรื่องของดุริยางค์ลูกเข้าได้ ไม่ได้มานำดุริยางค์เพลงชาติหน้าเสาธงอย่างเงี้ยเข้ามาเห็นเข้าก็เกิดความภาคภูมิใจอย่างเงี้ยคะก็คือผู้ปกครองให้รับ	ทัศนคติของผู้ปกครอง สำหรับผู้ปกครอง เราจะแจกแบบสอบถามในเรื่องของความพึงพอใจเพราะว่าคุณครูเขาก็ต้องสำรวจการประเมินความพึงพอใจของตัวคุณครูตัวผู้เรียนแล้วกับผู้ปกครองด้วยว่ามีความพึงพอใจมากน้อยแค่ไหน

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
	A3	อย่างที่บอก ว่าสำรวจความสนใจผู้ปกครองก่อนหรือความ ต้องการว่าเขาต้องการแม้กระทั่งเคยเชิญผู้ปกครองที่ท่านมีความรู้ความสามารถเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะด้านวิชาชีพของท่านเข้ามาช่วยกันในเรื่องนี้ด้วย หลังจากนั้นจะค่อย ๆ เลย คำตอบนี้คือว่าเราก็กทำแบบสอบถามนั้นนอนอยู่แล้วครับ แบบสอบถามหรือผู้ปกครองครับเพราะว่าเราจะต้องเราจะต้อง รายงานมหาวิทยาลัย เราต้องรายงานมหาวิทยาลัยครับ รายงานมหาวิทยาลัยเพื่อให้มหาวิทยาลัย ได้รับทราบเรื่องของการรวมถึงเรื่องของเอ่อ เขาเรียกว่าน่าจะครับผู้ใช้ก็คือ หมายถึงว่าผู้ครองนะครับผู้ที่ได้รับผู้ที่ได้รับผล ครับว่ามีความเห็นอย่างไรแล้วจะต้องมีแบบสอบถามจากผู้ปกครอง แล้วก็เก็บเอาไว้สำหรับเป็นประกันคุณภาพของโรงเรียนแล้ว รายงานมหาวิทยาลัยด้วย	ทัศนคติของผู้ปกครอง สำรวจความสนใจผู้ปกครองก่อนหรือความ ต้องการว่าเขาต้องการแม้กระทั่งเคยเชิญผู้ปกครองที่ท่านมีความรู้ความสามารถเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะด้านวิชาชีพของท่านเข้ามาช่วยกันในเรื่องนี้ด้วย

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
	ครู 1	ไม่ได้คุยโดยตรงเพราะว่าปกติแล้วพอเสร็จกิจกรรมเนี่ยคะเด็กที่เป็นเด็กโตเนอะเด็กก็จะเล่นกับตัวเองที่บ้านได้เลยอิมแต่เป็นเด็กเล็กอะคะเมื่อก่อนเคยสอนแบบพ่นไทยสำหรับเด็กอนุบาลอะไรเงี้ยคะ ก็คืออันเนี้ยก็คอก่อนที่ผู้ปกครองจะลงเนี่ยเราต้องเขียนขอเดดๆ คลิปฉันให้เขาเนาะว่าคอร์ตเนี่ยเรียนไปเพื่ออะไรเช่นพ่นไทยเนี่ยมีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กเนี่ยมีความสนุกในการเรียนภาษาไทยรู้จักสละพยัญชนะภาษาไทยเนี่ยเราจะต้องเขียนบอก อันนี้คือจุดประสงค์ของของกิจกรรมที่เราจะเปิดให้หมดคะแล้วถ้าเป็นเด็กเล็กผู้ปกครองต้องมารับเด็กเองหลังเลิกเรียนอันนี้ก็จะได้อยู่กับผู้ปกครองผู้ปกครองก็จะมีการพอลโด้อพว่าเออลูกเป็นไงบ้างวันเนี้ยเด็กเอ้ออาทิตย์นี้เรียนอะไรมีพัฒนาการไปเนี่ยจะมีการคุยหรือถ้าเป็นพ่อเรียนอย่างเงี้ยคะแต่ถ้าเป็นเด็กโตอะเดี๋ยงๆ อพเองก็ผู้ปกครองก็จะไม่ค่อย ก็จะไม่มารับเด็กอยู่แล้วเดี๋ยงก็คอกลับบ้านเองได้ ฉะนั้นเราก็จะคอยเจอผู้ปกครอง	ทัศนคติของผู้ปกครอง ไม่ได้พูดคุย

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
	ครู 2	ถ้าส่วนมากมองในภาพรวม ผู้ปกครองมีความมั่นใจในการที่จะส่งเสริมให้ลูก ๆ ได้เรียนกับคุณครูในคาบที่แปดที่โรงเรียนจัดเอาไว้จากการที่ว่าเวลาถูกเขากลับไปบ้านเขาंनाเพลงที่ครูสอนหรือบทสนทนา ๆ เอาไปให้ผู้ปกครองที่บ้านแล้วผลสะท้อนที่กลับมาคือผู้ครองเขามีความพึงพอใจแล้วก็จะคอยชมกับคุณครูเสมอว่าตอนนี้นักเรียนเขาเก่งนะสามารถนับเลขได้ ผ่านทางบทเพลง หรือไม่การบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกายหรือประโยชน์ ๆ ที่ในชีวิตประจำวันเช่นการหักกายการบอกสิ่งที่เขาชอบหรือไม่ชอบได้มันเป็นเรื่องราวของเกี่ยวข้องกับเขาต้องให้ในชีวิตจริง เช่นถามว่าชอบชอบกินอันนี้ไม่เห็นว่าชอบกินอันนี้ เค้ารู้สึกยังรู้สึกดีใจรู้สึกเสียใจ เขาสามารถบอกกับพ่อแม่เขาได้บอกกับผู้ปกครองได้ครูรู้สึกยินดีและพอใจในโปรแกรมที่ครูได้สอน	ทัศนคติของผู้ปกครอง ผู้ปกครองมีความมั่นใจในการที่จะส่งเสริมให้ลูก ๆ ได้เรียนกับคุณครูในคาบที่แปดที่โรงเรียนจัดเอาไว้จากการที่ว่าเวลาถูกเขากลับไปบ้านเขาंनाเพลงที่ครูสอนหรือบทสนทนา ๆ เอาไปให้ผู้ปกครองที่บ้านแล้วผลสะท้อนที่กลับมาคือผู้ครองเขามีความพึงพอใจแล้วก็จะคอยชมกับคุณครูเสมอว่าตอนนี้นักเรียนเขาเก่งนะสามารถนับเลขได้ ผ่านทางบทเพลง หรือไม่การบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกายหรือประโยชน์ ๆ ที่ในชีวิตประจำวันเช่นการหักกายการบอกสิ่งที่เขาชอบหรือไม่ชอบได้มันเป็นเรื่องราวของเกี่ยวข้องกับเขาต้องให้ในชีวิตจริง เช่นถามว่าชอบชอบกินอันนี้ไม่เห็นว่าชอบกินอันนี้ เค้ารู้สึกยังรู้สึกดีใจรู้สึกเสียใจ เขาสามารถบอกกับพ่อแม่เขาได้บอกกับผู้ปกครองได้ครูรู้สึกยินดีและพอใจในโปรแกรมที่ครูได้สอน

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
	ครู3	ผู้ปกครองเขาก็จะชื่นชมตรงที่ว่าลูกเขาไม่ดั่งการบ้าน สองลูกเขามีความรู้เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิมซึ่งเขาไม่สามารถที่จะสอนการบ้านให้ลูกเขาได้ เขาก็ฟังพอใจนะจะฟังพอใจมากกว่าพรรคกว่าจะการที่ว่าลูกเขาไม่ได้เรียนแล้วมันแบบว่าเขาก็สอนไม่ได้ด้วยเขาก็อะไรไม่ได้ด้วยแต่พอลูกเขาได้เรียนหลักสูตรตรงนี้คือหลักสูตรเลยเรียน เขาก็สบายใจ นะคะผลลัพธ์ก็คือว่าเขาสบายใจตรงที่ว่าเขาไม่ชอบเข้ามาทวนซ้ำอะไรมากมายเขาไม่ต้องไปเออใช้เวลาที่แบบว่ามากพ้ออาจจะพูดคุยกับรูปได้ดินหน่อยไม่ว่าจะต้องมานั่งอ่อยมัยการบ้านไม่เสร็จอะไรเงี้ยคือความพึงพอใจเค้าดี ๆ นะคะความพึงพอใจก็ประมาณแปดสิบเปอร์เซ็นต์ได้ นะคะในการในการเออให้ลูกเขาเรียน	ทัศนคติของผู้ปกครอง ผู้ปกครองเขาก็จะชื่นชมตรงที่ว่าลูกเขาไม่ดั่งการบ้าน สองลูกเขามีความรู้เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิมซึ่งเขาไม่สามารถที่จะสอนการบ้านให้ลูกเขาได้
	นักเรียน1	ถามพ่อแม่ก่อนเรื่องราคาค่าใช้จ่าย พ่อแม่บอกว่าอย่าโดดเรียนนะ ส่วนใหญ่ผมลงเรียนเองทั้งหมด	ทัศนคติของผู้ปกครอง พ่อแม่บอกว่าอย่าโดดเรียน
	นักเรียน2	ที่ได้เกรดนี้ค่อนข้างดีผู้ปกครองก็ชมเลยครับ ดีใจด้วยที่จ่ายค่าเรียนไปแล้วทำให้เกรดดีขึ้น ครึ่งหน้าผมอยากเรียนพ่อแม่ก็สนับสนุนอีก	ทัศนคติของผู้ปกครอง ที่ได้เกรดนี้ค่อนข้างดีผู้ปกครองก็ชมเลยครับ ดีใจด้วยที่จ่ายค่าเรียนไปแล้วทำให้เกรดดีขึ้น

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
	นักเรียน3	พ่อแม่ปกติไม่ค่อยชม แต่เขาแสดงออกโดยการซื้อของมาให้กินเป็นรางวัล	ทัศนคติของผู้ปกครอง พ่อแม่ปกติไม่ค่อยชม แต่เขาแสดงออกโดยการซื้อของมาให้กินเป็นรางวัล
	นักเรียน4	ที่บ้านสนับสนุนและให้กำลังใจทุกเรื่องที่ดีตัดสินใจ	ทัศนคติของผู้ปกครอง ที่บ้านสนับสนุนและให้กำลังใจทุกเรื่องที่ดีตัดสินใจ
	นักเรียน5	ต่างคนต่างทำมาหากินโดยไม่ค่อยพูดคุยกัน	ทัศนคติของผู้ปกครอง
	ผู้ปกครอง1	โปรแกรมหลังเลิกเรียนมีความสำคัญ ก็คือหนึ่งก็คือความรับผิดชอบมีการจัดสรรเวลา ในการเรียนรู้ชีวิต เป็นระบบระเบียบ เวลาตัวผู้ปกครองให้การสนับสนุนแล้วก็มองว่าน่าจะสามารถจัดสรรเวลาว่าง และผลการเรียนดีขึ้นมาก	ทัศนคติของผู้ปกครอง ความรับผิดชอบมีการจัดสรรเวลา ในการเรียนรู้ชีวิต เป็นระบบระเบียบ เวลาตัวผู้ปกครองให้การสนับสนุนแล้วก็มองว่าน่าจะสามารถจัดสรรเวลาว่าง และผลการเรียนดีขึ้นมาก
	ผู้ปกครอง2	อยากให้น้องทำข้อสอบได้ เข้าใจเนื้อหาให้ลึกซึ้งมากขึ้น บอกกับใช้เพื่อเข้าสอบมหาวิทยาลัย การแสดงด้านเปียโนทำให้ภูมิใจในตัวลูกมาก ๆ	ทัศนคติของผู้ปกครอง อยากให้น้องทำข้อสอบได้ เข้าใจเนื้อหาให้ลึกซึ้งมากขึ้น บอกกับใช้เพื่อเข้าสอบมหาวิทยาลัย การแสดงด้านเปียโนทำให้ภูมิใจในตัวลูกมาก ๆ

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
	ผู้ปกครอง3	เพิ่มความมั่นใจให้กับลูก ๆ ในการคิดและตอบคำถาม	ทัศนคติของผู้ปกครอง เพิ่มความมั่นใจให้กับลูก ๆ ในการคิดและตอบคำถาม
	ผู้ปกครอง4	เพียงแต่ว่าพอพอจริง ๆ เขาก็มีเหมือนกับเขาเริ่มมีแนวโน้มนำเขาบอกว่าเขาจะไปทางอังกฤษแต่คราวนี้ เขาก็มองว่าถ้าเกิดว่าไปทางภาษาอังกฤษแล้ววิชา ช่วง ม.ปลาย มันก็จะเข้มซึ่งถ้าเรากลับว่าแบบมันจะกลายเป็นเหมือนเดียวเรียนน้อยเกินไปใหม่คือต้องอ่านไปด้วย	ทัศนคติของผู้ปกครอง เริ่มมีแนวโน้มเขาบอกว่าเขาจะไปทางอังกฤษแต่คราวนี้ เขาก็มองว่าถ้าเกิดว่าไปทางภาษาอังกฤษแล้ววิชา ช่วง ม.ปลาย มันก็จะเข้มซึ่งถ้าเรากลับว่าแบบมันจะกลายเป็นเหมือนเดียวเรียนน้อยเกินไปใหม่คือต้องอ่านไปด้วย
พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน	A1	พี่ ๆ มองเขาหนึ่งเลยคือเขามีความรับผิดชอบขึ้น ขึ้นมีความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้นคือการที่เขา เอาอย่างสมมติกีฬาแล้วเราจะเห็นได้ชัดเลยก็คือเด็กเขาจะรู้จัก เหมือมีความรับผิดชอบนี้ เมื่อถึงเวลาที่เขาจะต้องไปทำกิจกรรมเขาก็จะทำแล้วเหมือนแบบเหมือนมีกฎกติกา มารยาทไรนั่นแหละ เหมือนกับเขาได้ฝึกฝึกในเรื่องอื่น ๆ เขาสามารถนำมาใช้ในชั้นเรียนได้ได้อยู่จะได้อยู่ แล้วก็มีมีความเรียกว่าเรเหมือนกันว่าเดอนอกจากนี้รับผิดชอบแล้ว เขาก็มีความสุขนะมีความสุขมีความสนุกเป็นเอามากขึ้นนะคือเหมือนกับเขาก็เขาเรียนอะไร	พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน เขามีความรับผิดชอบขึ้น มีกฎกติกา มารยาท มีความสุขไม่เครียด เมื่อมีการตีความทำกิจกรรมอะไรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของทางด้านของการพัฒนาทางด้านการเรียนรู้ผลลัพธ์มันก็จะเห็นชัดกว่ากลุ่มที่ได้รับการตี

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		เหมือนจะบอกว่าเด็กเค้าก็น่าดูเข้าใหม่ไม่เครียดอะไรนะเวลาเขา ผลลัพธ์ที่เขาได้มาว่าแตกต่างจากยุคเด็กที่ไม่ได้เรียนยังงี้ เอ้อ เพราะเป็นในเรื่องของทางวิชาการมันก็อาจจะมีส่วนอย่างเช่นสมมุติถ้ามันมีการติวมาก่อนผลลัพธ์มันก็จะเห็นชัดหน่อยว่าเมื่อมีการติวมีการทำกิจกรรมอะไรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของทางด้านของการพัฒนาทางด้านการเรียนรู้ ผลลัพธ์มันก็จะเห็นชัดกว่ากลุ่มที่ได้รับการติวหรือเรียนเพิ่มเติมเขาก็จะมีความรู้สึกเขาก็จะมีเทคนิคอะไรที่สามารถทำให้พัฒนาทางเดินของกลางคะแนนหรือผลการเรียนก็ดีขึ้นอย่างชัดเจนอย่างเงี้ยจะอย่างชัดเจนแต่ตอนนี้อาจจะหาไม่ได้ในส่วนนี้ น่าจะเป็นลักษณะแบบนี้	
	A2	เห็นได้ชัดเลยนะคะก็คือเด็กคนไหนที่ไม่เข้าโปรแกรมตรงเนี่ยจะไม่ค่อยเอาเพื่อนหมายความว่าไม่ค่อยมีเพื่อนเท่าไรในเรื่องการมีส่วนร่วมคะแต่ได้คนไหนที่เข้าโปรแกรมหรือว่าได้ทำกิจกรรมหลังเลิกเรียนกับเพื่อน ๆ เนี่ยเขาก็จะรุ่งเรืองมีความสุขมีการมีส่วนร่วมกับครูหรือกิจกรรมในชั้นเรียนเนี่ยเขาจะกล้าแสดงออกมา มากกว่าเพื่อนที่เขาไม่ได้มีส่วนร่วม	พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน เรื่องการมีส่วนร่วมไปโปรแกรมหรือว่าได้ทำกิจกรรมหลังเลิกเรียนกับเพื่อน ๆ เนี่ยเขาก็จะรุ่งเรืองแล้วก็มีมีความสุขมีการมีส่วนร่วมกับครู เสริมแรงทางบวกเราก็จะมีการประกาศรางวัลหน้าเสาธงจัดเกียรติบัตรแล้วก็ยกย่องเชิดชูเกียรติวันเด็กเราก็จะมีมอบของขวัญเป็นพิเศษ

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		เลยอันนั้นก็จะมีเจย์ไม่ค่อยตอบคำถามประมาณนี้คะ แนนคนคะอย่างเช่นถ้าสมมุติว่าเด็กไปแข่งศิลปะหัตถกรรมแล้วได้ผลรางวัลออกมาเราให้แนนคนเราจะบอกกับคุณยายกีนเคเอฟทีหนูจากไปตรงนี้จะไรอย่างนี้คือเราเราให้เขาตามที่เขาอยากได้เลยคะแล้วก็ลงโฆษณาอย่างเงี้ยสมมุติว่ามีรายได้พอเขาเอาเงินเขารายได้เขาจะคิดต้นทุนผลผลิตกำไรต่าง ๆ เนี่ยคุณเขาก็จะร่วมกันในชุมนุมนี้เองว่าเขาจะต้องแบบเหมือนประมาณว่าเด็กคะเขาจะต้องคิดมาแล้วว่าเขาต้องได้อะไรยังเง้อย่างเงี้ยเขาก็จะมีวิธีการที่จะมาคุยกันว่าเงินที่เขาได้เขาจะไปทำอะไรให้เกิดประโยชน์อย่างไรยังเงี้ยบางนะคะแล้วก็ในเรื่องของการสวดมนต์สวดทำนองสองพันโ คุณครูก็จะคุยกับเด็ก ๆ อย่างใดและเขาก็จะเหมือนกับว่าเสริมแรงทางบวกให้ตลอดอันเนี้ยเราก็จะมีการประกาศรางวัลหน้าเสาธงจัดเกียรติบัตรแล้วก็ยกย่องเชิดชูเกียรติวันเด็กเราก็จะมีมอบของขวัญเป็นพิเศษให้กับเขาด้วยซึ่งของขวัญของเราที่เราได้มาจากที่เขา มาบริจาคอย่างเช่นเอกรابرินไทยหรือว่า ตามบริษัทต่าง ๆ	ให้กับเขาด้วยจะได้ภาคภูมิใจทำข้อเสียให้กับโรงเรียน

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		ดาวเคมิคอลเอสซีพีตั้งโรงงานใหม่ที่พื้นที่เป็นดินใหญ่หนวยเราก็จะให้เขาเขาก็จะได้ภาคภูมิใจว่าเออเนี่ยก็ทำเพื่อเสียให้กับโรงเรียนประมาณนี้ละอิม	
	A3	โครงการแบบนี้เริ่มมาอยู่ที่นี่มาก่อนโครงการแบบนี้เกิดขึ้นนะครับและแม้กระทั่งผมมาเป็นผู้อำนวยการเองและทำโครงการ เด็กเขาก็ให้ความสนใจสม่ำเสมอถ้าเทียบเป็นเปอร์เซ็นต์แล้วจากร้อยเปอร์เซ็นต์นั้นก็แปลคือเปอร์เซ็นต์จะมีบางนะครับช่วงที่เด็ก ๆ ที่เป็นมอริที่เป็นส่วนใหญ่เด็กน้อยจะมามา ถ้ารู้จักจำนวนของเด็กที่มอริที่ขอในการเรียนนะครับเด็กอาจจะมาไม่สั่ แปลคือเปอร์เซ็นต์นี้เองจากระดับสี่เนี่ยเขาก็จะมีเรียกว่ามีภารกิจของเขาเพิ่มมากขึ้น อย่างเช่นในบางครั้งเด็กก็เล่นรถจักรยานบ้างที่นะครับบางบางคนต้องไปเรียนชดเชยวันเสาร์อะไรเงี้ยเด็กต้องหายไปนั้นผมก็ถือว่าเป็นอาเป็นเหตุ พี่ไม่ได้เกิดจากตัวเด็กเองโดยตรงแต่เกิดจากบริบทที่มีความจำเป็นครับผมเพราะฉะนั้นสรุปแล้วก็คือว่าเด็กก็ยังคงให้ความสนใจ	พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน เด็กเขาก็ให้ความสนใจสม่ำเสมอถ้าเทียบเป็นเปอร์เซ็นต์แล้วจากร้อยเปอร์เซ็นต์ก็แปลคือเปอร์เซ็นต์

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		อย่างสม่ำเสมออย่างน้อย เช่นอาจารย์ที่เป็นอาจารย์พิเศษมาแล้วได้ไม่เข้าห้องหรือว่าเด็กละน้อยอันเนี่ยบางที่อาจารย์อาจารย์พิเศษหรืออาจารย์ที่ท่านไม่ได้อยู่ในโรงเรียนประจำทำมาไปช่วงจังหวะที่จะได้เด็กเช่นเด็กเขาเข้ามาแล้วมันมีบางเรื่องบางอย่างที่มีเหตุผลอย่างเช่นเหตุผลว่านักเรียนไปแข่งขันตอบปัญหาครูตามไปวันเสาร์นี้ยอมรับเป็นช่วงที่มีเด็กหนึ่งคนจะตอบโจทย์ได้ว่า	
	A4	สุขภาวะทางกาย ทางใจ มีความแข็งแรงพร้อมที่จะเรียนหนังสือ อารมณ์ดีและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ได้สังคมใหม่ ๆ เพื่อนให้การยอมรับเป็นตัวอย่างและแบบอย่างให้กับนักเรียนคนอื่น	พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน สุขภาวะทางกาย ทางใจ มีความแข็งแรงพร้อมที่จะเรียนหนังสือ อารมณ์ดีและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ได้สังคมใหม่ ๆ เพื่อนให้การยอมรับเป็นตัวอย่างและแบบอย่างให้กับนักเรียนคนอื่น

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
	ครู 1	อาศัยเด็กเล็กอาจมีอิทธิพลอยู่ตั้งแต่เด็กโตเนี่ยพี่ว่าเด็กเขามี ความสนใจเหมือนกันแล้วเค้ารู้จักตัวเขาเองระดับนี้คือในตัว ของโปรแกรมไอบีเนี่ยคะมันจะมีคอมพิวเตอร์บ้างคือนี่ องค์ประกอบที่เด็กจะต้องทำอยู่อย่างเช่นถ้าเป็นเด็กโตอย่าง นี้ มันก็จะมีโปรแกรมที่โปรแกรมที่เราจะต้องทำในสิ่งที่เขา ชอบสนใจแล้วก็ทำเป็นโปรเจกต์ออกมาใช้กิจกรรมเหล่านี้บางที มันก็นำไปสู่การทำพอร์ชชั่นแนลโปรเจกต์ของเขาหรือทำเซตวิธ ของเขา นี่ก็ออกเฝ้ายคะมันก็คือเป็นเปลี่ยนหนึ่งประกอบของ ของการเรียนแล้วเขารู้สึกว่าเขาเนี่ยได้เลือกทำอันเนี่ย เพราะว่าเขาเคยทำกิจกรรมแบบนี้มาก่อนหรือว่าเขาเลือกทำ แบบนี้เพราะว่ากิจกรรมนี้มันเป็นส่วนที่เขาชอบเขาถนัดเขา สนใจแล้วพอมาเด็กเจตคติบเจตคติบของคะ มันจะมีโปรแกรม ที่ชื่อว่าแคทรีเอทวิทดีเอกซ์เซตวิธซึ่งมันเป็นส่วนหนึ่งของ การจับไอบีเด็กไม่ผ่านตรงเนี่ยไปถึงว่าไม่ผ่านแล้วเนอะถ้าเด็ก ไม่ได้ทำเลยเด็กก็จะไม่จบ ทางไอบีก็จะถึงแม้ว่าจะสอบได้ คะแนนแต่ตอนนั้นไม่ทำเลยก็ถือว่าไม่เป็นไปตามข้อกำหนด นะคะ	พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน เขามีความสนใจเหมือนกันแล้วเค้ารู้จักตัวเขาเอง ระดับหนึ่ง เขาชอบสนใจแล้วก็ทำเป็นโปรเจกต์ออกมา

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		ตั้งนั้นแม่เด็กเขาก็จะต้องทำเหรียญชีวิตที่ติดก็ต้องไปหาอะไรที่เป็นการสร้างสรรค์เพื่อมาเขียนว่านี่คือสิ่งที่เขาสนใจแล้วบางครั้งบางคราวมันก็ไปตกอยู่ในเอกสารศาลฎีกาแอดมิทติวอาจจะไปนั่งเรียนอาจจะเป็นคนเปิด กิจกรรมนั้น ๆ อาจจะเป็นผู้สอนเองก็ได้ อิมเมจแอดมิทติวที่แอดชันแอดชันก็อาจจะไปเล่นกีฬาไปทำไปลงอย่างเช่นอาจยากไปเรียนแบบยากไม่มีทักษะการเล่นแบบเลยอยากไปเรียนก็ได้หรือจะไปเรียนบาสเกตบอลจะไปทำแอดมิทติวอะไรที่เป็นแอดชันก็ได้จะไปโดยมวายนอกโรงเรียนก็ได้อย่างเงี้ยคะ แล้วก็เซอรวิสก็คือเป็นการช่วยเหลือบริการสังคมชุมชนอย่างที่บอกว่ามีนักเรียนทำโอเปอเรชั่นสไมล์นักเรียนทำฮิวแมนแพบแพชทอย่างเงี้ยคะคือช่วยเหลือสังคมองค์กรนี้นั้นในการหมั่นเรียนอาจจะทำกิจกรรมเพื่อหาเงินเพื่อระดมทุนแล้วก็ไปอยู่กับโครงการนั้น ๆ หรือจะไปสร้างโรงเรียนให้ชาวเขาอย่างเงี้ย คือได้กิจกรรมพวกนี้นั้นเป็นทั้งส่วนที่นักเรียนต้องชอบเพื่อนอาจจะมีส่วนในช่วงเด็ก ๆ แต่ว่าพอโตแล้วเมย์มันอยู่ที่เค้าชอบเลยคะ	

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
	ครู 2	เดอในส่วนตรงข้ามแป้นกีตาร์มีบางครั้งนะคะก็จะอาจจะยุ่งยากพอสมควรเพราะว่ามันเป็นช่วงคาบสุดท้ายของวันนะคะและยังสอนเด็กเนี่ยเราต้องเหมือนกับประมาณว่าหาวิธีจูงใจให้กับเด็กได้มาเริ่มเล่นสนใจหรือโฟกัสในเรื่องที่เราต้องการจะสอนนะคะก็อาจจะต้องไม่พ้นเรื่องเกมนะคะเรื่องเทรนดิสก์ ๆ ซึ่งจะนำให้กับเด็กโฟกัสกับสิ่งที่เราจะสอนไปคุณครูก็จะพยายามใช้พวกบทเพลงพวกเกมนี่คะมาเสริมแรงให้กับรู้ดีกว่าเชิญชวนให้เขาารู้สึกอยากเล่นอยากร่วมมือในการเรียนอะไรเงี้ยหลังจากนั้นแล้วก็ค่อย ๆ ค่อย ๆ ใช้จังหวะในช่วงเวลานะคะคอยลุ้นตะล่อนไม่เข้าแล้วก็เข้าไปส่วนเนื้อหาของการเรียนที่เราต้องการจะสอนในแต่ละครั้งถามว่ายุ่งยากไม่ก็มาถึงกับยุ่งยากมากแต่ว่าเด็กสมัยนี้ก็คือเหมือนต้องมีความอดทนกับเขาอะคะ แต่ก็ถือว่าอะที่ผ่านมาก็เขาอยู่คะอาจารย์ที่เราสอนถือว่าใช้ได้	พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน หาวิธีจูงใจให้กับเด็กได้มาเริ่มสนใจหรือโฟกัสในเรื่องที่เราต้องการจะสอนใช้พวกบทเพลงพวกเกมนี่คะมาเสริมเชิญชวนให้เขาารู้สึกอยากเล่นอยากร่วมมือในการเรียน

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
	ครู3	พฤติกรรมของเด็กที่ได้เรียนกับหลังกลับเด็กที่ไม่ได้เรียนบางคนมันก็ไม่แตกต่างกันเพราะว่าบางคนที่เขาไม่ได้เรียนเนี่ยคือเขาอาจจะมีความสามารถในการเก็บเกี่ยวความรู้จากในห้องเรียนได้เยอะอยู่แล้ว แล้วก็เหมือนกับเขาที่มีความสามารถทางวิชาการเลิศอยู่แล้ว พูดถึงคนที่ไม่มีความสามารถในด้านการเรียนรู้ เขาก็จะเหมือนกับ พฤติกรรมเขาก็คือเหมือนกับเขาออกเพื่อนอันนี้พฤติกรรมบอกตรง ๆ เลย พฤติกรรมเขาก็จะขอลอกเพื่อนคนที่เรียนพิเศษ นะคะตอนนั้นแต่เด็กที่เรียนพิเศษเขาก็ไม่ได้ลืงว่าจะหวหรืออะไรอะไรนะคะเขาก็เรียนรู้อะไรบางอย่างคนบางคนก็เขาก็มึ่ญหาทางด้านการเงินบ้างอะไรบ้างใช้หมดคะ ไม่สามารถที่จะเรียนพิเศษหลังเลิกเรียนได้อะไรเงี้ยหรือหรือไม่มีอะไรเงี้ยรับส่งอะไรเงี้ยอะอย่างเช่น สมมุติว่าเด็กเด็กที่ไม่ได้เรียนเนี่ยเขาไม่สามารถที่จะอยู่ได้ตรงนั้นตรงนั้นเพราะว่าเขาจะต้องไปขึ้นรถโรงเรียนเพื่อจะได้กลับกลับบ้านให้ตรงเวลา เพราะว่าไม่มีรถที่จะรับตอนหลังเลิกเรียนนะคะ เรียนพิเศษเนี่ยเราจะเลิกประมาณสี่โมงกว่า ๆ เงี้ยเขาก็ไม่มีรถเขาก็มีความจำเป็นที่เขาเขาไม่ได้เรียน	พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน พฤติกรรมของเด็กที่ได้เรียนกับหลังกลับเด็กที่ไม่ได้เรียนบางคนมันก็ไม่แตกต่างกันเพราะว่าบางคนที่เขาไม่ได้เรียนเนี่ยคือเขาเขาอาจจะมีความสามารถในการเก็บเกี่ยวความรู้จากในห้องเรียนได้เยอะอยู่แล้ว ก็เหมือนกับเขาที่มีความสามารถทางวิชาการเลิศอยู่แล้ว พูดถึงคนที่ไม่มีความสามารถในด้านการเรียนรู้ เขาก็จะเหมือนกับ พฤติกรรมเขาก็คือเหมือนกับเขาขอลอกเพื่อนอันนี้ พฤติกรรมบอกตรง ๆ เลย พฤติกรรมเขาก็จะขอลอกเพื่อนคนที่เรียนพิเศษ

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
		นะคะแล้วได้อะไรที่เรียนเขาอีกโอเคคนที่เรียนหลังเด็กเรียนเนี่ยเขาก็มีพฤติกรรมที่ว่าสอนเพื่อนสอนเพื่อนนะคะหมายถึงว่าคือเขาได้รับความรู้จากครูแล้วเนี่ยเขาก็สามารถไปสอนเพื่อนได้ แต่เด็กบางคนเนี่ยสามารถที่จะเป็นแบบเป็นครูเป็นครูเองเขาเรียกว่าอะไรเป็นผู้ช่วยครูได้เลยในบางครั้งในกาลเวลามาเรียนในห้องเรียนเนี่ยเขาจะออกมาตรงที่เอ่พวกเด็กที่ไม่เรียนไม่เข้าใจพวกเนี่ยพวกที่เรียนตอนเย็นเนี่ยจะสามารถที่จะไปช่วยเพื่อนตรงนั้นได้คะ	
	นักเรียน 1	เรียนตามเพื่อน ส่วนใหญ่ไปเรียนในสถานที่ต่าง ๆ หรือบางที่ครูที่สอนที่โรงเรียนจะรับเขามาเปิดสอนพิเศษอีกที่ไม่ได้เพื่อนใหม่ ชอบเรียนเป็นกลุ่ม เรียนครั้งละ 5-6 คน ไม่ชอบเรียนกลุ่มใหญ่ สามารถสอบถามครูได้ตลอดเวลาครูสามารถให้คำตอบได้อย่างเร็วกว่าการเข้าเรียนกลุ่มใหญ่ ชอบเลือกสถานกวดวิชาใกล้โรงเรียนเดินทางสะดวก	พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน เรียนตามเพื่อน ส่วนใหญ่ไปเรียนในสถานที่ต่าง ๆ หรือบางที่ครูที่สอนที่โรงเรียนจะรับเขามาเปิดสอนพิเศษอีกที่ไม่ได้เพื่อนใหม่ ชอบเรียนเป็นกลุ่ม เรียนครั้งละ 5-6 คน ไม่ชอบเรียนกลุ่มใหญ่ สามารถสอบถามครูได้ตลอดเวลาครูสามารถให้คำตอบได้อย่างเร็วกว่าการเข้าเรียนกลุ่มใหญ่ ชอบเลือกสถานกวดวิชาใกล้โรงเรียนเดินทางสะดวก

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
	นักเรียน2	สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับเพื่อน ๆ คนอื่นได้ ก็จะมีการตัวกันครับผมก็คิดว่าอะไรที่ไม่ถนัดอะไรก็ไปช่วยกันนะครับตัวกัน เชื่อมั่นเข้าใจครับ	พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับเพื่อน ๆ คนอื่นได้ ก็จะมีการตัวกัน
	นักเรียน3	พอเรียนแล้วเข้าใจและปรับใช้ในห้องเรียนได้ เอาไปสอบได้ ในคณะที่เราอยากเข้าได้ อยากเข้าแพทย์ เข้าเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียน เป็นสิ่งที่ทำให้เราสอบเข้าได้มีความสำคัญมาก ส่วนใหญ่เลือกเรียนออนไลน์ เรียนหน้าคอมเป็ แต่ต้องเรียนต้องไฟท์มากขึ้นกว่าการเรียนสด ทำให้ชีวิตเป็นระบบมาก เดินทางด้วยตัวเองชอบเรียนใกล้โรงเรียนและใกล้บ้านเดินทางสะดวก และชอบหาข้อมูลการเรียนพิเศษจากอินเทอร์เน็ต	พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน พอเรียนแล้วเข้าใจและปรับใช้ในห้องเรียนได้ เอาไปสอบได้ในคณะที่เราอยากเข้าได้ อยากเข้าแพทย์ ส่วนใหญ่เลือกเรียนออนไลน์ เรียนหน้าคอมเป็ แต่ต้องเรียนต้องไฟท์มากขึ้นกว่าการเรียนสด ทำให้ชีวิตเป็นระบบมาก เดินทางด้วยตัวเองชอบเรียนใกล้โรงเรียนและใกล้บ้านเดินทางสะดวก และชอบหาข้อมูลการเรียนพิเศษจากอินเทอร์เน็ต
	นักเรียน4	ชีวิตเป็นระบบแบ่งเวลาได้ดี มีทั้งเวลาเรียนและเวลาไปผ่อนคลายกับเพื่อนได้ทำในสิ่งที่ชอบ	พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ชีวิตเป็นระบบแบ่งเวลาได้ดี มีทั้งเวลาเรียนและเวลาไปผ่อนคลายกับเพื่อนได้ทำในสิ่งที่ชอบ
	นักเรียน2	สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับเพื่อน ๆ คนอื่นได้ ก็มีการตัวกันครับผมก็คิดว่าอะไรที่ไม่ถนัดอะไรก็ไปช่วยกันนะครับตัวกัน เชื่อมั่นเข้าใจครับ	พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับเพื่อน ๆ คนอื่นได้ ก็จะมีการตัวกัน

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
	นักเรียน5	ผมเหมือนเป็นหัวหน้าครอบครัวที่มีความรับผิดชอบทั้งการเรียนและต้องหารายได้เสริมเพิ่มหลังจากที่ผมเรียนปกติ ผมตื่นตี 4 ไปส่งน้องและผมไปช่วยเปิดร้าน หลังจากนั้นเสร็จผมก็ไปเรียน เย็นก็ไปร้านไม่ได้ไปเที่ยวเล่นกับเพื่อน จะมีแค่เพื่อนที่เอาจริงมาทำที่ร้าน ได้แลกเปลี่ยนความรู้ความชอบจากลูกค้า	พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ผมเหมือนเป็นหัวหน้าครอบครัวที่มีความรับผิดชอบทั้งการเรียนและต้องหารายได้เสริมเพิ่มหลังจากที่ผมเรียนปกติ ผมตื่นตี 4 ไปส่งน้องและผมไปช่วยเปิดร้านหลังจากผมทำอะไรพวกมันเสร็จผมก็ไปเรียน
	ผู้ปกครอง1	มีการเลือกเรียนเป็นกลุ่มเรียนกับเพื่อน สนับสนุนกันและกัน ก็คือความแตกต่างมากเลยคือหนึ่งหนึ่งนอนแบบว่าขยันสิ่งที่ฉันคือความขยันและความรับผิดชอบที่จะเลิกเรียนแบบนั้นเองไม่ทำอะไรเลยใช้มีแค่ตัวเองเป็นคนเลือกเองบางทีเพื่อให้ฉันจะบอกว่าพ่อารี่จะเป็นคนหนึ่งที่บ่นจะจะให้ลูกแบบชอบด้วยนะคะก็เลยบอกว่าขอเพิ่มเติมเพิ่มทักษะตรงนี้เพิ่มมาอีกประมาณนี้คะ	พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน การเลือกเรียนเป็นกลุ่มเรียนกับเพื่อน สนับสนุนกันและกัน
	ผู้ปกครอง2	ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นหน้าเป็นตา	พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นหน้าเป็นตา

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ 1	รหัสผู้สัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลการวิเคราะห์
	ผู้ปกครอง3	มีสุขภาพที่แข็งแรงมากขึ้น และมีสังคม กล้าแสดงออก	พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน มีสุขภาพที่แข็งแรงมากขึ้น และมีสังคม กล้าแสดงออก
	ผู้ปกครอง4	ใส่ใจเรียนก็จะเป็นอีกแบบหนึ่งเขาก็จะถามถึงหน้าตังตาถาม	พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน

ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบ แบบสามเส้า (Theory Triangulation) ใช้เทคนิคในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสร้างรหัสและลงรหัสข้อมูลนั้นในการแปลความข้อมูล และสรุปเหตุการณ์ แต่ละครั้งเป็นความหมายทางภาษา รวมถึงการตีความหมาย นัยบริบทของภาษา จากข้อมูลที่ได้รับเมื่อพบข้อมูลที่อึดอัดและเกิดการซ้ำกันของการให้ข้อมูล ประไพพิมพ์ สุธีวสินนท์ และ ประสพชัย พสุนนท์. (2559).

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการนำข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาเอกสารและข้อมูลจากการจัดการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) มาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลสามเส้า (Methodological Triangulation) ของ (Denzin, 1978) โดย การแสวงหาข้อมูลที่มีความเชื่อถือจากแหล่งที่ต่างกัน ประเภทของสถานศึกษา โดยวิธีการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยการตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation)

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งสิ้น 25 วัน ตั้งแต่วันที่ 30 เมษายน 2565 ถึง 25 พฤษภาคม 2565 จากนั้นใช้เวลาในการตรวจสอบ สรุปและอภิปรายผลจึงสามารถสรุปผลได้ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ทฤษฎีและความเชื่อมโยงผลการวิจัย
4. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
5. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การศึกษารูปแบบและผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา” เป็นการวิจัยวิธีเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

จากผลการวิจัย ในครั้งนี้ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. รูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนระดับมัธยมศึกษา สามารถแบ่งได้ออกเป็น 1) โปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านวิชาการ จัดขึ้นเพื่อการเรียนพิเศษ ดิว ในเนื้อหาวิชาการ จัดขึ้นในช่วงเวลาหลังเลิกเรียน บางสถานศึกษาจัดโปรแกรมหลังเลิกเรียนในช่วงวันหยุด เสาร์ และ อาทิตย์ รวมถึงการเรียนรู้เนื้อหาเสริมและเพิ่มเติมความรู้ล่วงหน้า วิธีการคิด แนวข้อสอบ เพื่อให้ได้เกรดที่ดีขึ้นส่งผลทำให้ได้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยที่ตั้งเป้าหมาย 2) โปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านทักษะส่วนบุคคล เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถ ด้านตัวผู้เรียนเช่น ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา แฟชั่น ดีไซน์ ดีไซน์เนอร์ รำไทย ชุมนุม จัดขึ้นหลังเลิกเรียนบางสถานศึกษาจัดในช่วงวันเสาร์อาทิตย์ ตาม

ความชอบและความสนใจของผู้เรียน เป็นการเสริมด้านจิตะสามารถลดความเครียด ทำให้ร่างกายได้ปลดปล่อย บางโปรแกรมหลังเลิกเรียนสามารถสร้างอาชีพและรายได้ 3) โปรแกรมหลังเลิกเรียนรับดูแลเด็กและเยาวชน จัดขึ้นเพื่อเป็นทางเลือกที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่มักจะฝากบุตรหลานเข้าโปรแกรมนี้ผู้ปกครองบางท่านไม่สะดวกมารับในช่วงเวลาเลิกเรียนตามปกติ และยังช่วยแบ่งเบาภาระเรื่องการทำบ้านได้เป็นอย่างดี ทั้งยังตอบสนองความต้องการด้านความปลอดภัยของเด็กและเยาวชน

2. ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียน

ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียน การจัดโปรแกรมหลังเลิกเรียนเป็นการได้ประโยชน์ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมทั้งทางด้านของผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง เป็นการจุดประกายเรื่องอนาคต พรสวรรค์ ความต้องการ ความสนใจและความชื่นชอบของนักเรียน เกิดความสุขในช่วงวัยแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น ผลการเรียนรู้ได้พัฒนาเป็นที่น่าพอใจ เป็นการสร้างชื่อเสียงให้ตนเองและสถานศึกษา เก็บเป็นผลงานนำไปสู่การเตรียมตัวเข้าสู่มหาวิทยาลัยในอนาคต สามารถ แบ่งออกเป็น

1) ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ สามารถวัดและจำแนกออกเป็น ด้านความรู้สึกความภูมิใจในตัวเอง ด้านสุขภาวะร่างกายจิตใจมีความสุขกับการเรียน ด้านแรงจูงใจรางวัลที่ได้รับ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาพัฒนาขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ด้านทักษะส่วนบุคคลชีวิตเป็นระบบกล้าแสดงออก ปรับตัวเข้ากับสังคมใหม่จากการเรียนและการทำกิจกรรมโปรแกรมหลังเลิกเรียนจัดสรรเวลาว่างทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ต่อตนเองและสังคมสร้างพื้นที่ปลอดภัย

1.1 ความภาคภูมิใจในความสำเร็จ ผู้เรียนและผู้ปกครองมีความรู้สึกถึงผลที่ได้ที่ไม่ใช่รูปแบบของตัวเงิน แต่เป็น ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อ ผู้เรียนเข้าเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียนได้รับผลการเรียนที่ถูกพัฒนาดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ทั้งในการสอบในสถานศึกษาและสอบเข้าในมหาวิทยาลัย ครอบครัว โรงเรียน ต่างยินดีในความสำเร็จของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

2) ทศนคติของผู้ปกครอง เป็นส่วนสำคัญต่อการจัดโปรแกรมหลังเลิกเรียน การตัดสินใจการเลือกสถานศึกษาเข้าเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียน การทำกิจกรรม ถูกสำรวจผ่านการประเมินความต้องการและความพึงพอใจจากแบบประเมินและการสอบถาม โปรแกรมหลังเลิกเรียนจำเป็นต้องทำให้ผลผู้เรียนเกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้นทั้งรูปแบบของวิชาการและทักษะส่วนบุคคล เกิดความไว้วางใจเชื่อมั่นในการจัดโปรแกรมหลังเลิกเรียน เมื่อพบผลเป็นที่ประจักษ์และพึงพอใจแบ่งเบาภาระ และเป็นพื้นที่ปลอดภัย

2.1 พื้นที่ปลอดภัย อุ่นใจ เมื่ออยู่กับโปรแกรมหลังเลิกเรียน ผู้ปกครองบางครอบครัวเข้าร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียน เพราะไม่สะดวกมารับบุตรหลานในช่วงเวลาหลังเลิกเรียน ตามปกติได้ ทำให้ต้องค้นหา โปรแกรมหลังเลิกเรียนที่ตอบสนองความปลอดภัยทั้งยังเป็นการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการและทักษะส่วนบุคคล ไปพร้อม ๆ กัน ช่วยให้เด็กและเยาวชนได้รับการดูแลจากบุคคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาที่มีความปลอดภัย

3) พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน การเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียน เด็กและเยาวชนมีพัฒนาการทางด้านผลการเรียน ด้านทักษะส่วนบุคคล ด้านบุคลิกภาพมารยาท ได้รับการยกย่องเชิดชู เป็นบุคคลแบบอย่างให้กับสถานศึกษา สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้อื่น การเรียนที่เข้มข้นกล้าแสดงออก ช่วยเหลือสังคม มีสุขภาวะทางร่างกายจิตใจที่สมบูรณ์เป็นไปตามคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ประเด็นที่มีความน่าสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย ทั้งสามด้านได้รับข้อมูลเพิ่มเติมดังนี้

1. ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่ารูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาประกอบด้วย 3 รูปแบบได้แก่ 1) โปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านวิชาการ 2) โปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านทักษะส่วนบุคคล และ 3) โปรแกรมหลังเลิกเรียนรับดูแลเด็กและเยาวชน ซึ่งมีความสอดคล้องจากแนวคิดของของ แบ่ และ จอน (Bae & Jeon, 2013) โดย โปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านวิชาจะมีรูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่งเน้น การติว ในรายวิชาที่มีความสำคัญต่อผู้เรียน เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย สังคม ภาษาอังกฤษ ผู้เรียนบางกลุ่มสามารถเลือกเรียนวิชาอื่น ๆ ที่ผู้เรียนมีความสนใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chen & Lu (2009) ผู้เรียนคาดหวังการเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านวิชาการ จะส่งผลให้เกรดดีขึ้นและส่งผลทำให้ผู้เรียนสามารถสอบเข้าในมหาวิทยาลัยที่ตั้งเป้าหมายไว้ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wu & Van Egeren (2010) ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนจากสถาบันภายนอกสถานศึกษา ซึ่งช่วงเวลาที่เรียนเป็นช่วงเวลาหลังเลิกเรียน หรือ วันหยุดเสาร์และวันอาทิตย์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mahoney, Larson, & Eccles. (2005) โปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านทักษะบุคคลเป็นการจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมความสามารถ ด้านตัวผู้เรียน เช่น ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา แฟชั่นดีไซน์ รำไทย ชุมนุ่มต่าง ๆ โดยจัดขึ้นหลังเลิกเรียนบางสถานศึกษาจัดในช่วงวันเสาร์และวันอาทิตย์ ตามความชอบและความสนใจของผู้เรียน เป็นการเสริมด้านจิตะลดความเครียดจากการเรียน เพื่อทำให้ร่างกายได้ปลดปล่อยบางโปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านทักษะส่วนบุคคลยังสามารถสร้างอาชีพและรายได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชฎารัตน์

ประสิทธิ์ (2551) และ โปรแกรมหลังเลิกเรียนรับดูแลเด็กและเยาวชน เหมาะสำหรับผู้ปกครองที่ไม่สะดวกหรือติดภาระงาน มารับบุตรหลานในช่วงเวลาเลิกเรียนปกติไม่ทันจึงจำเป็นต้องฝากเข้าโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่มีบุคลากรทางการศึกษาดูแลอย่างใกล้ชิดรวมทั้งการดูแลเด็กปฐมวัย ก่อนเข้าเรียนในสถานศึกษาตามช่วงวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Daud & Carruthers (2008)

2. ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งประกอบด้าน 3 ด้านดังนี้

2.1 การจัดโปรแกรมหลังเลิกเรียนเพื่อให้เกิด ความคุ้มค่า ทั้งทางด้านของ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ ภัทรเกษวิทย์ และ สุชนะ ดิงศภักย์ (2558) และ ผลสัมฤทธิ์ที่ได้รับจากตามเป็นรูปแบบของเกรดที่ดีขึ้น การเป็นที่ยอมรับของสังคมและครอบครัวสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกื้อ วงศ์บุญสิน และคณะ (2550, น. 47-51)

2.2 ทศนคติของผู้ปกครอง ส่วนสำคัญต่อการจัดโปรแกรมหลังเลิกเรียน การตัดสินใจการเลือกสถานศึกษาเข้าเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียน การทำกิจกรรม ถูกสำรวจผ่านการประเมินความต้องการและความพึงพอใจจากแบบประเมินและการสอบถาม รูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนจำเป็นต้องทำให้ผลผู้เรียนเกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้นทั้งโปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านวิชาการและโปรแกรมหลังเลิกเรียนด้านทักษะส่วนบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมิต และ เบกเกอร์ (Smith & Barker, 2000) เกิดความไว้วางใจเชื่อมั่นในการจัดรูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียน เมื่อพบผลเป็นที่ประจักษ์และพึงพอใจสามารถแบ่งเบาภาระ และเป็นพื้นที่ปลอดภัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรสุดา คุณมั่ง (2557)

2.3 พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน การเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียนทั้งสามรูปแบบ เด็กและเยาวชนมีพัฒนาการทางด้านผลการเรียน ด้านทักษะส่วนบุคคล ด้านบุคลิกภาพมารยาท ได้รับการยกย่องเชิดชู เป็นบุคคลแบบอย่างให้กับสถานศึกษา สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wieland et al. (2020) การเรียนที่เข้มข้นกล้าแสดงออก ช่วยเหลือสังคม มีสุขภาวะทางกายใจที่สมบูรณ์เป็นไปตามคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ เป็นไปตามที่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นผู้กำหนดไว้ในข้อดังต่อไปนี้ ข้อที่ 2 ผู้เรียน ปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงความถูกต้อง ละอายและเกรงกลัวต่อการทำความผิด ข้อที่ 3 ผู้เรียน ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคมไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง ข้อที่ 4 ผู้เรียนมีความตั้งใจ มีความเพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน มีความตั้งใจเข้าร่วม

กิจกรรมการเรียนรู้ บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และ ข้อที่ 8 ผู้เรียนมีจิตใจช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความรู้ เพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจ อาสาช่วยเหลือ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน สอดคล้องกับ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2561)

2.4 ความภาคภูมิใจในความสำเร็จของผู้เรียนและผู้ปกครอง ถูกแสดงออกมา เป็นด้านความรู้สึกและผลของการได้รับเกรดที่ดีขึ้น เป็นที่ยอมรับของสังคมได้รับรางวัล จากการแข่งขัน สามารถสอบเข้าในมหาวิทยาลัยที่ตั้งเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพโรจน์ คะเชนทร์ (2556) และนอกจากนั้นยังมี ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจ ในเรื่องนี้ตรงกับ (Bandura, 1977) ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถตนเอง (Self-efficacy) ผู้เรียนสามารถรับรู้ได้ถึง ความสามารถของตนเอง (Perceived Self-Efficacy) ว่าอยู่ในระดับใดและจะต้องพัฒนาดตนเองไป ในทิศทางไหนเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้เป็นความคาดหวังในผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น (Outcome Expectation) ในอนาคตที่มีความชัดเจน

2.5 พื้นที่ปลอดภัย ชุมใจ เมื่ออยู่กับโปรแกรมหลังเลิกเรียน รูปแบบการจัดสถานที่ อาคารห้องเรียนและพื้นที่ทำกิจกรรมจำเป็นต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้เรียนอยู่เสมอ รวมทั้งการจัดหาบุคลากรทางการศึกษามาสับสนับสนุน เพื่อตอบสนองนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและ บริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นพัฒนาระบบและกลไกในการดูแลความ ปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา จากภัยพิบัติและภัย คุกคามทุกรูปแบบ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี สามารถปรับตัวต่อโรค อุบัติใหม่และอุบัติซ้ำส่งเสริมความปลอดภัยสร้างความมั่นใจให้สังคม เพื่อกู้มครองความปลอดภัย แก่ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ บริหารจัดการ ตามมาตรการ 3 ป ได้แก่ ป้องกัน ปลูกฝัง และปราบปราม ให้เกิดความปลอดภัยให้มากที่สุด และ ไม่ให้เกิดเหตุการณ์นั้นซ้ำอีก เพื่อสร้างความมั่นใจ และความเชื่อมั่นให้แก่ ผู้เรียน ครูและบุคลากร ทางการศึกษาผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป ในการที่จะได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และเกิดความ ปลอดภัยอย่างมั่นคงและยั่งยืน (ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง นโยบาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2565)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดนโยบายการศึกษาให้ชัดเจนเพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาได้จัดการศึกษาให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับรูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่มีประสิทธิภาพตรงกับเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน โดยจัดการศึกษาเป็นไปตามความพร้อมและบริบทของสถานศึกษานั้น

2. สถานศึกษาควรจัดโปรแกรมหลังเลิกเรียนให้มีความหลากหลายทางการเรียนการสอนเพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้เรียนตรงกับความต้องการของผู้เรียนได้ โดยศึกษาจากผลการวิจัยและควรปรับให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษานั้น

3. ธุรกิจการศึกษาและสถาบันต่าง ๆ ควรนำรูปแบบและผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนไปจัดทำแนวทางในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ และทำประชาสัมพันธ์ การตลาดเพื่อเจาะกลุ่มเป้าหมายของธุรกิจการศึกษาและสถาบันต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ รูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับการจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ สถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันรวมถึง ความพร้อม และ บริบทพื้นที่ของสถานศึกษา ในแต่ละภูมิภาค

2. ควรศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการของโปรแกรมหลังเลิกเรียน ในสถานศึกษาทุกระดับชั้น ทั่วทั้งประเทศ และควรศึกษาในรูปแบบการวิจัยพหุวิทยาการ

บรรณานุกรม

- Alkhateeb, H. M., & Jumaa, M. (2002). Cooperative learning and algebra performance of eighth grade students in United Arab Emirates. *Psychological reports, 90*(1), 91-100.
- Alkhateeb, H. M., & Jumaa, M. (2002). Cooperative learning and algebra performance of eighth grade students in United Arab Emirates. *Psychological reports, 90*(1), 91-100.
- Alliance, A. (2020). *America after 3PM: Demand grows, opportunity shrinks*.
- American Institutes for Research. (2015). *American Enterprise Institute for Public Policy Research & the Brookings Institution*.
- Asghar, S. A., Gupta, P., Srivastava, M. R., Srivastava, J. P., & Zaidi, Z. H. (2017). Health status of primary school children: study from a rural health block of Lucknow. *Int J Community Med Public Heal, 4*, 2498-501.
- Bae, S. H., & Jeon, S. B. (2013). Research on afterschool programs in Korea: Trends and outcomes. *IJREE–International Journal for Research on Extended Education, 1*(1), 11-12.
- Bae, S. H., & Kanefuji, F. (2018). A comparison of the afterschool programs of Korea and Japan: From the institutional and ecological perspectives. *IJREE–International Journal for Research on Extended Education, 6*(1), 9-10
- Bae, S. H., & Kanefuji, F. (2018). A comparison of the afterschool programs of Korea and Japan: From the institutional and ecological perspectives. *IJREE–International Journal for Research on Extended Education, 6*(1), 9-10.
- Bae, S. H., Byoun, S. Y., & Han, S. I. (2022). Student engagement in research and practice

in Korea. In *Global Student Engagement* (pp. 43-56). Routledge.

Bae, S. H., Jeon, S. B., & Han, S. L. (2018). The Relationship Between Participation in Out-of-Class Activities and Cognitive and Social Outcomes of Korean College Students. *IJREE-International Journal for Research on Extended Education*, 6(1), 15-16.

Baker, D., & Witt, P. A. (1996). Evaluation of the impact of two after-school programs. *Journal of Park and Recreation Administration*, 14(3), 60-81.

Bandura, A. (1969). Social-learning theory of identificatory processes. *Handbook of socialization theory and research*, 213, 262.

Barnett, R. C., & Gareis, K. C. (2006). Role theory perspectives on work and family. *The work and family handbook: Multi-disciplinary perspectives and approaches*, 209-221.

Barnett, R. C., Gordon, J. R., Gareis, K. C., & Morgan, C. (2004). Unintended consequences of job redesign: Psychological contract violations and turnover intentions among full-time and reduced-hours MDs and LPNs. *Community, Work & Family*, 7(2), 227-246.

Bateman, T. S., & Snell, S. (2009). *Administración: Liderazgo y colaboración en un mundo competitivo* (No. Sirsi) a458252).

Blaug, M. (1985). Where are we now in the economics of education? *Economics of education review*, 4(1), 17-28.

Chen, S. Y., & Lu, L. (2009). After-school time use in Taiwan: Effects on educational achievement and well-being. *Adolescence*, 44(176), 891.

Cooper, H., Valentine, J. C., Nye, B., & Lindsay, J. J. (1999). Relationships between five after-school activities and academic achievement. *Journal of educational*

psychology, 91(2), 369.

- Costanzo, M., Nishikawa, J. L., Tang, X., Millman, J. S., Schub, O., Breitkreuz, K., ... & Tyers, M. (2004). CDK activity antagonizes Whi5, an inhibitor of G1/S transcription in yeast. *Cell*, 117(7), 899-913.
- Creswell, J. W. (2002). *Research design: qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. London: SAGE.
- Daft, C. M. W., & Briggs, G. A. D. (1989). The elastic microstructure of various tissues. *The Journal of the Acoustical Society of America*, 85(1), 416-422.
- Daud, R., & Carruthers, C. (2008). Outcome Study of an After-School Program for Youth in a High-Risk Environment. *Journal of Park & Recreation Administration*, 26(2).
- DeMonte, J. (2015). A Million New Teachers Are Coming: Will They Be Ready to Teach? *American Institutes for Research*.
- Denzin, N.K. (1978). *Sociological methods: A sourcebook*. NY: McGraw-Hill
- Durlak, J. A., & Weissberg, R. P. (2007). The Impact of After-School Programs that Promote Personal and Social Skills. *Collaborative for academic, social, and emotional learning (NJ1)*. *Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning*, 1-49.
- Durlak, J. A., Weissberg, R. P., & Pachan, M. (2010). A meta-analysis of after-school programs that seek to promote personal and social skills in children and adolescents. *American journal of community psychology*, 45(3), 294-309.
- Finney, R. E., Robbins, S. M., & Bishop, J. M. (1993). Association of pRas and pRaf-1 in a complex correlates with activation of a signal transduction pathway. *Current Biology*, 3(12), 805-812.
- Gallup, Inc. (2013). *Fall 2013 U.S. Overall Gallup Student Poll Results*. Retrieved from <https://safealaskans.org/wp-content/uploads/2018/07/2013-Gallup-Student-Poll->

Overall-US-Report.pdf

Gottfredson, D. C., Gerstenblith, S. A., Soulé, D. A., Womer, S. C., & Lu, S. (2004). Do after school programs reduce delinquency. *Prevention science*, 5(4), 253-266.

Jones, D. E., Greenberg, M., & Crowley, M. (2015). Early social-emotional functioning and public health: The relationship between kindergarten social competence and future wellness. *American journal of public health*, 105(11), 2283-2290.

Kelly, K. (2021). 6 Benefits of Afterschool Programs. Retrieved from <https://www.understood.org/articles/en/benefits-afterschool-programs-kids-with-learning-thinking-differences>

Lippman, L. H., Ryberg, R., Carney, R., & Moore, K. A. (2015). *Workforce Connections: Key "soft skills" that foster youth workforce success: toward a consensus across fields*. Washington, DC: Child Trends.

Mahoney, J. L., Larson, R. W., & Eccles, J. S. (Eds.). (2005). *Organized activities as contexts of development: Extracurricular activities, after school and community programs*. Psychology Press.

Maslow, A. H., Honigmann, J. J., & Mead, M. (1970). Synergy: Some Notes of Ruth Benedict 1. *American Anthropologist*, 72(2), 320-333.

McDowell Group. (2018) *Protective Factors for Youth Substance Abuse and Delinquency the Role of Afterschool Programs*. (p. 3). Alaska: Mc Dowell Group, Inc.

Miller, B. M. (2001). The promise of after-school programs. *Educational Leadership*, 58(7), 6-12.

Naftzger, N., Arellano, B. D., Shields, J., Long, R., Hoepfner, D., & Diehl, D. (2020). *21st Century Community Learning Centers: Texas Afterschool Centers on Education*. VA: American institutes for research.

Naftzger, N., Bonney, C., Donahue, T., Hutchinson, C., Margolin, J., & Vinson, M. (2007). *21st Century Community Learning Centers (21st CCLC) analytic support for evaluation and program monitoring: An overview of the 21st CCLC performance data: 2005–06*. Naperville, IL: Learning Point Associates.

Nafzger, J. (2020). Bring on the Pettifoggers: Revisiting the Ethics Rules, Civil Gideon, and the Role of the Judiciary. *Notre Dame JL Ethics & Pub. Pol'y*, 34, 79.

Newell, A. D., Zientek, L. R., Tharp, B. Z., Vogt, G. L., & Moreno, N. P. (2015). Students' attitudes toward science as predictors of gains on student content knowledge: Benefits of an after-school program. *School Science and Mathematics*, 115(5), 216-225.

Paul Gorski George Mason University (2013) *Programs: Inspiring Students with a Connected Learning Approach*

Pettit, G. S., Bates, J. E., Dodge, K. A., & Meece, D. W. (1999). The impact of after-school peer contact on early adolescent externalizing problems is moderated by parental monitoring, perceived neighborhood safety, and prior adjustment. *Child development*, 70(3), 768-778.

Posner, J. K., & Vandell, D. L. (1994). Low-income children's after-school care: Are there beneficial effects of after-school programs. *Child development*, 65(2), 440-456.

Reisner, E. R., Vandell, D. L., Pechman, E. M., Pierce, K. M., Brown, B. B., & Bolt, D. (2007). *Charting the Benefits of High-Quality After-School Program Experiences: Evidence from New Research on Improving After-School Opportunities for Disadvantaged Youth*. Policy Studies Associates, Inc.

Schmidt, R. A., Lee, T. D., Winstein, C., Wulf, G., & Zelaznik, H. N. (2018). *Motor control and learning: A behavioral emphasis*. Human kinetics.

Smith, F., & Barker, J. (2000). Contested spaces: Children's experiences of out of school

- care in England and Wales. *Childhood*, 7(3), 315-333.
- Tanner, T., Lewis, D., Wrathall, D., Bronen, R., Cradock-Henry, N., Huq, S., ... & Thomalla, F. (2015). Livelihood resilience in the face of climate change. *Nature Climate Change*, 5(1), 23-26.
- Tebes, J. K., Feinn, R., Vanderploeg, J. J., Chinman, M. J., Shepard, J., Brabham, T., ... & Connell, C. (2007). Impact of a positive youth development program in urban after-school settings on the prevention of adolescent substance use. *Journal of Adolescent Health*, 41(3), 239-247.
- Vecchiato, R., & Roveda, C. (2014). Foresight for public procurement and regional innovation policy: The case of Lombardy. *Research Policy*, 43(2), 438-450.
- Weisman, S. A., & Gottfredson, D. C. (2001). Attrition from after school programs: Characteristics of students who drop out. *Prevention science*, 2(3), 201-205.
- Wieland, M. L., Biggs, B. K., Brockman, T. A., Johnson, A., Meiers, S. J., Sim, L. A., ... & Sia, I. G. (2020). Club fit: development of a physical activity and healthy eating intervention at a boys & girls Club after school program. *The journal of primary prevention*, 41(2), 153-170.
- Wilk, R., & Barbosa, L. (Eds.). (2012). *Rice and beans: a unique dish in a hundred places*. Berg.
- Wu, H. C. J., & Van Egeren, L. A. (2010). Voluntary participation and parents' reasons for enrollment in after-school programs: Contributions of race/ethnicity, program quality, and program policies. *Journal of Leisure Research*, 42(4), 591-620.
- Yazzie-Mintz, E. (2010). *Charting the path from engagement to achievement: A report on the 2009 High School Survey of Student Engagement*. Bloomington, IN: Center for Evaluation & Education Policy.
- เกื้อ วงศ์บุญสิน และคณะ. (2550). *การพัฒนาประชากรวัยเรียนด้วยแรงงานเพื่อนเตรียมความ*

พร้อมเข้าสู่วัยสูงอายุของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพโรจน์คะ เซนทร์. (2556). การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. สืบค้นจาก

<http://www.wattoongpel.com/Sarawichakarn/wichakarn/1-10การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน10.pdf>.

จันทิมา เมยประโคน. (2555). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนวิชา ศิลปะ เรื่อง การสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการ จัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT. (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

จุฑารัตน์ ภัทรเกษวิทย์ และ สุธนะ ติงศภักดิ์. (2558). ได้ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมทางกายหลัง เลิกเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทาง การศึกษา (OJED), 10(2), 407-421.

นงลักษณ์ เขียวมณี. (2562). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยีและความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบใช้โครงงานเป็นฐาน. (ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, ปทุมธานี.

นันทวล คำปลื้ม. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทุนมนุษย์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ของครูในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัด ราชบุรี. (ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนบุรี, ปทุมธานี.

ประไพพิมพ์ สุธีวสินนทร์ และ ประสพชัย พสุนนท์. (2559). กลยุทธ์การเลือกตัวอย่างสำหรับการวิจัย เชิงคุณภาพ.วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 29(2), 31 – 48.

พรสุดา คุณมั่ง. (2557). แรงจูงใจการกวดวิชาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขต กรุงเทพมหานคร. (การค้นคว้าอิสระ). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.

ยิ่งคุณ รอดทิม, กาญจนา บุญภักดี, และ ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี. (2558). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์

เรื่อง การเขียนโปรแกรมแบบทางเลือกสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *Journal of Industrial Education*, 14(3), 230-236.

รสริน พันธุ์. (2550). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนตามหลักการเรียนเพื่อรอบรู้โดยใช้ของเล่นเชิงวิทยาศาสตร์. (วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

รสริน พันธุ์. (2550). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนตามหลักการเรียนเพื่อรอบรู้โดยใช้ของเล่นเชิงวิทยาศาสตร์. (ปริญญาานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

รุจิราพรรณ คงช่วย. (2557). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์. (รายงานการวิจัย). สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2561). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2551 แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. สืบค้นจาก <http://academic.obec.go.th/newsdetail.php?id=75>

สิริสรณ์ สีนธิรินทร์. (2554). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และแรงจูงใจในการแลกเปลี่ยนความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้. (ปริญญาานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

อติทยา เสนะวงศ์. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากรระดับปฏิบัติการและระดับหัวหน้างานที่คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมหาวิทยาลัย. (วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, กรุงเทพฯ.

อาภรณ์ ภูวิทยาพันธ์. (2551). กลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: เอชอาร์เซ็นเตอร์.

ภาคผนวก ก
หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัย

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย
เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและยินยอม

หมายเลขข้อเสนอการวิจัย SWUEC-G- 181/2565E

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอการวิจัยตามรายการแสดงด้านล่าง ได้รับการพิจารณาจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแล้ว คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและ ข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

ชื่อโครงการวิจัยเรื่อง: การศึกษารูปแบบและผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ชื่อผู้วิจัยหลัก: นาย พิภพรอนันต์ เทพพิทักษ์

สังกัด: คณะศึกษาศาสตร์ ✓

เอกสารที่รับรอง: 1. แบบเสนอโครงการวิจัย
2. โครงการวิจัย
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย
4. หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

เอกสารที่พิจารณาทบทวน

1. แบบเสนอโครงการวิจัย	ฉบับที่ 3 วัน/เดือน/ปี 28 เมษายน 2565
2. โครงร่างการวิจัย	ฉบับที่ 3 วัน/เดือน/ปี 28 เมษายน 2565
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ 3 วัน/เดือน/ปี 28 เมษายน 2565
4. หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ 3 วัน/เดือน/ปี 28 เมษายน 2565

(ลงชื่อ).....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทันตแพทย์หญิงณปภา เอี่ยมจิรกุล)

กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

(ลงชื่อ).....

(แพทย์หญิงสุรีพร ภัทรสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/E/G-181/2565

วันที่ให้การรับรอง : 28/04/2565

วันหมดอายุใบรับรอง : 28/04/2566

ที่ อว 8718/

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

28 เมษายน 2565

เรื่อง ขอแจ้งผลการพิจารณาโครงการวิจัยเลขที่ SWUEC-G- 181/2565E

เรียน นาย พิภพธรนันต์ เทพพิทักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ใบรับรองโครงการวิจัย SWUEC/E/G-181/2565

ตามที่ท่านได้ส่งโครงการวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบและผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา โครงการวิจัยเลขที่ SWUEC-G 181/2565E เพื่อรับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ นั้น

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ได้พิจารณาโครงการวิจัยดังกล่าว บัดนี้ คณะกรรมการฯ ให้การรับรองโครงการวิจัยดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2565 รายละเอียดดังนี้

Certificate Number SWUEC/E/G-181/2565
Date of Approval 28 เมษายน 2565 (อายุใบรับรองโครงการวิจัย 12 เดือน)
Date of Expiration 28 เมษายน 2566
Continuing Review ทุก 12 เดือน (ครบกำหนดส่งรายงานครั้งแรก วันที่ 28 เมษายน 2566)

ในการนี้ คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ขอความกรุณาให้ผู้วิจัยส่งรายงานความก้าวหน้าของการวิจัยและต่ออายุการรับรองก่อนกำหนดวันหมดอายุ 30 วัน เพื่อให้เป็นไปตามวิธีดำเนินการมาตรฐาน (SOPs version 2.0) ของคณะกรรมการฯ ทั้งนี้รายละเอียดของเอกสารให้การรับรองตามที่ปรากฏใน Certificate of Approval (Certificate Number SWUEC/E/G-181/2565) ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(แพทย์หญิงสุริพร ภัทรสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โทรศัพท์ 0-2649-5000 ต่อ 12430

โทรสาร 0-2259-1822

ภาคผนวก ข

หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย

MF-10-3-version-2.2

วันที่ 20 พ.ค. 63

**หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย
สำหรับผู้มีอำนาจกระทำการแทนบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี
หรือ ผู้ป่วยที่ไม่สามารถแสดงความยินยอมได้ด้วยตนเอง**

วันที่

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....หมู่ที่.....

แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....

โทรศัพท์.....

เป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทน นาย/ นาง/ นางสาว/ เด็กชาย/ เด็กหญิง

มีความเกี่ยวข้องเป็น

ขอทำหนังสือนี้ให้ไว้ต่อหัวหน้าโครงการวิจัยเพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่า ข้าพเจ้าและ/หรือผู้ที่อยู่ในความปกครอง
ของข้าพเจ้า

ข้อ 1. ได้รับทราบโครงการวิจัยของ นายพิภพธรอนันต์ เทพพิทักษ์

เรื่อง การศึกษารูปแบบและผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

A STUDY OF PATTERNS AND OUTCOME OF AFTER SCHOOL PROGRAMS OF SECONDARY SCHOOLS

ข้อ 2. ยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ ด้วยความสมัครใจ โดยมีได้มีการบังคับขู่เข็ญ หลอกลวงแต่ประการใด และจะ
ให้ความร่วมมือในการวิจัยทุกประการ

ข้อ 3. ได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย ประสิทธิภาพ ความปลอดภัย อาการ
หรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งแนวทางป้องกัน และการแก้ไข หากเกิดอันตราย ค่าตอบแทนที่จะได้รับ ค่าใช้จ่าย
ที่จะต้องรับผิดชอบจ่ายเอง โดยได้อ่านข้อความที่มีรายละเอียดอยู่ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยโดยตลอด
 อีกทั้งยังได้รับคำอธิบายและตอบข้อสงสัยจากหัวหน้าโครงการวิจัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้อ 4. ได้รับการรับรองจากผู้วิจัยว่าจะเก็บข้อมูลส่วนตัวเป็นความลับ จะเปิดเผยเฉพาะผลสรุปการวิจัยเท่านั้น

ข้อ 5. ได้รับทราบแล้วว่ามีสิทธิ์จะบอกเลิกการร่วมโครงการวิจัยนี้ และการบอกเลิกการร่วมโครงการวิจัยจะไม่มี
ผลกระทบต่อการปฏิบัติงานใดๆ หรือส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียน (ในกรณีที่กำลัง
ศึกษาอยู่)

ข้อ 6. หากมีข้อข้องใจเกี่ยวกับขั้นตอนของการวิจัย หรือหากเกิดผลข้างเคียงที่ไม่พึงประสงค์จากการวิจัย สามารถ
ติดต่อกับ นายพิภพธรอนันต์ เทพพิทักษ์ บริษัท นัมเบอร์ ชิกซ์ตีโฟว์ จำกัด 134/294 ถนนกรุงธนบุรี แขวงบางลำภูล่าง
เขตคลองสาน กทม. 10600 Email. Phiphatanun@gmail.com Line id: Phiphatanun333 ในวันและเวลา
ราชการ หรือ โทรศัพท์ที่ติดต่อได้ โทร. 099-665-5663

ข้อ 7. หากได้รับการปฏิบัติไม่ตรงตามที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย สามารถติดต่อกับประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับการพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ หรือผู้แทน ได้ที่สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทรศัพท์ 02-649-5000 ต่อ 11019

ข้าพเจ้าและ/หรือผู้ที่อยู่ในความปกครองของข้าพเจ้า ได้อ่านและเข้าใจข้อความตามหนังสือนี้โดยตลอดแล้ว เห็นว่าถูกต้องตามเจตนารมณ์ จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญพร้อมกับหัวหน้าโครงการวิจัยและต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ

(.....)

ผู้มีอำนาจทำการแทน

ลงชื่อ

(นายพิภรอนันต์ เทพพิทักษ์)

ผู้ให้ข้อมูลและขอความยินยอม / หัวหน้าโครงการวิจัย

ลงชื่อ

(.....)

ผู้เข้าร่วมการวิจัย/อาสาสมัคร

ลงชื่อ

(.....)

พยาน

ในกรณีที่ผู้เข้าร่วมการวิจัย อ่านหนังสือไม่ออก ผู้ที่อ่านข้อความทั้งหมดแทนผู้เข้าร่วมการวิจัยคือ.....

.....

จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นพยาน

ลงชื่อ

(.....)

ผู้อ่าน

ภาคผนวก ค
แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ชื่อโครงการวิจัย: การศึกษารูปแบบและผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

A STUDY OF PATTERNS AND OUTCOME OF AFTER SCHOOL PROGRAMS OF SECONDARY SCHOOLS

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) สร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้ในการสอบถามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อศึกษารูปแบบและผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา และ เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา
2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ จากผู้เข้าร่วมโครงการเป็นผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อศึกษารูปแบบและผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา และ เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ตอนที่ 1

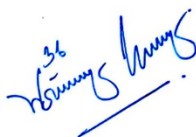
1. รูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นอย่างไร จำนวน 1 คำถาม
2. ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นอย่างไรในแต่ละด้านต่อไปนี้ จำนวน 1 คำถาม 3 ข้อคำถามย่อย
 - 2.1 ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์
 - 2.2 ทัศนคติของผู้ปกครอง
 - 2.3 พฤติกรรมของนักเรียน

ตอนที่ 2

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม จำนวน 1 ข้อ

ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านตอบความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบสัมภาษณ์แต่ละข้อตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ท่านตอบจะเก็บเป็นความลับ และไม่มีผลกระทบใดต่อตัวท่าน หรือต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด การได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนตามสภาพความเป็นจริงจากท่านมากที่สุดจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะส่งผลให้งานวิจัยมีคุณภาพ มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำไปใช้อ้างอิงและเกิดประโยชน์ในการนำไปใช้บริหารจัดการสถานศึกษาในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการโปรแกรมหลังเลิกเรียน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อผู้เรียนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

นิตระดับปริญญาโท

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย การศึกษาแบบและผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา A STUDY OF PATTERNS AND OUTCOME OF AFTER SCHOOL PROGRAMS OF SECONDARY SCHOOLS	
ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านตอบรับวันนัดหมายสัมภาษณ์ (ใช้เวลาประมาณ 50 นาที) โดยจะมีการดำเนินการใน 2 รูปแบบ ตามแต่สถานการณ์จะเอื้ออำนวยจากสถานการณ์โควิด-19 และ/หรือตามความสะดวกของท่าน กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ☐ แบบที่ 1 การสัมภาษณ์เผชิญหน้ากัน (Face-to-face) วันที่.....เดือน..... 2565 ระหว่างเวลา.....น. สถานที่..... ☐ แบบที่ 2 การสัมภาษณ์ออนไลน์ (Online platform) กรุณาเลือก ✓ รูปแบบลงใน ☐ ☐ Zoom ☐ ไลน์ ☐ ไมโครซอฟท์ทีม วันที่.....เดือน..... 2565 ระหว่างเวลา.....น.	
ชื่อ-สกุล ผู้สัมภาษณ์ นายพิภพรอนันต์ เทพพิทักษ์ ☐ แบบที่ 1 การสัมภาษณ์เผชิญหน้ากัน (Face-to-face) ☐ แบบที่ 2 การสัมภาษณ์ออนไลน์ (Online platform)	
ผู้ให้สัมภาษณ์ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง สถานศึกษา	
ตอนที่ 1 ในการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยใช้ แอปพลิเคชันซูม (Zoom Apps) ไมโครซอฟท์ทีม (Microsoft team) วิดีโอ บันทึกภาพเครื่องบันทึกเสียง เป็นต้น	
1. รูปแบบของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นอย่างไร.....	
2. ผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นอย่างไร 2.1 ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ - ความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ ของโปรแกรมหลังเลิกเรียนเป็นอย่างไร 2.2 ทักษะของผู้ปกครอง - ทักษะของผู้ปกครองที่มีต่อโปรแกรมหลังเลิกเรียนเป็นอย่างไร..... 2.3 พฤติกรรมของนักเรียน - พฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมหลังเลิกเรียนเป็นอย่างไร.....	
ตอนที่ 2 นอกเหนือจากประเด็นที่กล่าวมาข้างต้น ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอย่างไรเกี่ยวกับโปรแกรมหลังเลิกเรียน ในฐานะที่ท่านเป็น ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโปรแกรมหลังเลิกเรียน	

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายพิภุทธิ์อนันต์ เทพพิทักษ์
สถานที่เกิด	221 หมู่ 2 ตำบลแม่แว่น อำเภอรำไพบุรี จังหวัดชัยภูมิ
วุฒิการศึกษา	กศ.ม. หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)
ที่อยู่ปัจจุบัน	221 หมู่ 2 ตำบลแม่แว่น อำเภอรำไพบุรี จังหวัดชัยภูมิ ติดต่อ โทร 099 665 5663
ผลงานตีพิมพ์	ปริญญาานิพนธ์ การศึกษารูปแบบและผลของโปรแกรมหลังเลิกเรียนของสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา A STUDY OF PATTERNS AND OUTCOMES OF AFTER SCHOOL PROGRAMS OF SECONDARY SCHOOLS บทความวิชาการ เศรษฐศาสตร์การศึกษา: บทเรียนในอดีตที่ผู้บริหารธุรกิจการศึกษาควร ระวังสู่การก้าวเป็นธุรกิจการศึกษาที่มั่นคง บทความวิจัย การศึกษาความคาดหวังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียน พิเศษ ในเขตกรุงเทพมหานคร รางวัลที่ได้รับ รางวัลชมเชย บทความวิจัย การศึกษาความคาดหวังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียน พิเศษ ในเขตกรุงเทพมหานคร ปี 2564